

МАКЕДОНО-ОДРИНСКИ СВИДЕТЕЛСТВА

Том I ÷ Дел III

Регистър на участниците в освободителните
борби в Македония, Тракия и Добруджа,
получили българска народна пенсия през 1943 г.

МАКЕДОНО-ОДРИНСКИ СВИДЕТЕЛСТВА

Регистър на участниците в освободителните борби в
Македония, Тракия и Добруджа,
получили българска народна пенсия през 1943 г.

Съставител и отговорен редактор

Филип Пеловски

София
2022

„Аз разбирам света единствено като поле за културно съревнование между народите.“

Македоно-одрински свидетелства

Регистър на участниците в освободителните борби в
Македония, Тракия и Добруджа,
получили българска народна пенсия през 1943 г.

Отговорен редактор: Филип Пеловски

Редактор: М. Блажева

Корица: К. Филкова

Идеологическа подготовка: Атанас Струмски

Библиотека Струмски

www.strumski.com

ISBN 978-619-92088-2-3

© Филип Пеловски – отговорен редактор и съставител, 2022.

Издава Библиотека Струмски и С. Л. 138, 2022.

Филип Пеловски

МАКЕДОНО-ОДРИНСКИ СВИДЕТЕЛСТВА

Регистър на участниците в освободителните
борби в Македония, Тракия и Добруджа,
получили българска народна пенсия
през 1943 г.

Том I

Дел III

*„Се собрали комитите.
Ке ми одат в Суво поле.
Напред оди войводата –
войводата Йордан Пиперка“*

*Авторът благодари на Държавна агенция „Архиви“ за съдействието.

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение	17
1001. Александър Атанасов Бурзев (с. Неманици, Светиниколско)	19
1002. Андон Василев Грозданов (с. Връбник, Костурско)	19
1003. Апостол Марков Младенов (с. Нерези, Дебърско)	20
1004. Алекси Якимов Жиков (с. Лазарополе, Реканско)	20
1005. Анастас Наумов Капричов (Охрид)	21
1006. Андон Янев Нанев (Охрид)	21
1007. Александър Стоянов Ценов (Свети Николе)	22
1008. Андон Лазев Арсов (Свети Николе)	23
1009. Арсени Андонов Георгиев (с. Вранешница, Кичевско)	23
1010. Александър Ламбов Денесов (с. Янковец, Ресенско)	24
1011. Аргир Иванов Бошков (с. Кочища, Дебърско)	24
1012. Атанас Ангелов Божилов (с. Скрбатно, Неврокопско)	25
1013. Атанас Георгиев Вълков (с. Момчиловци, Смолянско)	26
1014. Андон Георгиев Мицев (с. Тешово, Неврокопско)	26
1015. Блаже Бошев Дамчев (с. Загорани, Прилепско)	27
1016. Блаже Ристев Стоянов (с. с. Големо Илино, Демирхисарско)	28
1017. Богоя Стефанов (с. Брезово, Демирхисарско)	28
1018. Божин Петров (с. Сопотница, Демирхисарско)	29
1019. Богоя Секулов Стоянов (с. Горно Дивяци, Крушевско)	30
1020. Божил Георгиев Гроздев (с. Железник, Карнобатско)	30
1021. Блаже Здравев Митрев (с. Големо Църско, Демирхисарско)	31
1022. Боян Стефанов Барлаков (Прилеп)	31
1023. Благо Тодоров Пудев (Разлог)	32
1024. Божил Талев Иванов (с. Сърбци, Битолско)	33
1025. Божин Нешов Кулев (с. Долно Сърбци, Битолско)	33
1026. Бошко Велянов Нечов (с. Секирани, Битолско)	34
1027. Божидар Трайков Стоянов (с. Дейловце, Кумановско)	34
1028. Веселин Денков Христов (с. Псача, Кумановско)	35
1029. Вангел Делев Карталов (с. Казаново, Кукушко)	36
1030. Васил Арсов Ивков (с. Градище, Кумановско)	39
1031. Велко Кръстев Мандарчев (Скопие)	39
1032. Васил Якимов Деянов (с. Любинци, Паланечко)	40
1033. Васил Костадинов Димитров (с. Момчиловци, Смолянско)	40
1034. Гоце Стойков Карчев (Кукуш)	41
1035. Георги Талев Ачков (Прилеп)	41
1036. Георги Иванов Сивеков (с. Долни Порои, Валовишко)	42
1037. Георги Николов Стефанов (с. Черешница, Костурско)	43
1038. Георги Митров Неданов (с. Златари, Ресенско)	44
1039. Георги Евтимов Филипчев (Охрид)	44
1040. Георги Велев Тасев (с. Драготин, Валовишко)	46
1041. Гоне Дончев Гонев (с. Калиново, Кукушко)	46
1042. Георги Костов Чадов (Охрид)	47

1043. Георги Каменов Бигиев (с. Нова махала, Серско)	48
1044. Григор Костадинов Жабчев (с. Курудере, Бунархисарско)	49
1045. Георги Хаджиманчев Георгиев (Радовиш)	49
1046. Георги Н. Хаджитодоров (Банско).....	51
1047. Георги Кирязов Стамболиев (с. Ракитец, Радовишко)	52
1048. Гаврил Митов Спасов (с. Пресека, Кочанско)	52
1049. Георги Йосифов Дойчинов (с. Лазарополе, Реканско)	53
1050. Георги Иванов Бебечев (с. Огняново, Неврокопско)	54
1051. Георги Апостолов Кузманов (с. Мачуково, Гевгелийско)	55
1052. Георги Христов Балев (Охрид)	55
1053. Гаврил Геров Чанаков (Тетово)	56
1054. Георги Кузманов (с. Лазарополе, Реканско)	57
1055. Георги Петров Шатев (Кратово)	58
1056. Георги Талев Димов (с. Присад, Прилепско)	59
1057. Георги Динов (Горна Джумая).....	59
1058. Георги Костадинов Кръстанов (с. Велестово, Охридско)	60
1059. Георги Тасев Кръстев (с. Горно Дивяци, Крушевско)	60
1060. Георги Дамев Димев (Прилеп).....	61
1061. Даме Иванов Попов (с. Долнени, Прилепско).....	62
1062. Димитър Георгиев Ържанец (Охрид).....	63
1063. Даме Христов Хаджикочов (Прилеп).....	63
1064. Димитър Костов Кръстев (с. Смилево, Битолско)..	64
1065. Димитър Янков Танчев (с. Баровица, Гумендженско).....	65
1066. Дине Иванов Неделков (с. Баница, Леринско)	66
1067. Диме Анев Янков (с. Радобор, Битолско)	67
1068. Димитър Гошев Головодов (с. Златари, Ресенско).....	67
1069. Димитър Георгиев Райчанов (Ресен).....	68
1070. Димитър Петров Джуров (Ресен).....	69
1071. Димо Ив. Майсторниколов (с. Граматиково, Малкотърновско)	71
1072. Димитър Йосифов Илиев (Битоля).....	72
1073. Димитър Талев Колев (с. Долна Чарлия, Битолско)	73
1074. Димче Йошев Георгиев (с. Облаково, Битолско)	74
1075. Димитър Петров Азърв (Гумендже).....	74
1076. Димитър Георгиев Чунков (с. Гявато, Битолско)	75
1077. Доне Попов Димитров (с. Сович, Битолско)	75
1078. Димитър Стоянов Кърков (с. Гявато, Битолско).....	76
1079. Димитър Милев Велянов (Битоля).....	77
1080. Димитър Тасев Стериов (с. Цапари, Битолско).....	78
1081. Димо Трайков Каранаков (Кукуш).....	79
1082. Дамян Макариев Василев (Галичник, Реканско)	79
1083. Димо Добрев Димов (с. Долно Луково, Ивайловградско)	80
1084. Димо Николов Славов (Стара Загора).....	80
1085. Димитър Анастасов Шокаров (с. Велгощи, Охридско).....	81
1086. Димитър Стефанов Гулев (с. Лева река, Ресенско).....	82
1087. Дончо Митров Божинов (с. Кривени, Ресенско).....	82
1088. Дено Димитров Лилков (с. Галово, Оряховско).....	83
1089. Ефтим Андреев Боримечков (с.Болно, Ресенско)	83

1090. Катерина Йорданова Оклева (с. Воцарани, Леринско).....	84
1091. Ефросина Григорова Иванова (Струга).....	85
1092. Ефтимия Иванов Шапазов (с. Буф, Леринско).	85
1093. Ефтим Вълков Димитров (с. Карадере, Лозенградско)	86
1094. Ефтим Котев Апочев (Охрид).	87
1095. Живко Николов Анастасов (с. Орман, Костурско).....	88
1096. Желязко Стоянов Карачорбаджиев (с. Велика, Лозенградско).....	88
1097. Жеко Янакиев Грънчаров (Малко Търново).	89
1098. Жеко Стоянов Каражеков (с. Мъглавит, Лозенградско)	90
1099. Иван Вълков Вълчев (с. Пиргопуло, Лозенградско)	90
1100. Илия Котев Велев (с. Облаково, Битолско).....	91
1101. Иван Грудев Павлов (с. Граматиково, Малкотърновско).	92
1102. Иван Янов Дренаков (с. Мокрешево, Лозенградско).	92
1103. Йоан Илиев Скендер (с. Големо Илино, Демирхисарско).....	93
1104. Илия Димов Попадийски (с. Попадия, Леринско)	94
1105. Иван Марков Симонов (с. Церово, Демирхисарско)	95
1106. Иван Михайлов Битраков (Охрид).	96
1107. Йосиф Стоянов Данаилов (с. Топлик, Щипско).	97
1108. Иван Ноев Кузманов (с. Осой, Реканско).....	97
1109. Иван Константинов Буров (с. Владово, Воденско)	98
1110. Иван Райчев Митев (Свиленград).....	98
1111. Иван Мицев Кюркчиев (с. Сехово, Гевгелийско)..	99
1112. Илия Найдов Мицев (с. Подмол, Прилепско).....	99
1113. Игнат Спиров Арсов (с. Приковци, Кратовско).....	100
1114. Йордан Иванов Траянов (с. Страцин, Кратовско)..	100
1115. Илия Иванов Чортанов (Прилеп).....	101
1116. Илия Димитров Бейдов (с. Косинец, Костурско).	101
1117. Йордан Илиев Бошков (Крушево)	102
1118. Иван Мавродиев Петков (с. Бяла вода, Малкотърновско).	102
1119. Илия Димитров Клисаров (Кукуш)..	103
1120. Йордан Мирчев Трайков (Прилеп)	103
1121. Илия Панов Ицков (Велес).....	104
1122. Илия Богев Милев (с. Вранча, Прилепско).....	104
1123. Иван Малчев Стоянов (с. Левски, Варненско)	105
1124. Илия Атанасов Тонин (с. Добринище, Разложко)	105
1125. Иван Настов Андреев (с. Доленци, Демирхисарско).....	106
1126. Йоан Силянов Цветанов (с. Брезово, Демирхисарско).....	107
1127. Йован Христов Тръпков (с. Подвис, Кичевско).....	107
1128. Илия Блажев (с. Брезово, Демирхисарско)	108
1129. Иван Георгиев Немчов (с. Горни Порой, Валовишко).....	109
1130. Ичко Димов Бойчев (Гумендже).	109
1131. Илия Калев Георгиев (с. Църнобуки, Битолско)	110
1132. Илия Наумов Ристанов (с. Мало Илино, Демирхисарско).....	111
1133. Иван Георгиев Върчков (с. Цапари, Битолско).	111
1134. Иван Петров Трайков (с. Цапари, Битолско).	112
1135. Иван Трайчев Янакиев (с. Сърбци, Битолско).....	113
1136. Иван Алексов Иванов (с. Мало Църско, Демирхисарско).....	113

1137. Иван Георгиев Воденичаров (Ресен).....	114
1138. Йордан Илиев Костов (с. Речани, Кичевско).....	115
1139. Илия Христов Ламов (с. Полог, Мариовско).....	115
1140. Илия Христов Петров (с. Кочище, Демирхисарско).....	116
1141. Иван Петров Андреев (с. Сопотница, Демирхисарско).....	117
1142. Иван Митрев Начов (с. Гявато, Битолско).....	118
1143. Илия Савев Тръпков (с. Кадино село, Прилепско).....	118
1144. Йосиф Спасов Парапанов (с. Крушево, Валовицко).....	119
1145. Ката Коцева Нушева (Щип).....	120
1146. Костадин Пантев Сивев (с. Робово, Малешевско).....	121
1147. Коле Найдов Стоянов (с. Боище, Демирхисарско).....	122
1148. Коста Христов Костов (с. Граматиково, Малкотърновско).....	123
1149. Кузман Солунчев Стоянов (с. Вирово, Демирхисарско).....	123
1150. Костадин Стойчов Георгиев (с. Облаково, Битолско).....	124
1151. Кочо Неделков Илиев (с. Радово, Демирхисарско).....	125
1152. Кочо Андреев Вълканов (с. Смилево, Битолско).....	125
1153. Коста Стоянов Тенишев (Лозенград).....	126
1154. Кърсте Петрев Пърцайко (с. Сопотница, Демирхисарско).....	127
1155. Каре Йованов Масларов (с. Долно Оризари, Битолско).....	127
1156. Кръстю Спасов Белев (с. Доленци, Демирхисарско).....	128
1157. Колче Божинов Найдов (с. Доленци, Демирхисарско).....	129
1158. Коста Стефанов (Големо Илино, Демирхисарско).....	129
1159. Коста Христов Нечов (Битоля).....	130
1160. Кърсте Стефанов Димитров (с. Доленци, Демирхисарско).....	131
1161. Кузман Николов Траянов (с. Доленци, Демирхисарско).....	131
1162. Кръсте Костов Талчев (с. Живойно, Битолско).....	132
1163. Костадин Иванов Попнеделков (Кукуш).....	133
1164. Коста Младенов Степанов (с.Кочище, Демирхисарско).....	134
1165. Кръсте Трайков Соколов (с. Селце, Крушевско).....	134
1166. Косто Христов Боримечков (с.Болно, Ресенско).....	135
1167. Коте Ставрев Йошев (с. Боище, Демирхисарско).....	135
1168. Косте Стериов Порков (с. Цапари, Битолско).....	136
1169. Коста Силянов Стоянов (с. Мало Илино, Демирхисарско).....	137
1170. Климент Григоров Садилов (Охрид).....	137
1171. Костадин Тодоров Стоянов (с. Клепач, Прилепско).....	138
1172. Косто Тодоров Петров (Битоля).....	139
1173. Коле Стоянов Тасев (с. Патетино, Светиниколско).....	140
1174. Кочо Китанов Крайчевски (с. Кнежино, Кратовско).....	140
1175. Коста Василев Тодоров (с. Булгаркьой, Кешанско).....	141
1176. Кръсто Милков Стефанов Дамянски (с.Псача, Кумановско).....	141
1177. Кирил Андреев Мерджанов (с. Райчица, Дебърско).....	142
1178. Кирил Христов Софрониев (с. Хърсово, Кукушко).....	142
1179. Карафил Наумов Смилев (с. Орел, Светиниколско).....	143
1180. Константин Кръстев Ойнаков (с. Бутим, Неврокопско).....	143
1181. Киро Панев Йосев (с. Мечкуевци, Светиниколско).....	144
1182. Киркор Мовсес Крикорян (Родосто).....	145
1183. Коле Христов Наумов (с. Селце, Крушевско).....	145

1184. Коле Ангелов Янкулов (с. Велестово, Охридско)	146
1185. Ламбо Наумов Пуров (с. Въмбел, Костурско)	146
1186. Ламбо Йонов Арnaudов (Охрид).....	148
1187. Лазар Илиев Мишков Миленков (с. Сърбци, Битолско).	148
1188. Лазар Кузев Дамчев (с. Сърбци, Битолско)	149
1189. Лазар Петров Стефанов (Куманово).....	149
1190. Лазар Димов Бодуров (с. Граматиково, Малкотърновско)	150
1191. Лазар Насов Петков (Битоля).....	151
1192. Лазар Блажев Наумов (с. Янковец, Ресенско).....	151
1193. Лазар Алексиев Мирчев (с. Осой, Реканско).....	152
1194. Ламбе Костов Чадов (Охрид)	152
1195. Лазар Петров Груев (с. Железно Речани, Гостиварско).....	153
1196. Мицко Стойков Ренде (с. Брезово, Демирхисарско).....	154
1197. Мицко Георгиев Михайлов (с. Арилево, Крушевско)	154
1198. Мария Иванова Пепелюгова (Прилеп).....	155
1199. Мито Хаджитрайков (с. Мутулово, Кукушко)	156
1200. Мицко Алексов (с. Брезово, Демирхисарско).	157
1201. Миладин Божинов Кузманов (с. Гол. Илино, Демирхисарско)	157
1202. Митре Стоянов Шубара (с. Арматуш, Битолско).....	158
1203. Михаил Христов Врабец (Битоля).....	159
1204. Мице Георгиев Йошев (с. Боище, Демирхисарско).....	159
1205. Митре Босилков Янакиев (с. Гявато, Битолско).....	160
1206. Манол Николов Кузманов (с. Граматиково, Малкотърновско).....	161
1207. Миле Петков Милев (с. Мегленци, Битолско).....	162
1208. Михайл Толев Георгиев (с. Кукуречани, Битолско)	162
1209. Мице Стоянов Ристев (с. Вирово, Демирхисарско).....	163
1210. Мице Кръстев Йотов (с. Екши Су, Леринско)	163
1211. Мице Найдев Пейков (с. Сопотница, Демирхисарско).....	164
1212. Мише Димов Донев Къосето (Битоля).....	165
1213. Мице Христов Трайчев (Битоля)..	165
1214. Мицко Стоянов Ангелов (с. Доленци, Демирхисарско).....	166
1215. Милан Апостолов Матов (Струга)	167
1216. Милан Георгиев Деянов (Прилеп).....	167
1217. Миленко Велянов Христов (с. Мало Илино, Демирхисарско).....	168
1218. Миладин Цветанов Райов (с. Сланско, Порече).....	168
1219. Мате Костов Сечков (Крушево).....	169
1220. Милутин Гюрчинов Спасов (с. Латово, Порече).....	170
1221. Михаил Георгиев Кумчев (с. Сърбци, Битолско)..	170
1222. Мирчо Талев Дамчев (с. Загорани, Прилепско)	171
1223. Миле Илиев Пуев (с. Календра, Серско).	172
1224. Михаил Трифонов Яковчев (с. Големо Илино, Демирхисарско).....	172
1225. Методи Стефанов Йовев (Охрид).....	173
1226. Митре Николов Петров (с. Сланско, Порече).	174
1227. Милан Ефтимов (Свети Николе)	175
1228. Мите Монеv Копанов (Щип).....	175
1229. Мите Симеонов Сушавалия (Щип)	176
1230. Миле Наумов Кулев (с. Долно Сърбци, Битолско)	176

1231. Матей Николов Кръстев (с. Големо Илино, Демирхисарско).....	177
1232. Мицо Ячев Иванов (с. Лазарополе, Реканско)	178
1233. Михаил Деспотов Янев (с. Латово, Порече).....	178
1234. Мито Христов Николов (с. Стругово, Демирхисарско)	179
1235. Митре Нешков Ангелов (с. Върбяни, Прилепско)	179
1236. Мано Саздов Илиев (с. Градище, Кумановско)	180
1237. Максим Илиев Тодоров (с. Ранковце, Кумановско)	181
1238. Мито Ангелов Юруков (с. Поешево, Битолско).....	181
1239. Митре Трайков Суклев (с. Полчище, Прилепско).....	182
1240. Методи Георгиев Коцарев (Охрид)..	182
1241. Максим Цветанов Илиев Белчев (с. Петралица, Паланечко).....	183
1242. Милан Янев Стойков (с. Горно Коняре, Кумановско)	183
1243. Милан Стойков Стойковски (Куманово).....	184
1244. Милан Божков Божинов (Тетово).....	184
1245. Младен Димов Новков (с. Брошица, Дебърско).....	185
1246. Милан Христов Димитров (с. Маловци, Кукушко)	185
1247. Милан Илиев Шапкалиски (Кратово)	186
1248. Нестор Илиев Смилев (с. Мало Илино, Демирхисарско).	187
1249. Никола Георгиев Китинов (с. Цапари, Битолско).	188
1250. Нако Янев Делипетров (с. Мутулово, Кукушко)	188
1251. Неделко Мойсов Дамчев (с. Кукуречани, Битолско)	189
1252. Никола Христов Скаев (с. Вранещица, Кичевско).....	190
1253. Никола Митров Манчев (с. Болно, Ресенско)	191
1254. Наум Спиров Сазданов (с. Цапари, Битолско).	191
1255. Никола Ставрев Чаушов (с. Янковец, Ресенско)	192
1256. Наум Ангелев Тноков (с. Цапари, Битолско).....	192
1257. Никола Кишев Бубев (с. Гявато, Битолско).....	193
1258. Никола Здравев Шапърданов (Крушево)	194
1259. Никола Георгиев Йовков (с. Новаци, Битолско).....	195
1260. Никодим Иванов Шумков (с. Цер, Битолско).....	195
1261. Насте Янков Бечваров (с. Цапари, Битолско)	196
1262. Неделко Ризов Мешков (с. Могила, Битолско).....	197
1263. Никола Божков Троячанец (с. Трояци, Прилепско)	198
1264. Никола Котев Низамов (с. Янковец, Ресенско)	198
1265. Наум Настев Димов (с. Стрежево, Битолско).....	199
1266. Нанчо Настев Янев (с. Базерник, Демирхисарско).....	199
1267. Никола Левков Максимов (с. Марчино, Кратовско)	200
1268. Неделчо Иванов Тагарев (с. Пирин, Мелнишко)	201
1269. Недан Христов Петков (с. Долно Сърбци, Битолско).....	201
1270. Никола Георгиев Спасов (с. Яна, Лозенградско)	202
1271. Насте Янакиев Радев (с. Латово, Порече).....	202
1272. Никола Иванов Доков (Ресен).....	203
1273. Наум Христов Пецалев (с. Сопотско, Ресенско)	203
1274. Негре Ангелов Пейданов (с. Осой, Реканско)	204
1275. Наум Стефанов Чакъров (Струга)	205
1276. Никола Андонов Стоянов Семерджиев (с. Лелово, Кукушко).....	205
1277. Огнен Стойчев (с. Доленци, Демирхисарско)	206

1278. Пандо Ташев Турунджов (с. Екши Су, Леринско)	206
1279. Петко Стойков Петков (с. Старавина, Мариово).....	207
1280. Петър Търпев Гещаков (с. Гявато, Битолско)	208
1281. Пейко Петров Филипов (с. Радово, Демирхисарско)	209
1282. Пандо Павлов Георгиев (с. Руля, Костурско)	210
1283. Павле Стойчев Божинов (с. Клепач, Прилепско).....	210
1284. Павле Божинов (с. Брезово, Демирхисарско).....	211
1285. Павле Ристев Толески (с. Мренога, Демирхисарско)	212
1286. Петър Георчев Кръстев (с. Вирово, Демирхисарско)	212
1287. Петър Илиев Зулумов (с. Сърбци, Битолско)	213
1288. Павле Стоянов Йовков (с. Смилево, Битолско).....	213
1289. Петър Найдов Ангелков (с. Цапари, Битолско).....	214
1290. Пандо Киров Пеев (с. Желево, Костурско)	215
1291. Петър Грозданов Ристев (с. Жван, Демирхисарско).....	216
1292. Петър Киров Нанчев (с. Въмбел, Костурско).....	216
1293. Петър Иванов Размов (с. Пещани, Охридско).....	217
1294. Пано Иванов Здравев (с. Неманици, Светиниколско)	218
1295. Петър Алексов Мирчев (с. Сенокос, Прилепско)	218
1296. Петър Байчев Георгиев (с. Облаково, Битолско).....	219
1297. Пандил Георгиев Петров (с. Нерези, Дебърско)	219
1298. Петър Кръстев Илиев (с. Базерник, Демирхисарско).....	220
1299. Павел Георгиев Велянов (с. Долно Агларци, Битолско)	220
1300. Петър Павлов Мишев (с. Ранковце, Кумановско).....	221
1301. Ристе Петрев Пейкоски (с. Сопотница, Демирхисарско).....	221
1302. Русе Серафимов Куцолов (Галичник, Реканско).....	222
1303. Раде Корунув Бунташев (с. Велгощи, Охридско)	222
1304. Силян Божинов Иванов (с. Бабино, Демирхисарско).....	223
1305. Стойче Христов Кокалев (с. Смилево, Битолско)	224
1306. Серафим Велянов Проичев (Битоля)	225
1307. Стойо Христов Старовски (с. Орле, Мариово)	225
1308. Сава Киров Славчев (Котел)	226
1309. Стефан Димитров Мацанов (с. Гявато, Битолско)	227
1310. Симеан Спасев Волчев Йотов (Битоля).....	228
1311. Спиро Николов Филев (с. Загоричани, Костурско)	229
1312. Ставре Спилов Велов (с. Цапари, Битолско).....	229
1313. Спиро поп Максимов (с. Брезово, Демирхисарско)	230
1314. Стефан Андреев Поповски (с. Царев двор, Ресенско).....	230
1315. Силян Наумов Ристанов (с. Мало Илино, Демирхисарско).....	231
1316. Софрония Гаврилов (с. Брезово, Демирхисарско).....	232
1317. Секула Найденов Карабаш (с. Големо Илино, Демирхисарско).....	232
1318. Стоян Андонов Христов (с. Брезово, Демирхисарско)	233
1319. Стоян Йовев Христов (с. Брезово, Демирхисарско).	234
1320. Славе Златков Боцев (с. Търново, Паланечко)	234
1321. Стерьо Ристев Петров (с. Свинище, Битолско).....	235
1322. Стоян Димитров Янъков (с. Крива, Ениджевардарско).....	236
1323. Сотир Стоянов Биров (с. Градево, Горноджумайско)	237
1324. Спиро Лазаров Стоянов (с. Рамна, Битолско)	237

1325. Силян Велянов Кръстев (с. Железнец, Демирхисарско)	238
1326. Стерьо Магденов Пейковски (с. Брезово, Демирхисарско)	239
1327. Стойко Талев Богданов (с. Слоещица, Демирхисарско)	239
1328. Силян Павлов Ралески (с. Доленци, Демирхисарско).....	240
1329. Стойчо Кузов Трапезанов (с. Цапари, Битолско).....	240
1330. Спиро Симеонов Коцев (с. Цер, Демирхисарско).....	241
1331. Спиро Иванов Настов (с. Простране, Демирхисарско).....	242
1332. Стефан Лазаров Груев (с. Кривени, Ресенско).....	242
1333. Стоян Гаврилов Димитров (с. Слиново, Дебърца).....	243
1334. Стоян Христов (с. Койково, Кратовско).....	243
1335. Спиро Настев Йовев (с. Брезово, Демирхисарско).....	244
1336. Симеон Наумов Кепчев (Ресен).....	244
1337. Стефан Димев Кусев (Прилеп)	245
1338. Стойче Мицев Тошев (с. Чумово, Прилепско).....	245
1339. Стефан Величков Стефанов (с. Конопница, Паланечко).....	246
1340. Софрони Ангелов Наумов (с. Козица, Кичевско)	247
1341. Спиро Чакрев (с. Долно Оризари, Битолско)	247
1342. Серафим Христов Здравков (Брод, Порече)	245
1343. Сотир Георгиев Печинов (Горна Джумая)	248
1344. Тома Иванов Фортомаров (с. Пътеле, Леринско).....	249
1345. Тодор Попов Томов (Малко Търново).....	249
1346. Тодор Янев Желязков (с. Стоилово, Малкотърновско).....	251
1347. Траян Стойков Симеонов (с. Павлешенци, Светиниколско).....	251
1348. Траян Димитров Камбуров (с. Ериклер, Лозенградско).....	254
1349. Тодор Ангелов Крайчев (с. Ораовец, Велешко)	255
1350. Тасе Петров Димчев (с. Гарван, Радовишко)	255
1351. Трайко Стоянов Малинов (с. Долани, Щипско).....	256
1352. Трайчо Тасев Янов (Прилеп)	257
1353. Тодор Кръстев Гуганов (с. Бозец, Ениджевардарско).....	257
1354. Ташко Костов Христов (с. Екши Су, Леринско).....	258
1355. Тодор Христов Кашмаков (Скопие).....	259
1356. Тале Димов Найденов (с. Логоварди, Битолско).....	260
1357. Тодор Георгиев Джелебов (Малко Търново)	260
1358. Трифон Стойков Гизов (с. Зелениче, Леринско)	261
1359. Тодор Иванов Керемидчиев (с. Таякадън, Цариградско)	262
1360. Ташко Костадинов Майнов (с. Вълкояново, Воденско)	263
1361. Тосе Стоянов Трайков (с. Винци, Кумановско)	264
1362. Темелко Иванов Блажев (с. Юдово, Кичевско)	264
1363. Трайко Илиев Марков (с. Лескоец, Охридско).....	265
1364. Томо Мицов Пецанов (с. Крондирци, Кукушко).....	265
1365. Тодор Аврамов Кочев (с. Лешок, Тетовско)	266
1366. Тотю Иванов Тотев (с. Побит камък, Разградско).....	266
1367. Тодор Атанасов Николов (Крушево)	267
1368. Трайко Йорданов Чашкаров (Велес)	267
1369. Тасе Божков Миленков (с. Павлешенци, Светиниколско)	268
1370. Търпе Лазаров Пасков (Дебър)	268
1371. Тодор Анастасов Аврамов (с. Лазарополе, Реканско)	269

1372. Тома Зафиров Машаров (Скопие).....	270
1373. Тодор Вълканов Ерменлиев (с. Дерекьой, Лозенградско).....	271
1374. Тончо Михайлов Филипов (с. Яново, Косово).....	271
1375. Тома Петков Наденжиев (с. Лелово, Кукушко).....	272
1376. Трайко Стойков Петков (с. Търновец, Кратовско).....	272
1377. Трендо Костадинов Терзиев (с. Рич, Струмичко).....	273
1378. Туше Митров Айтов (с. Хърсово, Кукушко).....	273
1379. Трайко Иванов Мъркулев (с. Велгощи, Охридско).....	274
1380. Тодос Иванов Нинков (Охрид).....	275
1381. Тоде Коцев Петров (с. Ранченци, Светиниколско).....	276
1382. Трайко Дамев Симоновски (Дебър).....	276
1383. Траян Петрушев (Велес).....	277
1384. Тодор Саздов Йосифов (с. Горни Стубол, Кратовско).....	278
1385. Фоти Николов Кирчев (с. Зелениче, Леринско).....	278
1386. Филип Тодоров Филипов (с. Булгаркьой, Кешанско).....	279
1387. Христо Янев Банвалиев (Щип).....	280
1388. Христо Атанасов Сиркаров (Кукуш).....	280
1389. Христо Стоев Канин (Сребатно, Неврокопско).....	281
1390. Христо Конев Филипов (Прилеп).....	282
1391. Христо Петров Стоянов (с. Гявато, Битолско).....	282
1392. Христо Стефанов Макараджиев (Балчик).....	283
1393. Христо Тодоров Аломинов (с. Годлево, Разложко).....	284
1394. Христо Георгиев хаджи Сулков (Кукуш).....	284
1395. Христо Иванов Божов (с. Скребатно, Неврокопско).....	285
1396. Христо Тодоров Дьовлетлиев (с. Чокманово, Смолянско).....	285
1397. Христо Митов Гигов (Щип).....	286
1398. Христо Петров Джайков (с. Новачани, Велешко).....	287
1399. Христо Стоев Челебиев (с. Морарци, Кукушко).....	287
1400. Христо Митев Христов (с. Дедино, Радовишко).....	288
1401. Христо Илиев Дориев (с. Моноспитово, Струмичко).....	288
1402. Христо Николов Спасов Щутов (с. Селци, Дебърско).....	289
1403. Христо Пецов Трайков (с. Гаваянци, Кукушко).....	289
1404. Христо Иванов Стойчев (с. Междурек, Кукушко).....	290
1405. Христо Атанасов Милев (с. Долно Луково, Ивайловградско).....	290
1406. Христо Божинов Проданов (Гумендже).....	291
1407. Христо Николов Петров (с. Велестово, Охридско).....	292
1408. Христо Пецев Делев (с. Лелово, Кукушко).....	292
1409. Христо Иванов Стойков (с. Баня, Разложко).....	293
1410. Цветко Бошков Трайков (с. Кривогащани, Прилепско).....	293
1411. Щерю Тръпков Христов (с. Малкоец, Кичевско).....	294
1412. Цанко Нушев Златев (с. Неманици, Светиниколско).....	294
1413. Юрдан Николов Бицин (Разлог).....	295
1414. Юрдан Русев Петков (с. Салманово, Шуменско).....	296
1415. Юрдан Иванов Господинов (с. Слатина, Ловешко).....	296
1416. Яне Тодоров Шопов (с. Парил, Неврокопско).....	297
1417. Янко Димитров Янчев (с. Велика, Лозенградско).....	297
1418. Яким Йонов Тайшиев (с. Скребатно, Охридско).....	298

1419. Яни Петков Черелов (с. Алмаджик, Лозенградско).....	299
1420. Яни Георгиев Янев (с. Здралци, Костурско).....	299
1421. Анастасия Маркова Христова (с. Брезово, Демирхисарско).	300
1422. Благородна Саздо Попиванова (Велес).....	300
1423. Божана Мицева Тасева Неданова (с. Кривени, Ресенско).....	301
1424. Ветка Колева Савкова Стоянова (с. Мождивняк, Паланечко).....	302
1425. Велика Спиро Стефанова (с. Брезово, Демирхисарско).....	303
1426. Донка Христова Траянова Тошакова (с. Цапари, Битолско)	304
1427. Донка Петрова Мицова Китанова (Кукуш)	304
1428. Деспина Георгиева Богданова (с. Урумбеглия, Бунархисарско).....	305
1429. Евгения Илиева поп Захариева (с. Гопеш, Битолско)	306
1430. Екатерина Димитрова Ан. Стоилова (с. Горно Броди, Серско)	306
1431. Златана Тодор Чапоска (с. Простране, Демирхисарско)	307
1432. Злата Димитрова Стаматова (с. Урумбеглия, Бунархисарско).....	308
1433. Занка Темелкова Танева (с. Ораовец, Велешко).....	308
1434. Зорка Блажева Пилатова (Щип).....	309
1435. Злата Ангелова Стаменкова (с. Полаки, Кочанско)	309
1436. Ирина Вълчева Хаджиева (с. Калайджидере, Гюмюрджинско)	310
1437. Илинка Иванова Николова (с. Никодин, Прилепско).	311
1438. Йорданка Стоименова Илиева (с. Търново, Паланечко)	312
1439. Иванка Каменова Андреева (с. Уланци, Велешко).....	313
1440. Йонка Богоева Грозданова (с. Клепач, Прилепско)	314
1441. Калина Стоянова Йотова (с. Долно Оризари, Битолско).....	314
1442. Коста Марков Смилев (с. Добрушево, Битолско)	315
1443. Кита Петрова Настова (Битоля).....	315
1444. Калина Стоянова Проданова (с. Велика, Лозенградско)	316
1445. Керана Георгева Кадъ-Велкова (Бунархисар).....	317
1446. Кърстана Ангеле Найдова (с. Велмевци, Демирхисарско)	318
1447. Каравилка Лазар Гюрова (с. Брежани, Охридско)	318
1448. Ката Найдова Илкова (с. Цапари, Битолско)	319
1449. Кръстана Ставрева Капинкова (с. Цапари, Битолско)	320
1450. Ленка Иван Петрова Танчева (с. Цапари, Битолско)	320
1451. Ленка Наумова Гошева Йовчева (с. Рамна, Битолско).....	321
1452. Мара Иванова Стоянова (София)	321
1453. Мария Ламбрева Чолакова (София)	322
1454. Мария Миялова Гоцева (с. Облаково, Битолско)	323
1455. Мария Тодорова Попова (с. Граматиково, Малкотърновско).....	323
1456. Мария Димитрова Лъомчева (Гумендже)	324
1457. Менка Христова Стоянова (с. Кърклино, Битолско).....	325
1458. Магдалина Кирова Илиева (Кукуш).....	325
1459. Манда Стоянова Янакева (с. Резово, Малкотърновско)	326
1460. Мара Стеванова Нечакова (с. Цапари, Битолско).....	327
1461. Мария Лазарова Илкова (с. Цапари, Битолско).....	327
1462. Мария Ангелева Калинова Митрова (с. Цапари, Битолско)	328
1463. Мара Георгиева Ружева (Малко Търново).....	328
1464. Николина Тодор Швърга (с. Брезово, Демирхисарско).....	329
1465. Олга Ставри Спирова (Русе).....	330

1466. Петра Христова Делова (с. Пласничево, Ениджевардарско)	330
1467. Пеша Иванова Зенгова (с. Цапари, Битолско)	331
1468. Параскева Костова Бояджиева-Лапе (Крушево)	331
1469. Ружа Йорданова Силянова (с. Козица, Кичевско)	332
1470. Риза Божинова Янкова (с. Довезенци, Кумановско)	333
1471. Радка Александрова Шекеринова (Шип)	333
1472. Ристана Коле Н. Лозанова (с. Брежани, Охридско)	334
1473. Софка Наумова Дуртановаа (с. Цапари, Битолско)	335
1474. Спасена Дончева Христова (с. Лаки, Кочанско)	335
1475. Стойна Ставрева Китанова (с. Велгощи, Охридско)	336
1476. София Лазарова Трапезанова (с. Цапари, Битолско)	337
1477. Спасия Григорова Мърсева (Прилеп)	338
1478. Симяна Ташко Аврамова (с. Мало Илино, Демирхисарско)	338
1479. Сара Димитрова Лазарова (с. Зеленград, Кратовско)	339
1480. Сава Кръстан Поптодоров (София)	340
1481. Шина Георгиева Калфова (Чепеларе)	341
1482. Ташка Георгиева Коджабашева (с. Долно Броди, Серско)	342
1483. Хриса Иванова Досева (с. Загоричани, Костурско)	342
1484. Хрусина Янкова Стоянова (с. Велика, Лозенградско)	343
1485. Тодора Русинова Петкова (с. Стоилово, Малкотърновско)	344
1486. Атанас Иванов Андонов (с. Долни Порой, Валовишко)	344
1487. Атанас Ангелов Гулев (с. Чучулигово, Петричко)	345
1488. Атанас Димитров Терзиев (неизв.)	346
1489. Апостол Христов Данчов (с. Градево, Горноджумайско)	346
1490. Андрея Дамянов Шамбев (с. Смилево, Битолско)	347
1491. Атанас Паскалев Манганарев (с. Клепушна, Зъхненско)	348
1492. Анастасия Николова Главинчева (Охрид)	349
1493. Атанас Милошов Попов (с. Слоещица, Демирхисарско)	350
1494. Андрей Георгиев Бакия (с. Брезово, Демирхисарско)	351
1495. Атанас Илиев Стоянов (с. Челопеци, Кичевско)	351
1496. Андре Стефанов (с. Сопотница, Демирхисарско)	352
1497. Апостол Василев Четалов (с. Гявато, Битолско)	353
1498. Андон Трайков Терзиев (с. Пестоларе, Кукушко)	353
1499. Ангел Донев Георгиев (с. Зърновци, Кочанско)	354
1500. Ангел Стоянов Димитров (Одрено, Кратовско)	355
Документи	357
Именен показалец	392
Географски показалец	402

ВЪВЕДЕНИЕ

Том I, дел III, на „Македоно-одрински свидетелства. Регистър на участниците в освободителните борби в Македония, Тракия и Добруджа, получили българска народна пенсия през 1943 г.“ съдържа опис на нови петстотин (500), одобрени за народна пенсия дела – от № 1001 до №1500 в архивния регистър. От тях четиристотин четиридесет и две (442) са на революционери, родени в област Македония, четиридесет и две (42) – на дейци с потекло от Одринска Тракия, тринайсет (13) – на борци, родени в пределите на тогавашното Царство България, едно (1) – на деец, роден в Добруджа, едно (1) – на деец, роден в Косово, и едно (1) – на революционер с неизвестен произход поради унищожаването на документацията, съхранявана в гр. Бяла Слатина, по време на британско-американските бомбардировки над България през 1944 г.

От тези четиристотин четиридесет и две (442) пенсионни дела на български революционери и опълченци от Македония триста петдесет и седем (357) са на дейци, родени във Вардарска Македония, шестдесет и шест (66) – на революционери, родом от Егейска Македония, осемнайсет (18) – на родени в Пиринска Македония, и едно (1) – на деец от македонските области, останали в пределите на Албания.

Шестдесет и седем (67) от делата съдържат пенсионни молби, изпратени от жени, като четири (4) от тях са от заслужили деятелки, едно (1) е от майка на загинал революционер и шестдесет и две (62) – от вдовици.

Сред пенсионните молби, поместени в настоящия, трети, дел, са тези на войводите Милан Матов от Струга, Илия Попадийски от с. Попадия, Леринско, Коста Тенишев от Лозенград, Стойо Христов Орленчето от с. Орле, Битолско, Даме Попов от с. Долнени, Прилепско, Ташко Костов Шерифски от Екши су, Леринско, на вдовицата на легендарния комита Йордан Пиперката – Ружа Силянова, на вдовицата на защитника на Крушевската република Марко Христов – Анастасия Христова, на революционера и брат на прочутия войвода Алексо Турундже – Пандо Турунджев, на прочутия охридски виолинист Климе Садило, както и пенсионното дело на Радка Шекеринова – вдовица на убития деец на ВМРО Александър Шекеринов.

В бележки под линия тук се дава информация само за личностите, за които не е дадена такава във вече публикуваните книги от том I – дел I и дел II.

№ 1001

Александър Атанасов Бурзев (62 г.)
род. от с. Неманици, Светиниколско
жив. в с. Неманици, Светиниколско
17.03.1943 г.

Заслуги: през 1912–1913 г. взимал участие във всички походи и боеве на МОО срещу неприятеля, служил от 3 март до 28 юли 1913 г.

Семейство: синове Стоймир, Спас и Глигор Бурзеви.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване от българските военни власти, в XV Щипска дружина, 2-ра рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1001.

№ 1002

Андон Василев Грозданов (62 г.)
род. от с. Връбник, Костурско
жив. в с. Прослав, Пловдивско¹
18.03.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО, взел е участие във всички походи и боеве на полка си.

Семейство: съпруга Невена, р. 1900 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в VIII Костурска дружина; ранен при Султан тепе, награден с орден „За храброст“ IV степен “.

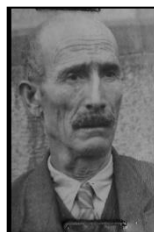
Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп.4, а.е. 1002.

¹ Дн. квартал на гр. Пловдив.

№ 1003

Апостол Марков Младенов (62 г.)
род. от с. Нерези, Дебърско
жив. в София
09.04.1943 г.

Заслуги: през 1912–1913 г. е постъпил в Македоно-одринското опълчение като доброволец.

Семейство: съпруга Дитка на 55 г., има женен син.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в I Дебърска дружина, 4-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1003.

№ 1004

Алекси Якимов Жиков (66 г.)
род. от с. Лазарополе, Реканско
жив. в София
28.03.1943 г.

Заслуги: през 1912–1913 г. е постъпил в Македоно-одринското опълчение като доброволец.

Семейство: съпруга Велика на 61 г., син Борис на 21 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, по мое лично желание, в I Дебърска дружина, 1-ва рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1004.

№ 1005

Анастас Наумов Капричов (63 г.)

род. от Охрид

жив. в Охрид

18.02.1943 г.

Заслуги: взел участие в Илинденското въстание през 1903 г.; вземал участие в боевете през 1912 г. на Султан тепе и др., пленен от сърбите, измъчван и тормозен; раняван, за което получил кръст „За храброст” IV степен².

Семейство: съпруга Надежда, р. 1900 г., син Петър, р. 1926 г., дъщеря Славка, р. 1929 г., дъщеря Любица, р. 1931 г., син Наум, р. 1934 г., дъщеря Зорка, р. 1938 г.

Животописна бележка: „Роден съм през 1881 г. в Охрид. През 1903 г. взех участие в Илинденското въстание като свързочник между воюващата чета и населението, което поддържаше въстанието и като такъв съм раняван. В началото на 1912 г. заминах за Северна Америка, откъдето върших всички подкрепи и поддръжки, и членувах в Българската македонска организация. Понеже същата година се отвори и Балканската война, завърнах се от Америка и доброволно се придружих към четите на Македоно-одринското опълчение, и взех живо участие във всички боеве: при Картал тепе, Шаркьой, Султан тепе, където съм и раняван, и получих кръст „За храброст” IV степен, както и при всички походи: София, Хасково, Гюмюрджина, Мерхамли, Кешан, Щип, Кадин мост, Шаркьой, Съкли, Дедеагач, Гюмюрджина, Кочани и София. Също взел съм участие и при пленяването на Явер паша. През Сърбско време, като македоно-одрински опълченец, бех много тормозен от сърбските власти.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1005.

№ 1006

Андон Янев Нанев (73 г.)

род. от Охрид

жив. в Охрид

² *Сведение:* „Много добро име, добре се е държал, не е заемал никаква служба.“

23.02.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО, награден с орден „За храброст” IV степен.

Семейство: съпруга Полка, р. 1875 г.

Животописна бележка: „Роден съм през 1872 г. в Охрид и съм живущ в Охрид. През време на Балканската война 1912–1913 г. като четник намерих се в София и по своя добра воля, без да съм записан в списъците за войници, зачислих се в редовете на IX Велешка дружина, 4-та рота, 4-ти взвод. Взел съм участие във всички походи и боеве на дружината по време на войната: при Картал тепе, Мерхамли, Карькьой, Султан тепе, Царево село и пред Камена река. След демобилизацията, като ранен, завърнах се в София и след излекуването ми през 1916 г. се върнах в Охрид.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1006.

№ 1007

Александър Стоянов Ценов (61 г.)
род. от Свети Николе
жив. в Свети Николе
10.03.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в Македоно-одринското опълчение, награден с орден „За храброст” IV степен.

Семейство: съпруга Софка на 61 г., дъщеря Иванка на 23 г., син Кирил на 21 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване. Участвал съм в борбите при Дедеагач, Мерхамли, Шаркьой, Раткова скала, Говедар, Редки буки, Султан тепе; VII Кумановска дружина, 1-ва рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1007.

№ 1008

Андон³ Лазев Арсов (63 г.)
род. от Свети Николе
жив. в Свети Николе
15.03.1943 г.

Заслуги: бил е доброволец в МОО; взел участие в боевете от 05.10.1912 г. до 28.07.1913 г.

Семейство: съпруга Наста на 58 г., дъщеря Стойка на 21 г., син Иван на 15 г., син Тодор на 12 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване. Участвал съм в борбите при Дедеагач, Мерхамли, Шаркьой, Раткова скала, Редки буки и Султан тепе; VII Кумановска дружина, 1-ва рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388к, оп. 4, а.е. 1008.

№ 1009

Арсени Андонов Георгиев (61 г.)
род. от с. Вранещица, Кичевско
жив. в с. Вранещица, Кичевско
06.03.1943 г.

Заслуги: доброволец-редник през 1912–1913 г. в МОО; взел участие в боевете срещу неприятеля, в оперативната зона на фронта⁴.

Семейство: съпруга Яглика на 59 г., дъщеря Даринка на 16 г., дъщеря Любица на 12 г.

³ Среща се и като Доне в документацията.

⁴ *Сведение:* „С добро име сред населението. Не е заемал никаква служба по време на сръбското управление.“

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в V Одринска дружина, 4-та рота. Съм вземал участие в оперативната зона на фронта при Дедеагач и пр.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1009.

№ 1010

Александър Ламбов Денесов (61 г.)
род. от с. Янковец, Ресенско
жив. в с. Янковец, Ресенско
05.03.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО през 1912–1913 г.; взел участие в боевете срещу неприятеля, в оперативната зона на фронта⁵.

Семейство: съпруга Зорка на 45 г., син Петър на 22 г., син Иван на 21 г., дъщеря Христина на 18 г., син Живко на 5 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в интендантската рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1010.

№ 1011

Аргир Иванов Бошков (64 г.)
род. от с. Кочища, Демирхисарско
жив. в Битоля
05.03.1943 г.

⁵ *Сведение:* „Добър българин; служба по време на сръбското управление не е заемал.“

Заслуги: доброволец-редник през 1912–1913 г. в МОО; взел участие в боевете срещу неприятеля, в оперативната зона на фронта⁶.

Семейство: сам той.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в I Дебърска дружина, нестроева рота. През войната 1915–1918 г. служих в 1-ви Софийски полк, I дружина, 2-ра рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1011.

№ 1012

Атанас Ангелов Божиков (68 г.)
род. от с. Скребатно, Неврокопско
жив. в с. Сестримо, Пазарджишко
09.04.1943 г.

Заслуги: бил е доброволец-редник в МОО през войната 1912–1913 г. и е взел участие в походите и боевете срещу турците.

Семейство: съпруга Елена на 51 г., син Иван на 31 г., син Димитър на 18 г., дъщеря Мария на 15 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в X Прилепска дружина, 3-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1012.

⁶ *Сведение:* „Държал се е отрицателно към сръбската власт и не е заемал никаква служба. Проявил се е като добър българин и се ползва с добро име.“

№ 1013

Атанас Георгиев Вълков (61 г.)
род. от с. Момчиловци, Смолянско
жив. в с. Момчиловци, Смолянско
10.03.1943 г.

Заслуги: постъпил доброволец в МОО.

Семейство: съпруга Мария, р. 1885 г., дъщеря Ирина, р. 1920 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в XI Серска дружина, 3-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1013.

№ 1014

Андон Георгиев Мицев (66 г.)
род. от с. Тешово, Неврокопско
жив. в с. Тешово, Неврокопско
14.04.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО, служил от 03.03.1913 г. до 28.07.1913 г.; взел участие във всички походи и боеве на полка и ротата си, в оперативната зона на фронта.

Семейство: съпруга Велика на 59 г., син Андон на 30 г., син Иван на 23 г., дъщеря Стоя на 17 г., снаха Катерина на 27 г., снаха Злата на 20 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, и бех зачислен в XIII Кукушка дружина, 3-та рота, и взех участие в боевете при Султан тепе, Говедарника, Повиен връх и др.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1014.

№ 1015

Блаже Бошев Дамчев (65 г.)
род. от с. Загорани, Прилепско
жив. в с. Загорани, Прилепско
29.04.1943 г.

Заслуги: взел е живо участие в освободителните борби за свободата на Македония; влизал е в сражение с турския аскер като четник; съден, осъден, лежал в затвор⁷.

Семейство: син Георги на 37 г., снаха Илинка на 37 г., внучка Милка на 10 г., внук Благой на 8 г., внук Юрдан на 6 г., внучка Миленка на 5 г., внук Атанас на 1 г.

Животописна бележка: „Подписаният Блаже Бошев Дамчев на 65 г. от Загоране, Прилепско, през 1896 г. се закълнах пред войводите Мирче Ацев⁸ и Толе паша⁹, че ще служа честно и предано на ВМОРО за свободата на Македония и ще изпълнявам каквито и да са задачите на организацията. През 1903 г. взех живо участие в боя при с. Алинци заедно с войводата Христо Оклев-Попа срещу турския аскер. Оттам заминахме за Витолица и нападнахме същото село със съединените чети на Толе паша, Коло Пешков и Петър Ацев. Оттам заминахме за Беловодишко с намерение да заминем с Петър Ацев за Крушево. След въстанието арестуваха ме, биеха ме и осъдиха ме на 15 г. тъмничен затвор, като лежах в гр. Битоля през Хуриета 1908 г. Освободиха ме през 1909 г. После повторно бех потърсен, за да бъде арестуван, обаче избегах. През 1912 г. със селска чета под ръководството на М. Гюрлуков се бихме срещу турците в с. Галичане. През 1923 г. бех в пълна услуга на четата на Петър Пашата, обаче бех предаден на сръбската власт и осъден.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1015.

⁷ Сведение: „С добро име в миналото и сега между населението. По време на сръбското управление не е заемал служба.“

⁸ Мирче Ацев Хаджикостадинов Симоновски (1859–1901) е войвода на ВМОРО и ВМОК и брат на войводите Мирче и Петър Ацеви, родом от с. Ореовец, Прилепско. Участник е в убийството на Стефан Стамболов.

⁹ Стоян Трайков Куликов или Толе паша (1860–1904) е мариовски войвода на ВМОРО, роден в с. Крушевица, Прилепско.

№ 1016

Блаже Ристев¹⁰ Стоянов (70 г.)
род. от с. Големо Илино, Демирхисарско
жив. в с. Големо Илино, Демирхисарско
09.04.1943 г.

Заслуги: бил е четник и войвода на ВМОРО; започнал е дейност като революционер още от 1902 г.; влизал е в сражения с турците, а през 1913 г. и срещу сърбите, от които е бил заловен и тикнат в затвора в Крушево, където прекарал 40 дни¹¹.

Семейство: син Митър на 33 г., син Йоан на 27 г., син Нове на 23 г., снаха Рада на 32 г., снаха Стойна на 25 г., снаха Люба на 22 г., внучка Зорка на 7 г., внучка Милица на 5 г., внучка Славка на 4 г., внук Борис на 2 г., внук Левко на 5 г., внучка Горка на 3 г., внук Крум на 1 г.

Животописна бележка: „През юний 1902 г. се зачислих в организираната чета на Аргир Гевгелийски¹² и с оръжие в ръка съм взимал живо участие в сражения с турците през време на Илинденското въстание (1903 г.): на 20 юлий при обсадата на турското село Мургашево, Демир Хисар; на 11 август в гората на Слечкият манастир; на 12 септември в Церовско-Бошката планина Бигла. Аз бех войвода на селската чета. През юний 1913 г. злогласният сръбски кръвопиец Боге¹³ с душманската си дружина от поречани ми нанесе побой до смърт. Вързан ме е влекъл, откаран в Крушовския затвор и подир 40 дни освободен.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1016.

№ 1017

Богоя Стефанов (73 г.)
род. от с. Брезово, Демирхисарско
жив. в с. Брезово, Демирхисарско
05.04.1943 г.

¹⁰ Среца се и като Христов в документацията.

¹¹ *Сведение:* „Ползвал се е с добро име между населението, с което се е държал добро. Служба по време на сръбското управление не е заемал.“

¹² Става дума за Аргир Манасиев.

¹³ Вер. Божко Димитров Вирянец – деец на сръбската пропаганда в Македония, родом от с. Вир, Порече.

Заслуги: през 1902 и 1903 г. е бил четник при войводата Сотир Ристев и е взел живо участие в сраженията с турците¹⁴.

Семейство: съпруга Ануша на 70 г., син Тома на 50 г., снаха Яна на 50 г., внук Стефан на 18 г., внук Александър на 12 г., внук Йордан на 9 г., внучка Доста на 21 г.

Животописна бележка: „На 19.07.1903 г. се зачислих в организираната чета на Сотир Ристев и с пушка в ръка съм взел живо участие в сражение с неприятеля на 20.07., при обсадата на арнаутското село Прибилци, а на 10.12.1902 г. в с. Брезово, когато биде обсаден Йордан Пиперката.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1017.

№ 1018

Божин Петров (66 г.)
род. от с. Сопотница, Демирхисарско
жив. в с. Брезово, Демирхисарско
05.04.1943 г.

Заслуги: през 1903 г. е бил четник в четата на Сотир Ристев и е взел живо участие в две сражения с турците¹⁵.

Семейство: съпруга Донка на 60 г., син Илия на 30 г., син Алексо на 20 г., син Цветан на 15 г., дъщеря Стойна на 18 г., снаха Цака на 30 г., внук Благой на 1 г.

Животописна бележка: „На 20.07.1903 г. се зачислих в организираната чета на Сотир Ристев и с пушка в ръка съм взимал живо участие в сражението с турците същия ден при обсадата на черкезкото село Новосело, и на 10.09. при Каченички Камен, Брезовско, където падна убит войводата Сотир Ристев, Дим. Матлиев и други 18 души.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1018.

¹⁴ Сведение: „Ползвал се с добро име след населението.“

¹⁵ Сведение: „С добро име; служба не е заемал.“

№ 1019

Богоя Секулов Стоянов (77 г.)
род. от с. Горно Дивяци, Крушевско
жив. в с. Горно Дивяци, Крушевско
14.05.1943 г.

Заслуги: редовен член на Илинденската организация; през 1903 г., по време на въстанието, е взел участие и се е сражавал цели 12 часа с турския аскер при гр. Крушево.

Семейство: дъщеря Богоева Секулова (по мъж Цветанова Славкова) на 38 г., зет Цветан Лазаров Славков на 40 г., внучка Радка М. Попова на 7 г.

Животописна бележка: „През време на Илинденското въстание бех в гр. Крушево с четата на Иван Алабакот и взех участие в боя при казармата в гр. Крушево с турския аскер.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1019.

№ 1020

Божил Георгиев Гроздев (62 г.)
род. от с. Евренли¹⁶, Карнобатско
жив. в с. Евренли, Карнобатско
17.03.1943 г.

Заслуги: през 1903 г. като четник в четата на Пантелей Костадинов е водил сражение на връх Султан Тепе, след което е преминал в четата на Кръсто Българията, с когото бродили из Кочанския район до края на 1907 г.

Семейство: съпруга Съба на 58 г., дъщеря Пена Божилова (по мъж Кунева) на 17 г., зет Куни Стефанов на 21 г.

Животописна бележка: „Член съм на Илинденската организация. Взех активно участие във въстанието през 1903 г. под войводството на Пантелей Костадинов, с когото водихме сражение на Султан Тепе на 13, 14 и 15 септември същата година. След това постъпих в четата на Кръсто

¹⁶ Дн. с. Железник, Карнобатско.

Българията, с когото бродихме из Македония чак до 10.02.1907 г. из македонските дебри, Кочански район.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1020.

№ 1021

Блаже Здравев Митрев (66 г.)
род. от с. Големо Църско, Демирхисарско
жив. в с. Големо Църско, Демирхисарско
22.03.1943 г.

Заслуги: през време на въстанието (1903 г.) бил четник в четата на Йордан Пиперката; взел е участие в сражение с турския аскер¹⁷.

Семейство: съпруга Мара на 70 г., внучка Стойна на 9 г., внучка Милица на 8 г. (малолетни деца на покойния му син Славко)

Животописна бележка: „Постъпил като четник во 1901 г. в четата на Юрдан Пиперката до неговата смърт през 1903 г. Сражавал съм се с турския аскер на местността Гюргевица. Участвувал съм при обсадата на турското село Сълп и при сражение на местността Църско поле, когато падна убит войводата Юрдан Пиперката. След това заминах за София. После десет години завърнах се в родното си село и бех третиран от сръбската власт като българин.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е.1021.

№ 1022

Боян Стефанов Барлаков (62 г.)
род. от Варош, Прилеп
жив. в Княжево, София
16.04.1943 г.

¹⁷ *Сведение:* „През време на сръбската власт се е държал коректно. Не е заемал служба.“

Заслуги: бил е деен член на ВМОРО; бил нелегален под войводството на Даме Попов¹⁸ и е взел участие в сражението в местността Задградски камен при с. Задгради със сръбска потеря.

Семейство: съпруга Костадинка на 52 г.

Животописна бележка: „От 1903 г. организиран и деен член на ВМОРО в с. Варош, и терорист. В първото сръбско владичество на сърбите в Македония през 1914 и 1915 г. дезертирах с няколко други българчета войници от сръбската войска и бехме нелегални, като минахме под заповедта на българския войвода в Прилепско Даме Попов и се сражавахме със сръбска потеря в местността Заградски камен. През дезертирането ми сърбите ме арестуваха и много биха.“¹⁹

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1022.

№ 1023

Благо Тодоров Пудев (66 г.)
род. от Разлог
жив. в Разлог
27.04.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО; взел участие във всички походи на войсковата част.

Семейство: съпруга Мария, р. 1889 г., син Славчо, р. 1914 г., дъщеря Катерина, р. 1915 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в интендантската рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1023.

¹⁸ Вж. пенсия № 1061.

¹⁹ Свидетели са прилепските войводи на ВМОРО Даме Попов, Никола Троячанец и Милан Гюрлуков.

№ 1024

Божил²⁰ Талев Иванов (68 г.)
род. от с. Сърбци, Битолско
жив. в Битоля
04.03.1943 г.

Заслуги: бил доброволец-редник в МОО; взел участие в оперативната зона на фронта²¹.

Семейство: син Петър, р. 1925 г

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, във II Скопска дружина, 1-ва рота. През 1915–1918 г. служих като войник в 59-и пехотен полк.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1024.

№ 1025

Божин²² Нешов Кулев (70 г.)
род. от с. Долно Сърбци, Битолско
жив. в Битоля
04.03.1943 г.

Заслуги: бил четник и войвода през време на Илинденското въстание; доброволец в МОО; лежал четири години в турски затвор и шест месеца в сръбски затвор²³.

Семейство: съпруга Цара, р. 1875 г., син Богоя, р. 1914 г., снаха Евгения, р. 1921 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в XII Лозенградска дружина, нестроева рота. Взел живо

²⁰ В документацията се среща и като Боше.

²¹ *Сведение:* „Държал се отрицателно към сръбската власт, не е заемал служба. Добър българин.“

²² В документацията и той се среща като Боше.

²³ *Сведение:* „Проявявал се като добър българин и се ползва с добро име.“

участие в Македонската революционна организация като четник и войвода четири години. Лежал в турски затвор четири години и в сръбски затвор – 6 месеци.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1025.

№ 1026

Бошко Велянов Нечов (63 г.)
род. от с. Секирани, Битолско
жив. в с. Секирани, Битолско
09.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО през Балканските войни; през 1915–1918 г. служил като войник в Македонския, допълняющ полк в Скопие.

Семейство: съпруга Грозда на 55 г., дъщеря Паца на 22 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в IV Битолска дружина, 1-ва рота. През войната 1915–1918 г. служих като войник в Македония, допълняющ полк – Скопие.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1026.

№ 1027

Божидар Трайков Стоянов (74 г.)
род. от с. Дейловце, Кумановско
жив. в Куманово
10.03.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО през 1912–1913 г.

Семейство: сам той.

Животисна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване. Дойдох от Румъния, доброволно постъпих в МОО, II-а Скопска дружина, 4-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388K, оп. 4, а.е. 1027.

№ 1028

Веселин Денков Христов (62 г.)
род. от с. Псача, Кумановско
жив. в с. Псача, Кумановско
07.03.1943 г.

Заслуги: доброволец през 1912–1913 г в МОО; четник, осъждан на 15 г. затвор.

Семейство: съпруга Стойна на 62 г., зет Стоймен на 30 г., дъщеря Викторка на 37 г., внучка Велика на 12 г., внучка Веселка на 9 г., внук Ванде на 7 г., внучка Ленка на 4 г., внук Манаско на 1 г.

Животисна бележка: „През 1912 г., във времето на обявяването на Балканската война, беше на работа във България и тогава той по своя воля като доброволец, без да е фигурирал в списъците на войската, встъпи в МОО и като такъв взе участие във войната срещу турците. През 1914 и 1915 г., когато Македонската организация заработи отново за освобождението на Македония, встъпи в четата на войводата Петко Стефанов²⁴, кривопаланска чета, и като такъв работи за свободата на Македония до 1915 г., когато се придружава в редовете на българската войска и остана там през Европейската война. През 1918 г., когато идват тук сръбите и когато ние останахме под сръбското иго, сръбската власт залавя Веселина, затваря го, съди и осъжда за политическото му деяние против Сърбия на 15 г. строг тъмничен затвор, от които излежава 7 г. в Скопския централен затвор. Веселин Денков е на 62 г. възраст, благонадежден гражданин, по произход българин и не е проявявал в противобългарски и противодържавни идеи. Същият не заема никаква държавна или общинска служба и не получава пенсия. Месечен доход около 1500 лева. 47-ми партизански взвод.“

²⁴ Петко Стефанов е паланечки войвода на ВМОРО и ВМРО, родом от с. Тълминци, Паланечко.

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1028.

№ 1029

Вангел Делев Карталов Казански (82 г.)
род. от с. Казаново²⁵, Кукушко
жив. в Свищов
05.03.1943 г.

Заслуги: с оръжие в ръка взел участие в сраженията на четите на Гоце Делчев, Даме Груев и др.; за революционна дейност осъден от солунския турски съд на 101 г. строг тъмничен затвор.

Семейство: съпруга Мария, р. 1864 г., баща Делю Казански, майка Султана Митрева; професия – риболовец.

Животописна бележка: „Роден съм на 5 октомврий 1860 г. в с. Казаново, Кукушка околия. Селото ни отстои на югозапад от гр. Кукуш, на около 15 км, и е разположено на източния брег на Арджанското езеро. Езерото беше удобно за риболов. Имаше тревни растения, раkitак, а особено тръстика, та правиха удобно убежище за укриване на комитетски хора. Още от малък с баща и наши роднини ходех на риболов. Риболовът от после ми стана занаят. Много малко се занимавах със земеделие, но повечето време бех по езерото по риболов. Обаче, щом се появи Вътрешната македонска организация, се отдадох изцело да служа като неин верен работник. Покръстен бех в гр. Кукуш през 1896 г. от Гоце Делчев и пред него съм дал клетва, че ще служа верно на организацията. Подозрен и преследван от турската власт и от бега-чифликчия, който ми каза да се махна от селото, се преселих през 1898 г. в Кукуш, където по-лесно можех да се прикривам от зоркото око на бея, който ме принуди да се изселя. От 1896 до 1903 г., Илинденското въстание, съм бил член на ръководното тело. Пречаквал съм и изпращал съм чети. Пренасял съм писма, агитирал съм, покръстил съм други непознати и доверени лица в селата за членове на организацията. Пренасял съм оръжие, пушки, патрони, динамит, донесени с параход до брега на морето край Солун. И каквато нужда е имала организацията, съм изпълнявал заповедите на градското ръководително тело. Като добре запознат с езерото и обраслото место с раkitак и тръстика, под мое ръководство се направиха скривалища, колиби за укриване на комитетско оръжие, което бе

²⁵ Дн. Котили в Гърция.

предназначено не само за Кукушко, но и за Солунско и Гевгелийско. Тук беше най-удобното място в полето за прикриване на чети и след като си отпочиваха, заминаваха за революционните райони в западна Македония или другаде, и беше важен канал на четите, които заминаваха в различните революционни райони в южна Македония. Макар и легален, бил съм и като четник в четите, които действаха в Кукушко или престояваха известно време в околията. Бил съм другар на Гоце Делчев, който ме покръсти в организацията, четник в четата на Даме Груев, Хр. Чернопеев, Кръстьо Асенов, Санде Китанов, Аргир Манасиев, Сава Михайлов и др. Трескаво се готвехме за въстанието. Около Великден на 1903 г. зачестиха се динамитните атентати и стълкновения на чети с турска войска в Солунско, Кукушко и Гевгелийско. Вследствие на това се почнаха гонения и арести на по-видни организационни работници в околията. Принуден бех да избегам и да стана нелегален в районната чета под ръководството на Кръстьо Асенов. Четата на Кръстьо Асенов бе разделена на две части, които действаха – едната – в полето на Кукушка околия с център Арджанското езеро, а другата – в планинската местност на околията Карадаг и Круша планина. Аз бех в първата част на четата под водителството на Гоце Нисторов, заместник на Кръстьо Асенов. Двете части на четата требваше да се съберат наедно, за да вземат важни решения по въстанието. Около Петровден целата Кукушка чета беше се събрала в Арджанското езеро на съвещание, за да бъде разпределена на части, които да се пръснат по селата за събиране на милицията за въстанието. Четата беше около 70 души. Турците се научиха, че сме в Арджанското езеро. Много войска от Солун, Кукуш и Гевгелия дойдоха и обсадиха езерото. Двадесет и пет дена бехме обсадени. Храната, която бе в запас се свърши и почнахме да гладуваме. Най-после решихме да разбием турската обсада, за да се спасим. Пръв Кръстьо Асенов с около 12 души излезе от езерото, се измъкна из обсадата, като води сражение, а след няколко дни останалата част под водителството на Трайко Гъотов разбихме обсадата и сражавайки се, се измъкнахме през турските вериги. Според едно съобщение требваше да се съберат на конгрес много чети от Кукушко, Гумендженско, Ениджевардарско и други околии в с. Корнишор. И ние се опитахме по направление на Кожух планина. На път (около Илинден) се открихме в гората на с. Коджамарлий и водихме сражение с турската редовна войска цел ден, в което сражение паднаха убити 4 души от четата. През нощта се измъкнахме и намерихме убежище в Аматовската ада. Оттук, след като си отпочинахме, преминахме Вардар и се упътихме за Гандач планина. На Гандач планина турците отново ни откриха и водихме сражение него ден. В Кожух се срещнахме с четите на Аргир Манасиев и Сава Михайлов, от които се научихме, че войводата ни Кръстьо Асенов е бил убит в с. Корнишор. В Кожух (Гевгелийско) престояхме около един месец. Аргир Манасиев ни каза отново да се върнем в Кукушка околия, за да се присъединим в кукушката чета под

водителството на Трайко Гьотов. В Кукушко действахме около два месеца. Имаше нареждане от Централния комитет всички чети да се приберем в България. На Никулден тръгнахме за България. Към средата на април 1904 г. научихме, че за нас е имало амнистия от турската власт. Амнистирани, всички мои другари се върнахме в Кукушко. Аз отново почнах да работя като легален. Бех член в градското ръководително тело. Определен бех като водител и на градската милиция. Отново бе изпратен за районен войвода Хр. Чернопеев. Нареждане се получи до районния войвода да бъде убит един шпионин в града. Убийството се извърши. Аз не бех в гр. Кукуш в момента на убийството, а бех по организационна работа в с. Казаново. Ненадейно идват стражари при мене, като ми казаха да тръгна с тях при каймаканина в града. От мене търсеха обяснения за убийството, понеже преди да умре шпионинът е казал, че неговото убийство е станало по нареждане на Вангел Казански. Властта ме задържа и ме изпрати в Йедикуле, Солун. Тук ме осъдиха през 1907 г. на 101 г. строг тъмничен затвор. На 1908 г., когато стана Младотурският преврат – Хуриета, бех освободен с много други българи, осъдени за политически дела. След известно време разбрахме, че Хуриета бил измама за нас. Много наши другари станаха нелегални. Отново аз заработих в организацията до идването на българската войска през 1912 г. Взех участие в четата на Тодор Александров, която действа в Кукушко в надвечерието на Турско-българската война. Ние бехме като охрана на българското население от турските войскове части, които отстъпваха в безпорядък. Преди да дойде още българската войска, ние, четата от полето, настъпвахме и другата чета от Карадаг настъпваше, за да влезем в Кукуш. Кукуш бе превзет от тия две части на кукушката чета. След два дни пристигна и българската кавалерия. Към края на февруарий 1913 г. тръгнахме за доброволци в Македоно-одринското опълчение. В Сер аз се поболех, а моите другари тръгнаха за Кешан. Около двацет дни стоях болен в Сер. Комисията ме върна обратно в Кукуш при Тодор Александров. Тук бех като охрана – минавахме в Солунско през гръцката охранителна линия за разузнаване на гръцката войска. Обяви се Съюзническата война и заедно с българската войска отстъпихме в Горна Джумая, в с. Бараково, Горноджумайско, предадохме оръжието.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1029.

№ 1030

Васил Арсов Ивков (76 г.)
род. от с. Градище, Кумановско
жив. в с. Градище, Кумановско
20.03.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО през 1912–1913 г.

Семейство: син Траян на 46 г., снаха Стоя на 50 г., внук Войо на 22 г., внучка Свобода на 17 г., внук Живко на 11 г., внук Бранко на 9 г., внучка Даринка на 30 г., правнук Ради на 3 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, II Скопска дружина, щаба.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1030.

№ 1031

Велко Кръстев Мандарчев (70 г.)
род. от Скопие
жив. в с. Гулянци, Плевенско
21.04.1943 г.

Заслуги: през 1912–1913 г. постъпил и служил в МОО²⁶.

Семейство: съпруга Траяна на 71 г., дъщеря Евгения на 22 г.²⁷

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в 1-ва бригада, II Скопска дружина, 4-та рота, и съм взел участие във всички боеве: Лозенград, Бабаески, Кешан, Шаркьой, Демирхисар, Парадли, Пониква, Говедар.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

²⁶ Велко Мандарчев е и скопски районен войвода на ВМОРО и един от създателите на Илинденската организация в България. Член е на ЦК на Македонската федеративна организация.

²⁷ Като бежанец в България получава 50 декара земеделска земя и земеделска пенсия.

388К, оп. 4, а.е. 1031.

№ 1032

Васил Якимов Деянов (69 г.)
род. от с. Любинци, Паланечко
жив. в с. Любинци, Паланечко
08.04.1943 г.

Заслуги: през 1912–1913 г. постъпил и служил в МОО, в оперативната зона на фронта.

Семейство: съпруга Стана, три сина, две снахи, четири внучета.

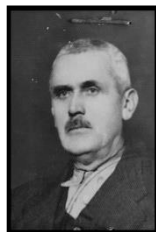
Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, във II Скопска дружина, 3-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет

388К, оп. 4, а.е. 1032.

№ 1033

Васил Костадинов Димитров (60 г.)
род. от с. Момчиловци, Смолянско
жив. в Бургас
14.03.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО.

Семейство: съпруга Радка, р. 1893 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в XI Серска дружина, 3-та рота, 2-ри взвод.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1033.

№ 1034

Гоце Стойков Карчев (70 г.)

род. от Кукуш

жив. в София

27.02.1943 г.

Заслуги: деен и виден член на ВМОРО в града и околията на Кукуш, поради което турските власти го заловили, а съдилищата в Солун го осъдили на 10 г. затвор; не го излежал до край поради направената амнистия за политически затворници.

Семейство: съпруга Мария на 67 г., дъщеря Божия на 25 г., дъщеря Блага на 20 г.

Животописна бележка: „Като гражданин на гр. Кукуш е бил търговец на спиртни питиета и през освободителното движение на М.О.Р.О. от 1900 г. е бил един от особено дейните членове на легалната организация, като помагал и действувал във всеко отношение във връзка с околията, а особено през годините 1906 и 1907 г. След арестуването на ръководното тело е замествал напълно горното във всичката му дейност и тъкмо през тази му дейност през 1907 г. бе арестуван от турската власт, съден от солунския съд и бе осъден на 10 г. строг тъмничен затвор. Излежавайки присъдата в солунския затвор Йедикуле през 1908 г., дойде Хуриета на младотурците и бе освободен заедно с всички политически затворници. След освобождаването пак продължи легалната си дейност до 1912 г. и идването на българската освободителна войска.²⁸“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1034.

№ 1035

Георги Талев Ачков (65 г.)

род. от Прилеп

жив. в София

18.03.1943 г.

Заслуги: взел е участие в освободителните борби в Македония; бил е на два пъти осъждан от турските съдилища през 1901 и 1903 г.; първия път

²⁸ Свидетели са Петър Ив. Балтов, Дино Ст. Балтов и Христо Накев Иванов.

– на 5 г., а втория – път на 15 г., като последния път е изпратен на заточение в Диарбекир, впоследствие е амнистиран.

Семейство: съпруга Анастасия на 57 г., шивач.

Животописна бележка: „Посветен през 1898 г. в Македоно-одринската революционна организация. През 1901 г. е осъден от битолския съд на 5 г. затвор, подир е амнистиран. През 1903 г. е осъден повторно от битолския съд на 15 г. и е изпратен на заточение в Диарбекир. Освободен е през 1905 г. чрез дадена обща амнистия. Осъждан е задочно и затварян на няколко пъти по няколко месеца.”²⁹

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1035.

№ 1036

Георги Иванов Сивеков (73 г.)
род. от с. Долни Порой, Серско
жив. в Горна Джумая
05.02.1943 г.

Заслуги: в началото на 1902 г. е постъпил в четата на Андон Лазов Кьосето и се сражавал с турски аскер и башибозук в Пехчевско, в м. Широки дол; преминал е в четата на Стоян Филипов в Поройско; сражавал се с аскера в Неврокопско и лежал 1 г. в затвора Еди Куле в Солун, без да бъде осъден.

Семейство: съпруга Елена на 61 г., син Емил на 28 г., син Иван на 23 г., син Александър на 21 г., син Борислав на 18 г., снаха Анисия на 27 г., внучка Евелина на 10 месеца.

Животописна бележка: „Роден съм на 15 март 1869 г. в село Долни Порой, Демирхисарско, от родители българи. На М.О. революционна организация станах член през 1896 г. През 1897 г. отидох като бакалин в с. Шугово, Демирхисарско, където бех и пунктов началник. През 1900 г. бех изтезаван от турските войски, за да кажа къде е четата на Алекса. През 1902 г., началото, станах и нелегален, и през същата година постъпих в четата на Андон Лазов Кйосев и се сражавах с турски аскер и башибозук в Пехчевско, в м. Широки дол, Редките дъбе. Преведен бех в четата на

²⁹ Негови свидетели са войводата Кръсто Гермов, Тодор Попадамов и Недан Дамянов.

Стоян Филипов – поройска чета, и се сражавах с аскера в с. Старошево, Поройско. Сражавах се с аскера и в Неврокопско (същата чета) на Филипов в м. Къздервен. През 1903 г. бидох преведен в четата на Христо Куслев³⁰ – поройската чета, и се сражавах с аскера в м. Хаджи бейлик, на жп линия. След това се зачислих в четата на Чернопеев и участвах в сраженията на тая чета с аскер и башибозук в Кочанско (големата чета на Чернопеев). През 1904 г., по амнистията, се завърнах в Долни Порой и през 1906 г. бидох арестуван и лежах 1 г. в затвора Едикуле в Солун, без да бъда осъден. Бех член на организацията до 1912 г. През месец септември 1912 г. излезох пак нелегален и водих чета в Беласица, и имах сражение с аскер под с. Равна, като три дена прекъснахме минаването на влаковете. През 1913 г. заминах доброволец в М.О. опълчение, без да бъда мобилизиран и викан, и постъпих в VIII Костурска дружина. Сражавах се секъде, където ходи четата. При Султантепе бидох пленен от сърбите и се върнах от плен пролетта 1914 г. През Големата война бех войник в 70 пехотен полк. Паднах заложник и се върнах през 1919 г.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1036.

№ 1037

Георги Николов Стефанов (64 г.)
род. от с. Черешница³¹, Костурско
жив. в Битоля
08.03.1943 г.

Заслуги: взел е участие в Илинденското въстание и се е сражавал в четата на Пандо Кляшев³².

Семейство: съпруга Калиопа, р.1879 г.

Животописна бележка: „Аз съм заклет от Васил Чекаларов на 1901 г. и работих заедно сус неговата чета, също и с Пандо Кляшов. Беше със наска на Чекаларовата рота на централната чета³³ в село Вишини. Убихме много от турските войски; 2. На Бигла сус арнаутите се бихме. 3. На Невеска

³⁰ Христо Куслев (1877–1943) е български учител и войвода на ВМОРО, роден в Кукуш.

³¹ Дн. Поликерасо в Гърция.

³² *Сведения:* „През време на сръбското робство се е държал отрицателно към сръбската власт. Сега се проявява като добър българин и взема дейно участие в своята родолюбива организация.“

³³ Така е в текста.

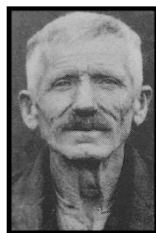
удрихме на турската армия и надвихме, който му пленихме и войници турски, и много убити, и 200 пушки плячка зимихме; 4. На Клисуре удрихме и му зимахме 7 коне и казаните войнишки; оттам на Псодери, където искахме да бомбардираме казармите, но не сполучихме, и много други места.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1037.

№ 1038

Георги Митров Неданов (68 г.)
род. от с. Златари, Ресенско
жив. в с. Златари, Ресенско
21.04.1943 г.

Заслуги: участвал в Илинденското въстание с пушка в ръка в четата на селския войвода Георги Чауш³⁴ в с. Гявато³⁵.

Семейство: съпруга Иванка на 72 г., син Александър на 31 г., син Христо на 15 г., син Димитър на 15 г., снаха Андроника на 31 г., внук Драган на 10 г., внучка Драга на 10 г.

Животописна бележка: „Участвувал съм в Илинденското въстание с пушка в ръка със селския войвода Георги Чауш, с когото съм участвал в сражението в с. Гявато.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1038.

№ 1039

Георги Евтимов Филипчев (63 г.)
род. от Охрид
жив. в Охрид
13.02.1943 г.

³⁴ Вер. Гоше Ристев Юруков – селски войвода на ВМОРО в с. Гявато по време на Илинденското въстание.

³⁵ Сведение: „Добър българин. Не е заемал служба по време на сръбското управление.“

Заслуги: участвал в бомбардирането на Отоманската банка в Солун през 1903 г.; осъден от турските власти на заточение на остров Родос³⁶.

Семейство: съпруга София, р. 1876 г., син Борис, р. 1908 г., снаха Грозданка, р. 1910 г., дъщеря Филипина, р. 1913 г., внук Славейко, р., 1940 г.

Животописна бележка: „Роден съм на 20 април 1879 в гр. Охрид. Свършил съм VI гимназиален клас на българската гимназия в гр. Солун. От ранни години съм бил деятелен работник за защита на българското национално и просветно дело в тогава поробена Македония. Най-деятелен работник бех около подготовката на Илинденското въстание, кога бех осем месеци началник на въстаническите групи в гр. Охрид под прекото началство на околийските ръководители на Илинденското въстание г.г. Иван Нелчинов³⁷, Андон Кецкаров³⁸ и Лев Огненов³⁹. Тъкмо тогава беше и известният атентат на Отоманската банка в гр. Солун през 1903 г. и като участник в същия бех заловен, затворен, хвърлен в затвора и мъчен в прочутите със своите грозотии кули-затвори Беаскуле и Йедикуле в гр. Солун – съден, осъден и изпратен в окови на 12-годишно заточение в Азиатския остров Родос. Освободен от заточението връщам се и пак се впрегвам на работа за свободата на Македония, но през Балканската война бех заловен от сърбите и пак хвърлен в затвора. През 1915 г. пребегах в старите предели на България и в миналата Световна война 1915–1918 г. явих се като борец-доброволец в българската армия. И сега, когато лъчезарното слънце на свободата огре поробените до вчера краища на майката родина, не жала вече за нищо, защото видех осъществяващ се идеалът ми – единна, обединена България!⁴⁰“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1039.

³⁶ Сведение: „С добро име. Не е заемал никаква служба по време на сръбското управление.“

³⁷ Иван Нелчинов (1869–1944) е български просветен деец, общественик и деец на ВМОРО, родом от Охрид.

³⁸ Антон Кецкаров (1865–1945) е български учител и общественик, деец на ВМОРО и Съюза на българските конституционни клубове, роден в Охрид.

³⁹ Лев Огненов (1863–1953) е български общественик, председател на Охридския околийски революционен комитет на ВМОРО и деец на Съюза на българските конституционни клубове, родом от Охрид.

⁴⁰ Вж. раздел Документи (№ 7 и № 8)

№ 1040

Георги Велев Тасев (77 г.)
род. от с. Драготин⁴¹, Валовишко
жив. в София
28.02.1943 г.

Заслуги: революционер, осъден от турската власт на 8 г. затвор.

Семейство: дъщеря Величка, р. 1917 г.

Животописна бележка: „Подписаните Ефтим Стоянов Николов, жител на гр. София, живущ на ул. „Софроний“ №37, Йосиф Спасов Парапанов⁴², жител на гр. София, живущ на ул. „Бенковски“ №50, Атанас Ив. Тимчев, жител на гр. София, живущ на ул. „Парчевич“ №11, удостоверяваме, че Георги Велев Тасев, родом от с. Драготин, Демирхисарска околия, а по настоящем жител на гр. София, живущ на ул. „Екзарх Йосиф“ № 32, 4 етаж, в битността си е бил осъждан на 8-годишен затвор и изтърпевал присъдата в продължение на две години в Солунския затвор Едикуле; впоследствие освободен поради Хуриета през 1908 г. Присъдата е била наложена от Турския съд поради това, че същият е изпълнявал длъжността ръководител в тогавашната организация, действуваше за освобождението на Македония от турска власт и присъединяването ѝ към България. Същият Георги Велев Тасев след освобождението му от затвора продължи да работи за освобождението на Македония с оръжие в ръка до 1912 г., след което напусна родното си село и се пресели в България.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1040.

№ 1041

Гонѐ Дончев Гонев (75 г.)
род. от с. Калиново⁴³, Кукушко
жив. в София
01.03.1943 г.

⁴¹ Дн. Промахонас в Гърция.

⁴² Вж. пенсия № 1144.

⁴³ Дн. Султоянейка в Гърция.

Заслуги: легален деец на ВМОРО от 1899 г., влизал в сражения с поробителите под ръководството на войводите Андон Кьосето и Христо Чернопеев.

Семейство: сам той.

Животописна бележка: „Роден от родители българи – баща: Дончо Гонев, и майка: Марга Дончева. Същият е бил зачислен като легален борец на ВМОРО през 1899 г. и е изпълнявал легалната борба до 1901 г. През тая година се откри четата в неговата къща под ръководството на войводата Андон Кьосето, които се стражаваха с турския аскер, и през същата година стана нелегален и се е присъединил към четата. Под ръководството на Христо Чернопеев се е стражавал с турския аскер в планината Плачковица през 1902 г. и през същата година взел участие в големото стражение, което стана с турския аскер на платината Гьотен и Гарван. Също е участвал с Чернопеевата чета в стражението при река Брегалница и във време на въстанието се е стражавал в Биглата, а след политическата амнистия през 1904 г. се е завърнал в родния край и се е легализирал, и е помагал легално до 1912–1913 г., до идването на българската войска.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1041.

№ 1042

Георги Костов Чадов (63 г.)

род. от Охрид

жив. в Охрид

20.04.1943 г.

Заслуги: участвал в подготовката на въстанието през 1903 г.; осъден от османските власти и лежал в затвора⁴⁴.

Семейство: съпруга Славка, р. 1895 г., снаха Наумка, р. 1920 г., внук Владимир, р. 1938 г., внучка Йорданка, р. 1940 г.

Животописна бележка: „Роден съм в гр. Охрид през 1880 г. Свършил съм трети прогимназиален клас. През време на Илинденското въстание взех

⁴⁴ Сведение: „С добро име. Държал се е добре. Не е вземал служба по време на сръбското управление.“

участие в боевете за свободата на Македония с 12 души четници. Бех в турския затвор, наказан с доживотен затвор в окови, а след една година се освободих и отново помагах на четите в охридския район, преносвайки оръжие на въстаниците и пр. През време на Европейската война взех участие като войник в българската армия, а преди това в Балканската война избегах от сръбската армия и минах в редовете на българската войска. Къща на ул. „Христо Узунов“ №9.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1042.

№ 1043

Георги Каменов Бигиев (75 г.)
род. от с. Нова махала⁴⁵, Серско
жив. в Мелник⁴⁶
20.04.1943 г.

Заслуги: бил е деен член на Македоно-одринската организация от 1900 г.; бил е ръководител на четата и съхранявал архивата на същата; влизал е в сражения с четата; осъден на 3 г. тъмничен затвор в Едикуле, излежал 18 месеца.

Семейство: съпруга на 68 г.

Животописна бележка: „Родом от с. Нова махала, Серско. На 75 г., живущ сега отново в Новата махала. Бил съм деен член на Македоно-одринската организация. Вземал съм участие от 1900 г. в организацията. Бил съм ръководител на четата и съм криел архивата на организацията. Направил съм стражения заедно с четата и ме залови войската, и ме осъдиха на тригодишен тъмничен затвор в Едикуле, и излежах 18 месеца, и на Хуриета ме освободиха. Бил съм войник в 14-ти полк, партизанска артилерия.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1043.

⁴⁵ Дн. Пепония в Гърция.

⁴⁶ Към края на 1943 г. живее отново в с. Нова махала, Серско.

№ 1044

Григор Костадинов Жабчев (61 г.)
род. от с. Биралци⁴⁷, Кайлярско
жив. в Битоля
22.04.1943 г.

Заслуги: бил е деен член на Вътрешната македоно-одринска революционна организация и е взел участие в сраженията през време на Илинденското въстание⁴⁸.

Семейство: съпруга Мита на 58 г.

Животописна бележка: „Съм посветен в революционната организация от войводата Тане Горничевски през 1902 г. Бил съм четник с Тане, а във време на въстанието бех с Дзоле Гергев. Взел съм участие в сражения. Действувал съм до края на въстанието. И след въстанието съм водил борби срещу гърцката пропаганда.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1044.

№ 1045

Георги Хаджиманчев Георгиев (65 г.)
род. от Радовиш
жив. в с. Борован, Врачанско
25.02.1943 г.

Заслуги: борил се за свободата на Македония в четите на Борис Сарафов и Яне Сандански; осъден е от турските власти на петгодишен затвор и изпратен на заточение в Сирия.

Семейство: съпруга Цона на 41 г., син Христо на 12 г.

⁴⁷ Дн. Пердикас в Гърция.

⁴⁸ *Сведение:* „През време на сръбското робство се е държал отрицателно към сръбската власт и не е заемал никаква служба. Сега се проявява като добър българин.“

*Животописна бележка*⁴⁹: „През 1894–1895 г. бех четник в четите на Борис Сарафов и Яне Сандански. От 1900 до 1905 г. бех арестуван в Цариград, където бех изпратен по народна работа, осъден и излежал пет години затвор в Сирия на заточение.

Роден съм в гр. Радовиш, Македония. Днес съм на 76 г. и живея в с. Борован, Белослатинска околия, заедно със семейството си. През 1892 г. като родолюбив българин не можах да търпя турски гнет и избегах от родния си град, и дойдох в София. През същата година влезох във връзка с видни македонски дейци – също емигранти, като например Трайко Китанчев – председател на Македонския национален комитет, със седалище в София през 1894 и 1895 г., Димитър Ризов⁵⁰, Андрея Ляпчев⁵¹, Наум Тюфекчиев⁵², Александър Радев⁵³, софийския митрополит Теодосий⁵⁴ и други борци за свободата на Македония. Горейки от желанието да бъда полезен на делото за свободата на Македония, приобщих своите усилия към борбите на другите работници за същото дело. През 1894 и 1895 г. взех активно участие като четник в Македоно-одринското революционно движение при войводи Кочо Лютата, Кочо Муструка и Борис Сарафов. През 1898 г. бех изпратен от Македоно-одринското революционно движение в Цариград с разузнавателна мисия, тъй като знаех турски език. Тая служба съм изпълнявал около две години и отсядах във Фенер при църквата Св. Стефан, бидейки в постоянен контакт с родолюбиви българи. В началото на 1900 г. бех издаден от гръцкия консул в София – д-р Молоходес, и заловен от турските власти. Закараха ме в затвора Топхаане близо до морето. За арестуването ми се беше научил българският консул Иван Ст. Гешев⁵⁵ и секретарят му г. Гълъбов, които ме посетиха в затвора навръх Коледа. По тяхно застъпничество бех освободен от затвора за късо време. След няколко дни обаче ме отново арестуваха турските власти и ме изпратиха на заточение в Сирия. Цели пет години прекарах в изгнание и заточение, скитайки в Сирия, Египет, Палестина и Арабия. По застъпничеството на руския генерален консул през Русия се завърнах в родината. През 1912–1913 г. взех участие във войната. След Европейската война и демобилизацията

⁴⁹ Документацията съдържа две животописни бележки. Втората животописна бележка е дадена тук, непосредствено след първата като продължение.

⁵⁰ Димитър Ризов (1862–1918) е изтъкнат български революционер, общественик, политик, публицист и дипломат, родом от Битоля.

⁵¹ Андрея Ляпчев (1866–1933) е виден български политик и министър-председател от 1926 до 1931 г., роден е в Ресен.

⁵² Наум Тюфекчиев (1864–1916) е оръжеен търговец и деец на ВМОК, организатор на убийството на Стефан Стамболов, родом от Ресен.

⁵³ Александър Радев (1864–1911) е български политик, министър на правосъдието и народното просвещение, подпредседател на ВМОК, роден в Битоля.

⁵⁴ Теодосий Гологанов-Скопски (1846–1926) е изтъкнат български възрожденски деец, духовник и член на БАН, скопски митрополит на Българската екзархия, родом от с. Търлис, Неврокопско.

⁵⁵ Иван Стефанов Гешев (1854–1932) е български политик и дипломат, роден в Пловдив.

дойдох в София, след което бех заселен в с. Борован, Белослатинско, където с оскъдните си средства живея и до днес с семейството си.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1045.

№ 1046

Георги Н. Хаджитодоров (70 г.)
род. от Банско
жив. в Долна баня, Ихтиманско
31.03.1943 г.

Заслуги: бил е сътрудник на председателя на организацията Димитър Лазаров Тодев (Мингьо) и неговия помощник Борис Ив. Тодев от Банско; пренасял е оръжие; наказал е предателя Милче в Банско с пълно съзнание, че премахва едно зло; по заповед е ходил в Момина клисура да обере хазната на разложкия десетник; бил е четник при войводите Иван Даскала⁵⁶ и е взел живо участие в Разложкото въстание през 1903 г. в м. Скалата, Пирина, Бански Синор.

Семейство: съпруга Мария на 70 г., дъщеря Анка на 23 г.

Животописна бележка: „Работил съм във ВМОРО при председателството на Димитър Лазаров Тодев (Мингьо) и помощника му Борис Ив. Тодев – и двамата от гр. Банско. Пренасяли сме оръжие от Кресненско. Възложено ми беше от председателя Димитър Лазаров Тодев и Борис Тодев да убия шпионина в Банско Милче Улавино, което извърших с пълно съзнание, че махвам едно зло, което спъваше хода за развитието на революционната идея в гр. Банско. По нарежданието на председателя Димитър Л. Тодев, под ръководството на Тоше войвода (Теофил Ив. Сирлещов) от Банско, одихме в Момина клисура да обереме азната на разложкия ушор (десетък), който се пренасяше в Серес. Бил съм четник под войводството на Иван Даскала от Кукуш и Кара Петър от Градево. Взимах живо участие в Разложкото въстание през 1903 г. – в сражението в местността при селото Пирин, Бански Синор, където падна много турски аскер под войводството на Мингьо войвода (Димитър Л. Тодев). Лежал съм 4 месеца в мехомийския затвор, заподозрен от турците, че се занимавам с нелегална революционна дейност. Освободен бех вследствие на амнистията, която последва след нашто арестуване.

⁵⁶ Иван Апостолов-Копаран чауш.

Щастлив се считам, че дочаках макар и с разбито здраве да видя осъществения идеал на свободата на Македония, за която работих през целия си живот.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1046.

№ 1047

Георги Кирязов Стамболиев (78 г.)
род. от с. Чеглаик, Лозенградско
жив. в с. Крушевец, Бургаско
31.03.1943 г.

Заслуги: с четата на Лазар Маджаров се сражавал с турците при село Ахматово в 1903 г.

Семейство: съпруга Руса на 70 г.

Животописна бележка: „Подписахият Георги Кирязов Стамболиев, родом от с. Чеглаик, Малкотърновско, понастоящем живущ в с. Крушевец, Бургаско, давам следните животописмени бележки за моите действия през времето на въстанието в 1903 г., а именно: Аз съм на 78 г., взимал съм участие с четата на Лазар Маджаров и Коста Тенишев, и Яни Попов, като съм участвал в сражения при местността Марковец и в походите на четата до завръщането в България.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1047.

№ 1048

Гаврил Митов Спасов (62 г.)
род. от с. Пресека, Кочанско
жив. в Кюстендил
27.04.1943 г.

Заслуга: взел живо участие в освободителните борби като четник с оръжие в ръка и е влизал в сражения; бил доброволец в МОО.

Семейство: съпруга Еленка на 47 г., приведен син Костадин на 22 г.

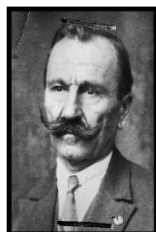
Животописна бележка: „Декларирам, че през 1902 г. като организиран работник влезох в четата на Христо Чернопеев – кочански войвода. Четата води сражение с турската войска между селата Зърновци и Лески, Кочанско, което трая през целия ден. Имахме жертви от четата: 5 души убити и един ранен. След сражението вечерта избегахме към върха Готен между Малешевско-Радовишко, където преди Великден се завърза ново сражение с турците, което трая целия ден. Жертви немахме. След това сражение се завърнахме в България. Към Кръстовден 1903 г. отново заминахме с войводата Чернопеев в Кочанско. Четата ни биде открита в с. Пресека, Клиничарска махала, и избегахме към местността Стржабото⁵⁷, където водихме сражение две нощи. Жертви дадохме 35 четници. След сражението завърнахме се в България. Към септемврий 1904 г. заминах като четник с подпоручик Константинов и четата ни завърза сражение на връх Китка, Султантепе, която трая един ден и през нощта. Жертви: само един ранен. През 1905 г. бех в четата на войводата Кръсто Българията. След като той напусна кочанската околия, заместник му беше Симеон Георгиев от с. Пресека, с когото работихме в Кочанско до Хуриета през 1908 г. През 1910 г., при обезоръжаването, наново избегах заедно с войводата Симеон Георгиев в България. Мен назначиха царевоселски войвода и с 8–10 души другари работихме в околията до 1912 г. През 1913–1915 г. заминах с войводата Симеон Георгиев за Кочанска околия и там работих до войната. След войната 1918–1919 г. работих като куриер на организацията под ръководството на Тодор Александров.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1048.

№ 1049

Георги Йосифов Дойчинов (66 г.)
род. от с. Лазарополе, Реканско
жив. в София
01.03.1943 г.

⁵⁷ Така е в текста.

Заслуги: взел живо участие в освободителните борби в Македония; четник на Наки Янев и Лука Джеров; с риск за живота си същият е спасил няколко села в Дебърско и Кичевско от вражеско нападение, за което притежава писмена благодарност и признание.

Семейство: съпруга Дунава на 55 г.

Животописна бележка: „През 1898 г. бех посветен в Македоно-одринската революционна организация, като бех легален и служих като куриер на чети и закупуване и снабдяване на оръжие. След това станав 1903 г. нелегален с войводата Наки Янев и Лука Джеров. Водили сме сражения на много места. През 1903 г. взех участие в Илинденското въстание със същите войводи. След дадената амнистия, преследван пак от турските власти, бех принуден да напусна и додох в България. През всичкото време съм вземал живо участие по освободителните борби за освобождението на отечеството. За голема моя скръб и с голема надежда и упования за справедливост очаквам освобождаването на родния ми край и присъединяването му към майка България.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1049.

№ 1050

Георги Иванов Бебечев (67 г.)
род. от с. Фотовища⁵⁸, Неврокопско
жив. в с. Фотовища, Неврокопско
24.02.1943 г.

Заслуга: доброволец-редник в МОО през войната 1912–1913; взел участие във всички походи и боеве срещу неприятелите със своята войскава част; по-рано е действувал като четник за освобождението на Македония, в редовете на Македоно-одринската революционна организация с войводите Илия Тетимов и Стоян Мълчанков⁵⁹.

Семейство: съпруга Илинка на 52 г., дъщеря Зорка на 22 г., син Алеко на 20 г., дъщеря Марийка на 16 г.

⁵⁸ Дн. с. Огняново.

⁵⁹ Вж. раздел Документи (№ 24 и № 25)

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в XIII Кукушка дружина, 2-ра рота, награден с орден „За храброст“ IV степен, награден и със значка на ВМРО за заслуги.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1050.

№ 1051

Георги Апостолов Кузманов⁶⁰ (69 г.)
род. от с. Мачуково⁶¹, Гевгелийско
жив. в Пловдив
14.04.1943 г.

Заслуги: доброволец в Македоно-одринското опълчение през 1912–1913 година.

Семейство: съпруга Елена.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, и служих в XI Серска дружина, 3-та рота. Взех участие в боевете при Балкан тореси, Гюмурджина, Мерхамлъ, при пленяването на Явер паша, също в Султан тепе, Емирица и Дулица.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1051.

№ 1052

Георги Христов Балев (63 г.)
род. от Охрид
жив. в Охрид
16.02.1943 г.

⁶⁰ Или Георги Димитров (Мицов) Терзиев по своя пастрок.

⁶¹ Дн. Евзони в Гърция.

Заслуги: доброволец в Македоно-одринското опълчение през 1912–1913 година, участвал във всички походи и сражения на X Прилепска дружина.

Семейство: съпруга Фания, р. 1889 г., син Димитър, р. 1907 г., снаха Олга, р. 1912 г., внук Томислав, р. 1934 г., внук Павел, р. 1942 г.

Животописна бележка: „Роден съм в гр. Охрид, по произход българин. Още от малък взимал съм участие в революционните борби за освобождението на нашия край и присъединението ни към майката отечество. Още като млад буен-българин не можех да търпя черното турско робство, напоен с български дух, помагах нашия революционен комитет всячески. Като патриот-борец за една песен патриотическа през 1902 г. бех арестуван в битолския затвор и осъден на една 1 г. строг тъмничен затвор с моите другари. През 1912–1913 г. дойдох от Америка с една група македонци и с българско знаме явих се като доброволец в Македоно-одринското опълчение (X Прилепска дружина, 3-та рота). Участвувахме в борбите на Булаир, Суфлу, Фере и по всичките бойни полета в тия борби. Награден съм с кърст „За храброст“ IV степен. След завръщането ми в родния край сръбите ме подозираха и ставиха ме под наблюдение около 1 г., а след това арестуваха ме и лежах в затвора скоро 1 г. През целия сръбски режим аз бех без работа, винаги подозрен като неблагонадежден гражданин. Аз никога през целия сръбски режим не съм ни най-малко мислил, че Сърбия ще владее нашия град. Винаги съм мислел и уверен съм бил, че ще дойде денът на нашето освобождение, когато аз ще заживея живот спокоен и подобающ на моя идеал. Един народ, една държава, един цар!“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1052.

№ 1053

Гаврил Геров Чанаков (60 г.)
род. от Тетово
жив. във Скопие
19.02.1943 г.

Заслуги: бил четник в четата на Лука Джеров⁶² през 1907 г. и се сражавал при Чеган.

⁶² Вж. пенсия №738.

Семейство: съпруга Илвиза на 43 г., син Михаил на 19 г. и дъщеря Таса на 15 г.

Животописна бележка: „Заявявам, че съм през време на освободителните борби в Македония бил като четник в четата на Лука Джеров през 1907 г. и съм се сражавал с турците в с. Чеган, Мориовско. Така също съм бил в четата на Алексо Стефанов, войвода в Демирхисарско, вземайки участие в няколко престрелки. През сръбския режим бех много преследван и на няколко пъти арестуван като съмнителен и като бивш български четник. Целото ми семейство е взело участие в освободителните борби. Най-старият ми брат Тодор Чанаков е четувал с Гоце Делчев, а по-късно и в четата на Аргир Манасиев и при едно сражение е убит. Така също и вторият ми брат Христо Чанаков е бил в четата на Бобе Стойчев.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1053.

№ 1054

Георги Кузманов (60 г.)
род. от с. Лазарополе, Реканско
жив. в с. Тръстеник, Тиквеш
15.04.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО през 1912–1913 г.; взел участие във всички походи и боеве на дружината.

Семейство: съпруга Галена на 54 г., син Стефан на 17 г., дъщеря Цола на 14 г., дъщеря Рада на 12 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, и служих в I Дебърска дружина, 1-ва рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1054.

Георги Петров Шатев (61 г.)

род. от Кратово

жив. в Кратово

06.03.1943 г.

Заслуги: още от младини е бил в редовете на ВМРО; постъпва доброволец през 1912–1913 г. в Македоно-одринското опълчение и водил борби с турци, сърби и черногорци; бил е в четата на Тодор Александров, Дончо Ангелов и Мите Опилски, водили сражения със сърбите; осъден е на 20 г. затвор и изпратен в Лепоглава, гдето стоял 12 г. в затвора⁶³.

Семейство: син Димитър на 8 г.

Животописна бележка: „Долуподписаните Иван Зафиров Десподов, Костадин Георгиев Хаджикостов и Иван Николов Пайтонджиев – всички от гр. Кратово, чрез подписа си удостоверяваме автобиографията на Георги Петров Шатев: Още от млади години бех в редовете на МОР организация. През турското робство не можех да изтърпа врага отидох доброволец през 1912–1913 г. в МОО, като водихме борби с турци, сърби, черногорци. Щом се завърши войната, стъпих в организационното движение при Тодор Александров, в четата на Дончо Ангелов и Мите Опилски. През това време водихме сражение със сърбите в с. Добрево, Черни връх и на друма за с. Мушково. В 1915 г., кога се освободихме, ние първи влезохме в гр. Кратово. Нас не оставиха за гарнизон в гр. Кратово и мен ме назначиха за млад конен полицейски стражар. През време на службата изпълнявах най-добросъвестно нарежданията на началниците. В 1919 г., при отстъплението на нашата войска, мен ме заловиха сърбите и с тежки окови измъчваха цяла една година. Най-после ме кумановския съд осъди на 20 г. строг тъмничен затвор и изпратиха в Лепа глава, Хърватско. Там прекарах в мъки и страдания цели 12 г. Баща ми продаде целото имане и даде 80,000 динара, за да ме спаси, но нищо не можа да успее. След освобождението ми от затвор бех пак преследван от сърбите и не можах да хвана никаква работа. Аз съм човек на 61 г., ослаблен, изнеможен и изгубил всичко – както семейно, така и материално положение. Откак съм се освободил от затвора досега съм без работа, като живея мизерно, очаквайки да ми се даде некаква подкрепа, възнаграждение за моите заслуги за България.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1055.

⁶³ Вж. раздел Документи (№ 10)

№ 1056

Георги Талев Димов (65 г.)
род. от с. Присад, Прилепско
жив. в Битоля
04.04.1943 г.

Заслуги: бил е доброволец в МОО⁶⁴.

Семейство: съпруга Илинка на 54 г., син Любомир на 22 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в IV Битолска дружина, 4-та рота, до демобилизацията през 1913 г. През войната 1915–1918 г. служих като войник в Македония, допълняющ полк, гр. Скопие.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1056.

№ 1057

Георги Динов (64 г.)
род. от Горна Джумая⁶⁵
жив. в с. Горни Вадин, Ореховско
10.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО през 1912–1913 г., взел участие в боевете срещу неприятеля в оперативната зона на фронта.

Семейство: сам той.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, във 2-ра бригада, VII Кумановска дружина, 3-та рота, 3-ти взвод.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

⁶⁴ Сведение: „Държал се отрицателно към сръбската власт. Не е заемал служба. Проявява се като добър българин, с добро име.“

⁶⁵ Дн. Благоевград.

№ 1058

Георги Костадинов Кръстанов (68 г.)
род. от с. Велестово, Охридско
жив. в с. Велестово, Охридско
01.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО, участвал в боевете срещу неприятеля в оперативната зона на фронта⁶⁶.

Семейство: съпруга Стефана, р. 1880 г., син Димко, р. 1915 г., син Любомир, р. 1929 г., дъщеря Иванка, р. 1921 г., дъщеря Воскресия, р. 1926, внук Цветан на 4 г., внучка Йорданка на 1 г.

Животописна бележка: „Лицето Георги Кост. Кръстанов е роден в с. Велестово, Охридска околия, в 1875 г. От ранната своя възраст се е отличавал с буден дух. През ...⁶⁷ се е зачислил четник и с оръжие в ръка се е борил за освобождението на Македония от чужда власт и за правдини на българското население в Македония. Същият за тия му действия биде осъден на затвор от сръбската власт. Същият поради това бе напуснал родно огнище и забегна в чужбина, а по време на Балканската война, повдигната за освобождението на Македония, постъпи доброволец в редовете на Македоно-одринското опълчение през 1912–1913 г. и беше зачислен там в IX Велешка дружина (4-та рота), с която взе участие по оперативните заповеди на войската, като за това е дошел от Румъния. Днес живее във Велестово.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1058.

№ 1059

Георги Тасев Кръстев (61 г.)
род. от с. Горно Дивяци, Крушевско
жив. в Битоля
12.03.1943 г.

⁶⁶ Сведение: „Не е имал контакт с поробителската сръбска власт.“

⁶⁷ Годишната липсва в животописната бележка.

Заслуги: бил доброволец в МОО през 1912–1913 г.; взел участие в боя също и от 1915 до 1918 г. в 65-ти македонски полк, 1-ва рота⁶⁸.

Семейство: съпруга Донка на 60 г., син Петър на 21 г., син Богдан на 16 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, и служих в VI Охридска дружина, 4-та рота. От 1915 до 1918 г. служих в 65-ти македонски полк, 1-ва рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1059.

№ 1060

Георги Дамев Димев (63 г.)
род. от Прилеп
жив. в София
08.03.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО, в оперативната зона на фронта.

Семейство: син на Даме Димев Бъчваров и Вета Тодорова Разбоева, съпруга Донка на 55 г., син Тодор на 26 г., син Александър на 24 г., дъщеря Василка на 18 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, и служих в IV Битолска дружина, 4-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1060.

⁶⁸ Сведение: „Държал се отрицателно към сръбската власт и не е заемал никаква служба.“

Даме Иванов Попов (70 г.)
род. от с. Долнени, Прилепско
жив. в Прилеп
24.02.1943 г.

Заслуги: постъпил в революционната организация като войвода през 1898 г. и със съдействието на четата на Мирче Ацев убиват турския разбойник Асан Сульо Пушка; взел е участие в сражения в Прилепско, Серско, Мелнишко и др.; през 1909 г. попаднал в затвора в Битоля за нараняване на сърбомана Веле Анчев; през 1912 г. взел участие в две сражения; бил е четник и терорист, изпълнил е всичко възложено му от ръководството на ВМОРО⁶⁹.

Семейство: съпруга Велика на 60 г., син Илия на 27 г., дъщеря Зора на 22 г.

Животописна бележка: „Клех се в редовете на ВМОРО пред свещеник Георги Шивачев през 1898 г. Служех години като легален. Крих четника Стоян след убийството на Гавазов⁷⁰. Взех участие в убийството на Суле Пушка в с. Долнени ведно с четата на Мирче Ацев. През 1901 г., през месец май, забегнах в гората с оръжие в ръка. През 1902 г. по нареждането на Гоце заминах в София на почивка. През 1903 г. заминах с четата на Яне Сандански до 1908 г. Бех и в четата на Георги Скрижовски⁷¹. Участвувах в няколко сражения. По Хуриета се легализирах. През 1909 г. попаднах в затвора в Битоля за нараняване на сърбомана Веле Анчев. През 1912 г. забегнах в четата на М. Гюрлуков, където взех участие в двестри сражения. През 1915 г. начело на чета забегнах и се бих със сърбите до идването на нашите войски. Вземах участие в Македоно-одринското опълчение.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1061.

⁶⁹ Вж. раздел Документи (№ 9)

⁷⁰ Йордан Гавазов (1868–1898) е деец на ВМОРО, родом от Прилеп.

⁷¹ Георги Иванов Радев-Скрижевски (1882–1925) е войвода на ВМОРО, роден в с. Скрижово, Зъхненско.

№ 1062

Димитър Георгиев Ържанец (68 г.)

род. от Охрид

жив. в Охрид

19.02.1943

Заслуги: започнал с четничество от 1902 г. при войводата Никола Русински⁷² и се сражавал в Конско през 1903 г.; взел участие с войводата Никола Митрев Елшанеца⁷³ до края на въстанието⁷⁴.

Семейство: съпруга Мария, р. 1875 г., син Кирил, р. 1906 г., снаха Десанка, р. 1913 г., внук Светозар, р. 1936 г., внук Зоран, р. 1940 г.

Животописна бележка: „Роден в 1876 г. Станал е четник през септември 1902 г. в четата на Никола Русински. След това в четата на поп Христо от с. Велгощи заедно с брата си Паунко. Земал е живо участие в сражението в с. Конско, Охридско, на 13.01.1903 г., след това в сражението в с. Избища, Ресенско. Сетне се причислил в четата на Никола Митрев Елшанецот, с когото се подвизавал до края на Илинденското въстание и е вземал участие във всички походи и сражения⁷⁵.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1062.

№ 1063

Даме Христов Хаджикочов (70 г.)

род. от Прилеп

жив. в Прилеп

24.02.1943 г.

Заслуги: бил е легален терористически началник, член на ръководителното тело и касиер на комитета; след избиването на четата на

⁷² Никола Петров Русински (1875–1942) е войвода на ВМОРО, родом от с. Русиново, Малешевско.

⁷³ Никола Митрев Доневски (1865–1904) е войвода на ВМОРО, участник в Илинденското въстание, роден в с. Елшани, Охридско.

⁷⁴ *Сведения:* „Добро; не е заемал никаква служба по време на сръбското управление.“

⁷⁵ Свидетели са му Ташко Арсов, бивш войвода, Христо Й. Лапайков от с. Велгощи, Ламбе И. Арнаузов от Охрид.

Методи Патчев бил арестуван и осъден на доживотен затвор и след 2 г. избегал от затвора. Взел е участие и през 1912–1913 г.⁷⁶

Семейство: съпруга Спасия, р. 1884 г., син Коста, р. 1909 г., син Благой, р. 1912 г., дъщеря Весела, р. 1911 г.

Животописна бележка: „Клех се в редовете на ВМРО пред свещеник Георги Шивачев през 1898 г. Бех легален, станах терорист, а по-после началник на група терористи. После бех избран в града в ръководителното тело като съветник и като касиер. В аферата со избиванието на четата на Методия Патчев бех арестуван и осъден до живот. Легах 2 г. и избегах от затвора. Заедно с още 32-ма станах нелегален, но амнистиран, върнах се и се легализирах, и пак бех избран за член в ръководителното тело, но впоследствие на залавянието на архивата на войводата Тане Николов в с. Топлица избегах и станах нелегален в четата на Мирче Свежаров. След като четувах с него заминах в България, а от там пак се завърнах в четата на Кръсте Гермов (Шакир). Бех доброволец в Македоно-одринското опълчение, в 3-та бригада, XII Лозенградска дружина. Вземал съм участие в боевете при Султантепе и Калиманци. Бил съм като войник три години в Европейската война в 11-та македонска дивизия, в 59-ти пех. полк, 1-ва рота. Взел съм участие в боевете на Дойран и Беласица.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1063.

№ 1064

Димитър Костов Кръстев (63 г.)
род. от с. Смилево, Битолско
жив. в Скопие
10.04.1943 г.

Заслуги: бил е четник на Павле Кръстев и Даме Мисков⁷⁷ и член на ВМРО; влизал е в сражения на четири-пет места.

⁷⁶ *Сведение:* „Стар деец, четник във въстанието, член в околийския революционен комитет, с големи заслуги.“

⁷⁷ Дамян Павлов Мисков е войвода на ВМОРО по време на Илинденското въстание, родом от с. Смилево, Битолско.

Семейство: съпруга Мария, р. 1881 г., дъщеря Васка, р. 1912 г., син Славко, р. 1918 г., дъщеря Верка, р. 1927 г.

Животописна бележка: „Заявявам, че съм взел участие през време на освободителните борби в Македония като работник на революционната организация до въстанието, а през време на въстанието съм бил четник в четата на Павле Костов⁷⁸ и Даме Мисков до разтурването на четите. През 1903 г. под войводството на Михо Кокинов взел съм участие в сражението срещу турците в с. Избища, Ресенско. На сам ден Илинден, под войводството на Павле Костов, взел съм участие в сражението в самото село Смилево срещу турците. След като Смилево бе изгорено от турците, бивали сме повече пъти в сражение срещу турския аскер и башибозук. От 1913 г. бех назначен за селски кмет в Смилево.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1064.

№ 1065

Димитър Янков Танчев (80 г.)
род. от с. Баровица⁷⁹, Гумендженско
жив. в София
18.02.1943 г.

Заслуги: с оръжие в ръка е взел участие в сражения срещу турците.

Семейство: сам той.

Животописна бележка: „Зел съм участие като четник в четата на Апостол Петков от 1903 г. до 1908 г. Земал съм участие при страженията на Гандач планина и на с. Черна река; в сражението на с. Маврейново; в сражението между села Рамна и Петгъс; в сражението на с. Лубница, Гевгелийско; в сражението с. Петрово, Гумендженско. През 1908 до 1910 г. бех малтретиран от турската власт. От 1912 г. бех прогонен от гърцката власт и принуден бех пак да напусна родния край като земах пак оръжието в ръка и се присъединих наново в четата на Христо Димитров Гюпчев, която чета замина за Гевгели, дето земахме участие в страженията со гърците.“

⁷⁸ Вер. Павел Колев Кръстев (1871–1941), деец на ВМОРО, войвода на чета по време на Илинденското въстание.

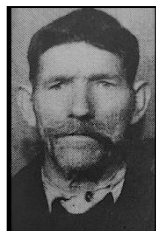
⁷⁹ Дн. Кастанери в Гърция.

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1065.

№ 1066

Дине Иванов Неделков (67 г.)
род. от с. Баница, Леринско
жив. в Битоля
10.03.1943 г.

Заслуги: член на Македонската революционна организация; бил е четник на Георги Папанчев⁸⁰, Тане Лерински и Дзоле Гергев; като такъв с оръжие в ръка се е сражавал в ред сражения срещу турската войска през 1903 г. и след това; през сръбския режим не се е подал на сръбско влияние⁸¹.

Семейство: съпруга София на 61 г., син Кръсто на 9 г., дъщеря Роса на 15 г.

Животописна бележка: „През 1902 г. е бил зачислен като четник в групата на леринския войвода Георги Папанчев. Подир убийството на войводата Папанчев се е присъединил в четата на Тане войвода Лерински. През 1903 г. е взел участие в целите стражения на въстанието. Подир въстанието се присъединил в четата на Дзоле войвода. Подир убийството на Дзоле войвода е заминал за България. В 1912 г. се завърнал с Джание (Дзоле) войвода като четник. Подир сръбското робство отново напуснал родното място. В 1914 г. е бил с чета като войвода в Битолско. В 1915 г., щом пристигнали българските войски, бе зачислен като разузнавач, подначалник покрай гръцката граница.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1066.

⁸⁰ Георги Папанчев (1872–1903) е български офицер, войвода и военен инструктор на ВМОРО, родом от Сливен.

⁸¹ *Сведение:* „През време на сръбското робство се е държал отрицателно към сръбската власт и не е заемал никаква служба; добър българин.“

№ 1067

Диме Анев Янков (70 г.)
род. от с. Радобор, Битолско
жив. в с. Радобор, Битолско
25.03.1943 г.

Заслуги: бил е деен член на Македонската революционна организация; взел е участие с оръжие в ръка срещу поробителите турци и се е сражавал като четник в четите на Стойо Кайловски⁸² и Милан Мато; бил е четник 10 г. и е взел участие в Илинденското въстание⁸³.

Семейство: син Атанас на 30 г., снаха Фания на 30 г., внучка Фаница на 7 г.

Животописна бележка: „Подписаният Диме Анев Янков, родом от с. Радобор, на възраст 70 г., живущ в Радобор, заявявам, че съм заемал активно и дейно участие в борбите на Вътрешната македонска организация за извоюване на свободата. Бил съм четник цели 10 г., откакто навърших 27 г. Взел съм участие в Илинденското въстание през 1903 г. Бил съм в четата на войводата Стойо Койловски от с. Орле, а сега живущ в Битоля, и на Милан Матов, който сега живее в гр. София. Стражавал съм се в Мориховско, в планината Нидже, при с. Сръбци и на много други места.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1067.

№ 1068

Димитър Гошев Головодов (78 г.)
род. от с. Златари, Ресенско
жив. в с. Златари, Ресенско
12.03.1943 г.

Заслуги: взел участие в революционни освободителни борби в Македония като куриер и четник в четата на войводата Стоян Донски, сражавайки се с оръжие в ръка през Илинденското въстание; след това е бил в четата на

⁸² Стойо Христов Старовски-Орленчето е мариовски войвода на ВМОРО, вж. пенсия № 1307.

⁸³ *Сведение:* „През сръбско не е заемал служба. Сърбите са го мъчили и е бил малтретиран.“

Тале Андонов Пейчинов⁸⁴; през сръбския режим също е бил четник, заловен е и е бил държан 2 г. в затвор; впоследствие е освободен; по-късно по делото на Асен Татарчев⁸⁵ е осъден и е лежал 5 г. затвор⁸⁶.

Семейство: съпруга София на 72 г., син Симеон на 31 г., снаха Николина на 32 г., внучка Душанка на 9 г., внучка Мария на 3 г., внучка Йорданка на 6 г., внучка Милка на 1 г.

Животописна бележка: „Взел съм участие в освободителните борби от 1896 г. като легален работник и куриер на Стоян Донски и в 1903 г. съм взел активно участие с пушка в ръка против вековния враг. След потушаването на въстанието продължих да работя легално пак като куриер и през сръбския режим (през 1914 и 1915 г.) бех нелегален с четата на Тале Андонов Пейчинов. След катастрофата през 1918 г. останах пак легален и бех арестуван от сърбите. Лежах в затвора 2 г. и след това освободен и пак работех легално. През 1926 г., при процеса на д-р Асен Татарчев, бех арестуван и лежах в затвора 5 г.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1068.

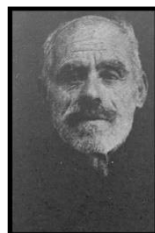
№ 1069

Димитър Георгиев Райчанов (78 г.)

род. от Ресен

жив. в Ресен

29.03.1943 г.

Заслуги: взел участие като член в Македоно-одринската революционна организация от самото начало. През въстанието в 1903 г. като четник в четата на Никола Кокарев⁸⁷ се е сражавал с турската войска и е ранен; след амнистията турските власти, а по-късно и сръбските, го преследвали и измъчвали заради народностните му чувства⁸⁸.

⁸⁴ Тале Андонов Христов е преспански и ресенски войвода на ВМОРО и ВМРО, родом от с. Царев двор, Ресенско.

⁸⁵ Асен Татарчев (1893–1970) е български лекар и деец на ВМРО, роден в Ресен.

⁸⁶ *Сведение:* „През 1913 г. е бил арестуван от сърбите, а през 1927 г. е осъден на 9 г. строг тъмничен затвор като член на българска организация.“

⁸⁷ Никола Кокарев (1876–1903) е преспански войвода на ВМОРО, загинал по време на Илинденското въстание, родом от с. Царев двор, Ресенско.

⁸⁸ *Сведение:* „Сред населението се ползва с добро име, а от властта е подозрен и преследван. Служба по време на сръбското управление не е заемал.“

Семейство: съпруга Мария, р. 1876 г., син Борис, р. 1907 г., син Методия, р. 1910 г., дъщеря Христина, р. 1924 г., снаха Павлина, р. 1909 г.

Животописна бележка: „През 1899 г., после учредяването на Българския македонски революционен комитет в Македония – Димитър в това време беше в Цариград и беше поканет от тамошния комитет, и зеде клетва, и стана организатор в революционния македонски комитет, и там той, Димитър, работаше усърдно, без да се плаши от нещо. В същата година в Цариград уби един гърк. Името му беше Васил, който беше турски агент (шпион), понеже от него беха предадени на турските власти много наши македонски българи и беха интернирани. В 1900 г. се завърна в отечеството си в гр. Ресен и се прояви при ресенския войвода Никола Кокарев, и пак остана като куриер за пренасяне на всекакви писма и оръжие. В 1902 г., във времето на вършене куриерската си длъжност, го уби Алита Норче от с. Гърнчари – един от най-опасните неприятели на четите, и тогава замина в четата при Кокарева. В 1903 г. беше назначен за стража в селата Курбиново, Претор, Райца и Подмочани, а за време въстанието на 20 юли 1903 г., по стар календар, заедно със селяните от същите села се яви на определеното му место от четата, за да се бори с неприятеля, и беше ранен на два пъти в стражението. После намесата на европейските сили в Турция върнаха се всички в своите къщи, върна се и Димитър, но после връщането му същият беше много (мал)третиран от турските власти – чак до Хуриета, и не му даваха никакво спокойствие. От 1912 г. за време сръбско, дори до самия разгром на Сърбия, пак беше (мал)третиран от сърбите като чист българин и не му даваха спокойствие, нити пак му даваха некаква си работа, за да може да преживее – и то не само нему, ами и на децата му.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1069.

№ 1070

Димитър Петров Джуров (64 г.)
род. от Ресен
жив. в Ресен
25.02.1943 г.

Заслуги: встъпил в Македонската революционна организация от ученическа възраст, бил терорист; четник е станал в четата на войводата Славейко Арсов преди Илинденското въстание и е вземал участие с

оръжие в ръка в сражения срещу турския аскер; след амнистията турските власти го арестували и лежал 9 месеци; през сръбския режим е бил осъждан два пъти – първо на смърт и втори път на 20 г., като поради помилване е лежал 3 г.⁸⁹

Семейство: съпруга Васа, р. 1898 г., дъщеря Люба, р. 1924 г., син Петър, р. 1926 г., дъщеря Вера, р. 1927 г., дъщеря Фания, р. 1931 г.

Животописна бележка: „През 1898 г., след като завърших IV клас гимназия, веднага стъпих в организацията за освобождение от турците и като терорист в същата работих до 1902 г. По решението на войводата ни Славейко Арсов аз убих една жена, която шпионираше по това време за нашите действия, и се завърнах в с. Смилево, където беше щабът на комитета на Дамян Груев, Борис Сарафов и Анастас Лозанчев, които ме изпратиха в четата на Славейко Арсов. Останах там до 1903 г., т.е. до деня на въстанието, когато бех назначен за войвода на с. Стение и Лесковец, където организирах една въоръжена организация с цел да запалиме хана в с. Стение, където беха установени турски полицаи и войници. Но поради надмощието на същите ние не успехме да извършим делото, но и на другия ден, когато минаваха 120 кони с разни стоки за турския аскер, ние ги нападнахме и взехме големо количество от тия стоки, като същевременно отново нападнахме хана и успехме да го завладеем след тежка борба с отбраняващите го. Така станахме господари на шосето, което водеше от гр. Ресен за гр. Корча, но по нареждане на войводата Славейко Арсов аз веднага заминах за с. Ехла, където също така водехме борба с турците. Оттам пак, по неговото нареждане, заедно с четата заминах за с. Смилево, където водехме стражение също с турците, понеже там беха щабове на Дамян Груев, Борис Сарафов, Анастас Лозанчев, Сугарев и Арсов, и в тая борба с. Смилево бе изгорено. След това бе дадена амнистия от султана и ние се върнахме по градовете, но аз бех веднага повторно заловен и откаран в затвора в гр. Битоля, и там лежах 9 месеци. В Балканската война бех взет за сръбски войник, но с оръжието побегнахме в Балкана и от там водехме борба с турците до идването на полковник Маркулев и капетан Ванков, с които отидохме в с. Петрино, като там водехме борба със сърбите. Оттам заминахме за гр. Охрид и тържествено бехме посрещнати. След тия събития бех назначен в разузнавателното бюро при щаба на действащата армия до 1918 г., когато отстъпих заедно с фамилията ми за вътрешността на България. При гр. Скопие не можехме да минем и отстъпихме към Качаник, но и там бехме пленени от французите, върнати в гр. Скопие, а оттам в Ресен, където бехме арестувани от сърбите и осъдени на смърт. Със съдействие на италианското консулство, след четиримесечен затвор, бехме

⁸⁹ *Сведение:* „През сръбското робство се е ползвал с добро име от населението. От властта е бил преследван; не е заемал служба.“

помиловани. През сръбското време бех измъчван и материално опропастван, така че целият дюкян ми беше ограбен през една нощ със загуба на около 170,000 динари. След това повторно бех арестуван и осъден на 20 г. строг тъмничен затвор в гр. Скопие, където стоях 3 г., а след това бех помилован. Обаче през 1934 г. повторно кафенето и кръчмата, която имах в гр. Ресен, ми бе от същите запалена, само затова защото кафенето ми беше гнездо на българщината и пееха български песни. През 1937 г. ми бе убит един кон, така че материално аз бех унищожен, но въпреки всичко останах доследен на идеала си – борба докрай за извоюване на свободата и обединението на отечеството ни в границите на Санстефанска България.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1070.

№ 1071

Димо Иванов майстор Николов (62 г.)
род. от с. Граматиково, Малкотърновско
жив. в с. Граматиково, Малкотърновско
17.03.1943 г.

Заслуги: участвал във въстанието; четник на войводата Пеню Шиваров, сражавал се с оръжие срещу турската войска.

Семейство: съпруга Елена на 60 г., дъщеря Жека на 15 г.

Животописна бележка: „Давам следната животописна бележка: че съм българин и български поданик, че съм с второкласно образование, че по занаят съм работник, че съм женен с три деца, че бях член на организираната чета на воеводата Пеню Шифаров и като такъв с оръжие в ръка съм взел живо участие в станалото на 06.08.1903 г. в с. Граматиково сражение между четата и турската войска за освобождаването на този край от турците поробители. Не съм се проявил в противобългарски и противодържавнически идеи.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1071.

Димитър Йосифов Илиев (68 г.)

род. от Битоля

жив. в Битоля

25.02.1943 г.

Заслуги: като член и десетар в редовете на Македонската революционна организация е проявил дейност при освободителните борби, а като четник през Илинденското въстание е взел участие в четата на войводата Стойо Орленчето⁹⁰.

Семейство: съпруга Анча на 57 г., син Кирил на 31 г., син Вангел на 29 г., дъщеря Надежда на 23 г., снаха Флора Кирова на 23 г.

Животописна бележка: „Заклет от Петрета Железарот и Тодор Златков, за да бъде приет член в комитета с назначение десетар и събирач на суми. С една заповед от началството чрез г. Никола Алтъпармаков⁹¹, учител, който ми заповеда да донеса барут за проверка от Миялче Бакалино – Сара Бакали, обаче бех срещнат от полицията на место Ленски пазар. В този момент ударих турския полицаи с юмрук и избегах към църквата, и бех укрит в къщата на поп Гьорче, откъдето по заповед от Петруш Лигашо⁹² заминах при Ташку Бакалоски в Йенимахле, откъдето след една седмица предводени от войводата Стойо Орленчето, целата чета заминахме за Мориховско. Като четник с целата чета имахме стражение с турската войска в с. Календунско, Беловодичко. От поменатото сражение след три месеци бех се прехвърлил в четата на Дедо Коле от с. Добровени, която чета имаше стражение в Будимирци, Петалино, и др. Обаче в този момент следва обща амнистия и се завърнах вкъщи. На 1 март 1905 г. началството издава заповед чрез Яне Скайов⁹³ да се определи лице, което да убие гъркоманина Лазо Берберчето. Помената заповед ми бе възложена. Намерих подходящо лице между другарите ми от четата, дойде заповедта, изпълни я, а самият бе спасен.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1072.

⁹⁰ Сведение: „Държал се отрицателно към сръбската власт и не е заемал никаква служба.“

⁹¹ Никола К. Алтъпармаков (1867–1927) е български учител и общественик, член на битолския окръжен комитет на ВМОРО, родом от Битоля.

⁹² Петър Лигушев е деец на ВМОРО, станал ренегат, дал начало на Лигушевата афера.

⁹³ Яне Скаев е деец на ВМОРО, роден в с. Вранещица, Кичевско.

Димитър Талев Котев (68 г.)
род. от с. Долна Чарлия, Битолско
жив. в с. Долна Чарлия, Битолско
19.04.1943 г.

Заслуги: като член и селски войвода в Македоно-одринската организация е участвал с оръжие в ръка в Илинденското въстание в четите на Георги Сугарев и Димчо Могилчето⁹⁴ и се е сражавал с тях и други войводи в разни местности през въстанието; на сръбския режим също е бил противник⁹⁵.

Семейство: съпруга Гюргя на 65 г., син Петър на 35 г., снаха Велика на 35 г., внук Тодор на 14 г., внук Боне на 11 г., внук Траян на 2 г., внучка Траяна на 2 г., син Костадин на 30 г., снаха Йовка на 30 г., внучка Ангя на 6 г., внучка Радинка на 4 г., син Методия на 25 г., снаха Цветана на 25 г., внучка Пеша на 2 г., внучка Кита на 1 г., внук Петко на 1 г.

Животописна бележка: „Кръстител ми е дедо Кольо. Работил съм с дедо Кольо пред въстанието една година, значи, през 1903 г. Работил съм с Георги Сугарев, работил съм с Димко Могилчето, с Иван паша, с Груйо Акело⁹⁶, с Пецо Суходолчето⁹⁷, с Велко Сkochивиреца⁹⁸, с Трайко Крало⁹⁹, както и много др. В Чарлия съм изгорил една кула и две къщи на Дервиш ефенди, на Акиф ефенди, който назначаваше турци поляци насила. В с. Г. Чарлия съм му изгорил къщата. В с. Д. Чарлия се биехме с турската войска. С Павле Алабаков на Рапеш и Четел се биехме с гърците. Като идехме от България при Конопище, водехме стражение с турците със Славчо войводата. Всички бехме около 200 души с около 15 войводи.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1073.

⁹⁴ Димко Сарванов-Могилчето (1879–1908) е битолски районен войвода на ВМОРО, родом от с. Могила, Битолско.

⁹⁵ *Сведение:* „Прочут е бил като българин. Не е заемал никаква служба през сръбското управление.“

⁹⁶ Груйо Акелов (1883–1905) е войвода на ВМОРО, роден в с. Дедебалци, Битолско.

⁹⁷ Пецо Суходолчето е битолски войвода на ВМОРО, родом от с. Суходол, Битолско.

⁹⁸ Велко Цветков Велков-Сkochивирчето (1877–1906) е прилепски районен войвода на ВМОРО, роден в с. Сkochивир, Мариовско.

⁹⁹ Трайко Кралев Митрев-Крало (1874–1911) е войвода на ВМОРО, родом от с. Бърник, Мариовско.

№ 1074

Димче Йошев Георгиев (70 г.)
род. от с. Облаково, Битолско
жив. в Битоля
15.03.1943 г.

Заслуги: участник и член в Македонската революционна организация; през Илинденското въстание като четник с оръжие в ръка е действувал и се стражовал в четата на войводата Иван Илиев¹⁰⁰; след въстанието пак е бил в четите като куриер, а през сръбския режим се е държал отрицателно¹⁰¹.

Семейство: съпруга Василка.

Животописна бележка: „Бил е посветен в революционната организация от войводата Георги Сугарев през 1902 г. Взел е участие във въстанието като четник с войводата Иван Илия Рогле. Действувал и след въстанието в помощ на четите като куриер.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1074.

№ 1075

Димитър Петров Азъров (63 г.)
род. от Гумендже
жив. в София
16.02.1943 г.

Заслуги: през 1902 г. се е стражовал с турски войски, осъден на 5 г. затвор и освободен през Хуриета.

Семейство: сам той.

Животописна бележка: „Бил съм нелегален четник с войводата Апостол Петков през 1902 г., а във време на въстанието сме се стражовали с

¹⁰⁰ Иван Илиев Роглев-Йован Рогле е битолски районен войвода по време на Илинденското въстание, родом от с. Лисолай, Битолско.

¹⁰¹ *Сведение:* „Държал се е отрицателно към сръбската власт и не е заемал никаква служба. Проявявал се е като добър българин и се ползва с добро име.“

турската войска – през 1903 г. в Галата чука, а така също и в с. Мандалево, Ениджевардарско, и в с. Радомир, Ениджийско, а така също и в гр. Гюменджа се стражавахме с турския аскер за освобождението на българската народност от потисничеството от турската сган. През 1907 г. арестуван и осъден на 5 г. темничен затвор и освободен по Хуриета.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1075.

№ 1076

Димитър Георгиев Чунков (80 г.)
род. от с. Гявато, Битолско
жив. в с. Гявато, Битолско
09.04.1943 г.

Заслуги: като член и четник на Илинденската организация е взел участие в четата на Георги Сугарев и през всички сражения се е сражавал¹⁰².

Семейство: съпруга Султана, р. 1868 г., син Никола, р. 1898 г., снаха Донка, р. 1899 г., внук Георги, р. 1921 г., внучка Дана, р. 1925 г.

Животописна бележка: „Съм посветен в революционната организация от Георги поп Христов. Взех участие като четник с Георги Сугарев. Във време на въстанието взех участие като четник с Иван Кафеджията в Преспа. Влезнах в много сражения и бех ранен в ногата.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1076.

№ 1077

Доне Попов Димитров (61 г.)
род. от с. Сович, Битолско
жив. в с. Сович, Битолско
09.04.1943 г.

¹⁰² *Сведение:* „Непоколебим българин; не е засмал никаква служба.“

Заслуги: бил е член на Илинденската организация причислен при войводата Лечо и влизал в няколко сражения; през сръбско време е бил тормозен; лежал в затвор; сега е инвалид и не чува¹⁰³.

Семейство: съпруга Стоя на 55 г., син Тошко на 23 г., снаха Софка на 23 г., дъщеря Дафина на 19 г., дъщеря Елена на 16 г., син Димитър на 12 г., дъщеря Тодорка на 2 г.

Животописна бележка: „През 1903 г. в Барбеш планина, в местността Маркови Кули, се заклех пред главния войвода Лечо от с. Церово, Леринско. Войводата Лечо ме определи да ходя с подвойводата Цветко Шалапанов от с. Асаново, Леринско, като български четник за запазване на българското население от турците. Влизах в две сражения с тях: а) при Бела водица, Забърчани, Тиквешко; б) при Барбеш, Леринско. След това дойде заповед, донесена от Борис Сарафов, с която турците дадоха башвама прошка, и бехме разпуснати. Оттогава до 1912 г. съм бил таен български куриер. През 1916–1917 г. давах съдействие на българските войски като кметски наместник на селото. През сръбско бех много тормозен и мъчен от сърбите. Биха ме много пъти и ме бесиха в с. Бач. През 1924 г. лежах в затвора. През 1929–1930 г. сърбите ме интернираха в Частина, Златоборска околия. От всичко това сега съм инвалид с левия крак (измръзнал) и не чувам.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1077.

№ 1078

Димитър Симеонов Кърков (70 г.)
род. от с. Гявато, Битолско
жив. в с. Гявато, Битолско
04.04.1943 г.

Заслуги: бил е член на Македоно-одринския комитет; след това преминал в Илинденската организация и произведен от Борис Сарафов и Дамян Груев за войвода; взимал е живо участие с четата си до самия край на Илинденското въстание¹⁰⁴.

¹⁰³ Сведение: „Добро име има между населението. С властите се е държал с подчинение и презрение, и не е заемал служба.“

¹⁰⁴ Сведение: „Калѐн българин през сръбското иго. Не е заемал никаква служба.“

Семейство: съпруга Василка на 67 г., син Борис на 38 г., син Славко на 35 г., снаха Люба на 26 г., снаха Тола на 25 г., внук Тодор на 3 г., внучка Радка на 13 г., внук Славко на 2 г., внук Живко на 10 г., внучка Верка на 8 г., внук Коста на 7 г., внучка Дана на 5 г., внучка Фима на 2 г., внучка Софка на 1 г.

Животописна бележка: „Преди въстанието работех осем години за Македонско-одринския комитет. Организирах четите и като такъв влегох в Илинденското въстание и участвувах в сражението на с. Доленци. След това продължих сражението с четниците против турците и през 1903 г. участвувах в запалването на с. Гявато. След това отидох в с. Смилево и там се бих с моите четници, понеже бех войвода, избран от Дамян Груев и Борис Сарафов, против турците и запалиха с. Смилево. След това отидох с моята чета в с. Крушии и там продължихме сражението с турците. След това преминахме в преспанската околия и там държахме сражение с турците. В непрекъснати борби с турците бех до самия край на Илинденското въстание. След това четите се разтуриха, понеже турците дадоха голема амнистия. След въстанието се преселих в гр. Битоля, където не прими и грижеше се за нас тогавашният австрийски консул. През първия режим на сърбите участвувах като четник в българските чети, понеже отбих да служа в сръбската армия. А в Световната война участвувах като доброволец в българската войска и 1918 г. избегах с българската войска в Сливен.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1078.

№ 1079

Димитър Милев Велянов (72 г.)

род. от Битоля

жив. в Битоля

31.03.1943 г.

Заслуги: бил е началник на терористическа група по избиване на лица, посочени от ВМРО, ръководил е 50 четника; през 1905 г. е арестуван 2 г., осъден от турските власти и излежал; през 1914 г. като българин е арестуван от сръбските власти, осъден на 2 г.; лежал и освободен по амнистия¹⁰⁵.

¹⁰⁵ *Сведение:* „Ползувал се е с име на добър българин. Не е заемал никаква служба.“

Семейство: съпруга Роса на 43 г., син Христо на 23 г., син Иван на 21 г., дъщеря Мария на 19 г., дъщеря Славка на 17 г., дъщеря Менка на 15 г.

Животописна бележка: „Покърстен съм в революционната организация от войводата Александър Евтимов през 1900 г. Бил съм легален работник, десетар и началник на група терористи, които извършваха убийства на наказани от ВМРО. Във време на въстанието зимах живо участие с 50 души четници, с които действах в пържлинския район. Като войвода сражавах се с турския аскер в с. Секирани, с. Обедник, до края на въстанието. През 1905 г. бех арестуван от турската власт и осъден. Лежах 2 г., след което се освободих и бех амнистиран. В сръбско време, през 1914 г., като българин бех арестуван от сръбската власт, осъден и лежах 2 г., след това бех амнистиран.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1079.

№ 1080

Димитър Тасев Стериов (74 г.)
род. от с. Цапари, Битолско
жив. в с. Цапари, Битолско
27.02.1943 г.

Заслуги: през 1903 г. с пушка в ръка взел участие във въстанието, в сражението при Демирхисар, заедно с войводата Георги Сугарев¹⁰⁶.

Семейство: съпруга Цвета на 53 г.

Животописна бележка: „Неlegalен четник бех в четата на войводата Георги Сугарев. Водихме сражение в Демирхисара с войводата Ацко Трайков Цветанов от с. Базерник. Се бихме в Пелистерското стражение през 1903 г., на 22.09.1903 г.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1080.

¹⁰⁶ *Сведение:* „Не е заемал служба по време на сръбското управление.“

№ 1081

Димо Трайков Каранаков (71 г.)
род. от Кукуш
жив. в София
22.03.1943

Заслуги: доброволец-редник в МОО; взел е участие във войната през 1912–1913 г.

Семейство: съпруга Магда, р. 1878 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в XIII Кукушка дружина, 1-ва нестроева рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1081.

№ 1082

Дамян Макариев Василев (74 г.)
род. от Галичник, Реканско
жив. във Видин
17.05.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО.

Семейство: съпруга Недка на 54 г., син Иван, снаха Надежда, внук Косто, внучка Василка и доведен син Вълчо.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, във 2-ра бригада, V Одринска дружина, 3-та рота, 2-ри взвод.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1082.

№ 1083

Димо Добрев Димов (61 г.)
род. от с. Долно Луково, Ивайловградско
жив. в с. Долно Луково, Ивайловградско
10.03.1943 г.

Заслуги: бил доброволец-редник в МОО; взел е участие в боевете срещу неприятеля в оперативната зона на фронта.

Семейство: съпруга Елена, р. 1896 г., дъщеря Мария, р. 1926 г., син Иван, р. 1935 г.

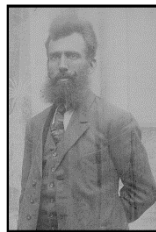
Животописна бележка: „През 1910 г. бях мобилизиран като турски войник и бях зачислен в турската войска в Одрин. При мобилизирането ни ми беше казано, че сме мобилизирани за три месеца, обаче тази мобилизация продължи повече от 13 месеца. През 1912 г. всички българи от селото ни в тази част се сговорихме и избягахме в България, като се явихме в Пловдив при 9-ти пехотен полк като доброволци. Оттам след известно време бяхме освободени и отидох в гр. София заедно с другарите си, гдето се зачислихме в МОО. Оттук заминахме всички в Симеоновград, гдето бяхме въоръжени. Оттам вече бяхме изпратени в Кърджали. Аз бях зачислен в XI Серска дружина. От Кърджали настъпих към Маказа и понататък към Беломорието, като с оръжие в ръка взех живо участие срещу турците. В Мерхамли, Ференско, пленихме турския Явер паша и продължихме до Мраморно море, при десанта на Шаркьой. След това бяхме откомандировани в Султантепе, където се бих със сърбите до примирието ни с тях.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1083.

№ 1084

Димо Николов Славов (63 г.)
род. от Стара Загора
жив. в Ивайловград
02.03.1943 г.

Заслуги: четник и войвода на ВМОРО; през 1902 г. е в четата на войводата Вълчо Антонов по десния бряг на р. Марица; през 1903 г. е окръжен

войвода по същите места; през Балканската война е войвода на 46-ти партизански отряд на МОО.

Семейство: син Петър Димов, р. 1927 г.

Животописна бележка: „През 1902 г. бях в Македония в четата на Коста Мазнейков, районен войвода в Радовишко, и в четата на Христо Чернопеев, окръжен войвода в Струмишкия революционен окръг. През 1903 г. бях в четата на Вълчо (Коста Антонов), окръжен войвода по десния бряг на Марица, Суфлийско, Димотишко, Дедеагачко, Ортакьойско и др. в Турция. През 1904 г. бях окръжен войвода пак по десния бряг на Марица – същите околии в Турция. През 1907 г. бях окръжен войвода в гореспоменатите околии в Турция. През 1912–1913 г. бях войвода на 46-ти партизански отряд и в щаба на 2-ра македоно-одринска опълченска бригада. През 1920, 1921, 1922 и 1923 г. – пак войвода на група чети из същите околии в Гърция. Награден съм с войнишки орден III и IV степен „За храброст“ и с възпоменателни медали от Балканската и Общоевропейската войни.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1084.

№ 1085

Димитър Анастасов Шокаров (62 г.)
род. от с. Велгощи, Охридско
жив. в с. Велгощи, Охридско
19.04.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО през 1912–1913 г.¹⁰⁷

Семейство: майка Мара на 83 г., съпруга Гела на 53 г., син Стоян на 20 г., син Михаил на 17 г., син Владе на 14 г., дъщеря Благунa на 12 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в VIII Костурска дружина, 4-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

¹⁰⁷ *Сведение:* „С поробителската сръбска власт не е имал контакт или друга връзка, с населението се е държал добре. Не е заемал никаква служба.“

388K, оп. 4, а.е. 1085.

№ 1086

Димитър Стефанов Гулев (62 г.)
род. от с. Лева река, Ресенско
жив. в с. Лева река, Ресенско
05.03.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО¹⁰⁸.

Семейство: син Владимир на 13 г., дъщеря Панда на 15 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в VI Охридска дружина, 3-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388K, оп. 4, а.е. 1086.

№ 1087

Дончо Митров Божинов (62 г.)
род. от с. Кривени, Ресенско
жив. в с. Крушия, Ресенско
24.03.1943 г.

Заслуги: бил доброволец-редник в МОО; взел е участие в боевете в оперативната зона на фронта¹⁰⁹.

Семейство: съпруга Цвета на 60 г., син Крум на 18 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, и участвувах в боевете в оперативната зона.“

¹⁰⁸ Сведение: „Добър българин. Служба по време на сръбското управление не е заемал.“

¹⁰⁹ Сведение: „Ползвал се е с добро име сред населението. Не е заемал служба по време на сръбското управление.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1087.

№ 1088

Дено Димитров Лилков (61 г.)
род. от с. Галово, Оряховско
жив. в с. Галово, Оряховско
13.05.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО през 1912–1913 г.; взел участие в боевете срещу неприятеля, в оперативната зона на фронта.

Семейството: сам той.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, като редник в VII Кумановска дружина, 3-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1088.

№ 1089

Ефтим Андреев Боримечков (76 г.)
род. от с. Болно, Ресенско
жив. в с. Болно, Ресенско
16.03.1943 г.

Заслуги: участник в освободителните борби в Македония; бил е затварян от турците като такъв; бил е куриер на войводата Петров, четник в четата на Славейко Арсов, участвал в Илинденското въстание¹¹⁰.

Семейство: съпруга Велика на 70 г., син Пандо на 30 г., снаха Александра на 29 г., внук Йосиф на 9 г., внучка Благородна на 5 г..

¹¹⁰ *Сведение:* „Добро. Служба по време на сръбското управление не е заемал.“

Животописна бележка: „Участвувал съм в Илинденското въстание с пушка в ръка във всичките стражения заедно с войводата Славейко Арсов и като такъв съм бил и в затвора от турците. Бил съм и куриер на войводата Петров още в началото на организацията.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1089.

№ 1090

Катерина¹¹¹ Йорданова Оклева (62 г.)
род. от с. Вошарани, Леринско
жив. в София
19.02.1943 г.

Заслуги: като деец на ВМРО била е куриерка и организаторка в организацията; заподозрена от турските власти за тая дейност, същата е избегала и се присъединила към четата на Тане Стойчев, където престояла до края на Илинденското въстание¹¹².

Семейство: вдовица¹¹³, издържа се от сина си.

Животописна бележка: „Посветена в организацията през 1899 г. като учителка в с. Дреновени, Леринско¹¹⁴. Три години съм била като организаторка, секретарка и куриер на четите. Предадена на турските власти, бех принудена да забегна в четата на Тане Стойчев, при която чета прекарах целото въстание, и земах участие във всичките борби на четата. Подир въстанието забегнах по канал в България.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1090.

¹¹¹ Среща се и като Екатерина в пенсионната документация.

¹¹² Вж. раздел Документи (№ 4)

¹¹³ Била е съпруга на прилепчанина Йордан Оклев.

¹¹⁴ Костурско.

№ 1091

Ефросина Григорова Иванова (63 г.)

род. от Струга

жив. в София

17.02.1943 г.

Заслуги: като организиран деец от ВМРО била е куриер на организацията; заподозрена от турците и осъдена на 3 г. затвор, част от които е прекарала в Солун.

Семейство: вдовица, деца няма.

Животописна бележка: „Като учителка в разни градове на Македония бех посветена в революционното движение. Работила съм като организаторка, куриерка, в пълна услуга на мъжа ми Григор Иванов¹¹⁵ – войвода, за което бех арестувана в Беязкуле в Солун и осъдена на 3 г. затвор. След амнистията забегнах при четата на мъжа ми. Зле се разболев и бех прехвърлена по канален ред в България.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1091.

№ 1092

Ефтимия (Ефто) Иванов Шапазов (66 г.)

род. от с. Буф, Леринско

жив. в Битоля

24.03.1943 г.

Заслуги: като участник в освободителните борби в Македония е бил деен член в Македонската революционна организация; през Илинденското въстание е бил четник в четата на Наум Буфчето и с оръжие в ръка се е сражавал срещу турците¹¹⁶.

¹¹⁵ Григор Иванов Тотев (1868–1934) е български учител и кукушки войвода на ВМОРО, родом от с. Сехово, Гевгелийско.

¹¹⁶ *Сведение:* „Винаги е бил лош към сърбите и добър към онези, които са работели за оцеляването на българщината и не е засмал никаква служба по време на сръбското управление.“

Семейство: съпруга Стоянка на 66 г., син Матей на 37 г., снаха Кръста на 37 г., внук Георги на 17 г., внучка Елена на 15 г., внук Андон на 13 г., внук Крум на 1 г.

Животописна бележка: „Е бил посветен в революционната организация от Марко Лерински през 1902 г. Взел е участие във време на въстанието с четата на Наум Буфчето. Действувал до края на въстанието. Борил се срещу гърцките чети, когато са нападнали с. Буф да го горят.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1092.

№ 1093

Ефтим Вълков Димитров (63 г.)
род. от с. Карадере, Лозенградско
жив. в Бургас
15.04.1943 г.

Заслуги: като четник от ВМРО е взел участие в борбите за свобода с оръжие в ръка.

Семейство: съпруга Мария, р. 1891г., син Васил, р. 1922 г.

Животописна бележка: „Взел съм дейно участие в Освободителните борби в Тракия. През 1902 г. бях зачислен в четатата на известния странджански войвода Георги Кондолов. Взех участие в сраженията, които четата имаше в с. Паспалово, гдето войводата бе тежко ранен. Изнесен бе на ръце на могилата край селото, гдето, в безнадеждно положение, той заповяда на един от четниците да го убие, което четника изпълни. Доколкото си спомням, убит бе от четника Серафим със собствения револвер на войводата. Погребахме го на могилата и четата се оттегли под началството на подвойводата. След това постъпих в четата на Дико Джебев от гр. М. Търново и взех дейно участие в сражението, което четата води с турска войска при с. Сазара, Лозенградско, през м. октомври 1903 г., гдето бях ранен в дясната ръка. След това четата се оттегли в България, гдето предадохме оръжието си в с. Ново Паничарево Бургаско. След разпусчането на четата аз се установих на постоянно местожителство в гр. Бургас, гдето живея и понастоящем. Сега съм в напреднала възраст, неспособен за физическа работа.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1093.

№ 1094

Ефтим Котев Апочев (78 г.)

род. от Охрид

жив. в Охрид

18.02.1943 г.

Заслуги: участник в освободителните борби в Македония; бил четник с оръжие в ръка преди и през Илинденското въстание; четник на войводата Кольо Лефтеров, на полковник Янков, на Никола Русински, на поп Христо Тръпчев¹¹⁷, на Никола Митрев и др.; доброволец в МОО¹¹⁸.

Семейство: съпруга Мария, р. 1870 г.

Животописна бележка: „Кратка животописна бележка за Ефтим Апочев от Охрид. Роден през 1863 г. Станал четник през 1902 г. Влезнал в Македония с четите на Коле Левтеров и полковник Янков, па е дошъл в Охридско с четата на Никола Русенски. След това в четата на поп Христо от с. Велгощи земал е участие в сражението в с. Конско на 13.01.1903 г., а през време на Илинденското въстание се подвизавал в четата на Никола Митрев Елшанецот. През 1904 г. Ефтим е бил в четата на Дончо Малешевски. През Балканската война 1912 г. е бил доброволец в Македоно-одринското опълчение в Х Прилепска дружина.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1094

¹¹⁷ Христо Тръпчев (1872–1903) е български духовник и войвода на ВМОРО, родом от с. Велгощи, Охридско.

¹¹⁸ *Сведение:* „Добре се е държал. Не е заемал служба по време на сръбското управление.“

№ 1095

Живко Николов Анастасов (62 г.)
род. от с. Орман¹¹⁹, Костурско
жив. във Варна
18.03.1943 г.

Заслуги: като четник от ВМРО взел участие в сражения с турците при селата Черешница, Апоскеп и Грамос.

Семейство: съпруга Мария, р. 1886 г.

Животописна бележка: „През 1901 г. бех посветен в делото и покръстен от Митре Влаха и Наум Желински¹²⁰, и като легален до въстанието изпълнявах куриерска длъжност и помагах с пренасяне на оръжие. При обявяване на въстанието бех в четата на Пандо Сидов и заедно с четите на Пандо Кляшев и В. Чакаларов взех участие в сражения при с. Черешница и в планината над с. Апоскеп. От с. Апоскеп заминахме за с. Грамос и водихме сражения с турския башибозук, и опожарихме няколко турски села. През м. септември 1903 г., за да не попаднем в турски ръце, минахме гръцката граница, където бех арестуван от гръцките власти. След неколкодневно престояване в затвора в Лариса, благодарение на застъпничеството на наши съотечественици, бех освободен. След дадената султанска амнистия завърнах се в селото си и се легализирах. Къщата си намерих опожарена и всичко ограбено. През Балканската война в 1912 г. взех участие в партизанския отред с четата на Васил Чакаларов.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1095.

№ 1096

Желязко Стоянов Карачорбаджиев (67 г.)
род. от с. Велика, Лозенградско
жив. в с. Визица, Малкотърновско
08.04.1943 г.

¹¹⁹ Дн. Като Левки в Гърция.

¹²⁰ Нумо Янакиев Желински (1882–1904) е войвода на ВМОРО, участник в Илинденското въстание, родом от с. Желин, Костурско.

Заслуги: като участник в освободителните борби в Одринско (Тракия) е бил деен член на Македоно-одринската революционна организация; през Преображенското въстание с оръжие в ръка е бил в четата на Стоян Петров и е участвувал в сражения с турската войска.

Семейство: съпруга Ангелина на 56 г.

Животописна бележка: „Давам следната животописна бележка: че съм българин и български поданик, че съм неграмотен, че по занаят съм земеделец, че съм женен с 6 деца, че бях член на организираната чета на воеводата Стоян Петров. Като такъв с оръжие в ръка съм взел живо участие в станалото сражение на 06.08.1903 г. в с. Инджекьово между четата и турската войска за освобождаването на този край от турците поробители. Не съм се проявил с противобългарски и противодържавнически идеи.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1096.

№ 1097

Жеко Янакиев Грънчаров (64 г.)
род. от Малко Търново
жив. в Малко Търново
23.02.1943 г.

Заслуги: участник в Преображенското въстание; деен член на Македоно-одринската революционна организация; четник в четата на Стоян Камилски.

Семейство: съпруга Яна на 54 г., син Васил на 32 г., син Георги на 26 г., син Стоян на 17 г., дъщеря Злата на 28 г.

Животописна бележка: „Роден съм от родители, чисти българи: баща Янаки Желев Грънчаров и майка Злата Стоянова. Детинството си прекарах при родителите си. Завърших IV отделение, учих занаята грънчарство при баща си. От занаята се препитавам и до днес. През м. март 1902 г. бях посветен в тайната революционна организация от войводата Стоян Камилски. Подгонен от турската власт, напуснах работата си и на 1 юли 1903 г. се присъединих към четата на гореспоменатия войвода, като бях снабден с пушка и патроне. Във време

на въстанието, под ръководството на същия войвода, взех участие в сражението с турския аскер в с. Цикнихор, Турция. После минахме в България и се завърнахме след Хуриета в 1909 г. Отгледал съм 5 деца, 4 омъжени и едно малолетно.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1097.

№ 1098

Жеко Стоянов Каражеков (64 г.)
род. от с. Маглавит¹²¹, Лозенградско
жив. в с. Визица, Малкотърновско
08.04.1943 г.

Заслуги: участник в Преображенското въстание; деен член на Македоно-одринската революционна организация; четник в четата на войводата Стоян Петров.

Семейство: съпруга Дона Жекова на 54 г.

Животописна бележка: „Давам следната животописна бележка: че съм българин и български поданик, че съм неграмотен, че по занаят съм земеделец, че съм женен с две деца, че бях член на организираната чета на воеводата Стоян Петров и като такъв с оръжие в ръка съм взел живо участие в станалото сражение на 06.08.1903 г. в с. Инджекьово между четата и турската войска за освобождаването на този край от турците поробители и че не съм се проявил в противобългарски и противодържавнически идеи.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1098.

№ 1099

Иван Вълков Вълчев (71 г.)
род. в с. Пиргопуло, Лозенградско
жив. в с. Китен, Малкотърновско

¹²¹ Дн. Гьокаяк в Турция.

07.04.1943 г.

Заслуги: член на Преображенското илинденско дружество. Взел участие в революционните борби през 1903 г., като четник на войводата Петър Ангелов. Сражавал се с турските войски.

Семейство: сам той.

Животописна бележка: „Удостоверявам, че през време на Преображенското въстание през 1903 г. съм взел живо участие като четник в четата на войводата Петър Ангелов и съм се стражовал срещу турските войски. На 3 август ст. ст. нападнахме определения ни обект – с. Резово, пленихме намиращия се там турски гарнизон, а след това се сражавахме в селата Маджура, Куртколиба и Енияда. След оттеглянето ни оттам, в пълно бойно снаряжение придружавахме бежанското население, което беше изпъдено от турците до с. Аланкайряк (българска територия) и там предадохме оръжието си на българските военни власти.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1099.

№ 1100

Илия Котев Велев (66 г.)
род. в с. Облаково, Битолско
жив. в с. Облаково, Битолско
15.03.1943 г.

Заслуги: член на Илинденското дружество и е работил в революционната организация, а във въстанието е вземал участие в четата на войводата Йован Роглев от с. Лисолай; водил борба на няколко места до края на въстанието¹²².

Семейство: съпруга Донка на 58 г., дъщеря Таса на 17 г., син Васил на 31 г., снаха Люба на 24 г., внук Благой на 6 г., внучка Милка на 1 г.

Животописна бележка: „Още като млад, от 20-годишна възраст съм бил куриер и съм снабдявал четите с оръжие и пушки. На Илинденското

¹²² Сведение: „Добър българин. Държал се е добре и е изтъквал своето българско име. Служба по време на сръбското управление не е заемал.“

въстание стъпил съм в четата на войводата Йован Рогле от с. Лисолай. На самия ден Илинден през 1903 г. взел съм участие в стражението с турците в с. Облаково, а по-късно и в с. Гявато, Смилево, Слепче и др. Във всички борби съм вземал участие с пушка в ръце.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1100.

№ 1101

Иван Грудев Павлов (73 г.)
род. в с. Граматиково, Малкотърновско
жив. в с. Граматиково, Малкотърновско
17.03.1943 г.

Заслуги: деец на ВМОРО, четник, взел участие в сражение с оръжие в ръка.

Семейство: съпруга Стана на 67 г.

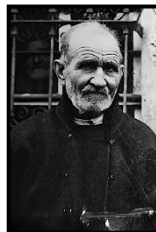
Животописна бележка: „Давам следната животописна бележка: че по народност съм българин и български поданик, че съм с първоначално образование, че по занаят съм кръчмар, че съм женен с 6 деца, че бях член на организираната чета на воеводата Пеню Шифаров. Като такъв с оръжие в ръка съм взел живо участие в станалото сражение на 06.08.1903 г. в с. Инджекьово между четата и турската войска за освобождаването на този край от турците поробители и че не съм се проявил в противобългарски и противодържавнически идеи.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1101.

№ 1102

Иван Янов Дренаков (80 г.)
род. в с. Мокрешево¹²³, Лозенградско
жив. в Малко Търново
24.02.1943 г.

¹²³ Дн. Шюкюрпаша в Турция.

Заслуги: взел живо участие с оръжие в ръка в Преображенското въстание; бил в четата на войводата Георги Кондолов; участвал в нападението над турската войска при с. Паспалево на 06.08.1903 г., в което стражение е убит войводата.

Семейство: съпруга Тодора на 70 г., син Стоян на 52 г., дъщеря Катерина на 40 г.

Животописна бележка: „Роден съм на 17.11.1862 г. в с. Мокрошево (Турция), а сега, понастоящем, обитавам в гр. М. Търново. Младините си и детските години съм прекарал в горепосоченото село и се занимавах на по-млади години със земеделие и абаджийство. След като поотраснах и започнах да чувствавам тежестта от поробители, аз не бях вече в състояние да гледам с хладнокръвие на злочестини и неправди и постъпих в организираната чета на Георги Кондилов, която имаше за район на действие селата Мокрошево и Паспалово. На 6 август 1903 г. четата даде голямо сражение в с. Паспалово с оръжие в ръка с турска войска, където падна убит и самият войвода заедно с няколко души четници, загинали за освобождаването на този край от чужда власт. Българин съм, български поданик, неграмотен с две женени деца.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1102.

№ 1103

Йоан Илиев Скендер (65 г.)
род. в с. Големо Илино, Демирхисарско
жив. в с. Големо Илино, Демирхисарско
07.04.1943 г.

Заслуги: На 06.08.1903 г. е бил зачислен в организационната чета на войводата Йордан Пиперка и с пушка в ръка е взел участие в сраженията с турците; през 1913 г. сръбският кръволок Боге го смаза от бой и откара в затвора в Крушево¹²⁴.

Семейство: съпруга Ленка на 51 г., син Блаже на 32 г., син Ицо на 26 г., син Кръсто на 10 г., дъщеря Доста на 14 г., дъщеря Мара на 11 г.

¹²⁴ *Сведение:* „Ползва се с добро име и добро се е държал с населението. Служба по време на сръбското управление не е заемал.“

Животописна бележка: „На 06.03.1903 г. се зачислих в организираната чета на Йордан Пиперката и с пушка в ръка съм взимал живо участие в сражение с турците на 20 юли при обсадата на арнаутското село Прибилци, при Илинска църква – на 05 август, в Церовска планина – на 12 август. През 1913 г. злогласния сърбски кърволок Боге ме смаза от бой и откара в затвора в Крушево, гдето съм лежал 6 недели.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1103.

№ 1104

Илия Димов Попадийски (82 г.)
род. в с. Попадия, Леринско
жив. в с. Живойно, Битолско
18.03.1943 г.

Заслуги: член на дружество Илинден, работил за подготовката на Илинденското въстание и е бил войвода на чета; предвождал четата дълго време и водил много сражения до Хуриета¹²⁵.

Семейство: съпруга Воя на 45 г., дъщеря на 15 г., син Петър на 8 г., дъщеря Мария на 5 г.

Животописна бележка: „През 1895 г. започнах в организацията за освобождението от турския грозен ярем. От тая година весело поздравих герои, които щеха да хвърлят горчивия кърст от злочинските ръце, та започнах потайно да подпомагам приготвените чети да ги дочеквам с весела душа и да им подготвям разни необходими храни и други потребни четнички спремие. Сазнавши ме турците, че работим на подпомагането за освобождението от тях, започнаха да ме гонят и тормозат с разни неиздържливи тежки мъки. Та бех присилен да си остава милите ми роднини и законородените си деца и да си замина в четите, които се намираха в оближните краища, под заповедта на комита, войвода Георги Йованов Марков, родом от град...¹²⁶ Придружих се с неговите подчинени комити от около тридесет души. Излизането с комитските чети беше ми от 1900 г. и весело комитувах около две години, от което изгубих си геройския войвода Георги Йованов Марков в с. Пателе, Леринска околия, където бехме целите организирани по увеличаване на четата ни. Опоколени бехме от

¹²⁵ *Сведение:* „Ползва се с добро име между населението, с властите се държал с презрение. Не е бил в служба при сърбите и гърците.“

¹²⁶ Георги Иванов Гюров или Марко Лерински е родом от гр. Котел.

турците и тамо оставихме доста жертви, като най-големата ни жертва – нашият геройски войвода. Останали като шури птици по горите, за кратко време добихме нов с нова идея и яка снага – войвода Георги поп Янчев¹²⁷ от град Сливен, който весело започна на освобождаването от нечовешката ръка. На значайната година 1903, Илинденското въстание, вздох нова длъжност – войвода, и командувах на 200 души комити. На комитско-войводски чин бех до 1912 г. През целия комитетски ми живот препатен съм от неиздържливи и горчиви мъки, от които съм около четири-пет пъти ранен. Слава на Господа, Бога, на 1915 г. дочекахме веселия ден и се освободихме от турците, и бех назначен за кмет на Старовинската община, Битолска околия, и кметувах се до 1918 г. По отстъпването на нашите войски пребегнах в старите предели, в гр. Лом, където до преди няколко години тамо живеах и т.н. ...¹²⁸“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1104.

№ 1105

Иван Марков Симонов (70 г.)
род. в с. Церово, Демирхисарско
жив. в с. Церово, Демирхисарско
03.03.1943 г.

Заслуги: взел участие в Илинденското въстание; бил четник на Спас Алексов от с. Вирово, като участвал до края на въстанието¹²⁹.

Семейство: съпруга Гюргя на 66 г., син Стойко на 40 г., дъщеря Карафилка на 20 г., внучка Фана на 17 г., внук Траян на 12 г.

Животописна бележка: „През време на Илинденското въстание удостоверявам, че бех част на организацията, като изпълнявах всички нареждания на централния комитет. През време на самото въстание взех активно участие с оръжие в ръка и се борих в редовете на войводата Спас Алексов от с. Вирово, в местността Илинска църква, в Брезненско землище, където войводата падна убит по време на борбата. След това продължихме да вземаме участие до края на въстанието под

¹²⁷ Георги Папанчев.

¹²⁸ Вж. раздел Документи (№ 26)

¹²⁹ *Сведение:* „С населението се е държал добро. Служба не е заемал. Държал се е настрана от сръбската власт.“

водителството на други войводи. Горното се потвърждава от свидетелите Илия Талев Лозанов, Секула Апостолов Мишков и Наум Кръстев Христов – всички от Церово.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

Починал на 07.08.1943 г.

388К, оп. 4, а.е. 1105.

№ 1106

Иван Михайлов Битраков (67 г.)

род. в Охрид

жив. в София

12.02.1943 г.

Заслуги: От 1901 г. е бил в редовете на революционната организация; бил е сподвижник на покойните полк. Стефан Николов¹³⁰ и ген. Александър Протогеров; преди 1902 г. е бил нелегален четник при кап. Балтов; арестуван и хвърлен в Едикуле.

Семейство: съпруга Сийка на 56 г.

Животописна бележка: „От 1901 г. съм в редовете на революционната организация. Бил съм сподвижник с покойните полк. Стефан Николов и ген. Александър Протогеров. През 1902 г. бех нелегален с пушка в ръка с капитан Балтов. Същата година взех участие в Горноджумайското въстание. През 1903 г. бех пратен със специална мисия в Солун. Поради разкрития бех арестуван и хвърлен в Едикуле. Впоследствие бех осъден на смърт от турците и изпратен на заточение в пустинния оазис Мурзик, областта Фезан, с вериги на вратовете. По Хуриета, в 1908 г., бех амнистиран. В 1912 г. бех в Македоно-одринското опълчение, в XV Щипска дружина.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1106.

¹³⁰ Стефан Николов (1859–1915) е български офицер, полковник и деец на ВМОК, родом от Прилеп.

№ 1107

Йосиф Стоянов Данаилов (79 г.)
род. в с. Топлик, Щипско
жив. в Видин
27.04.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО през 1912–1913 г.

Семейство: дъщеря Магдалена, р. 1930 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване във 2-ра бригада, V одринска дружина, 4-та рота, 4-ти взвод.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1107.

№ 1108

Иван Ноев Кузманов (62 г.)
род. в с. Осой, Реканско
жив. в Стара Загора
01.03.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО през 1912–1913 г.; взел участие във всички походи и боеве в оперативната зона.

Семейство: съпруга Ана на 63 г., син Никола на 27 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в I Дебърска дружина, 2-ра рота, 2-ви взвод.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е.1108.

№ 1109

Иван Константинов Буров (71 г.)
род. в с. Владово¹³¹, Воденско
жив. в София
17.04.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО, взел участие във всички походи и боеве с полка и ротата си срещу неприятеля.

Семейство: съпруга Мария на 65 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в I Дебърска дружина, 2 рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1109.

№ 1110

Иван Райчев Митев (67 г.)
род. в Свиленград
жив. в Стара Загора
05.03.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО през 1912–1913 г.

Семейство: съпруга Кера на 47 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в XIV Воденска дружина, 2-ра рота.“

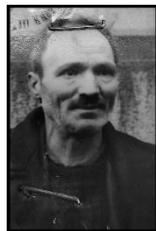
Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1110.

¹³¹ Дн. Аграс в Гърция.

№ 1111

Иван Мицев Кюркчиев (61 г.)
род. в с. Сехово¹³², Гевгелийско
жив. в София
26.03.1943 г.

Заслуги: постъпил в МОО като доброволец (1912–1913).

Семейство: съпруга Магдалена на 54 г., син Димитър на 21 г., дъщеря Надежда на 18 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в МОО като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в XIII Кукушка дружина; взел участие във всички походи и боеве в оперативната зона на фронта.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1111.

№ 1112

Илия Найдов Мицев (60 г.)
род. в с. Подмол, Прилепско
жив. в с. Подмол, Прилепско
24.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО от 05.10.1912 до 28.07.1913 г.; участвал във всички походи и боеве срещу неприятеля в оперативната зона¹³³.

Семейство: съпруга Грошка на 50 г., дъщеря Бояна на 16 г., син Богдан на 14 г., син Тодор на 12 г., син Пенчо на 19 г., снаха Йонка Пенчева на 21 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в IV Битолска дружина, 4-та рота. Пребегал от турската армия като новобранец в София през 1912 г.“

¹³² Дн. Идомени в Гърция.

¹³³ *Сведение:* „Ползвал се е с добро име в миналото. Не е заемал никаква служба по време на сръбското управление.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1112.

№ 1113

Игнат Спиров Арсов (65 г.)
род. в с. Приковци, Кратовско
жив. в с. Приковци, Кратовско
16.03.1943 г.

Заслуги: постъпил в МОО като доброволец през 1912–1913 г.; сражавал се със сърбите през 1913 г.; раняван; награден с орден „За храброст“ IV степен.

Семейство: съпруга Перса на 66 г., син Стоймир на 28 г., син Викентий на 22 г., дъщеря Магдалена на 19 г., дъщеря Ружа на 15 г., снаха Гюрга на 25 г., снаха Траяна на 29 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване. Сражавех се със сърбите в Каменица на 06.07.1913 г., бех ранен. Също взех участие през 1915 г. в Общоевропейската война в 39 пех. полк., III Солунска дружина, 2-ра рота на МОО.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1113.

№ 1114

Йордан Иванов Траянов (62 г.)
род. в с. Страцин, Кратовско
жив. в с. Страцин, Кратовско
12.04.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО; взел участие в боевете със сърби и турци от 05 октомври 1912 до 28 юли 1913 г.

Семейство: син Раде, съпруга Ана, снаха Люба, внука Драга.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване. Взел съм участие в боевете с турците и сърбите като дел от III Солунска дружина, 4-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1114.

№ 1115

Илия Иванов Чортанов (68 г.)
род. в Прилеп
жив. в София
24.02.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО; взел е участие във всички походи и боеве с полка и ротата си срещу неприятеля.

Семейство: съпруга Елена на 59 г., доведен син Александър Илиев Щетински на 24 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване; служител в щаба на 1-ва бригада.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1115.

№ 1116

Илия Димитров Бейдов (67 г.)
род. в с. Косинец, Костурско
жив. в София
24.02.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО; взел е участие във всички походи; награден с орден „За храброст“.

Семейство: съпруга Димитрина на 56 г., дъщеря Райна на 26 г., син Петър на 22 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване. Службата си изпълнявах доблестно и акуратно, където и бех награден с орден “За храброст“ IV степен; VIII Костурска дружина, 2-ра рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1116.

№ 1117

Йордан Илиев Бошков (66 г.)
род. в Крушево
жив. в София, кв. Надежда
10.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО; взел е участие във всички походи и боеве с полка и ротата си срещу неприятеля.

Семейство: съпруга Йорданка на 53 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване. Служих доблестно във II Скопска дружина, 3-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1117.

№ 1118

Иван Мавродиев Петков (62 г.)
род. в с. Конак¹³⁴, Малкотърновско
жив. в София
01.03.1943 г.

¹³⁴ Дн. Бяла вода.

Заслуги: доброволец в МОО; взел участие във всички походи и боеве с полка и ротата си срещу неприятеля.

Семейство: съпруга Мария на 56 г., син Георги на 20 г., син Кирил на 11 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, постъпих в Х Прилепска дружина (1-ва рота), като дойдох от Америка, за да взема участие в освободителните войни.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1118.

№ 1119

Илия Димитров Клисаров (68 г.)

род. в Кукуш

жив. в Дедеагач¹³⁵

01.04.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО (1912–1913 г.).

Семейство: съпруга Ташка на 55 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринско опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в XV Щипска дружина, нестроева рота, патронен обоз.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1119.

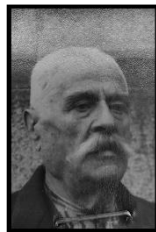
№ 1120

Йордан Мирчев Трайков (78 г.)

род. в Прилеп

жив. в София

26.02.1943 г.

¹³⁵ Дн. Александруполис в Гърция.

Заслуги: през 1912–1913 г. постъпил в МОО като доброволец.

Семейство: братова снаха Захария Т. Мирчева на 76 г.

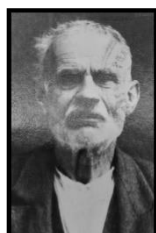
Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в IV Битолска дружина, 4-та рота, награден с бронзов медал.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1120.

№ 1121

Илия Панов Ицков (60 г.)
род. във Велес
жив. в София
12.03.1943 г.

Заслуги: през 1912–1913 г. постъпил в МОО като доброволец.

Семейство: сам той.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в МОО като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в IV Битолска дружина, нестроева рота, и се сражавах после срещу сърбите на Султантепе.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1121.

№ 1122

Илия Богев Милев (68 г.)
род. в с. Вранча, Прилепско
жив. в Прилеп
08.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО, взел участие във всички походи и боеве с полка и ротата си срещу неприятеля в оперативната зона¹³⁶.

Семейство: съпруга Ленка, р. 1881 г., дъщеря Мария, р. 1926 г., син Рампо, р. 1930 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в МОО като доброволец, без да подлежа на набор и повикване в IV Битолска дружина, 3-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1122.

№ 1123

Иван Малчев Стоянов (63 г.)
род. в с. Левски, Варненско
жив. в София
16.03.1943 г.

Заслуги: през 1912–1913 г. постъпил в МОО като доброволец..

Семейство: съпруга Архонда на 61 г., дъщеря Стефанка на 31 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, XII Лозенградска дружина, 1-ва рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1123.

№ 1124

Илия Атанасов Тонин (63 г.)
род. в с. Добринище, Разложко
жив. в София
24.03.1943 г.

¹³⁶ *Сведение:* „Ползвал се е с добро име.“

Заслуги: бил доброволец в МОО.

Семейство: съпруга Кита на 55 г., син Иван на 19 г., син Никола на 15 г., дъщеря Катерина на 23 г., син Тодор на 29 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, V Одринска дружина, Нестроева рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1124.

№ 1125

Иван Настов Андреев (75 г.)
род. в с. Доленци, Демирхисарско
жив. в с. Доленци, Демирхисарско
07.04.1943 г.

Заслуги: бил е член на организационната чета на Сотир Ристев и с пушка в ръка е взел участие в Илинденското въстание и в сражение с турците при обсадата на черкезкото с. Ново село¹³⁷.

Семейство: син Герасим на 37 г., син Велян на 29 г., снаха Менка на 37 г., снаха Цветанка на 29 г., внук Кирил на 14 г., внук Миле на 7 г., внук Владо на 4 г., внучка Бела на 9 г., внучка Елена на 7 г., внучка Петра на 3 г.

Животописна бележка: „На 19.07.1903 г. се зачислих в организираната чета на Сотир Ристев и с пушка в ръка съм взел живо участие в сражението с неприятеля на 20 юли при обсадата на черкезкото с. Ново село и на Суво поле в края на август.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1125.

¹³⁷ *Сведение:* „Ползва се с добро име. Държал се е добро. Служба не е заемал по време на сръбското управление.“

№ 1126

Йоан Силянов Цветанов (75 г.)
род. в с. Брезово, Демирхисарско
жив. в с. Брезово, Демирхисарско
04.04.1943 г.

Заслуги: бил е член на организираната чета на Сотир Ристев и с пушка в ръка е взел живо участие в Илинденското въстание и сраженията с турците на 20 юли при обсадата на черкезкото Ново село и на 21 юли на Суво поле¹³⁸.

Семейство: съпруга Султана на 70 г., дъщеря Петкана на 18 г.

Животописна бележка: „Съм бил член на организираната чета на Сотир Ристев и с пушка в ръка съм вземал живо участие в сраженията с неприятеля при обсадата на черкезкото с. Ново село на 20.07.1903 г. и на Суво поле на 21 август.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1126.

№ 1127

Йован¹³⁹ Христов Тръпков (70 г.)
род. в с. Подвис, Кичевско
жив. в с. Битоля
12.03.1943 г.

Заслуги: до въстанието работил в революционната организация, а през въстанието бил четник с оръжие в четата на Арсо Мицев¹⁴⁰, по време на сражението на Гюрговица планина е ранен¹⁴¹.

Семейство: съпруга Петра на 58 г., дъщеря Славка на 19 г., дъщеря Василикия на 15 г.

¹³⁸ *Сведение:* „Ползвал се е с добро име. Държал се е добре с населението. Служба не е заемал.“

¹³⁹ В пенсионната документация се среща и като Иван.

¹⁴⁰ Арсо Мицков Поповски (1876–1905) е кичевски войвода на ВМОРО, участник в Илинденското въстание, родом от с. Подвис, Кичевско.

¹⁴¹ *Сведение:* „През сръбското робство се е държал отрицателно към сръбската власт и не е заемал никаква служба.“

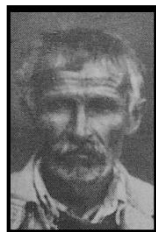
Животописна бележка: „Аз съм покръстен преди въстанието от Арсо войвода от Подвис. Във въстанието бех със същия целото време до разтурването на четите. Когато се разтури четата, ни ги зема пушките същият. В сражението на Гюргьовица планина мене ме раниха в ръката и ногата.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1127.

№ 1128

Илия Блажев (62 г.)
род. в с. Брезово, Демирхисарско
жив. в с. Брезово, Демирхисарско
05.04.1943 г.

Заслуги: бил е с пушка в ръка при войводата Ставре¹⁴² в с. Долно Дивяци и е взел участие в сражението с турците през март 1908 г. при с. Журче и при с. Зашле¹⁴³.

Семейство: съпруга Бояна на 60 г., син Александър на 27 г., син Милан на 19 г., дъщеря Велика на 14 г., дъщеря Ружа на 10 г.

Животописна бележка: „През септемврий 1907 г. се зачислих в организационната чета на войводата Ставре от Долно Дивяци и съм взел живо участие с пушка в ръка в сражение с неприятеля през март 1908 г. при с. Журче. Два дена подир това имахме друго сражение в планината на с. Зашле, а през 1911 г. бехме обсадени в с. Латово, но измъкнахме се без сражение.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1128.

¹⁴² Ставре Димитров Кръстев е крушевски войвода на ВМОРО, участник в Илинденското въстание, роден в с. Долно Дивяци, Крушевско.

¹⁴³ *Сведение:* „Ползвал се е с добро име между населението и държал се е добре. Служба не е заемал.“

№ 1129

Иван Георгиев Немчов (60 г.)
род. в с. Горни Порой, Валовищко
жив. в с. Горна Джумая
21.02.1943 г.

Заслуги: постъпил като член на революционния комитет през 1900 г.; през 1903 г. бил в четата на Христо Куслев¹⁴⁴, поройски войвода; впоследствие бил заловен от турците и осъден на 4 г. и половина строг тъмничен затвор; излежал около 2 г. и след това амнистиран.

Семейство: съпруга Мара на 58 г., дъщеря Вита на 28 г., син Костадин на 20 г.

Животописна бележка: „Роден съм в с. Горни Порой, Демирхисарско, през 1884 г. Като член в комитета постъпих през 1900 г. През 1903 г. постъпих в четата на Христо Куслев, поройски войвода, в която останах известно време и след туй се завърнах у дома си. Заловен бидох от турците, поради това, че съм бил с четата и бидох осъден на 4 г. и половина строг тъмничен затвор. Излежах около 2 г., след което имаше амнистия и бидох освободен. През 1913 г. емигрирах в България. През Големата война, 1915–1918 г., бех войник и се уволних след демобилизацията.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1129.

№ 1130

Ичко Димов Бойчев (67 г.)
род. в Гумендже
жив. в Горна Джумая
13.03.1943 г.

Заслуги: участвал в Илинденското въстание; като нелегален четник е действувал в различни райони; от 1906 г. до обявяването на Хуриета през 1908 г. е бил войвода на чета в Горноджумайския район; вземал е участия в разни сражения.

¹⁴⁴ Христо Куслев (1877–1943) е български учител и войвода на ВМОРО, родом от Кукуш. По-късно се преселва в Черна гора, където е родоначалник на стоматологията.

Семейство: съпруга Санда на 51 г., дъщеря Елисавета на 17 г.

*Животописна бележка*¹⁴⁵: „Ичко Димов Бойчев, родом от гр. Гюмендже, а жител на гр. Горна Джумая, има следните заслуги за освобождението на Македония, а именно: взел е активно участие в сражение през Илинденското въстание като нелегален и действувал в различни райони, а от 1906 г. до обявяването на Хуриета, 1908 г., е бил войвода на чета в Горноджумайския район. Същият политически и морално е благонадежден.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1130.

№ 1131

Илия Калев Георгиев (80 г.)
род. в с. Църнобуки, Битолско
жив. в с. Църнобуки, Битолско
10.03.1943 г.

Заслуги: член на Илинденското дружество и е работил в революционната организация; по време на въстанието е бил четник в четата на Петре Жепче от с. Смилево¹⁴⁶.

Семейство: син Лозан Илиев на 40 г.

Животописна бележка: „По преди 40 г. бех в четата на Петър Джепо от с. Смилево. С пушка на рамо одех на стражение в с. Смилево под манастира „Св. Петър“. От всички, които бехме на стражението, останахме живи: 1. Георги Димов Чоповски, Чоновски; 2. Спасе Ангелов Шеро; 3. Цветан Димов Янулов; 4. Стойо Тръпчев; 5. Димитър Полошев и др. Всички загинаха.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

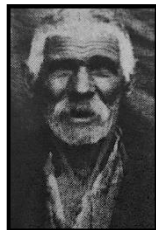
388К, оп. 4, а.е. 1131.

¹⁴⁵ Животописната бележка липсва. Дава се текстът на удостоверението от Илинденското дружество.

¹⁴⁶ *Сведение:* „С добро име с властта и населението добре. Не е заемал никаква служба по време на сръбското управление.“

№ 1132

Илия Наумов Ристанов (75 г.)
род. в с. Мало Илино, Битолско
жив. в с. Мало Илино, Битолско
20.04.1943 г.

Заслуги: четник на Йордан Пиперката и с пушка в ръка взел живо участие в Илинденското въстание и сраженията с турците при Прибилци и Илинска църква¹⁴⁷.

Семейство: син Мисаил на 27 г., снаха Санта на 27 г., внук Драган на 7 г., внук Наум на 4 г., внук Божин на 1 г.

Животописна бележка: „На 19.07.1903 г. се зачислих в организираната чета на Йордан Пиперката и с пушка в ръка съм взимал живо участие в стражението с турците на 20 юлий при обсадата на турското с. Прибилци и на 5 август на Илинска църква.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1132.

№ 1133

Иван Георгиев Върчков (64 г.)
род. в с. Цапари, Битолско
жив. в с. Цапари, Битолско
28.02.1943 г.

Заслуги: участвувал в революционната борба и е бил четник в четата на Иван Георгиев Китанов¹⁴⁸; сражавали са се с турския аскер¹⁴⁹.

Семейство: съпруга София на 58 г., син Траян на 31 г., син Георги на 21 г., снаха Траяна на 29 г., дъщеря Люба на 14 г., дъщеря Стефанка на 12 г., внук Йордан на 10 г., внук Методий на 4 г., внук Петър на 2 г., внучка Цвета на 7 г.

¹⁴⁷ *Сведение:* „Ползвал се е с добро име между населението. Държал се добро. Служба не е заемал по време на сръбското управление.“

¹⁴⁸ Иван Китанов или Йонче Китин, роден в с. Цапари, Битолско, е войвода на цапарската чета по време на Илинденското въстание, загинал във въстанието.

¹⁴⁹ *Сведение:* „Добро име, не е заемал служба.“

Животописна бележка: „В 1903 г. бех четник с войводата Иван Георгиев Китинов и се бихме с турски аскер насекаде, където ни се нареждаше, и в Пелистерската битка с войводата Ацко Трайков Цветанов.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1133.

№ 1134

Иван Петров Трайков (63 г.)

род. в с. Цапари, Битолско

жив. в Лом¹⁵⁰

22.03.1943 г.

Заслуги: бил четник с оръжие в ръка с четата на Георги Сугарето; бил е арестуван от сърбите и бит до смърт¹⁵¹.

Семейство: син Петър на 25 г., снаха Станка на 18 г., внук Атанас на 1 г.

Животописна бележка: „Заявявам следното: взел съм участие в освободителната борба в Македония още от 1898 г. като организатор. Участвувах в Илинденското въстание като четник с четата на Георги Сугарев и Аце Коларов. Участвувах в сражението в с. Смилево, с. Боища и с. Гявато. Също като нелегален войвода в Гяватски и Цапарски околийски район, впоследствие с пушка в ръка срещу гръцките андарты от 1905 до 1912 г., а впоследствие като такъв – арестуван и хвърлен в битолските килии на затвора. Бит и изтезаван до смърт заедно с шестима мои другари, цапарчани, за това, че съм поддържал четата на Кръсто Леондев и Михаил Мукев¹⁵², и др.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1134.

¹⁵⁰ Преселил се от с. Цапари през 1943 г.

¹⁵¹ *Сведение:* „Не е заемал служба по време на сръбското управление. Добре се е държал.“

¹⁵² Михаил Мукев (1880–1919), роден в с. Цапари, Битолско, е войвода на ВМОРО и ВМРО, арестуван и убит от сръбските власти.

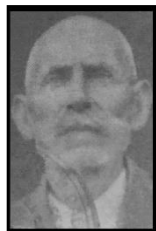
№ 1135

Иван Трайчев Янакиев (61 г.)

род. в с. Сърбци, Битолско

жив. в с. Сърбци, Битолско

26.02.1943 г.

Заслуги: работил с революционната организация по подготовката на въстанието, а през въстанието е взел участие в сраженията при Смилево и др¹⁵³.

Семейство: съпруга Ангя на 64 г., син Борис на 37 г., снаха Александра на 40 г., внук Методий на 17 г., внук Митре на 14 г., внучка Люба на 8 г.

Животописна бележка: „Аз съм покърстен от свещеник Тодор от с. Велмей. Той ни закле в черквата – всичките, които бехме повикани от учителя Русета, селския учител. Работях легален каквото ми нареждаха от началниците. Пречеквах чети, изпращах като куриер до време на въстанието. Във въстанието начело с учителя ни Русе се образува чета от нашето село и от с. Рамна – около 40 четника. Присъствувахме, където ни нареждаше войводата. Бехме на помощ в Смилево, за помощ на Лера, кога го запалиа гяватчаните, ние бехме в Облаковската гора. Най-опасно стана, когато отидохме в с. Слечче, на манастира; с Алекса и с Жепче Петре се избиха почти сите четници, 37 души, а от нашата чета не загина никой, понеже войската се настъпи къде Жепчевата чета.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1135.

№ 1136

Иван Алексов Иванов (68 г.)

род. в с. Мало Църско, Демирхисарско

жив. в Битоля

29.04.1943 г.

¹⁵³ *Сведение:* „По време на сръбското иго се ползваше с лошо име. От властта тогава беше третиран като българин. С населението бе добър. Бил е полски пазач 1 г.“

Заслуги: работил в революционната организация, а във въстанието като четник е взел участие в сраженията с войводата Йордан Пиперков и после с войводата Дечев¹⁵⁴.

Семейство: сам той.

Животописна бележка: „Аз съм посветен и приет за работник в революционната организация през 1902 г. от Йордан Пиперката. До въстанието работих легален, що ми се нареждаше. Във въстанието бех действующ четник в четата на Йордана до убийството му. Първото сражение куртулихме, а във второто, в Гюргенци, ни се убиха 16 четници от четата с Йордана и брат ми. Ние, що останахме, се причислихме с Дечев и се сражавах до края на разтурването на четите. Третото сражение направихме още по-големо в Боишката планина. През 1913 г. събрахме се милиция от що бехме четници и го изгорихме Сълп, турското село.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1136.

№ 1137

Иван Георгиев Воденичаров (62 г.)

род. в Ресен

жив. в Ресен

23.02.1943 г.

Заслуги: бил е четник с войводата Славейко Арсов и е взел участие във въстанието през 1903 г. за освобождението на Македония¹⁵⁵.

Семейство: съпруга Санта, р. 1880 г., син Анастас, р. 1910 г., син Симеон, р. 1925 г., дъщеря Веса, р. 1928 г., син Тома, р. 1936 г.

Животописна бележка: „В 1903 г. през месец април постъпих в четата на Славейко Арсов и при него като четник останах до свършването на въстанието, където участвах във всички борби. В 1906 г. отидох повторно в четата на Кръсте Трайков¹⁵⁶ и с него в 1907 г. се завърза

¹⁵⁴ Сведение: „Манифестира е омразата си към сръбската власт и винаги е бил добър към едномишлениците си братя българи, и не е заемал никаква служба.“

¹⁵⁵ Сведение: „От населението се ползва с много добро име. Като добър и заслужил българин е преследван от сърбите. Никаква служба не е заемал.“

¹⁵⁶ Кръсте Трайков Ресенски (1865–1942), родом от с. Горно Круше, Ресенско, е ресенски и преспански войвода на ВМОРО.

сражение между четата и турския аскер в с. Леорека. Там бех заловен жив и след големо измъчване ме хвърлиха от чардака на къщата на Андреа Антата и стреляха 10 души войници на мен, за да ме убият, но за щастие избегах, незахванат от куршум. В 1912 г. пак избегах в четата на Кръстета Трайков и ходих до обявяването на Балканската война.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1137.

№ 1138

Йордан Илиев Костов (77 г.)
род. в с. Речани, Кичевско
жив. в с. Речани, Кичевско
10.04.1943 г.

Заслуги: взел участие в борбите с оръжие в ръка и се е сражавал с неприятелите на българите¹⁵⁷.

Семейство: съпруга Анастасия на 73 г., син Теодосия на 21 г., син Михаил на 39 г., син Венко на 24 г., снаха Божана на 48 г., снаха Милана на 36 г., снаха Стоймирка на 24 г., внук Стоймир на 23 г., внук Любен на 16 г., внук Левко на 8 г., внучка Стойна на 12 г., внучка Борка на 1 г.

Животописна бележка: „Заявявам, че през 1903 г. взех участие в боевете край с. Речани – за освобождението на България от турците край с. Речани и Патевицката планина.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1138.

№ 1139

Илия Христов Ламов (78 г.)
род. в с. Полог, Мариовско
жив. в Битоля
05.03.1943 г.

¹⁵⁷ *Сведение:* „Ползвал се с добро име между народа и населението. И с властта се държал добре. Не е заемал никаква служба по време на сръбското управление.“

Заслуги: бил е четник в четата на дедо Кольо, участвал в сражения¹⁵⁸.

Семейство: съпруга Безцена на 65 г., дъщеря Любица на 19 г.

Животописна бележка: „Аз съм покърстен от войводата Марко Лерински през 1902 г. До въстанието работих легален – по заповед на началниците като куриер, изпращане, пречекване чети, писма, оръжие за подготовката на въстанието. Във въстанието бех с четата на дедо Коло. Първо стражение направихме в Паралово, сардисан беше Петре Железарот. Разбихме четата и го спасихме. Аскер падна много, а от четата Петрева – 2 лица. Второто сражение беше при Мала река Будимерска – се бихме два дена. Оставихме горните и ние се спасихме. Целото време во въстанието бех с дедо Коло до разтурването на четите. От 1905 до 1908 г. бех в четите на Трайко от Бърник и Йован паша.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1139.

№ 1140

Илия Христов Петров (80 г.)
род. в с. Кочище, Демирхисарско
жив. в с. Кукуречани, Битолско
10.03.1943 г.

Заслуги: участвал в Илинденското въстание, взел участие при сражението в Смилево и др.; действувал до края на въстанието¹⁵⁹.

Семейство: съпруга Гела на 80 г., син Тодор на 35 г.

Животописна бележка: „От преди 42 г. бех четник с пушка на ръка заедно с четата на войвода Йован Рогле от с. Лисолай, Лопатнишка община. Със сичкото рота бехме в с. Смилево. На стражение с мене беха многу другари, които беха убити от турците, и от нашата рота останахме: свещеник Коста Лазаров, Коста Цветков Мицев, Петър Масалков, свещеник Васил Коруновски, Неделко Мойсов и многу други, които починаха. И преди това востание на Смилево аз живеех в с. Кочища. Аз бех разносвач на писма от един войвода на друг – Георги Сугарев, Тодор

¹⁵⁸ Сведение: „Държал се е отрицателно към сръбската власт и не е заемал никаква служба.“

¹⁵⁹ Сведение: „С добро име. С властта и населението се държал добре. Не е заемал никаква служба по време на сръбското управление.“

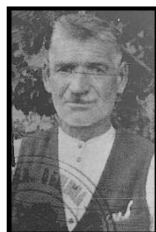
Златков и Иван Цветков Чаушов, Груев Дамян – на сичките аз им бех разносвач на писма от един на друг.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1140.

№ 1141

Иван Петров Андреев (61 г.)
род. в с. Сопотница, Демирхисарско
жив. в с. Сопотница, Демирхисарско
15.04.1943 г.

Заслуги: четник на Кузман Бабински¹⁶⁰; с пушка в ръка участвувал в сражения през Илинденското въстание¹⁶¹.

Семейство: съпруга Звезда на 57 г., син Симеон на 30 г., син Борис на 26 г., Александър на 20 г., син Мито на 17 г., снаха Спаса на 28 г., снаха Иванка на 25 г., внучка Радка на 2 г., внук Вангел на 1 г.

Животописна бележка: „На 10.07.1903 г. се зачислих в организираната чета на Кузман Бабински и с пушка в ръка съм взимал живо участие в сражение с турците на 20 юний при обсадата на черкезкото с. Ново село. Подир това ме прехвърлиха в четата на Никола Дечев, па съм се сражавал при Кула, Бабинско; на 12 август при Бигла; Церовска планина на 12 септемврий.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1141.

¹⁶⁰ Кузман Попдимитров (1871–1906), родом от с. Бабино, Демирхисарско, е български свещеник и войвода на ВМОРО.

¹⁶¹ *Сведение:* „Ползвал се с добро име. Държал се е добр. Служба по време на сръбското управление не е заемал.“

№ 1142

Иван Митрев Начов (64 г.)
род. в с. Гявато, Битолско
жив. в с. Гявато, Битолско
04.03.1943 г.

Заслуги: член на дружество Илинден; работил в революционната организация, а във въстанието взел участие в четата на Георги Сугарев; четувал през цялото време до разтурването на четите¹⁶².

Семейство: съпруга Селфия, р. 1878 г., син Климентие, р. 1907 г., син Йордан, р. 1922 г., снаха Ленка, р. 1907 г., снаха Ратка, р. 1920 г., внучка Ратка, р. 1930 г., внучка Милка, р. 1938 г., внук Методий, р. 1925 г.

Животописна бележка: „Участвувах в освободителното движение за Македония от 1900 до 1903 г. Бех десетар в четата на Георги Сугарев. Пренасях като куриер оръжие, мунициция, пълнех патрони и пренасях четите от село до село. Участвувах като четник в сражението на с. Доленци в четата на войводата ми Георги Сугарев, а освен него в сражението в с. Доленци беше и войводата Алексо от Демирхисарско, сега починал. След това участвувах в сражението с турците в с. Гявато и след като селото бе запалено от турците, с преостаналите четници продължихме сражението в с. Смилево, а след запалването на самото село, оттеглихме се в Боишката планина, където чакахме края на въстанието. След това участвувах и в с. Слепче и след едно дълго сражение с турците, за един ден паднаха наши четници 60 души. През Балканската и Европейската война не съм участвувал, понеже отидох в Америка.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1142.

№ 1143

Илия Савев Тръпков (65 г.)
род. в Кадино село, Прилепско
жив. в с. Горно Лисиче, Скопско
19.02.1943 г.

¹⁶² Сведение: „През сръбското робство се е ползвал с име на добър българин. Не е заемал никаква служба.“

Заслуги: четник на войводата Лазар Дивлянец¹⁶³ и селски войвода на ВМОРО; бил е и в четите на войводите Бобе Стойчев и Васил Аджаларски; участвал в сражения.

Семейство: съпруга Стефана на 65 г., син Траян на 23 г., дъщеря Милица на 17 г., снаха Търпа на 27 г., внучка Търпа на 7 г., внучка Павлина на 4 г., внучка Нада на 3 г.

Животописна бележка: „Заявявам, че през време на освободителните борби в Македония съм работил като куриер, четник и селски войвода. В организацията съм стъпил в 1896 г. Работел съм с войводите Бобе Стойчев, Даме Мартинов, Васил Аджаларски, Милан Гюрлуков и др. От 1914 до 1918 г. бил съм с четата на Лазар Дивлянец. През сръбския режим бил съм тормозен и през 1926–1928 г. затваран заради войводата Величко Велянов¹⁶⁴.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1143.

№ 1144

Йосиф Спасов Парапанов (70 г.)
род. в с. Крушево¹⁶⁵, Валовишко
жив. в София
18.04.1943 г.

Заслуги: четник; с пушка в ръка е взел участие в сражения срещу турците.

Семейство: съпруга Мария на 54 г., син Кирил на 12 г., син Иван на 9 г., дъщеря Надежда на 11 г., дъщеря Елена на 6 г.

Животописна бележка: „Роден от българи родители – баща Спас Парапанов и майка Иванка Спасова. Същият се е посветил във ВМОРО през 1903 г. и е продължавал легалната си борба до 1908 г., и е вземал участие във всички борби във връзка с освобождението от чуждо потисничество. Като член на организацията и куриер на революционната борба съм бил заловен от турските власти. Малтретиран и пребит от бой,

¹⁶³ Лазар Велков Тодев Дивлянец (1880–1924), роден в с. Дивле, Скопско, е скопски войвода на ВМОРО и ВМРО.

¹⁶⁴ Величко Велянов (1874–1943), родом от с. Црешево, Скопско, е скопски войвода на ВМОРО и ВМРО.

¹⁶⁵ Дн. Ахладохори в Гърция.

но неосъждан. През 1912 г. се присъединих с четата на войводата Александър Буйнов – нелегален, с пушка в ръка, и съм взел живо участие в стражението при с. Царвица, Демирхисарско, където в стражението се рани от турски куршум Александър Буйнов, а след нараняването на войводата продължихме маршрута към с. Хайват, Солунско, където се върнахме заедно с българските войски, всички при отстъпление.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1144.

№ 1145

Ката Коцева Нушева (72 г.)

род. в Щип

жив. в Щип

19.02.1943 г.

Заслуги: осъдена от сърбите и лежала 5 г. затвор.

Семейство: съпруг Коце на 82 г.

Животописна бележка: „Ката Коцева Нушева от гр. Щип, по народност българка и от български произход, като активна членка за освобождението и обединението на родината ни Македония към майката България е била осъдена от страна на сърбските тиранически власти поради убийството на сърбския ген. Ковачев с 5 г. строг тъмничен затвор. В затвора е била тормозена от сърбите и след пускането ѝ от затвора е била като такава под полицейско подозрение до разгрома им. Същата, като деец за свободата на Македония, е получила парична помощ от министъра на здравето в София. Заслужена българка от Македония. Свидетели: В. Пиладиев, Михаил Панев Стойков и Трайко Ст. Кошевалиев.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1145.

Костадин Пантев Сивев (62 г.)
род. в с. Робово, Малешевско
жив. в с. Робово, Малешевско
03.05.1943 г.

Заслуги: бил е с четата на войводата Лефтеров и се е сражавал в планината Готен, Малеш.

Семейство: съпруга Параскева, син Методи на 30 г., син Иван на 25 г.

Животописна бележка: „Подписаните: Евтим Димитров Левенов, Иван Ст. Пачемов от Владимирово и Атанас Ив. Сивев от Робово, всички от Беровско, заявяваме пред Владимировското селско общинско управление, че животът на Костадин Пантев Сивев от с. Робово, Беровско, е бил следният: от 1898 г. все до 1912 г. е бил куриер и ръководител на местната чета – милицията. Като такъв илегално минава много пъти границата измежду Турция и България, пренася оръжие за милицията по всички революционни окръзи, понеже каналът минаваше през селото му, превежда чети и други лица във вътрешността на България и обратно. С това излага живота си в опасност, както на самата демаркационна линия, а така също и в пределите на Турция, и винаги мисли, че заслугите му са малки и не учинил за общото дело нищо. Взима участие в борбата на Голак планина на страна на воеводата Саев срещу множество турци. Сполучава да се избави. Взима участие и в борбата на Готен, водена на Великден 1905 г., с четата на четника Котруля и войводата Лефтеров и след двудневна неравна борба извежда останалите четници от някои чети и ги скрива в предварително за това определени и приготвени места из планинските колиби. През 1913 г. отива редовен български войник и с I дружина от 69-ти пехотен полк бива заробен и закаран на злокобния остров Трикери, където остава до отпускането на целата дружина. През 1913–1915 г. емигрира в България и туря се пак в услуга на тогава действащия партизански отряд в България. В 1915–1918 г. бива за дотогавашните си заслуги назначен общински кмет, където провежда организацията в общината за снабдяването на войските с храни и фураж за самопрегoreване. От 1919 г. вече е под надзора на сърбските власти като най-опасен за тях и преследван, и тормозен от тях на разни начини. Идеята за освобождението в него не е угасвала и в критическите моменти. Въобще той е посветил целия си живот в услуга на общото дело за освобождението на Македония, което чак сега завърши тържествено епопеята си.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1146.

№ 1147

Коле Найдов Стоянов (67 г.)
род. в с. Боище, Битолско
жив. в с. Боище, Битолско
26.02.1943 г.

Заслуги: през 1903 г. е взел активно участие в Илинденското въстание с оръжие в ръка като четник в четата на Тале Мишов Милев от Боище, а след това бил четник и при войводите Борис Сарафов, Даме Груев, Георги Сугарев, Дечев, Стойков и Донски¹⁶⁶.

Семейство: съпруга Грозда на 72 г., син Иван на 26 г., внучка Василка на 5 г., внучка Живка на 1 г., снаха Велика на 26 г.

Животописна бележка: „В село Боище на млади години – на около 25–28-годишна възраст, по време на Илинденското въстание (1903 г.), взех активно участие с оръжие в ръце, като член на местната въстаническа чета, ръководена от Тале Милев Димов от с. Боище, която има първото си въоръжено стълкновение с турците на Илинден, вечерта, 1903 г. в с. Мургашево/Лесково. Тези ни взаимни действия продължиха повече от 3 седмици, в което време живеехме по склоновете на Бигла планина, в околностите на Смилево. След опожаряването на последното село четата ни, притисната от многобройната турска войска, бе принудена да се оттегли и да се закрепим във височината между селата Боище, Церово и Лъорека, в местността Каменна нога, ръководена от Борис Сарафов, Даме Груев, Георги Сугарев, Дечов, Стойков¹⁶⁷, Тале Милев и Донски. В тези места живеехме повече от 5 месеца. В домовете си се завърнахме след Димитровден същата година.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1147.

¹⁶⁶ Сведение: „С населението се държал добро. Служба не е заемал. Държал се е настрана от сърбските власти.“

¹⁶⁷ Димитър Стойков (1875-1958), роден в с. Гайтаниново, Неврокопско, е български офицер и деец на ВМОРО.

№ 1148

Коста Христов Костов (69 г.)
род. в с. Граматиково, Малкотърновско
жив. в с. Граматиково, Малкотърновско
17.03.1943 г.

Заслуги: бивал е четник в четата на Пеню Шиваров; сражавал се е на 06 август 1903 г. в Граматиково.

Семейство: съпруга Анастасия на 62 г.

Животописна бележка: „Давам следната животописна бележка: че по народност съм българин и български поданик, че съм грамотен, че по занаят съм земеделец, че съм женен с три деца, че бях член на организираната чета на воеводата Пеню Шифаров. Като такъв с оръжие в ръка съм взел живо участие в станалото сражение на 06 август 1903 г. в с. Граматиково между четата и турската войска за освобождаването на този край от турците поробители. Не съм се проявил в противобългарски и противодържавнически идеи.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

386К, оп. 4, а.е. 1148.

№ 1149

Кузман Солунчев Стоянов (72 г.)
род. в с. Вирово, Демирхисарско
жив. в с. Вирово, Демирхисарско
14.04.1943 г.

Заслуги: участник в Илинденското въстание през 1903 г., действувал в четата на Йордан Пиперката, сражавал се при с. Мургашево и при м. Илинска църква.

Семейство: съпруга Цвета на 63 г., син Стоян на 50 г., син Методий на 25 г., снаха Велика на 45 г., снаха Велика на 24 г., внук Траян на 19 г., внук Траян на 28 г. и още 8 внучета под 15 г.

Животописна бележка: „Заявявам, че през време на освободителните борби съм вземал живо участие с пушка в ръка. На 20 юлий 1903 г. с

пушка в ръка участвувах в обсадата и нападението на турското с. Мургашево под командата на войводите Йордан Пиперката и Блаже Илинчето. Освен това участвувах в боевете при Илинската църква, гдето беха Борис Сарафов, Донски, Йордан Пиперката и др.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1149.

№ 1150

Костадин Стойчов Георгиев (72 г.)

род. в с. Облаково, Битолско

жив. в с. Облаково, Битолско

18.03.1943 г.

Заслуги: участвувал е като четник в Илинденското въстание, в четата на Иван Роглев; участвувал във всичките сражения до разтурянето на четите¹⁶⁸.

Семейство: син Петър на 43 г., син Иван на 32 г., снаха Василка П. на 41 г., снаха Таса Иванова на 29 г., внук Илия Петров на 18 г., внук Милан Петров на 12 г., внук Александър Иванов на 4 г., внучка Сребра Иванова на 17 г. внучка Вера Иванова на 7 г.

Животописна бележка: „Още от 1900 г. постъпих като четник в четата на войводата Георги Сугарев, а по-късно бех доделен в четата на Йован Рогле от с. Лисолай. През 1903 г. взех участие в борбата с турците при с. Змирнево, Облаково, Гявато, Смилево, Слѣпче. Във всички стражения съм вземал участие за освободуването на българщината в Македония от турското робство.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1150.

¹⁶⁸ *Сведение:* „С добро име. Сърбите са го тормозили. Служба не е заемал.“

№ 1151

Кочо Неделков Илиев (69 г.)

род. в с. Радово, Битолско

жив. в с. Радово, Битолско

14.04.1943 г.

Заслуги: взел участие в освободителните борби като четник и е влизал в сражения¹⁶⁹.

Семейство: съпруга Роса на 71 г., син Цветан на 23 г., снаха Траянка на 23 г., внук Ненчо на 2 г., внучка Василка на 1 г.

Животописна бележка: „На 12 юлий 1903 г. се зачислих в организираната чета на Йордан Пиперка и с пушка в ръка съм взимал живо участие в сражението с турците на 20 юлий при обсадата на турското с. Кочища и на 10 август на Герамидница, Церско, където падна убит Йордан Пиперката.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1151.

№ 1152

Кочо Андреев Вълканов (62 г.)

род. в с. Смилево, Битолско

жив. в Битоля

01.03.1943 г.

Заслуги: бил е добър работник на организацията; работил по подготовката на въстанието като редовен член на организацията и в четата на войводите Кочо и Велян; влизал е в много сражения с турския аскер; лежал в сръбски затвор, понеже приемал в дома си четници¹⁷⁰.

Семейство: съпруга Елена, р. 1888 г., син Живко, р. 1922 г.

¹⁶⁹ Сведение: „През сръбско време е бил презиран като македонски българин. С властта и населението добро се е държал и не е заемал никаква служба.“

¹⁷⁰ Сведение: „През време на сръбското робство се е държал отрицателно към сръбската власт и не е заемал никаква служба. Понастоящем се проявява като добър българин.“

Животописна бележка: „Покърстен съм 1901 г. от учителя Иван Делъов. Като член във ВМРО съм пренасял оръжие и раздавал на селата. На Илинден във въстанието по заповед на революционния щаб на Дамян Груев и другарите бомбардирах кметството в с. Смилево. Подир това постъпих в четата на Кочо Петров Груев като старши четник до разтурването на четите, т.е. до края на въстанието. Взимал съм участие в много сражения против турския аскер и властта. По две години заминах в Америка. Там устроихме спомагателно братство и бех касиер. В конференцията 1919 г. в Чикаго изпращаме двама делегати да предлагаме, че Македония е българска, изпращаме и телеграми до президента Вилсон за същата цел. В 1921 г. си додох от Америка. В 1928 г. ме предаде на сърбите Кирил П. Христов, че съм приел лица четници и лежах в затвора. След малко време бех освободен.¹⁷¹“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1152.

№ 1153

Коста Стоянов Тенишев (69 г.)
род. в Лозенград
жив. в Бургас
23.02.1943 г.

Заслуги: като четник и войвода участвал в сраженията през 1903 г.; през Илинденското въстание се сражавал като подвойвода с турските войски в м. Кукурдан, Ковчазко землище, при с. Караеврен и турските постове Папазбаир и Карагьолджук.

Семейство: сам той.

Животописна бележка: „Той е почтен гражданин, не се числи към никаква противодържавна организация. Действителен член е на Илинденската организация, в която като въстаник и войвода е ръковолил чета. С оръжие в ръка е взел активно участие в сраженията с турските пълчища през 1903 г.¹⁷²“

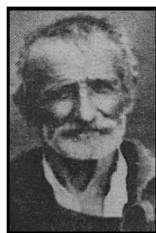
Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

¹⁷¹ Вж. раздел Документи (№ 27)

¹⁷² Вж. раздел Документи (№ 17)

№ 1154

Кърсте Петрев Пърцайко (70 г.)
род. в с. Сопотница, Демирхисарско
жив. в с. Сопотница, Демирхисарско
14.04.1943 г.

Заслуги: През 1903 г. е бил в четата на Ристе Жвански; сражавал се с турците на 20 юлий при обсадата на черкезкото Ново село и при битката, където е загинал войводата Йордан Пиперката¹⁷³.

Семейство: съпруга Ануша на 60 г., син Данаил на 33 г., снаха Ангелина на 32 г., внучка Люба на 13 г., внучка Славка на 8 г., внучка Елица на 6 г.

Животописна бележка: „На 19 юлий 1903 г. се зачислих в организираната чета на Ристе Жвански и с пушка в ръка съм взимал живо участие в сражението с турците на 20 юлий при обсадата на черкезкото Ново село и на Герамидница, Церско, при погибията на Йордан Пиперка, на ден 10 август.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

№ 1155

Каре Йованов Масларов (72 г.)
род. в с. Долно Оризари, Битолско
жив. в Битоля
08.03.1943 г.

Заслуги: бивал е четник по време на въстанието; с четата на Петре Железаря влизал в много сражения и е раняван в ръката и ногата в с. Беловодица от турските войски¹⁷⁴.

¹⁷³ Сведение: „Ползвал се е с добро име, държал се добро. Служба по време на сръбското управление не е заемал.“

¹⁷⁴ Сведение: „През време на сръбското робство се е държал отрицателно към сръбската власт и не е заемал никаква служба. Понастоящем се проявява като добър българин, взема дейно участие в своята родолюбива организация.“

Семейство: съпруга Илинка на 69 г.

Животописна бележка: „Аз съм покърстен от Стобо Старовски Орленчето войводата в анът негов. Подир две недели дойде в село Георги Сугарев и ги покърсти всичките селяни. Мене ме постави Георги десетар и бирник да бера пари на три села: Оризари Горно, Долно и Ращани. Във въстанието бех одреден в четата на Петре Железарът, Стобо и Т. Златков. Целото въстание седах в четата до разтурването ѝ. На много места имаме сражения, а в сражението на Беловодица ме раниха в ръката и ногата, па и по 1904 г. работих против гърците.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1155.

№ 1156

Кръстю Спасов Белев (67 г.)
род. в с. Доленци, Демирхисарско
жив. в с. Доленци, Демирхисарско
18.04.1943 г.

Заслуги: бил е четник в Сотир-Христовата чета; взел участие в сраженията с турците по време на Илинденското въстание¹⁷⁵.

Семейство: съпруга Петкана на 65 г., син Христо на 35 г., син Миле на 22 г., снаха Вета на 33 г., снаха Благуна на 22 г., внук Раде на 7 г., внук Спасе на 5 г., внучка Елена на 10 г., внучка Милица на 1 г., дъщеря Ленка на 19 г.

Животописна бележка: „Подписаният Кърсте Спасев Белев, роден и живущ в с. Доленци, околия Крушовска, на възраст 67 г. На 19 юлий 1903 г. се зачислих в организираната чета на Сотир Ристев и с пушка в ръка съм взимал живо участие в сраженията с турците на 20 юлий при обсадата на черкезкото Ново село, на 20 август при Суво поле, Церско, и на 22 август при Голем Върв, Доленчко. Служил съм в българската армия през 1915–1918 г., в 11-та македонска дивизия, 60-ти полк, III дружина, 9-та рота, 4-ти взвод. Награден съм с медал.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

¹⁷⁵ Сведение: „Ползва се с добро име между населението. Държал се добро. Служба не е заемал по време на сръбското управление.“

388К, оп. 4, а.е. 1156.

№ 1157

Колче Божинов Найдов (75 г.)
род. в с. Доленци, Демирхисарско
жив. с. Доленци, Демирхисарско
07.04.1943 г.

Заслуги: бил в четата на Сотир Ристев по време на Илинденското въстание; сражавал се е с турците¹⁷⁶.

Семейство: син Вангел на 51 г., снаха Василка на 50 г., внук Мито на 22 г., внучка Станка на 23 г., внучка Даница на 16 г.

Животописна бележка: „На 17.07.1903 г. се зачислих в организираната чета на Сотир Ристев и с пушка в ръка съм взимал живо участие в сраженията с турците – на 20 юлий при обсадата на черкезкото с. Ново село и на 10 август при Герамидница, Церско.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1157.

№ 1158

Коста Стефанов (76 г.)
род. в с. Големо Илино, Демирхисарско
жив. в с. Големо Илино, Демирхисарско
07.04.1943 г.

Заслуги: като четник на ВМРО е взел участие в борбите с оръжие в ръка¹⁷⁷.

Семейство: син Миладин на 35 г., снаха Василка на 35 г., внучка Драгица на 15 г., внучка Ника на 10 г., внучка Доста на 1 г.

¹⁷⁶ Сведение: „Ползвал се с добро име. Държал се добро с населението. Служба не е заемал.“

¹⁷⁷ Сведение: „Ползвал се с добро име между населението, с което се е държал добро. Служба по време на сръбското управление не е заемал.“

Животописна бележка: „На 19.07.1903 г. се зачислих в организираната чета на Йордан Пиперка и с пушка в ръка съм взимал живо участие в сраженията с турците – на 20 юлий при обсадата на арнаутското село Прибилци, на 05 август при Илинска църква.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1158.

№ 1159

Коста Христов Нечов (65 г.)

род. в Битоля

жив. в Битоля

06.03.1943 г.

Заслуги: като четник от ВМРО снабдявал четите с обуца, патрондаши, чанти и др.; съден от турците и лежал 4 г.¹⁷⁸

Семейство: съпруга Ленка, р. 1891 г., дъщеря Слободанка, р. 1925 г., син Тома, р. 1911 г., син Димитър, р. 1913 г., дъщеря Мария, р. 1927 г., снаха Василка, р. 1920 г., снаха Илинка, р. 1923 г.

Животописна бележка: „Бил е покръстен в революционната организация през 1901 г. от десетаро Спасе Кръстев. Взел е участие в подготовителния период на въстанието. Той е услугувал на делото с приготвяне на патрондаши, опинци и др. за въоръжаване на четниците. По причина едно убийство през 1904 г. падна в затвора и биде осъден на 15 г., а брат му на смърт. Изпратен на заточение в Мала Азия, о-в Родос, дето е лежал чак до 1908 г., до време на провъзгласяването на конституционното управление в Турция.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1159.

¹⁷⁸ *Сведение:* „През време на сръбското робство се е държал отрицателно към сръбската власт и не е заемал никаква служба. Проявява се като добър българин.“

№ 1160

Кърсте Стефанов Димитров (70 г.)
род. в с. Доленци, Демирхисарско
жив. в с. Доленци, Демирхисарско
18.04.1943 г.

Заслуги: като четник от ВМРО е взел участие в борбите с оръжие в ръка; осъждан от турците и излежал 14 месеци¹⁷⁹.

Семейство: съпруга Темяна на 68 г., дъщеря Петкана на 38 г., зет Петър на 38 г., внучка Надежда на 14 г., внучка Доста на 7 г., внучка Ангелина на 3 г., внучка Софиянка на 1 г.

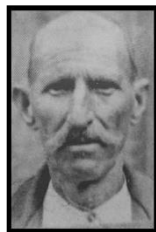
Животописна бележка: „Подписаният Кърсте Стеф. Димитров, роден и живущ в Доленци, околия Крушевска, на възраст 70 г. През време на Илинденското въстание в 1903 г. аз бех в Румъния, но преди 1906 г. бех вкъщи и взимах живо участие в революционната организация. През май 1907 г. в една схватка с аскера четата на Алексо Стефанов изгуби секретара си Пандо Калчов. В архивата му фигурирало и моето име, па турците ме арестуваха и откараха в битолския затвор. Осъдиха ме на 4 г., а отлежах само 14 месеци и ме освободиха поради Хуриета.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1160.

№ 1161

Кузман Николов Траянов (60 г.)
род. в с. Доленци, Демирхисарско
жив. в с. Доленци, Демирхисарско
07.04.1943 г.

Заслуги: като четник от ВМРО взел участие в борбите с оръжие в ръка¹⁸⁰.

Семейство: съпруга Варвара на 67 г., син Борис на 32 г., син Нове на 22 г., син Миладин на 20 г., снаха Василка на 30 г., внук Димко на 7 г., внучка Еленка на 4 г.

¹⁷⁹ Сведение: „Ползвал се с добро име. Държал се добро с населението. Служба по време на сръбското управление не е заемал.“

¹⁸⁰ Сведение: „Ползвал се с добро име между населението. Държал се е добро. Служба по време на сръбското управление не е заемал.“

Животописна бележка: „На 18.07.1903 г. се зачислих в организационната чета на Сотир Ристев и с пушка в ръка съм взимал живо участие в сраженията с турците – на 20 юлий при обсадата на черкезкото с. Ново село, на 10 август при Герамидница, Церско, на Суво поле в края на август.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1161.

№ 1162

Кръсте Костов Талчев (68 г.)
род. в с. Живойно, Битолско
жив. в с. Живойно, Битолско
27.02.1943 г.

Заслуги: бил четник в четата на Леко Стойчев Джорлев от с. Баница и Кръстю Маликът¹⁸¹, бил е осъден на 15 г. затвор¹⁸².

Семейство: внук Митан на 20 г., внук Димитър на 19 г., внук Стефан на 16 г., внук Михайл на 11 г., внук Георги на 7 г., внучка Спаса на 13 г., внучка Радка на 2 г., внучка Любица на 1 г., снаха Петра на 50 г., снаха Гюргя на 20 г.

Животописна бележка: „Аз първо се покръстих от войводата Марков. Работях легален дълго време като куриер. Пречеквах чети, ги изпращах. Къщата моя им беше на разположение. Като легален работих до въстанието, а във въстанието бех четник с Леко Стойчев Жорлев от с. Баница, лерински войвода, Цветко¹⁸³ от Асаново село и Кръсте Маликът през целото въстание. На разтурването пушките ги дадохме на Чакаларов. На четири места водихме големи сражения: 1. пл. Осово; 2. помощ в Тана, Бела Река; 3. Беловодица, и 4. Каритица, където ни избиха 35 души. През 1904 г. арестуван и осъден на 15 г. В Уриета ме освободиха.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1162.

¹⁸¹ Кръсте Маликов (1881–1952), родом от с. Хасаново, Леринско е лерински войвода на ВМОРО.

¹⁸² *Сведения:* „С добро име между населението. През сръбското време е бил кмет 3 г.“

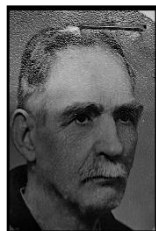
¹⁸³ Цветко Шалапанов, родом от с. Хасаново, Леринско, е деец на ВМОРО, войвода на хасановската селска чета по време на Илинденското въстание.

Костадин Иванов Попнеделков (66 г.)

род. в Кукуш

жив. в София

12.05.1943 г.

Заслуги: зачислен във ВМОРО като легален борец и е бил помощник на Йорце Попйорданов¹⁸⁴, Коста Кирков¹⁸⁵ и Павел Шатев¹⁸⁶, които бомбардирали Отоманската банка и парахода Гвадалкивир; бива заловен и осъден на 15 г.; отрезали му едното ухо.

Семейство: съпруга Йонка на 52 г., дъщеря Танка, р. 1928 г.

Животописна бележка: „Родом от гр. Кукуш, на възраст от 66 г., жител на гр. София, роден от родители българи. Баща Иван поп Неделков и майка Танка Иванова. Същият е бил зачислен в редовете на ВМОРО през 1900 г. Като легален борец през 1902 г. е бил помощник на Йорце Г. поп Йорданов, Коста Кирков и Павел Шатев, и други съзаклятници за бомбардирането на Отоманската банка и парахода Меседжере¹⁸⁷. След бомбардирането на банката и парахода, което стана на 16 април 1903 г., на 19 април същата година ме заловиха турците и ме малтретираха много. В измъчването, като ме поставиха под зверството, ми отрезаха левото ухо и чрез солунското съдилище ме осъдиха на 15 г. строг тъмничен затвор от военния съд. През политическата амнистия ме освободиха, в 1904 г. След тая година се е легализирал и е помагал легално на ВМОРО до 1912–1913 г., до идването на българската войска.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

Починал на 11.11.1944 г.

388К, оп. 4, а.е. 1163.

¹⁸⁴ Йордан Попйорданов-Орце (1881–1903), родом от Велес, е ръководител на солунските атентатори, анархист.

¹⁸⁵ Константин Кирков (1882–1903), родом от Велес, е член на кръга на „Гемиджиите“, солунски атентатор, анархист.

¹⁸⁶ Павел Шатев (1882–1951), родом от Кратово, е един от солунските атентатори, деец на ВМОРО и ВМРО (обединена).

¹⁸⁷ Това е грешка. Корабът се казва „Гвадалкивир“.

№ 1164

Коста Младенов Степанов (68 г.)
род. в с. Кочище, Демирхисарско
жив. в Крушево
29.04.1943 г.

Заслуги: като четник от ВМРО взел участие в борбите за свобода с оръжие в ръка¹⁸⁸.

Семейство: съпруга Менда на 49 г., син Методий на 30 г., дъщеря Милка на 16 г., снаха Сийка на 26 г.

Животописна бележка: „През 1902 г. бех четник в четата на Силян Пардов от с. Цер, която действуваше в Демирхисарско. През 1903 г. бех четник в четата на Юрдан Пиперката, а на въстанието 1903 г. участвувах и бех в четата на Гюрчин Наумов от с. Сланско. Взех участие в сражението при местността Калето за Крушево. След въстанието отидох в Румъния, отдето като българин бех интерниран в Молдова, в с. Пукнеща, гдето престоях 2 г. и 8 м., а през 1909 г. се завърнах в Крушево.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е 1664.

№ 1165

Кръсте Трайков Соколов (68 г.)
род. в с. Селце, Крушевско
жив. в с. Селце, Крушевско
29.04.1943 г.

Заслуги: като четник от ВМРО взел участие в борбите за свобода.

Семейство: син Иван на 46 г., син Павел на 26 г., снаха Таса на 51 г., снаха Милица на 30 г.

Животописна бележка: „Встъпих в македонската организация още в началото на възраждането. Помагах винаги на минаващите чети. През 1903 г. с четата на Гюрчина взех участие с пушка в ръце във въстанието, извършено в гр. Крушево.“

¹⁸⁸ Сведение: „Държал се добро.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1165.

№ 1166

Косто Христов Боримечков (63 г.)
род. в с. Болно, Ресенско
жив. в с. Болно, Ресенско
16.03.1943 г.

Заслуги: като четник от ВМРО взел участие в борбите за свобода с оръжие в ръка¹⁸⁹.

Семейство: съпруга Теменка на 57 г., дъщеря Елена на 26 г., дъщеря Стефка на 12 г., внук Кирил на 4 г.

Животописна бележка: „Участвувал съм в Илинденското въстание с пушка в ръка и съм взел участие във всички стражения като четник с войводата Славейко Арсов.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1166.

№ 1167

Коте Ставрев Йошев (62 г.)
род. в с. Боище, Битолско
жив. в с. Боище, Битолско
26.02.1943 г.

Заслуги: влизал е в активно участие с оръжие в ръка по време на Илинденското въстание през 1903 г. в четата на Тале Милев, а после в четата, ръководена от Борис Сарафов, Даме Груев, Георги Сугарев, Димитър Стойков, Димитър Дечев и Стоян Донски¹⁹⁰.

¹⁸⁹ Сведение: „Добър българин. Служба по време на сръбското управление не е заемал.“

¹⁹⁰ Сведение: „С населението добро. Служба не е заемал. Държал се е настрана от сръбската власт.“

Семейство: съпруга Вита на 60 г., син Илия на 35 г., снаха Евдокия на 3 г., внучка Живка на 14 г., внук Димитър на 3 г., внучка Виолетка на 1 г., син Петър на 20 г., снаха Василка на 22 г., внук Борис на 1 г., дъщеря Василка на 18 г.

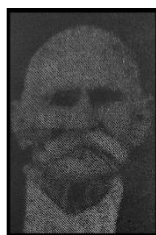
Животописна бележка: „Удостоверявам, че на млади години 22–23-годишна възраст, по време на Илинденското въстание (1903 г.), взех активно участие с оръжие в ръка като член на местната революционна чета, ръководена от Тале Милев от Боище, която има първото си въоръжено стълкновение с турците на Илинден вечерта в с. Боище, Лесково и Мургашево, с което успехме да смутим турската власт. Тези военни действия продължиха повече от 3 седмици, през което време живеехме по склоновете на Бигла планина, хранени от местното население. След опожаряването на Смилево четата ни се оттегли по височините на Бигла планина в м. Каменна страга – между селата Боище, Церово и Лева река, ръководени от войводите Сарафов, Груев, Сугарев, Дечов, Стайков, Милев и Донски. Там живеехме повече от 5 месеца, през което време имахме схватки с турците. По домовете се завърнахме след Димитровден същата година.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1167.

№ 1168

Косте Стериов Порков (67 г.)
род. в с. Цапари, Битолско
жив. в с. Цапари, Битолско
27.02.1943 г.

Заслуги: като четник във ВМРО вземал участие в борбите с оръжие в ръка¹⁹¹.

Семейство: син Димитър на 43 г., син Владимир на 30 г., снаха Славка на 39 г., снаха Надежда на 32 г., внук Александър на 21 г., внучка Траянка на 14 г., внук Живка на 10 г., внук Георги на 7 г., внук Методи на 9 г., внук Кирил на 7 г.

Животописна бележка: „Участвувал в стражението в Пелистер с войводата Ацко Трайков от с. Базерник. В с. Крушии се стражавахме, в

¹⁹¹ *Сведение:* „Бил е кметски наместник в с. Цапари. Държал се е добро с населението.“

Бигла планина с Кърсте войводата от с. Крушие, Ресенско, и в многу места паднахме в стражение.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1168.

№ 1169

Коста Силянов Стоянов (62 г.)
род. в с. Мало Илино, Битолско
жив. в с. Мало Илино, Битолско
24.04.1943 г.

Заслуги: като четник от ВМРО е взел участие в борбите с оръжие в ръка¹⁹².

Семейство: съпруга Мара на 62 г., син Александър на 17 г., син Стоян на 5 г., дъщеря Люба на 21 г.

*Животописна бележка*¹⁹³: „На 10.07.1903 г. той е бил зачислен в организационната чета на Йордан Пиперката и с пушка в ръка е взел живо участие в сраженията с турците на 20 юлий при обсадата на турското село Прибилци, на 05 август при Илинска църква, на 06 август при Крастиче, Базерничко.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е 1169.

№ 1170

Климент Григоров Садилев¹⁹⁴ (62 г.)
род. в Охрид
жив. в Охрид
05.03.1943 г.

¹⁹² *Сведение:* „Ползвал се с добро име. Държал се добро с населението и служба не е заемал.“

¹⁹³ Животописната бележка липсва. Представено е удостоверение от Илинденската организация.

¹⁹⁴ Един от легендарните охридски музиканти (чалгаджии), починал на 21 юни 1965 г.

Заслуги: като легален член от ВМРО поддържал народностния дух чрез български народни песни, за което бил съден; лежал е в затвора 1 г.¹⁹⁵

Семейство: съпруга Славка, р. 1890 г., дъщеря Маргарита, р. 1918 г., дъщеря Милка, р. 1933 г.

Животописна бележка: „Като професионален свирач на цигулка още през турския режим пел съм български национални и бунтовнишки песни, с които се е насаждал и разгорещавал бунтовническият дух в младежта – да грабне оръжие срещу тирана. По тази причина и вследствие на такива песни през 1906 г. аз заедно с баща ми – покойния Григор Садилов, заедно с още една група фанатизирани българи бехме арестувани, закарани и осъдени в Битоля на 1 г. строг тъмничен затвор, вследствие на което баща ми заболел и почина. През сръбския режим, когато да се приказва български беше забранено, аз с риск на живота си съм пел чисто български патриотични и бунтовнишки песни, заради което често съм бил тормозен и глобяван от сърбите. По такъв начин съм поддържал духа на българщината в Охрид, Струга, Ресен, заради което почитаемото Министерство на народното просвещение ме е възнаградило два пъти с 3000 лв.¹⁹⁶“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1170.

№ 1171

Костадин Тодоров Стоянов (68 г.)
род. в с. Клепач, Прилепско
жив. в с. Клепач, Прилепско
16.03.1943 г.

Заслуги: като ятак на войводата Петре Пашата сърбите го осъдили на 1 г. тъмничен затвор, която излежал в затвора¹⁹⁷.

Семейство: брат Траян на 56 г., брат Блаже на 56 г., син Стефан Костадинов на 40 г., внук Тодор Траянов на 36 г., внук Христо Траянов на 35 г., внук Владимир Андонов на 20 г., внук Божидар Блажев Тодоров

¹⁹⁵ Сведение: „Добре се е държал. Служба не е заемал по време на сръбското управление.“

¹⁹⁶ Вж. раздел Документи (№ 5)

¹⁹⁷ Сведение: „Ползвал се е с добро име в миналото и сега. Не е заемал никаква служба по време на сръбското управление.“

на 18 г., внук Никола Блажев на 11 г., внук Михаил Блажев на 8 г., внук Петър Стефанов на 4 г., внук Крум Христов Траянов на 3 г., внучка Иванка Траянова на 60 г., внучка Мара Блажева на 58 г., внучка Митра Андонова на 40 г., внучка Грозда Стефанова на 30 г., внучка Петкана Тодорова на 38 г., внучка Петра Христова на 29 г., внучка Люба Владимирова на 20 г., внучка Доста Блажева на 20 г., внучка София Блажева на 15 г., внучка Панда Андонова на 13 г., внучка Траяна Стефанова на 12 г., внучка Магделина Стефанова на 10 г., внучка Аргиди Тодорова на 7 г.

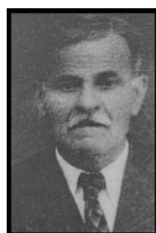
Животописна бележка: „През време на сърпското потисничество в 1924 г. сърпската власт ме арестува и ме обвини като добър патриот, българин, като ятак на покойния Петре Пашата, български войвода, който през това време върлуваше по прилепската околия. Бех осъден на 1 г. затвор.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1171.

№ 1172

Косто Димитров Петров (63 г.)
род. в Битоля
жив. в Битоля
18.03.1943 г.

Заслуги: като четник от ВМРО е взел участие в борбите с оръжие в ръка; съден от турците и лежал в затвора¹⁹⁸.

Семейство: съпруга Виктория на 50 г., син Стефан на 30 г., син Никола на 20 г., син Димитър на 15 г., дъщеря Елена на 17 г., снаха Милка на 30 г.

Животописна бележка: „Съм бил посветен в революционната организация от Георги Сугарев през 1900 г. Взел участие като работник в подготвителния период на въстанието и след това помагал в борбата. През 1905 г. попаднал в затвора и осъден на смърт. Лежал в затвора до Хуриета, конституцията на турците.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

¹⁹⁸ Сведение: „През време на сръбското робство се е държал отрицателно към сръбската власт и не е заемал никаква служба.“

386К, оп. 4, а.е. 1172.

№ 1173

Коле Стоянов Тасев (60 г.)
род. в с. Патетино, Светиниколско
жив. в с. Патетино, Светиниколско
03.03.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО през 1912–1913 г., участвал в оперативната зона.

Семейство: съпруга Тодора на 55 г.

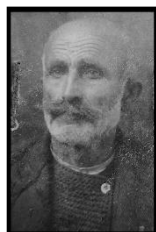
Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в VII Кумановска дружина, 2-ра рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1173.

№ 1174

Кочо Китанов Крайчевски (70 г.)
род. в с. Кнежино, Кичевско
жив. във Видин
27.04.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО (1912–1913 г.).

Семейство: съпруга Велика на 66 г., дъщеря Антица, р. 1916 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в V Одринска дружина, 4-та рота, 3-ти взвод.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1174.

№ 1175

Коста Василев Тодоров (60 г.)
род. в с. Булгаркьой, Кешанско
жив. в с. Гулянци, Плевенско
24.04.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО.

Семейство: съпруга Гана на 42 г., син Стефан на 21 г., син Илия на 19 г., син Васил на 16 г., син Павел на 6 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в XI Серска дружина, 3-та рота. Взел съм участие в боевете при Маказа, Мерхамли, Шаркьой и Султантепе.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1175.

№ 1176

Кръсто Милков Стефанов Дамянски (64 г.)
род. в с. Псача, Кумановско
жив. в с. Псача, Кумановско
09.03.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО, в оперативната зона.

Семейство: съпруга Алтъна на 68 г., син Мирон на 28 г., син Коле на 25 г., дъщеря Санда на 21 г., дъщеря Дока на 19 г., дъщеря Солунка на 17 г., снаха Богдана на 32 г., снаха Люба на 27 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, във II дружина, 2-ра рота и 2-ри взвод и като такъв участвах в оперативната зона, както във войната срещу турците, така и във войната срещу сърбите. Кръсто Милков е честен и благонадежден българин, български поданик от български народностен произход и не е проявявал противобългарски и противодържавни чувства или дейност. Същият е на

64-годишна възраст, не заема никаква държавна или общинска служба и не получава пенсия.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1176.

№ 1177

Кирил Андреев Мерджанов (67 г.)
род. в с. Райчица, Дебърско
жив. в София
11.03.1943 г.

Заслуги: бил доброволец от МОО; взел е участие във всички походи и боеве с полка и ротата си срещу неприятеля.

Семейство: съпруга Иванка на 64 г., син Живко на 28 г., дъщеря Алтънка на 22 г., дъщеря Радка на 20 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в I Дебърска дружина, 3та рота.

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1177.

№ 1178

Кирил Христов Софрониев (63 г.)
род. в с. Хърсово¹⁹⁹, Кукушко
жив. в Кратово
04.03.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО; взел участие във всички походи и боеве срещу неприятеля.

Семейство: съпруга Надежда на 44 г.

¹⁹⁹ Дн. Херсо в Гърция.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, на 3 март 1913 г. в XIII Кукушка дружина, 3-та рота. Взел участие в походите Родосто, Малгара, Кешан, Ипсила, Фере, Дедеагач, Демирхисар, Струмица, Радовиш, Щип, Кочани, и др. Награден с орден „За храброст“, с грамота № 67086.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1178.

№ 1179

Карафил²⁰⁰ Наумов Смилев (83 г.)
род. в с. Орел, Светиниколско
жив. във Винаца
11.04.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО, в интендантската рота (1912–1913 г.); взел участие във всички походи и боеве в оперативната зона на фронта.

Семейство: съпруга Йорданка на 59 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в интендантската рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1179.

№ 1180

Константин Кръстев Ойнаков (82 г.)
род. в с. Бутим²⁰¹, Неврокопско
жив. в с. с. Шияково, Никополско
02.03.1943 г.

²⁰⁰ Среща се и като Кралчо в документацията.

²⁰¹ Дн. Критарас в Гърция.

Заслуги: доброволец в МОО; взел участие във всички походи и боеве в оперативната зона на фронта 1912–1913 г.

Семейство: син Кръстьо на 32 г., снаха Еленка на 31 г., внучка Велика на 5 г., внучка Иванка на 3 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринско опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване в XV Щипска дружина, 3-а рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1180.

№ 1181

Киро Панев Йосев (65 г.)
род. в с. Мечкуевци, Светиниколско
жив. в с. Мечкуевци, Светиниколско
14.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО, взел участие във всички походи и боеве в оперативната зона на фронта.

Семейство: четиричленно семейство

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в III Солунска дружина, 2-ра рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1181.

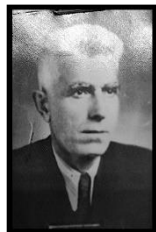
№ 1182

Киркор Мовсес Крикорян (60 г.)

род. в Родосто²⁰²

жив. във Видин

27.04.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО, взел участие във всички походи и боеве срещу неприятеля от 10 октомври 1912 до 10 август 1913 г.

Семейство: съпруга Цонка на 45 г., син Агоп на 12 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в 3-та бригада, XII Лозенградска дружина, 2-ра рота, 2-ри взвод.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1182.

№ 1183

Коле Христов Наумов (64 г.)

род. в с. Селце, Крушевско

жив. в София

19.04.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО; взел е участие във всички походи и боеве с полка и ротата си срещу неприятеля.

Семейство: съпруга Марийка на 50 г., син Тодор на 16 г., дъщеря Недка на 17 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в I Дебърска дружина, 4-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1183.

²⁰² Дн. Текирдаг в Турция.

№ 1184

Коле Ангелов Янкулов (62 г.)
род. в с. Велестово, Охридско
жив. в с. Велестово, Охридско
18.02.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО²⁰³.

Семейство: съпруга Ленка на 57 г, дъщеря Траянка на 22 г., зет Спасе на 26 г., внук Борис на 1 г.

Животописна бележка: „По време на Балканската война се е намирал в Румъния. Още с обявяването ѝ напуска Румъния и си идва в България и по своя воля, без да е дирен за войник и без да се числи в редовете на армията, постъпва доброволец в МОО, като бива зачислен в IX Велешка дружина, 4-та рота. До края на войната се е бил в нейните редове заедно със своята рота и дружината съгласно оперативните заповеди и възложените задачи на дружината. След войната се прибира в с. Велестово, където си живее и сега, ползвайки се с много добро поведение и име.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1184.

№ 1185

Ламбо Наумов Пуков (64 г.)
род. в с. Въмбел, Костурско
жив. във Варна
10.03.1943 г.

Заслуги: член на ВМРО и като четник е взел участие с оръжие в ръка срещу поробителите.

Семейство: съпруга Стойна, р. 1880 г.

Животописна бележка: „През 1902 г. бех посветен и заклет като член, легален деец на бившата ВМОРО от Атанас Петров²⁰⁴ от с. Шестеово –

²⁰³ „Не е имал особени връзки с поробителската сръбска власт.“

²⁰⁴ Атанас Петров е първият околийски войвода на ВМОРО в Костурско, родом от с. Шестеово, Костурско.

районен войвода на костурската чета. През месец юний 1903 г. по предателството на Панайот Такис – грък от Костур, бех заловен в Атина от властта в момента, когато купувахме оръжие с другарите ми Никола Синчов от Връбник и Лазар Атанасов от Въмбел. Оръжието купихме за нас, като четници в готвящото се въстание. В атинския затвор лежах 3 месеца и по тоя начин бех възпрепятствуван да взема участие във всенародното Илинденско въстание. Към края на 1903 г. се върнах в родното ми село и веднага се зачислих четник-десетник в селската чета под воеводството на Кръстю Караскаков²⁰⁵. Като такъв взех участие в сражението при с. Желево през месец октомври 1904 г. с гръцките андартски чети, които беха нахлули от Гърция. В същата чета като четник и десетник бех до Хуриета 1908 г. и взех участие във всички акции против враговете на българщината в костурския район. През октомври 1905 г. в бащината ми къща беше на квартира околийската чета на Пандо Кляшев и Митре Влада. През нощта селото беше блокирано от турска войска. Четата откри сражение от всички къщи, в които беха разквартирувани четниците, и така успеха да избегат невредими. След сражението обаче къщата ни бе ограбена и баща ми Наум Костов Пуров бе арестуван, мъчен и осъден като укривател на 3 г. затвор в Битоля от 1905 до 1908 г. През 1912 г., при сформирването на костурските партизански отреди под ръководството на Васил Чекаларов, Христо Силянов и Иван Попов, постъпих като доброволец и бех четник до края на войната. Като такъв взех участие и в сраженията при с. Капещица и с. Билища, водени срещу турците през месец декември 1912 г., и във всички акции за парализиране действията на турската войска. След разформироването ни от новите ни поробители – гърците, бех често малтретиран и жестоко преследван, а в началото на 1914 г. бех арестуван, осъден и лежах 7 месеца в леринския затвор заради народните ми прояви. Освободиха ме при всеобщата амнистия. През 1916 г. постъпих в партизанския отред на поручик Никола Лефтеров, където престоях до 1917 г., като със същия отред бехме на позиция на фронта при гр. Поградец. През септември 1916 г. поради тази ми дейност къщата ни бе опожарена от французите. През 1917 г. постъпих в разузнавателната секция под ръководството на подпоручик Чехларов и германския поручик Шинкер, която секция имаше за район на действие областта между Охрид и Ресен. Като такъв навлизах за разузнаване дълбоко в линията на противника и донасях за разположението му.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1185.

²⁰⁵ Вж. пенсия № 317.

№ 1186

Ламбо Йонов Арнаудов (74 г.)

род. в Охрид

жив. в Охрид

18.02.1943 г.

Заслуги: бил в четата на Христо Узунов; взел участие в Илинденското въстание при местността Рашанец²⁰⁶.

Семейство: съпруга Параскева, р. 1880 г., син Димитър, р. 1907 г., син Никола, р. 1908 г., син Петър, р. 1914 г., син Борис, р. 1917 г.

Животописна бележка: „Роден през 1881 г. Като работник терорист на революционната организация в Охрид през 1903 г. турците заловили некаква разписка, на която е фигурирало неговото име. Ламбе е побегнал и влезнал в четата на Христо Узунов, с когото се е подвизавал до края на Илинденското въстание. Земал е живо участие във всички походи и сражения, а също и в сражението на Рашанец. Подир въстанието е тръгнал по канал с четите за България, но от колибата при с. Попадия, Велешко, той и 5–6 души други четници от Охрид (Скендер, Шешо, Мургаши и пр.) били върнати да се предадат на австрийския консул в Битоля.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1186.

№ 1187

Лазар Илиев Мишков Миленков (77 г.)

род. в с. Сърбци, Битолско

жив. в с. Сърбци, Битолско

18.04.1943 г.

Заслуги: действувал като четник с оръжие в ръка под войводството на Никола Върба от с. Брезово²⁰⁷.

Семейство: съпруга Христина на 69 г., син Стойчо на 34 г., снаха Звезда на 39 г., внучка Неда на 17 г., внук Тодор на 11 г., внучка Флоринка на 9 г. и внук Кръстю на 7 г.

²⁰⁶ „С добро име. Не е заемал служба по време на сръбското управление.“

²⁰⁷ *Сведение:* „С лошо име и е бил третиран от сърбите като българин. С населението е бил винаги добре и не е заемал никаква служба.“

Животописна бележка: „Бех с Никола Върба от с. Брезово и с оръжие в ръка участвах в сражението при Дванайсетте кладенци, Смилевско, и в с. Лера.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1187.

№ 1188

Лазар Кузев Дамчев (65 г.)
род. в с. Сърбци, Битолско
жив. в с. Сърбци, Битолско
15.03.1943 г.

Заслуги: участвал в Илинденското въстание с четите на Руси Рамненски и Йован Рогле²⁰⁸.

Семейство: съпруга Войдана на 66 г., син Стефан на 40 г., син Борис на 34 г., син Илия на 22 г., снаха Траянка на 40 г.

Животописна бележка: „През време на Илинденското въстание участвувал съм в сраженията при Слепче, Рамна и пр. с четите на Русе и Йован Роглев Лисолаецът.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1188.

№ 1189

Лазар Петров Стефанов (60 г.)
род. в Куманово
жив. в София
29.03.1943 г.

Заслуги: бил посветен в революционните борби за освобождението на Македония; за своята дейност е бил осъден на 15 г. затвор; четник на войводите Боби Стойчев и Михаил Чаков.

²⁰⁸ *Сведение:* „Ползвал се е с лошо име от властта. Третиран като опасен българин. Не е заемал служба.“

Семейство: съпруга Илинка на 57 г.

Животописна бележка: „От 1904 до 1906 г. ходил съм като четник с войводите Боби Атанасов (Стойчев) и Михаил Чаков (Байчев Чолака). Осъждан за революционна дейност от турските власти в гр. Куманово на 15 г. строг тъмничен затвор. Лежал в скопския затвор 2 г. и 25 дни. Освободен през Хуриета и съсипан материално.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1189.

№ 1190

Лазар Димов Бодуров (72 г.)
род. в с. Граматиково, Малкотърновско
жив. в с. Граматиково, Малкотърновско
17.03.1943 г.

Заслуги: редовен и отчетен член на Илинденската организация; вземал е живо участие в Преображенското въстание под войводството на Пеню Шиваров; сражавал се при с. Граматиково.

Семейство: съпруга и три деца.

Животописна бележка: „Давам следната животописна бележка: че по народност съм българин и български поданик, че съм с първоначално образование, че по занаят съм работник, че съм женен с 3 деца, че бях член на организираната чета на воеводата Пеню Шифаров и като такъв с оръжие в ръка съм взел живо участие в станалото сражение на 06 август 1903 г. в с. Граматиково между четата и турската войска за освобождаването на този край от турците поробители и че не съм се проявил в противобългарски и противодържавнически идеи.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1190.

№ 1191

Лазар Насов Петков (70 г.)

род. в Битоля

жив. в Битоля

05.03.1943 г.

Заслуги: работил по подготовката на въстанието; бил е четник на дедо Никола до разтурянето на четите; сражавал се е в с. Паралово при манастира; бил е член на дружество „Илинден“²⁰⁹.

Семейство: съпруга Катерина, р. 1885 г., син Сотир, р. 1911 г., син Александър, р. 1923 г., син Константин, р. 1919 г.

Животописна бележка: „В 1902 г. бех арестуван от турската власт като несползлив за държавата им. В ареста бех 3 месеца. След това аз избегах и направо заминах в Перенската планина при дружината на Дедо Кольо и веднага там си взех клетва да има да дадем живота си за освобождението на поробените ни братя. В сражение влизахме с другарите си в следните места: в с. Паралово при манастира – там беше големо сражение между войводата Петре Железаро и неговата дружина. Ние с нашата дружина веднага заминахме да освободим нашите другари, които беха опколени от турската войска. Сражение беше направено от нашата дружина в Старо Паралово, в Мала Река, Будимирско. Два дни тук водехме сражение, а турците беха срещу нас и с топове. До края на 1903 г. бех с войводата си Дедо Кольо. След туй върнах се Битола и веднага заминах за Америка, понеже и гърците ме търсеха да ме убият, понеже бех българин.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1191.

№ 1192

Лазар Блажев Наумов (61 г.)

род. в с. Янковец, Ресенско

жив. в с. Янковец, Ресенско

10.03.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО през 1912–1913 г., участвувал във всички боеве в оперативната зона²¹⁰.

²⁰⁹ Сведение: „Държал се отрицателно към сръбската власт и не е заемал никаква служба.“

²¹⁰ Сведение: „Добър българин. Служба по време на сръбското управление не е заемал.“

Семейство: съпруга Босилка на 56 г.

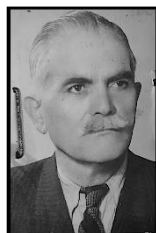
Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, и участвах в боевете в оперативната зона; IX Велешка дружина, 2-ра рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1192.

№ 1193

Лазар Алексиев Мирчев²¹¹ (60 г.)
род. в с. Осой, Реканско
жив. в София
10.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО през 1912–1913 г.; бил е в четата на войводата Методи Стойчев; участвувал във всички походи и боеве в оперативната зона на фронта.

Семейство: съпруга Василка на 57 г., син Михаил на 30 г., дъщеря Марийка на 26 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в МОО като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, като четник в партизанския отряд № 39, в четата на войводата Методи Стойчев.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1193.

№ 1194

Ламбе Костов Чадов (70 г.)
род. в Охрид
жив. в Охрид

²¹¹ Лазар Алексиев Мирчев Деспотов (1884–1963) е виден български дърворезбар, представител на Дебърската (Миячката) художествена школа.

12.02.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО²¹².

Семейство: няма данни.

Животописна бележка: „Роден съм в Охрид на 1875 г., на 10 февруари. През 1904 г. заминах в Северна Америка, подгонен от турците. Когато се обяви Балканската война, сам, по своя воля, без да съм зачислен в редовете на армията и да съм записан в списъците, и без да съм дирен за войник, дойдох в България и постъпих доброволец. Зачислен бех в X Прилепска дружина на Македоно-одринско опълчение. Заедно с дружината взех участие във всички боеве, които тя води, според оперативните заповеди и задачите, които ѝ бидоха възложени по време на целата война. След демобилизацията през 1913 г. върнах се в Охрид. През 1918 г. сърбите ми опожариха къщата. Сега живея по чужди къщи.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1194.

№ 1195

Лазар Петров Груев (66 г.)
род. в с. Железно Речани, Гостиварско
жив. във Видин
16.03.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО (1912–1913 г.).

Семейство: съпруга Мария на 58 г., син Георги на 23 г., син Цветан на 22 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване; служил в лазарета на МОО.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1195.

²¹² *Сведение:* „Добре се е държал и се е ползувал с добро име. Не е заемал служба по време на сръбското управление.“

№ 1196

Мицко Стойков Ренде (84 г.)
род. в с. Брезово, Демирхисарско
жив. в с. Брезово, Демирхисарско
06.04.1943 г.

Заслуги: участвал в Илинденското въстание; четник на Сотир Ристев, взел участие в сражения с турците²¹³.

Семейство: син Илия на 50 г., снаха Темяна на 48 г., внук Никола на 23 г., внук Благой на 17 г., внук Йордан на 13 г., внук Борис на 10 г., внучка Гюргя на 19 г., внучка Лиска на 15 г.

Животописна бележка: „На 19.07.1903 г. се зачислих в организираната чета на Сотир Ристев и с пушка в ръка съм взимал живо участие в сраженията с турците на 20 юлий при обсадата на черкезкото Ново село и на Ябел на 19 август.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1196.

№ 1197

Мицко Георгиев Михайлов (62 г.)
род. в с. Арилево, Крушевско
жив. в с. Арилево, Крушевско
29.04.1943 г.

Заслуги: взел участие в разни чети и с оръжие в ръка се е сражавал в Кичевско.

Семейство: съпруга Кита на 62 г., внук Владимир на 3 г.

Животописна бележка: „Роден съм през 1881 г. в с. Арилево, източноправославен, по произход българин. Постъпил съм в организацията още от 1901 г. До края на 1940 г. работил съм за освобождението на Македония. За времето на главния учител Г. Хаджов бех селски войвода в селото ми. Бил съм четник в четата на Никола Карев и взел съм участие за организиране на прилепския район. Ходил съм в

²¹³ Сведение: „Ползвал се с добро име между населението, с което се е държал добре. Служба не е заемал.“

четата на Георги Сугарев, също с Блажевата чета, зел съм участие в стражението на Песяк планина, Кичевско, при убийството на Пешо Паша.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1197.

№ 1198

Мария Иванова Пепелогова (60 г.)

род. в Прилеп

жив. в Прилеп

24.02.1943 г.

Заслуги: взела активно участие в освободителни борби в Македония; през 1928 г. била арестувана, осъдена и малтретирана от сърбите²¹⁴.

Семейство: дъщеря на Христо и Захария Милчинови.

Животописна бележка: „През 1901 г., още като мома, брат ми Боян Милчинов²¹⁵ ме посвети в организационните борби. Първоначално плетехме чорапи и фланели за четниците, а впоследствие гледахме болни и ранени четници. След убийството на брат ми през 1903 г. в същото сражение бе ранен и войводата му Христо Оклев, когото цел месец го превързвах. През 1928 г., вследствие атентата на Жика Лазич²¹⁶, зарад другия ми брат Григор Милчинов бех хвърлена в Главняча²¹⁷, жестоко бита и изтезавана. Бех осъдена на 3 г. ведно с момичето ми – Добринка, макар че то тогава беше само на 11 г. Вследствие на нанесените ми жесток бой и влажния затвор сега съм неработоспособна. 15 г. вече съм жив труп.²¹⁸“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1198.

²¹⁴ Вж. раздел Документи (№ 29)

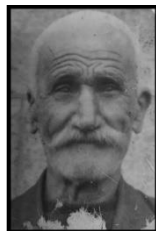
²¹⁵ Боян Милчинов (1879–1903), родом от Прилеп, е деец на ВМОРО, четник при войводата Христо Оклев.

²¹⁶ Живоин Жика Лазич (1876–1958) е сръбски политик, пръв бан на Вардарската бановина и министър на вътрешните работи в Кралство Югославия.

²¹⁷ Прочут затвор в Белград.

²¹⁸ Свидетели са ѝ Даме Христов Хаджикочов, Даме Попов и Никола Божков.

Мито Хаджитрайков (87 г.)
род. в с. Мутулово²¹⁹, Кукушко
жив. в София
25.02.1943 г.

Заслуги: дългогодишен революционер; през 1898 г. по заповед убил сръбския учител в Кукуш; през 1900 г. в Солун убил Изет ефенди; участвал в сражения; 18-годишна организационна дейност.

Семейство: съпруга Катерина на 84 г.

Животописна бележка: „Посветен бех в революционната организация през 1894 г. Бех назначен за селски главен ръководител, а помощници ми беха поп Нако и Гоце Кея. През 1898 г., натоварен от ВМРО, извърших присъдата над сръбския учител в гр. Кукуш. През 1900 г., на 12 септември, заедно с Трайчо Христов убихме в гр. Солун Изет ефенди – чифликчия сайбия в нашето село. През 1901 г. пристигна войводата с четата си Иван Карасулията, забележан от турска стража, заведе се сражение, в което взех участие и след това забегнахме в гората. Там паднаха 5 наши момчета. Подир 20 дена се върнах в селото заедно с поп Нако и брат ми. През 1903 г. селото ни беше обсадено за обезоръжаването ни. По това време бех заловен от властите, силно и жестоко малтретиран 10 дни, за да изкажа оръжието, и като нищо не казах, бех изпратен в гр. Солун в затвора Едикуле, осъден на 5 г. затвор и по амнистията през 1904 г. освободен. От 1905 до 1912 г. също бех избран ръководител в селото ни, като поддържах редовни връзки с четите на войводите Станиш Наков, Сандо Китанов, Даме Груев, Христо Чернопеев, Тодор Александров, Аргир Манасиев, Григор Тотев и Мито Патарозлията²²⁰. През 1912 г., в началото на Балканската война, извикан бех от Тодор Александров в Арджанското езеро, определен бех за бомбардиране на мостове и повреда на жп линии. Имам 18 г. революционна дейност.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1199.

²¹⁹ Дн. Метаксохори в Гърция.

²²⁰ Мито Наков Патарозлията, родом от с. Патарос, Кукушко, е войвода на ВМОРО, участник в Илинденското въстание.

№ 1200

Мицко Алексов (71 г.)
род. в с. Брезово, Демирхисарско
жив. в с. Брезово, Демирхисарско
04.04.1943 г.

Заслуги: участвал в Илинденското въстание; четник на войводата Сотир Ристев²²¹.

Семейство: син Цветан на 38 г., снаха Босилка на 37 г., внучка Велика на 19 г., внучка Коца на 18 г., внучка Симянка на 16 г., внучка Драгица на 13 г., внучка Василка на 7 г., внучка Милева на 4 г., внук Мито на 13 г., внук Велко на 1 г.

Животописна бележка: „На 19.07.1903 г. се зачислих в организационната чета на Сотир Ристев и с пушка в ръка земал съм живо участие в сраженията с неприятеля: 1. при обсадата на черкезкото с. Ново село на ден 20 юлий; 2. при Герамидница, Церско, при погибята на Йордан Пиперката, а през 1909 г., подир Хуриета, съм бит до смърт от турците поради аферата с отрова в с. Слоещица.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1200.

№ 1201

Миладин Божинов Кузманов(71 г.)
род. в с. Големо Илино, Демирхисарско
жив. в с. Големо Илино, Демирхисарско
19.03.1943 г.

Заслуги: през Илинденското въстание е взел участие с оръжие в ръка; през 1907 г. за политически деяния е бил осъден от турските власти на 5 г. затвор и е лежал 16 м. в битолския затвор²²².

²²¹ Сведение: „Ползувал се с добро име между населението, с което се е държал добро. Служба не е заемал.“

²²² Сведение: „През време на сръбското робство се е ползувал с добро име между населението. На властта не е показвал никакво внимание. Служба не е заемал.“

Семейство: син Кръсто на 35 г., син Арсо на 31 г., снаха Менка на 33 г., снаха Ленка на 29 г., шест внучета.

Животописна бележка: „Аз съм заклет от учителя Глигор. Работих легален до въстанието. Във въстанието бех с войводата Павле Трайков²²³, селски войвода, до края на въстанието, до разтурването на есента. През 1907 г. бех заловен от турците и арестуван, осъден на 5 г. затвор. Лежах 16 месеци, след което бех амнистиран – освободен. След туй работех за същата идея до 1912 г.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1201.

№ 1202

Митре Стоянов Шубара (74 г.)
род. в с. Арматуш, Битолско
жив. в Битоля
03.02.1943 г.

Заслуги: като четник е участвувал в сраженията през време на Илинденското въстание; осъждан е от сърбите на 3 г. затвор²²⁴.

Семейство: съпруга Маса, р. 1875 г., син Илия, р. 1905 г., снаха Благуна, р. 1909 г., внучка Любица, р. 1931 г.

Животописна бележка: „Аз съм заклет от Петре Жепче, войводата от Смилево, през 1903 г., месец март, и с неговата чета шетахме, покърщавахме. Във въстанието бех с Димко от Могила. Димко замина есента за София. Ние се причислихме с Велко Скочивиреца. Сражавахме се в Мориховско и на Смилево на септемврий. В Клепач се уби Велко, а ние се прибрахме със Стояна от Бърник и Ристе от Бърник, и продължавахме дълго време до Уриета. През 1919 г. сърбите ме имаха затворено и осъден на 3 г. с още 10–12 другари. От турците бех затворен, когато дойдоха сърбите, не пушиха.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

²²³ Павле Трайков Кръстев, роден в с. Големо Илино, Демирхисарско, е войвода на ВМОРО, участник в Илинденското въстание.

²²⁴ *Сведение:* „През време на сръбското робство се е държал отрицателно към сръбската власт и не е заемал никаква служба.“

388К, оп. 4, а.е. 1202.

№ 1203

Михаил Христов Христов Врабец (64 г.)

род. в Битоля

жив. в Битоля

06.03.1943 г.

Заслуги: като четник и войвода на ВМОРО е вземал участие в няколко сражения и в едно от тях е ранен²²⁵.

Семейство: съпруга Сирма, р. 1898 г., син Милош, р. 1923 г., дъщеря Милица, р. 1928 г.

Животописна бележка: „Долеподписаният съм заклет като четник от Георги Сугарев в гр. Битоля през 1900 г. Като четник нелегален сум от първите в същата година и станах терор, кога под заповед на началството убихме един шпионин от гр. Воден. След убийството се криех 3 месеца в гр. Битоля до 1901 г. и после избегах в четата на войводата Георги Сугарев и Тодор Златков. След няколко години същата чета се раздели на две и аз останах в четата на Тодор Златков, който биде назначен за старши четник в Мориховско. След Илинденското въстание четата е разтурена, войводата заминава за България, а за войвода на едната чета с общо съгласие от щаба на комитета бех избран аз със съгласието на Даме Груев, Сарафов и Лозанчев. Като четник и войвода участвах в страженията при с. Дуне, с. Беловодица, с. Будимирци, с. Паралово, където бех ранен и след това поради големото гонене на турците бех избегал в Америка. През 1923 г. аз се завърнах в гр. Битоля, но сърбите беха уведомени за моето идване и почнаха да ме преследват.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1203.

№ 1204

Мице Георгиев Йошев (85 г.)

род. в с. Боище, Демирхисарско

²²⁵ *Сведение:* „Населението го уважавало като добър българин, но затова е бил гонен от сръбската власт и не е заемал никаква служба.“

жив. в с. Боище, Демирхисарско
26.02.1943 г.

Заслуги: като четник взимал участие в борбите с оръжие в ръка²²⁶.

Семейство: дъщеря Траянка на 35 г. (вдовица), внучка Василка на 15 г., внук Петър на 12 г., внучка Досия на 11 г., внучка Милица на 9 г., внук Илия на 6 г.

Животописна бележка: „По време на Илинденското въстание 1903 г. взех активно участие с оръжие в ръка като член на местната революционна чета, ръководена от Тале Милев Димов от с. Боище, която има първото си въоръжено състолкновение с турците на Илинден в с. Боище, Лесково и Мургашево, с което целехме да смутим турската власт. Тези ни военни действия продължиха повече от три седмици, в което време ние живеехме по склоновете на Бигла планина, в околностите на с. Смилево, хранени от местното население. След опожаряването на последното село четата ни, притисната от многобройната турска войска, бе принудена да отстъпи и се закрепил във височините между селата Боища, Церово и Леорека, в местността Каменна Страга, ръководени от войводите Б. Сарафов, Даме Груев, Г. Сугарев, Дечов, Стойков, Тале Милев и Стоян Донски. Там живеехме и водихме схватки повече от 5 месеци. По домовете си се върнахме след Димитровден същата година.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1204.

№ 1205

Митре Босилков Янакиев (72 г.)
род. в с. Гявато, Битолско
жив. в Битоля
08.03.1943 г.

Заслуги: участвал като четник в Илинденското въстание²²⁷.

Семейство: дъщеря Елена на 24 г., син Петър на 21 г., син Панде на 18 г.

²²⁶ „С населението добро се държал. Служба не е заемал. Държал се е настрана от сръбската власт.“

²²⁷ *Сведение:* „През сръбското робство се е държал отрицателно към сръбските власти. Не е заемал никаква служба, добър българин.“

Животописна бележка: „Бил е посветен в революционната организация през 1901 г. в Цариград. Преди въстанието е пренасял оръжие. В самото въстание от начало като четник е влезнал в четата на Георги Сугарев. В продължение на въстанието е бил от четата на Даме Мицков, селски войвода. Взел участие в сражения. Когато се опожари с. Гявато, и неговата къща, както и целото село, бе изгорена. Действувал до прекратяване на въстанието.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1205.

№ 1206

Манол Николов Кузманов (64 г.)
род. в с. Граматиково, Малкотърновско
жив. в с. Граматиково, Малкотърновско
17.03.1943 г.

Заслуги: взел участие с оръжие в ръка в сражението на 06 август срещу турската войска.

Семейство: съпруга Вида на 65 г., син Иван на 14 г.

Животописна бележка: „Давам следната животописна бележка: че по народност съм българин и български поданик, че съм неграмотен, че по занаят съм земеделец, че съм женен с 6 деца, че бях член на организираната чета на воеводата Пеню Шифаров. Като такъв с оръжие в ръка съм взел живо участие в станалото сражение на 06 август 1903 г. в с. Граматиково между четата и турската войска за освобождаването на този край от турците поробители. Не съм се проявил в противобългарски и противодържавнически идеи.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1206.

№ 1207

Миле Петков Милев (60 г.)
род. в с. Мегленци, Битолско
жив. в Битоля
25.03.1943 г.

Заслуги: участвал като четник в Илинденското въстание²²⁸.

Семейство: съпруга Мария на 59 г., син Коста на 21 г.

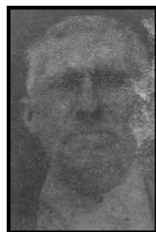
Животописна бележка: „Аз стъпих в организацията през 1901 г. Заклет съм от Тодор Златков. До въстанието работех легален що ми нареждаха началниците. Във въстанието бех причислен в четата на войводата Тодор Златков. Водихме сражение в Мориховско, когато беше сардисан Петре Железара. После на Беловодица беше и четата на Недков. В четата седях до края и разтурването на четите. През 1904–1905 г. работих против гърците.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1207.

№ 1208

Михайл Толев Георгиев (64 г.)
род. в с. Кукуречани, Битолско
жив. в с. Кукуречани, Битолско
07.04.1943 г.

Заслуги: взел участие с оръжие в ръка в Илинденското въстание²²⁹.

Семейство: съпруга Ивана на 68 г., син Христо на 14 г.

Животописна бележка: „През востанието 1903 г. бех четник с пушка на рамо заедно с войводата Йован Рогле. Сражения издържах в с. Смилево, с. Лера и с. Гявата. След разгрома на четите върнах се в дома си. Затвор не съм лежал.“

²²⁸ „През време на сръбското робство се е държал отрицателно към сръбската власт и не е заемал никаква служба.“

²²⁹ *Сведение:* „С добро име. С властта и населението добре. Не е заемал служба по време на сръбското управление.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1208

№ 1209

Мице Стоянов Ристев (75 г.)
род. в с. Вирово, Демирхисарско
жив. в с. Вирово, Демирхисарско
16.04.1943 г.

Заслуги: като четник през 1903 г. е участвал в Илинденското въстание и е взел участие в сражения с турците²³⁰.

Семейство: дъщеря Стойна на 30 г., съпруга и две внучета.

Животописна бележка: „На 19.07.1903 г. се зачислих в организационната чета на Йордан Пиперка и с пушка в ръка съм взимал живо участие в сраженията с турците на 20 юлий при обсадата на турското с. Мургашево и на 05 август при Илинска църква.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1209.

№ 1210

Мице Кръстев Йотов (71 г.)
род. в с. Екши су, Леринско
жив. в Битоля
13.03.1943 г.

Заслуги: като четник е участвувал в сражение с турците по време на Илинденското въстание; осъден е на доживотен затвор и изпратен в Диарбекир²³¹.

Семейство: съпруга Кица на 71 г., син Георги на 38 г., син Кирил на 30 г.

²³⁰ Сведение: „С добро име. Служба по време на сръбското управление не е заемал.“

²³¹ Сведение: „През сръбското управление се е държал отрицателно към сръбската власт и не е заемал служба.“

Животописна бележка: „През 1898 г. се клех в Цариград, в черквата във Фенер, и веднага заминах за родното си Екши су и поех работа в революционното движение. Като легален куриер посрещах и изпращах четите, и пренасях оръжие по другите райони. Така продължих до 1903 г. и в стражението при местността Кайче мост бех заловен от турците и осъден на доживотен затвор, и изпратен в диарбекирската крепост. Така стоях до пролетта на 1904 г. Амнистиран бех и освободен, и се завърнах в родното с. Екши су. След туй продължих като легален куриер да работя до 1912 г. против турците, а след 1912 г. против гърците.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1210.

№ 1211

Мице Найдев Пейков (68 г.)
род. в с. Сопотница, Демирхисарско
жив. в с. Сопотница, Демирхисарско
20.04.1943 г.

Заслуги: през Илинденското въстание бил четник с пушка в ръка; взел участие в сражения с турците²³².

Семейство: съпруга Грозда на 68 г., домазет Тасе на 40 г., дъщеря Роса на 40 г., внучка Люба на 19 г., внучка Цвета на 16 г., внучка Мара на 15 г., внучка Милица на 13 г., внучка Риза на 7 г.

Животописна бележка: „На 08.07.1903 г. се зачислих в организираната чета на Сотир Ристев и с пушка в ръка съм взимал живо участие в сраженията с турците на 20 юлий при обсадата на черкезкото с. Ново село, на 03 август при Църни върв, Брезовско, на 08 август при Кърст между селата Вирово и Слосещица.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1211.

²³² Сведение: „Ползвал се с добро име. Държал се добро. Служба по време на сръбското управление не е заемал.“

№ 1212

Мише Димов Донев Кьосето (70 г.)

род. в Битоля

жив. в Битоля

05.03.1943 г.

Заслуги: бил е околийски ръководител на революционния комитет на ВМОРО и е взел дейно участие в Илинденското въстание; бил е войвода, ръководител на чета; за терористичната му дейност е осъден на 15 г. затвор, част от наказанието е излежал в затвора²³³.

Семейство: син Димитър, р. 1906 г., снаха Надежда, р. 1918 г.

Животописна бележка: „Бил е посветен в революционната организация през 1898 г. от Георги Пешков²³⁴ и Даме Груев. Взел е участие в борбата от начало като обикновен редник. Бил е и влизал в терористическата група на Йован Кафеджията. При подготвителния период от въстанието е взел живо участие, както при набавянето на оръжие, тъй и при пренасянето. Във време на въстанието е бил въстаник и ръководел чета в битолския район. През турския режим на няколко пъти е попадал в затвора, а през 1910 г. е бил осъден на 15 г. затвор. След въстанието изпълнявал околийска ръководна работа и е бил във връзка с четите.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1212.

№ 1213

Мице Христов Трайчев (72 г.)

род. в Битоля

жив. в Битоля

10.03.1943 г.

Заслуги: подготвял въстанието през 1901 г. заедно с Александър Евтимов; в самото въстание е вземал участие като четник с войводите Стойчо Христов Орланчето и Никола Петров Русински, действувал до края на въстанието; осъден на 3 г. затвор, при Хуриета е освободен²³⁵.

²³³ Сведение: „Държал се като българин и затова е бил гонен и не е заемал никаква служба.“

²³⁴ Георги Спилов Пешков (1887–1913), родом от Прилеп, е виден деец на ВМОРО.

²³⁵ Сведение: „През време на сръбското робство се е държал отрицателно към сръбската власт и не е заемал никаква служба. Винаги се е чувствал духом българин.“

Семейство: съпруга Менка на 68 г., син Иван на 47 г.

Животописна бележка: „Бил е посветен в революционната организация през 1901 г. от Александър Евтимов. Взел участие като редовен член в подготовката на въстанието, а в самото въстание е влезнал в четата на Стойо Христов Орланчето и Никола Петров (Атила). Действувал до края на въстанието. Попаднал е в затвор и е осъден на 3 г. По време на Хуриета е освободен. Взел участие в сражения.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1213.

№ 1214

Мицко Стоянов Ангелов (70 г.)
род. в с. Доленци, Демирхисарско
жив. в с. Доленци, Демирхисарско
07.04.1943 г.

Заслуги: от 1903 г. е бил член на организираната чета на Сотир Ристев и се е сражавал с турците по време на Илинденското въстание²³⁶.

Семейство: съпруга Велянка на 65 г., син Герасим на 32 г., син Левко на 22 г., снаха Горка на 20 г., внук Дешко на 7 г., внук Славе на 4 г., внук Цане на 2 г., дъщеря Люба на 19 г.

Животописна бележка: „На 19.07.1903 г. се зачислих в организираната чета на Сотир Ристев и с оръжие в ръка съм взимал живо участие в сраженията с турците на 20 юлий при обсадата на черкезкото с. Ново село и на 10 август при Герамидница, Церско.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1214.

²³⁶ *Сведение:* „Ползвал се е с добро име, държал се добро, служба по време на сръбското управление не е заемал.“

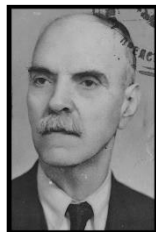
№ 1215

Милан Апостолов Матов (67 г.)

род. в Струга

жив. в София

17.02.1943 г.

Заслуги: Взел живо участие в освободителните борби като ръководител, организатор, началник на Стружката революционна околия; окръжен ръководител и окръжен войвода на Битолския революционен окръг; лежал е в затвора²³⁷.

Семейство: съпруга Мария, р. 1880 г., син Христо на 18 г.

Животописна бележка: „Удостоверявам, че в македонското освободително дело съм взел живо и дейно участие: 1. от 1897 г. до 1900 г. ръководител на ученическите групи на ВМРО при битолската гимназия; 2. От 1900 до 1904 г. ръководител-организатор и началник на Стружката революционна околия. През Илинденското въстание с пушка в ръка съм бродил из околията; 3. От 1905 до 1912 г. съм бил окръжен ръководител, окръжен нелегален и окръжен войвода на Битолския революционен окръг; 4. През Съюзническата война минах с чета в Албания, откъдето вдигнахме първия бунт срещу сърбите (септемврий 1913 г.); 5. Участвувах в сраженията при Струга юний 1902, септемврий 1907 г. при Брежани, октомври 1912 в с. Мегленци, при с. Райца, Пържето и Мойна през 1913 г.; 6. Лежал съм в затвора през 1902 г. 9 месеци в Охрид и през 1909–1910 г. 3 месеци в битолския затвор.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1215.

№ 1216

Милан Георгиев Деянов (63 г.)

род. в Прилеп

жив. в София

04.03.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО през 1912–1913 г., взел участие във всички боеве в оперативната зона на фронта.

²³⁷ Вж. раздел Документи (№ 18)

Семейство: съпруга Ирина на 48 г., син Иван на 16 г., дъщеря Павлинка на 14 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в IX Велешка дружина, 1-ва рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1216.

№ 1217

Миленко Велянов Христов (60 г.)
род. в с. Мало Илино, Демирхисарско
жив. в с. Мало Илино, Демирхисарско
16.03.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО²³⁸.

Семейство: съпруга Гена на 52 г., дъщеря Стоянка на 22 г., дъщеря Даница на 9 г., син Илия на 18 г., син Велян на 16 г., син Христо на 13 г., син Богоя на 11 г., син Благой на 7 г. и син Петър на 4 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в VI Охридска дружина, 1-ва рота. През войната 1915–1918 г. служих като войник в 59-ти пехотен полк, I дружина, 3-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1217.

№ 1218

Миладин Цветанов Райов (78 г.)
род. в с. Сланско, Порече
жив. в с. Сланско, Порече
15.04.1943 г.

²³⁸ *Сведение:* „Ползвал се е с добро име между населението, с което се е държал добро. Служба по време на сръбското управление не е заемал.“

Заслуги: помагал на организацията и на селската чета; взел участие в МОО през 1912–1913 г.²³⁹.

Семейство: съпруга Генка на 73 г., зет Глигор на 33 г., дъщеря Стоймирка на 31 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, и служих в IV Битолска дружина. Участвах във всички боеве и походи наедно с дружината.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1218.

№ 1219

Мате Костов Сечков (60 г.)
род. в Крушево
жив. в Своге
29.03.1943 г.

Заслуги: взел участие в МОО през 1912–1913 г. като четник в партизански отред № 39 и в V Крушевски район²⁴⁰.

Семейство: съпруга Петра на 48 г., майка Захария Костова на 85 г., син Димитър Матев на 20 г., син Александър на 18 г., дъщеря Цветанка на 10 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, като четник в партизанския отред № 39 и в V Крушовски район.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1219.

²³⁹ Сведение: „Ползувал се е с име на добър българин. Се е държал добре с българите. Към сръбската власт не се е отнасял със симпатии. Държавна и общинска служба не е заемал.“

²⁴⁰ Сведение: „Преследван да бъде убит от сръбското правителство, но не успели, понеже е избегал в България.“

№ 1220

Милутин Гюрчинов Спасов (68 г.)

род. в с. Латово, Порече

жив. в с. Латово, Порече

01.03.1943 г.

Заслуги: по време на освободителните борби е бил легален деец в услуга на местната чета; участвувал в МОО през 1912–1913 г.²⁴¹.

Семейство: син Димитър на 31 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, и служих в IV Битолска дружина, 1-ва рота. Участвувал във свички походи и боеве на дружината.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1220.

№ 1221

Михаил Георгиев Кумчев (64 г.)

род. в с. Сърбци, Битолско

жив. в с. Сърбци, Битолско

06.03.1943 г.

Заслуги: участвал като доброволец в МОО през 1912–1913 г.²⁴².

Семейство: съпруга Пеша на 66 г., син Георги на 31 г., син Борис на 25 г., син Кирил на 22 г., син Васил на 20 г., син Велю на 13 г., снаха Траянка на 28 г., снаха Спасия на 18 г., внучка Мария на 9 г., внук Благой на 4 г. и внук Стефан на 1 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в VIII Костурска дружина, 2-ра рота. Награден съм с орден „За

²⁴¹ *Сведение:* „Ползувал се с добро име между българското население. Държал се е добре с него. За пеене на български народни песни е глобяван от сръбската власт, към която не е имал симпатии. Служба не е заемал.“

²⁴² *Сведение:* „Не е заемал служба по време на сръбското управление.“

храброст“ IV степен. През войната 1915–1918 г. служих като войник в 60 пехотен полк, 11-та македонска пехотна дивизия.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1221.

№ 1222

Мирчо Талев Дамчев (65 г.)
род. в с. Загорани, Прилепско
жив. в с. Загорани, Прилепско
10.03.1943 г.

Заслуги: през 1903 г. като четник взема участие в Илинденското въстание и бива ранен в сражение с турския аскер; осъден от османските власти на 15 г. тъмничен затвор, хвърлен в затвора в гр. Битоля; през Хуриета през 1908 г. освободен; участвувал е и в МОО през 1912–1913 г.²⁴³

Семейство: син Юрдан на 36 г., син Благой на 20 г., дъщеря Елена на 15 г., снаха Неда на 35 г., внук Петър на 7 г., внук Миле на 5 г., внук Славко на 2 г., внучка Донка на 1 г.

Животописна бележка: „Още през 1896 г. заклех се пред войводите Мирче Ацев, Толе Паша, като приемам идеята на организацията В.М.Р.О. за освобождението на родината ми от турската тирания. От същите бех назначен за селски войвода със своите си другари да изпълняваме каквито и да било задачи по нареждането на организацията. През 1903 г., Илинденското въстание, с моите си другари взехме участие в неравния бой срещу турския аскер в гр. Крушево, където бехме причислени към четата на Блаже Биринец. В този бой бех леко ранен. През 1904 г. попаднах в затвора в гр. Битоля с безчовешно отношение, осъден на 15 г. тъмничен затвор. На Хуриета 1908 г. бех освободен, а през 1909 г. повторно потърсен да бъда арестуван обаче избегах и заминах за Америка. През 1912 г., Балканската война, с другари напуснах Америка и

²⁴³ *Сведение:* „Не е заемал служба. Горд като българин, борец-революционер и опълченец, също през 1923 г. бил в пълна услуга на четата от Петър Пашата и Борис Неданов, като давал упътвания и на населението, повдигал им духа, но бил предаден на сърбската власт, бил бит безмилостно, осъден 5 г. затвор, лежал в гр. Битоля и Пожаревац. Освободен през 1924 г. по силата на амнистия. С блестящо държание между обществото и е редовен член на Прилепското македоно-одринско опълченско дружество, като горното е верно без преувеличение. Има брат, убит – революционер в четата на Блаже Биринец, чичовци и братовчеди, забегнали в България като борци.“ Вж. раздел Документи (№)

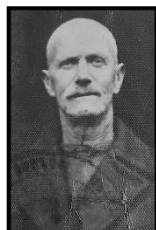
доброволно постъпихме в българската армия, като бех зачислен в М.О.О., Лозенградска дружина, 3-та рота. През всичкото време походи и бойове присъствах до примирието 1913 г. и съм награден с бронзов медал. През 1923 г. бех в пълно съдействие на четата от Петър Пашата, но бех предаден и сръбската власт ме арестува, биха ме и бех осъден на 18 г. строг тъмничен затвор в Пожаревац. През 1924 г. обаче бех и аз засегнат от дадената амнистия.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1222.

№ 1223

Миле Илиев Пуев (60 г.)
род. в с. Календра²⁴⁴, Серско
жив. в с. Календра, Серско
24.03.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО.

Семейство: дъщеря София на 17 г., дъщеря Вангелия на 15 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, и съм бил в XI Серска дружина, 1-ва рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1223.

№ 1224

Михаил Трифонов Яковчев (67 г.)
род. в с. Големо Илино, Демирхисарско
жив. в Мездра
16.02.1943 г.

²⁴⁴ Дн. Кала Дендра в Гърция.

Заслуги: бил е доброволец в МОО, взел участие в боевете срещу неприятеля в оперативната зона на фронта.

Семейство: съпруга Неда Михайлова на 61 г., син Александър на 30 г., снаха Иванка на 22 г., и внучка Надежда на 1 г.

Животописна бележка: „Подписаните Йордан Ценов Иванов, Никола Христов Леонков и Никола Стоянов Андреев – и тримата жители на с. Мездра, Врачанска околия, с настоящето засвидетелствуваме, че Михаил Трифонов Яковчев, роден в с. Големо Илино, околия Крушевска, област Битолска, а понастоящем жител на с. Мездра, Врачанска околия, е роден на 25 август 1875 г. от православни родители – баща Трифон Яковчев и майка Доста Миякова. Още невръстно момче той напуска своето село, неможейки да понася турската тирания и се преселва в България. През летото на 1897 г. той се установява в с. Мездра, гдето се предава на работа, упражнявайки занятието хлебар, млекар, кебабчия. През 1904 г. се завръща наново в своето родно село и се оженва за Неда Николова. Турският гнет и тоя път не го оставил на мира. След тримесечен съпружески живот той се вижда принуден да напусне млада булка и да се завърне пак в България, в с. Мездра, гдето живее и до днес. Тук след завръщането си продължава да упражнява занятието млекар до края на месец септемврий 1912 г. С обявяването на Балканската война срещу вековния враг – турчина, той напуска и занятие, и Мездра, отива и се записва доброволец в МОО и на 5 октомври 1912 г. бива зачислен в 1-ва рота на VI Охридска дружина. Като доброволец взима участие във всички походи и боеве на МОО, а най-главно в сраженията при Сейменли, Фере и Дедеагач. След разпускането на МОО бива уволнен на 28 юли 1913 г. През Общоевропейската война 1915–1918 г. постъпва в 60-ти македонски полк, 12-та рота, при ротен фелдфебел Дамян Георгиев от с. Люти дол, Врачанско, и служи в тоя полк до уволнението през 1918 г. Горното засвидетелствуваме с подписите си.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1224.

№ 1225

Методи Стефанов Йовев (69 г.)

род. в Охрид

жив. в Охрид

01.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО (1912–1913 г.), взел участие в боевете срещу неприятеля в оперативната зона на фронта²⁴⁵.

Семейство: съпруга Ванга, р. 1891 г., дъщеря Филка, р. 1915 г., дъщеря София, р. 1920 г., син Наум, р. 1923 г., син Коста, р. 1925 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, IX Велешка дружина, 4-та рота. Дойдох от Румъния.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1225.

№ 1226

Митре Николов Петров (64 г.)
род. в с. Сланско, Порече
жив. в с. Сланско, Порече
05.04.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО (1912–1913 г.)²⁴⁶.

Семейство: съпруга Севда на 71 г., дъщеря Стойна на 18 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, и служих в IV Битолска дружина. Участвувах във всички боеве на организацията.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1226.

²⁴⁵ Сведение: „С добро име. Не е заемал служба по време на сръбското управление.“

²⁴⁶ Сведение: „С добро име на добър българин, като към българското население се е държал добре. Не е проявил привързаност към сръбската власт, служба не е заемал.“

№ 1227

Милан Ефтимов (60 г.)
род. в Свети Николе
жив. в Свети Николе
10.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО (1912–1913 г.), взел участие във всички походи и боеве на дружината.

Семейство: съпруга Сава на 50 г., син Иван на 23 г., дъщеря Благуна на 15 г., син Венцел на 15 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, и участвах в борбите при Дедеагач, Мерхамли, Шаркьой, Раткова скала, Говедарник, Редки Буки и Султан тепе; VII Кумановска дружина, 2-ра рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1227.

№ 1228

Мите Монеv Копанов (67 г.)
род. в Щип
жив. в Щип
20.02.1943

Заслуги: доброволец през 1912–1913 г. от МОО; взел участие във всички походи и боеве на дружината.

Семейство: съпруга Люба на 60 г.

Животописна бележка: „Мите Монеv Копанов от гр. Щип, по народност българин, от български произход е като български войник доброволец в Македоно-одринското опълчение в VII Кумановска дружина, 2-ра рота, участвувал във войните през 1912–1913 г. и 1915–1918 г. Същият, Мите Монеv Копанов, от гр. Щип, като участник във войните има две отличия – медали – 1912–1913 г. и 1915–1918 г. Настоящата животописна бележка му я даваме, за да му послужи при поискване на народна пенсия, като

македоно-одрински опълченец, който е сега на възраст над 60 години. Щип, 20.02.1943 г. Подписи: Пане Янев, Никола Устичков и Йордан Мицев – и тримата честити българи от гр. Щип.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1228.

№ 1229

Мите Симеонов Сушавалия (63 г.)

род. в Щип

жив. в Щип

10.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО, взел е участие във войните през 1912–1913 г.

Семейство: съпруга Сава на 43 г., син Трайко на 20 г., дъщеря Павлина на 16 г., дъщеря Драга на 9 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване. Исто 1915–1918 г. служил в X Беломорска дивизия, 39-ти полк. Взимал е участие в освободителните борби в Македония като легален. VII Кумановска дивизия, 2-ра рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1229.

№ 1230

Миле Наумов Кулев (70 г.)

род. в с. Долно Сърбци, Битолско

жив. в с. Сърбци, Битолско

12.03.1943 г.

Заслуги: Бил е доброволец-редник в МОО; същият е взел участие във всички походи и боеве; взел участие в убийството на поп Тале Кюляф и

кметския наместник Нешо Христов и двамата гръкомани; осъден от османските власти на 15 г. затвор; след Хуриета е амнистиран²⁴⁷.

Семейство: съпруга Менка на 72 г., син Петко на 43 г., син Боше на 40 г., дъщеря Ангя на 45 г.

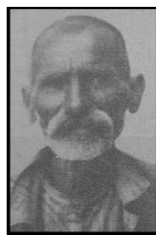
Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в XII Лозенградска дружина, нестроева рота, Като член на Македонската революционна организация лежал в турския затвор 5 г. през 1902–1908 г. Десетник на организацията, взел участие в убийството на Тале Кюлаф и кметския наместник Нешо Христов. След Хуриета пребегнал в Америка.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1230.

№ 1231

Матей Николов Кръстев (62 г.)
род. в с. Големо Илино, Демирхисарско
жив. в с. Големо Илино, Демирхисарско
19.03.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО, взел участие във всички походи и боеве²⁴⁸.

Семейство: съпруга Вайрадинка на 62 г., дъщеря Флоринка на 30 г., дъщеря Цвета на 19 г., дъщеря Велика на 17 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в VI Охридска дружина, 1-ва рота, до демобилизацията през месец август 1913 г. През войната 1915–1918 г. служих като войник в 59-ти пехотен полк, I дружина, 1-ва рота.“

²⁴⁷ *Сведение:* „До 1923 г. сръбите са правили обиски, тормозили го с това и пр. След това отдал се е на земеделието, не се е мешал в политиката. Обаче все до Освобождението ползвал се е с добро име на един корав българин. Сега се държи отлично. Макар че е стар, взема живо участие във всички национални прояви. Ползва се с отлично име като един редък и корав българин. Уважават го всички селяни.“

²⁴⁸ *Сведение:* „Ползвал се е с добро име между населението, с което се е държал добро. Служба по време на сръбското управление не е заемал.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1231.

№ 1232

Мицо Ячев Иванов (63 г.)
род. в с. Лазарополе, Реканско
жив. в с. Породин, Битолско
16.03.1943 г.

Заслуги: участвал като доброволец в МОО през 1912–1913 г.²⁴⁹.

Семейство: съпруга Цвета на 48 г., син Мелко на 31 г., син Лазар на 20 г., син Павел на 18 г., син Христо на 16 г., син Яче на 10 г., дъщеря Веселка на 19 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в I Дебърска дружина, 1-ва рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1232.

№ 1233

Михаил Деспотов Янев (68 г.)
род. в с. Латово, Порече
жив. в с. Латово, Порече
01.03.1943 г.

Заслуги: участвал в МОО през 1912–1913 г.²⁵⁰.

Семейство: съпруга Мара на 63 г., син Страшимир на 31 г., дъщеря Станка на 21 г., дъщеря Драгана на 14 г.

²⁴⁹ Сведение: „С добро име, запазвайки здраво всички български чувства за България и Македония.“

²⁵⁰ Сведение: „Държал се коректно към българското население. Ползувал се с добро име всред своето население. Прояви на привързаност към сръбската власт не е имал. Служба не е заемал.“

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, и служих в нестроевата рота на IV Битолска дружина. Получих звание ефрейтор, награден съм с бронзов медал за военна заслуга.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1233.

№ 1234

Мито Христов Николов (61 г.)
род. в с. Стругово, Демирхисарско
жив. в с. Стругово, Демирхисарско
02.03.1943 г.

Заслуги: участвувал като доброволец в МОО през 1912–1913 г.²⁵¹.

Семейство: съпруга Менка на 60 г., син Траян на 22 г., син Доне на 18 г., дъщеря Кита на 17 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в IV Битолска дружина, 2-ра рота. През есента на 1915 г. бех четник в четата на Ангеле от с. Базерник. През 1917 г. служих в македонския допълнителен полк, Скопие.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1234.

№ 1235

Митре Нешков Ангелов (69 г.)
род. в с. Върбяни, Прилепско
жив. в с. Беровци, Прилепско
22.02.1943 г.

²⁵¹ Сведение: „С добро име сред българското население. Служба по време на сръбското управление не е заемал.“

Заслуги: взел участие в МОО през 1912–1913 г.²⁵².

Семейство: съпруга Злата на 62 г., син Иван на 22 г., син Богоя на 16 г., дъщеря Невена на 11 г.

Животописна бележка: „Участвувал съм в Македоно-одринското опълчение от 1912–1913 г. Заедно с останалите другари взех участие в операциите, определени със заповед по действащата войска. През 1916 г. бех придружен с 2-ри етапен полк в Неврокоп, след което бех уволнен; VIII Костурска дружина, 1-ва рота; награден с орден „За храброст“ IV степен.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1235.

№ 1236

Мано Саздов Илиев (68 г.)
род. в с. Градище, Кумановско
жив. в с. Градище, Кумановско
03.04.1943 г.

Заслуги: взел участие в МОО през 1912–1913 г.

Семейство: съпруга Траянка на 66 г., син Трайчо на 21 г., снаха Здравка на 21 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в VII Кумановска дружина, 2-ра рота; награден с орден „За храброст“ IV степен.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1236.

²⁵² *Сведение:* „Гонен от сръбските власти като българин. С населението добре се е държал. Не е заемал никаква служба.“

№ 1237

Максим Илиев Тодоров (64 г.)
род. в с. Ранковце, Кумановско
жив. в с. Ранковце, Кумановско
27.03.1943 г.

Заслуги: участвал като доброволец в МОО.

Семейство: съпруга Николета, син Дончо на 23 г., син Стойчо на 17 г., син Киро на 12 г., син Санде на 9 г., дъщеря Марика на 20 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, и участвах в боевете с турците в гр. Шаркьой, Султантепе и Поникла като редник във 2-ра рота на II Скопска дружина; също участвах и от 1915 до 1918 г.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1237.

№ 1238

Мито Ангелов Юруков (81 г.)
род. в с. Поешево, Битолско
жив. в София
02.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО, взел участие във всички походи и боеве в оперативната зона.

Семейство: съпруга Дона²⁵³ на 67 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в IV Битолска дружина, 1-ва рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

Починал на 22.07.1943

²⁵³ На fotografiaта е съпругата Дона Юркова.

388К, оп. 4, а.е. 1238.

№ 1239

Митре²⁵⁴ Трайков Суклев (70 г.)
род. в с. Полчище, Прилепско
жив. в София
09.03.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО, участвал в оперативната зона; участвал и в Европейската война.

Семейство: съпруга Звезда на 55 г., дъщеря Стоянка на 15 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване и взел участие във всичките му походи. Участвувал съм и в Общоевропейската война. IV Битолска дружина, 1-ва рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1239.

№ 1240

Методи Георгиев Коцарев (65 г.)
род. в Охрид
жив. в София
08.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО, участвал в оперативната зона от 5 октомври 1912 г. до 28 юли 1913 г.

Семейство: съпруга Клементина на 55 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, и взел участие във всичките му походи. VI Охридска дружина, нестроева рота.“

²⁵⁴ Среща се в документацията и като Димитър.

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1240.

№ 1241

Максим Цветанов Илиев Белчев (64 г.)
род. в с. Петралица, Паланечко
жив. в София
10.03.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО.

Семейство: съпруга Яна на 54 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, във II Скопска дружина, 2-ра рота, и взех участие във всички походи от Шаркьой до Султантепе.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1241.

№ 1242

Милан Янев Стойков (63 г.)
род. в с. Горно Коняре, Кумановско
жив. в с. Горно Коняре, Кумановско
15.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО, вземал участие в оперативната зона на фронта през целата война.

Семейство: сам той.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване. В България отидох преди войната от турската войска и стъпих доброволно в опълчението в VII Кумановска дружина, 2-ра рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1242.

№ 1243

Милан Стойков Стойковски²⁵⁵ (77 г.)

род. в Куманово

жив. в Куманово

17.04.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО през 1912–1913 г.

Семейство: съпруга Василка на 46 г., дъщеря Марийка на 18 г., дъщеря Добринка на 13 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в VI Охридска, 1-ва рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1243.

№ 1244

Милан Божков Божинов (68 г.)

род. в Тетово

жив. в София

29.04.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО.

Семейство: съпруга Севда на 48 г., дъщеря Иванка, дъщеря Парашкева.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, във II Скопска дружина, 1-ва рота, № 217. Взел участие в боевете при Люлебургаз, Кишан и пр.“

²⁵⁵ В документацията фамилното име се среща и като Стоевски.

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1244.

№ 1245

Младен Димов Новков (62 г.)
род. в с. Брощица, Дебърско
жив. в София
06.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО.

Семейство: съпруга Алтъна на 56 г., дъщеря Надежда на 19 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в I Дебърска дружина, 3-та рота, редовен член в софийското македоно-одринско опълченско дружество.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1245.

№ 1246

Милан Христов Димитров (64 г.)
род. в с. Маловци²⁵⁶, Кукушко
жив. в София
06.03.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО.

Семейство: съпруга Йорданка на 49 г., син Борис на 15 г., син Георги на 11 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и

²⁵⁶ Дн. Илиолусто в Гърция.

повикване, и участвах във всичките му походи. Числех се във 2-ра рота на XIV Воденска дружина.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1246.

№ 1247

Милан Илиев Шапкалиски (61 г.)

род. в Кратово

жив. в Кратово

13.03.1943 г.

Заслуги: доброволец-редник в МОО през 1912–1913 г.; взел участие в боевете срещу неприятеля в оперативната зона на фронта.

Семейство: съпруга Гена на 54 г., дъщеря Любица на 16 г., син Стоян на 33 г., син Драган на 29 г., снаха Драга на 28 г., внук Митко на 9 г., снаха Даница на 26 г., внук Иван на 5 г.

Животописна бележка: „Още от младите години съм бил в македонските освободителни борби като легален работник във ВМОРО. Като такъв през 1905 г. бех изпратен от г-н Стоил Антов, околийски войвода в гр. Кратово, да отида в Крива паланка и там да организирам – понеже Крива Паланка е най-близо до българската граница и не е била организирана за борба против турчина. След 9-месечно работене успяхме да я организирам, но бидохме предадени от шпиони на турските власти и бидохме хвърлени в турския затвор – аз и Алекси Иванов Гърчев, също от Кратово, като биваме бити и оковани в окови, и докарани в Кратово. В 1912–1913 г., когато почнаха сърбите да тормозят всичко българско, тогава Дончо Ангелов – районен войвода, и Славко Абазов събраха и ни отведоха в Одринския вилает и се зачислихме в Македоно-одринското опълчение в XV Щипска дружина. Взехме участие в походите и действията в същата дружина до края на войната през 1913 г. През Европейската война, 1915–1918 г., бех в редовете на българската армия в XI Македонска дивизия, 63-ти пехотен полк. Взех участие във всички походи и боеве, където полкът действуваше. Аз съм човек на 61 г., отслабнал, изнемошел от войните, изгубил всичко, както здравствено, така и материално; и

средства за живот немам, и затова молим да ми се отпусне некаква подкрепа, възнаграждение за моите заслуги за България²⁵⁷.”

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1247.

№ 1248

Нестор Илиев Смилев (65 г.)
род. в с. Мало Илино, Демирхисарско
жив. в. с. Мало Илино, Демирхисарско
20.04.1943 г.

Заслуги: участвал като четник с оръжие в ръка в Илинденското въстание и във всички сражения с турците²⁵⁸.

Семейство: Съпруга Неда на 65 г., син Толе на 40 г., син Гоше на 22 г., снаха Петра на 40 г., снаха Неда на 22 г., внук Киро на 20 г., внук Мито на 14 г.

Животописна бележка: „Подписаният Нестор Илиев Смилев, роден и живущ в с. Мало Илино, околия Крушовска, на възраст 65 г., на 15.07.1903 г. се зачислих в организираната чета на Йордан Пиперка и с пушка в ръка съм взимал живо участие в сраженията с турците. На 10 юлий участвах при Герамидницата, Церско, когато загина Йордан Пиперка, подир това с Ник Дечев на 12 септември при Бигла, Боишка планина. Подир това се прехвърлих в четата на Сотир Ристев, па на 14 септември влезнахме в сражение с аскера в Брезовско, където загина и Сотир.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1248.

²⁵⁷ Подписано от свидетелите Георги Петров Шатев, Маноил Алексов Христов и Георги Костадинов Чукчуков.

²⁵⁸ *Сведение:* „Ползвал се е с добро име между населението, с което се е държал добро. Служба по време на сръбското управление не е заемал.“

№ 1249

Никола Георгиев Китинов (64 г.)

род. в с. Цапари, Битолско

жив. в с. Цапари, Битолско

29.04.1943 г.

Заслуги: през време на освободителните борби е вземал участие във всички сражения с оръжие в ръка²⁵⁹.

Семейство: син Троян на 20 г., снаха Данка на 19 г., внук Борис, р. 1942 г.

Животописна бележка: „През време на освободителните борби взимал съм участие с оръжие в ръка в много сражения. Участвувал съм и в сражение на Пелистер планина на 22 септемврий 1903 г. с войводата Ацка Коларчето. Там съм изгубил брат си Иван Г. Китин²⁶⁰ и братовчеда Марко Т. Китин.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1249.

№ 1250

Нако Янев Делипетров (91 г.)

род. в с. Мутулово, Кукушко

жив. в София

16.02.1943 г.

Заслуги: униатски свещеник; като организиран четник от ВМРО взел участие в сраженията с турците през Илинденското въстание (1903 г.) в четата на Иван Карасулията; раняван и осъден от турците на 3 г. затвор, които излежал в Солун.

Семейство: вдовец, р. на 20.04.1851 г.

Животописна бележка: „Заявявам, че съм роден от родители българи – Яно Делипетров и София Янова, че в миналото съм бил свещеник в

²⁵⁹ *Сведение:* „Държал се е добро. Не е заемал служба по време на сръбското управление.“

²⁶⁰ Иван Китин (Йонче Китин) – войвода на цапарската селска чета по време на Илинденското въстание.

родното си село, че от 1902 до 1903 г. съм бил член на ръководното тело на Македоно-одринската революционна организация в с. Мутулово, че съм бил по време на въстанието нелегален четник в четата на Иванчо Карасулски 20 дни, че съм бил раняван от турския аскер в левата ръка, че съм бил арестуван от турската власт и заедно с други революционни дейци от Кукуш и околията през 1903 г. съм бил малтретиран и със синджир на врата откаран в Солун, и хвърлен в Беязкуле, че съм осъждан за революционна дейност на тъмничен затвор и освободен по време на общата амнистия през 1904 г., и че до 1912 г. съм бил легален деец в редовете на Македоно-одринската революционна организация.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1250.

№ 1251

Неделко Мойсов Дамчев (63 г.)
род. в с. Кукуречани, Битолско
жив. в Битоля
08.03.1943 г.

Заслуги: през 1900 г. бил легален селски войвода; през въстанието бил четник със селския войвода Иван Роглев; взел участие в сражението против турския аскер при селата Гявато и Смилево; по сръбско време бил арестуван²⁶¹.

Семейство: съпруга Спасия на 44 г., дъщеря Вера на 19 г., дъщеря Блага на 15 г., дъщеря Сребра от първия брак, син Цветан от втория брак, син Михаил от втория брак.

Животописна бележка: „Аз съм покърстен 1900 г. от Стоян Донски в черквата в с. Кукуречани. До въстанието работих най-много като селски войвода, легален, с началника Нечо Кочов. Пред въстанието 3–4 дена бехме повикани в с. Облаково от щаба, за да ни даде упътвания що да правим. Мене ме определиха с Йован Роглев от с. Лисолай. Първа помощ бехме в Гявато, кога гореха от там Смилево, където бехме поставени на Гьорев гроб. Тамо се стражавахме с аскерот, който идеше да спасява разбитите войски турци от Смилево на Илинден. Избихме им доста войници, али те беха много и ние отстъпихме, и те отидоха и спасиха

²⁶¹ Сведение: „През време на сръбското робство се е държал отрицателно със сръбската власт и не е заемал никаква служба.“

аскери, що беше в Смилево. Аз седех в четата до разтурването, а и после работях по въстанието за полза на българския народ. От сърбите бех 3 г. затвор, а брат ми застрелан.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1251.

№ 1252

Никола Христов Скаев (83 г.)
род. в с. Вранешица, Кичевско
жив. в с. Вранешица, Кичевско
18.03.1943 г.

Заслуги: през 1901 г. бил заловен с 35 души и осъден на смърт; през 1903 г. бил амнистиран и участвал във въстанието със селския войвода Трайко Илиев; взел живо участие в сражението в с. Кладник; бил затварян и осъждан от турците; бил затварян без присъда и от сърбите²⁶².

Семейство: син Евтим Н. Скаев на 58 г. и снаха Мария на 56 г.

Животописна бележка: „Посветен съм във ВМОРО през 1898 г. от Даме Груев. От 1898–1901 г. се занимавах с покупка, пренасяне, разпределение на оръжие Мартинки и Гра между гражданите-селяни. През 1901 г. по предателство бе заловено оръжие и преносвачите. Заловени бехме 35 души. Аз бех осъден на смърт (идалб). През март 1903 г. бех амнистиран. Во въстанието бех със селския войвода Трайко Илиев и взех живо участие в големото сражение при с. Кладник на 10 август. През 1906 г. по повод убийството на шпионина гъркоман Лазо Бербера бех затворен и осъден на 3 г. и освободен на Хуриета. През сръбското робство три пъти бех затварян, но без присъда.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1252.

²⁶² *Сведение:* „Ползвал се с добро име. Добре се е държал с населението. Не е заемал никаква служба, нито пък заема сега такава.“

№ 1253

Никола Митров Манчев (65 г.)

род. в с. Болно, Ресенско

жив. в с. Болно, Ресенско

05.03.1943 г.

Заслуги: участвувал в Илинденското въстание с оръжие в ръка, както и в много други стражания²⁶³.

Семейство: съпруга Стефка на 50 г., син Димитър на 40 г., син Живко на 37 г., син Кръсто на 24 г., син Христо на 22 г., дъщеря Вера на 14 г., снаха Милка на 35 г., снаха Лена на 30 г., внучка Драга на 6 г., внук Ташко на 5 г., внук Кръсто на 1 г., внучка Зора на 2 г.

Животописна бележка: „Участвувал съм в Илинденското въстание с оръжие в ръка, като съм взел живо участие във всички сражения, в които баща ми падна убит от турците, а също така и брат ми.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1253.

№ 1254

Наум Спиоров Сазданов (67 г.)

род. в с. Цапари, Битолско

жив. в с. Цапари, Битолско

25.02.1943 г.

Заслуги: сражавал се по време на Илинденското въстание през 1903 г. в четата на войводата Ацко Трайков Цветанов; също бил в четата на Георги Сугарето²⁶⁴.

Семейство: съпруга Христина на 64 г., син Траян на 31 г., снаха Флоринка на 31 г., внук Владимир на 14 г., внучка Данка на 12 г., внучка Цвета на 10 г., внучка Милка на 8 г., внук Георги на 6 г.

Животописна бележка: „Вземал е участие като нелегален с войводата Ацко Трайков Цветанов (от с. Базерник) в стражанията през 1903 г. в с.

²⁶³ Сведение: „Държал се много добре. Служба не е заемал.“

²⁶⁴ Сведение: „Добре, не е заемал служба.“

Покървено, Ресенско, в с. Болно, също Ресенско, и в с. Боища, Битолско, и в с. Кривени, Ресенско. Участвувал съм с четата на Георги Сугарето тоже. В страженията падна убит баща ми и моят брат. Паднаха убити и двама мои чичовци на име Гаврил Котев Сазданов и Саздан Котев Сазданов, а също моята тетка Софка Котева Сазданова, а също и моят братовчед Христо Вангелов Сазданов. Всичко от едно наше семейство паднале убити шест човека на полестражението в с. Цапари, на ден Гюрговден 1903 г., и други стражениа по другите участъци на дадения район.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1254.

№ 1255

Никола Ставрев Чаушов (67 г.)
род. в с. Янковец, Ресенско
жив. в с. Янковец, Ресенско
16.03.1943 г.

Заслуги: участвувал в Илинденското въстание с пушка в ръка, също и в освободителни борби; бил е арестуван няколко пъти от турците²⁶⁵.

Семейство: съпруга Поликсена на 57 г., син Владимир на 27 г., син Михаил на 20 г. и син Георги на 15 г.

Животописна бележка: „Участвувал съм в Илинденското въстание с пушка в ръка и във всичките освободителни борби заедно с войводата Славейко Арсов, като съм взел живо участие във всичките стражениа срещу поробителите на България. Бил съм арестуван няколко пъти през турско време.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1255.

№ 1256

Наум Ангелев Тноков (75 г.)
род. в с. Цапари, Битолско

²⁶⁵ *Сведение:* „Добър българин. Служба не е заемал по време на сръбското управление.“

жив. в с. Цапари, Битолско
18.04.1943 г.

Заслуги: по време на Илинденското въстание взел живо участие в стражението на Пелистер²⁶⁶.

Семейство: син Славко на 35 г., снаха Донка на 34 г., внук Надежда на 14 г., внучка Стефанка на 12 г.

Животописна бележка: „Заявявам следното: че във време на Илинденското въстание вземал сум участие сос оръже вов рака сас войводата Насе Гечев²⁶⁷ и сме навсекаде ходиле, и последно бех вов стражението на Пелистер, и така се привърши въстанието.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1256.

№ 1257

Никола Кишев Бубев (61 г.)
род. в с. Гявато, Битолско
жив. в с. Гявато, Битолско
05.03.1943 г.

Заслуги: четник и влизал в сражения през 1903 г.; ранен, заловен от турците и изпратен на заточение²⁶⁸.

Семейство: съпруга Ангя, р. 1883 г., син Кръсто, р. 1922 г., син Наум, р. 1929 г.

Животописна бележка: „Отначало бех работник за македоно-одринския комитет и след това бех четник в четата на Наум Георгиев Бендев. Участвувах с пушка в ръка в стражението против турците в с. Доленци и след това в с. Гявато. Когато бе запалено с. Гявато на 27 юлий 1903 г. (стар календар), преостаналите четници с войводите се оттеглихме в смилевските планини и в самото с. Смилево, където бех ранен в лева ръка.

²⁶⁶ Сведение: „С недобро им. Бил кметски наместник на с. Цапари. С населението се държал добре.“

²⁶⁷ Насе Гечев е войвода на чета на ВМОРО по време на Илинденското въстание, убит от сръбските власти през 1913 г.

²⁶⁸ Сведение: „През сръбското време се е държал като изпитан и кален българин. Не е заемал никаква служба.“

Оттам бех докаран в болницата в Битоля от турските войници, понеже бех заробен от турците с други четници в с. Смилево. Докаран бех в Битоля на болница и след моето заздравяване откаран бех в Солун от битолския затвор, и след това в Смирна, Мала Азия, и Александрета, и след това в Алеп, Урфия, Беречик, след което минахме реката Еуфрат в гр. Суверик. Оттам в Диарбекир. От Александрета до Диарбекир пътувахме пеша 18 дена. След освобождаването ми върнах се в Цариград и там отново бехме арестувани, и лежах в затвора 6 месеци. Бехме интернирани и отново върнати в с. Гявато. В Балканската и Европейската война не съм участвувал.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1257.

№ 1258

Никола Здравев Шапърданов (72 г.)

род. в Крушево

жив. в Крушево

27.04.1943 г.

Заслуги: взел е живо участие с оръжие в ръка в борбите за свободата на Македония; бил е 3 г. групов началник; борил се е със сръбската и гръцката пропаганда²⁶⁹.

Семейство: съпруга Донка на 65 г., син Тома на 33 г., снаха Миропа на 27 г. и внучка Драгица на 4 г.

Животописна бележка: „Покърстен съм в организацията 1897 г. от Методи Стойчев. Зел съм живо участие в сички организационни движения. Постоянно съм имал връзка с четите за сичко. Земал съм живо участие за събиране пари за комитета. Зел съм участие в убийства на шпиони. С Петър Ацев бех 3 г. групов началник в Крушово. Зех участие в сражението в с. Ракитница с групата от Крушово. Пренасял съм оръжие по селата, разпространявах вестника „На Оръжие“. Борил съм се със сърбски и гръцки пропаганди, въобще сичко, каквото налагаше комитетот. На 10 юний 1902 г., подгонен от турците, станах нелегален с четата на Петър Ацев. Зех участие в стражение във Велешко, Никодинско, заедно с четата на Никола Дечев; бех осъден от турците задочно. Арестуван бех от сърбите. Земаха ми и пари за откуп, и пренасал

²⁶⁹ *Сведение:* „Държал се е добре.“

съм чети от едно на друго място. Въобще сичко съм вършил, колкото ми позволяваха силите. Вижте брошурата „Крушово“.

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1258.

№ 1259

Никола Георгиев Йовков (81 г.)
род. в с. Новаци, Битолско
жив. в с. Новаци, Битолско
14.04.1943 г.

Заслуги: бил е четник в четата на Тодор Златков през време на Илинденското въстание; сражавал се с турската войска²⁷⁰.

Семейство: съпруга Доста, р. 1875 г.

Животописна бележка: „Аз съм се заклеял пред Тодор Златков в присъствието на Михаил Христов (Врабец)²⁷¹. Във време на въстанието аз съм се числил в четата на Тодор Златков и съм взел участие в сраженията в с. Дуня, с. Паралово и с. Будимирци. В борбата с турската войска и после въстанието съм работил за същата идея.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1259.

№ 1260

Никодим Иванов Шумков²⁷² (66 г.)
род. в с. Цер, Битолско
жив. в с. Цер, Битолско
22.02.1943 г.

²⁷⁰ Сведение: „Добро се е държал с населението и властта. Не е заемал служба.“

²⁷¹ Вж. пенсия № 1203.

²⁷² Вер. роднина на българския възрожденец Иван Божинов Шумков.

Заслуги: бил е селски четник в четата на Юрдан Пиперката. Сражавал се с турската войска в с. Брод, с. Брезово и с. Карбуница²⁷³.

Семейство: съпруга Ванка на 55 г., син Стоян на 22 г. и Методи на 15 г.

Животописна бележка: „През 1902 г. бех 25-годишен хлебяр в Румъния, в Крайова. През зимата дойдох си дома в родното ми с. Цер и с драго сърце купувахме оръжие за Илинденското въстание, за освобождението на Македония. В това време бех селски четник под войводата Юрдан Пиперка, Кическо. 1. Съм участвувал в моето с. Цер с турския аскер, който беше тръгнал от Кичево за гр. Крушово и тук стражавахме се с аскера три (3) часа, и с това стражение куртулихме 300 души четници на войводата Питу Гулев²⁷⁴ от гр. Крушево; 2. Участвувал съм помежду Цер и Велмевци с турския аскер и башибозук, дето падна убит войводата Юрдан Пиперка; 3. Участвувал съм в с. Брезово, дето паднаха 7 души церани и войводата Д. Матлиев; 4. Участвувал съм в с. Карбуница с войводата Дечева, там дето паднаха 9 души церани.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1260.

№ 1261

Насте Янков Бечваров (83 г.)
род. в с. Цапари, Битолско
жив. в с. Цапари, Битолско
25.02.1943 г.

Заслуги: работил като четник и куриер; вземал участие във въстанията с оръжие в ръка през 1903 г.; измъчван от турците, а през 1915 г. от сръбите; заточен бил в Диарбекир, Мала Азия²⁷⁵.

Семейство: съпруга Парашкева на 75 г., посинен Тодор на 58 г., снаха Костадинка на 51 г., внук Александър на 22 г., внук Георги на 18 г., снаха Мария на 19 г.

²⁷³ *Сведение:* „Добре се е държал по време на сръбското управление.“

²⁷⁴ Питу Гули (1865–1903) е легендарен войвода на ВМОРО от времето на Илинденското въстание, родом от Крушево, от влашки произход.

²⁷⁵ *Сведение:* „Ползвал се с недобро име през време на сръбското робство.“

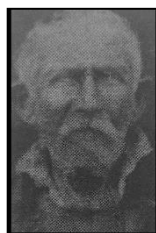
Животописна бележка: „Лежал бех на заточение в Диарбекир, Мала Азия, заедно с моя баща, когото оставих там на път, мъртъв и непогребан. Преди да ме земат заточение работил съм куриер за пренасяне на оръжие и други работи. През 1903 г. измъчван съм от турците, а 1915 г. измъчван от сърбите, като работих по организацията за поддържане на четата на войводата Кърсте Леонде.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1261.

№ 1262

Неделко Ризов Мешков (66 г.)
род. в с. Могила, Битолско
жив. в с. Могила, Битолско
05.04.1943 г.

Заслуги: четник и е взел участие в сражения²⁷⁶.

Семейство: съпруга Иванка на 65 г., син Ане на 22 г., син Милан на 18 г.

Животописна бележка: „През 1900 г. заклет съм от войводата Стоян Донски. Отначало бех като работник-куриер по изпращане и пречакване на разни чети па до 1903 г., когато и станах нелегален при разбиване на Цветковата чета, понеже Цветков беше на конак в моята къща. До свършването на востанието бех отначало с войводата Алекса Коларов от с. Базерник. С Георги Сугарев бехме влезли в много стражения в Цапари, Пелистер и още много други. След завършването на востанието дойдох в Битола при австрийския консул и бех ослободен.“

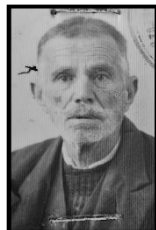
Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1262.

²⁷⁶ *Сведение:* „С властта и населението добре. Не е заемал никаква служба по време на сръбското управление.“

№ 1263

Никола Божков²⁷⁷ Троячанец (77 г.)
род. в с. Трояци, Прилепско
жив. в София
25.02.1943 г.

Заслуги: вземал е живо участие в освободителните борби като войвода и е влизал в няколко сражения²⁷⁸.

Семейство: съпруга Пелагия на 68 г.

Животописна бележка: „През 1894 г. кълнах се пред Даме Груев. През 1896 г. паднах в затвора. След излизането от затвора през 1897 г. пренасах организационните пушки от България в Прилепско. През 1898 г. пак бех арестуван и лежах 8 месеца. В 1901 г. станах нелегален. Същата година през месец октомври посрещнах Гоце Делчев. През 1902 г. Гоце ме изпрати на почивка в София. В 1903 г. на 15 март заминах с чета, състояща се от 29 души, в Прилепско. Сражения дадохме в Топличките гори на 15 юлий 1903 г. Второ сражение дадохме на Студенина, Беловодичко. Бехме три чети – Петре Ацев, Колйо Пешков и аз. Дадохме 15 души. На 16.06. с Пере Тошев изгорехме Градинешки хан. На 25 август залових Килета Османа и изгорех кулата на Булиман. В освобождението бех в изгнание.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1263.

№ 1264

Никола Котев Низамов²⁷⁹ (76 г.)
род. в с. Янковец, Ресенско
жив. в с. Янковец, Ресенско
08.03.1943 г.

Заслуги: голем деец, участник във всичките освободителни борби; осъждан на няколко години затвор от турците; през и преди

²⁷⁷ В пенсионната документация се среща и като Бошков.

²⁷⁸ Вж. раздел Документи (№)

²⁷⁹ Никола Низамов е баща на видния български и американски журналист, и деец на Македонската патриотична организация Христо Низамов и вуйчо на Симеон Радев.

Илинденското въстание е участвувал с оръжие в ръка в освободителните борби и се е сражавал с турците²⁸⁰.

Семейство: съпруга Марица на 65 г., син Кръстьо на 35 г.

Животописна бележка: „През и преди Илинденското въстание съм участвувал с оръжие в ръка в освободителните борби и сражавал съм се с турците. Четник на войводата Славейко Арсов.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1264.

№ 1265

Наум Настев Димов (61 г.)
род. в с. Стрежево, Битолско
жив. в с. Стрежево, Битолско
05.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО²⁸¹.

Семейство: син Цветан Наумов Настев на 20 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в IV Битолска дружина, 4-та рота. През войната 1915–1918 г. служил като войник в 63-ти пехотен полк, I дружина, 12-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1265.

№ 1266

Нанчо Настев Янев (60 г.)
род. в с. Базерник, Демирхисарско
жив. в с. Базерник, Демирхисарско
25.03.1943 г.

²⁸⁰ *Сведение:* „От сръбската власт подозиран като добър българин.“

²⁸¹ *Сведение:* „През сръбския режим държал се добре като българин, служба не е заемал.“

Заслуги: бил е доброволец в МОО през 1912–1913 г.²⁸².

Семейство: съпруга Доста на 57 г., син Александър на 20 г., син Иван на 17 г., син Владимир на 8 г., дъщеря Драгица на 14 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в VI Охридска дружина, 3-та рота, където служих до демобилизацията през месец август 1913 г.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1266.

№ 1267

Никола Левков Максимов (71 г.)
род. в с. Марчино, Кратовско
жив. в с. Марчино, Кратовско
20.03.1943 г.

Заслуги: доброволец-редник в МОО през 1912–1913 г.

Семейство: съпруга Мария на 68 г., зет Сребрен на 30 г., дъщеря Трайка на 32 г., внучка Илинка на 11 г., внучка Сребрена на 7 г., внук Ангел на 5 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в III Солунска дружина, 1-ва рота. От сърбите бех осъждан на 18 месеци затвор по политически работи.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1267.

²⁸² *Сведение:* „Ползва се с добро име между населението, а от властта презиран като българин, служба не е заемал.“

№ 1268

Неделчо Иванов Тагарев (63 г.)

род. в с. Пирин, Мелнишко

жив. в София

04.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО през 1913 г.

Семейство: съпруга Донка на 63 г., син Иван на 19 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, и съм взел участие във следните важни бойове: Дедеагачко, с. Мерхамлъ, при пленяването на Енвер паша, на Шаркьой, Султантепе и др. И съм раняван при Султантепе. Също притежавам и орден „За храброст“. V Одринска дружина, 3-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1268.

№ 1269

Недан Христов Петков (61 г.)

род. в с. Долно Сърбци, Битолско

жив. в Битоля

05.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО²⁸³.

Семейство: съпруга Магда, р. 1887 г. и дъщеря Надежда, р. 1923 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в IV Битолска дружина, 1-ва рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1269.

²⁸³ Сведение: „Държал се е отрицателно към сръбската власт и не е заемал никаква служба. Проявява се като добър българин и се ползва с добро име.“

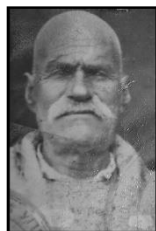
№ 1270

Никола Георгиев Спасов (75 г.)

род. в с. Яна, Лозенградско

жив. в с. Яна, Лозенградско

19.03.1943 г.

Заслуги: през въстанието е бил в четата на Маджаров и се е сражавал с турците при с. Ковчас, Пирек и Дерекьой; през Балканската война е бил доброволец в МОО, в VIII Костурска дружина, която пленила Енвер паша.

Семейство: съпруга Нейка, р. 1882 г., син Иван, р. 1904 г.

Животописна бележка: „Взел живо участие през въстанието 1903 г. в четата на Маджаров и се е сражавал с оръжие в ръка в с. Ковчаз, Пирок, Дерекьой и др. След въстанието остава в България и през Балканската война е доброволец в VIII Костурска дружина и VII Кумановска, и хванахме Енвер паша в плен. През Европейската война – във 2-ри Македонски полк, картечна рота. Сега немил и недраг, без подслон.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1270.

№ 1271

Насте Янакиев Радев (70 г.)

род. в с. Латово, Порече

жив. в с. Латово, Порече

01.03.1943 г.

Заслуги: през 1903 г. е взел активно участие с пушка в ръка с четата на Ванчо Сърбаков²⁸⁴ против турците; сражавал се е с тях пред и при с. Латово и по върха Лесек; през 1912–1913 г. постъпил като доброволец в МОО²⁸⁵.

Семейство: съпруга Цвета на 65 г., син Санде на 33 г.

²⁸⁴ Ванчо Мицков Сърбаков-Сърбака е киевско-поречки войвода на ВМОРО, участник в Илинденското въстание, родом от с. Вранещица, Киевско.

²⁸⁵ *Сведение:* „През сръбското робство се е ползвал с име на добър българин. Държал се е добре с българското население. Прояви на привързаност към сръбската власт не е имал. Служба не е заемал.“

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване. Служих в 1-ва рота на IV Битолска дружина, участвах в свички боеве и походи на дружината. Награден съм с кърст „За храброст“ в 1916 г.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1271.

№ 1272

Никола Иванов Доков (63 г.)
род. в Ресен
жив. в Ресен
27.02.1943 г.

Заслуги: през 1912–1913 постъпил в МОО като доброволец, вземал участие в боевете в оперативната зона на фронта²⁸⁶.

Семейство: дъщеря Йордана, р. 1927 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, и участвувал в боевете в оперативната зона; VIII Костурска дружина, 1-ва рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1272.

№ 1273

Наум Христов Пецалев (72 г.)
род. в с. Сопотско, Ресенско
жив. в с. Сопотско, Ресенско
04.03.1943 г.

²⁸⁶ Сведение: „От населението се ползва с добро име, а от властта – заподозрен. Служба не е заемал никаква през сръбския режим.“

Заслуги: доброволец в МОО²⁸⁷.

Семейство: съпруга Донка на 63 г., син Методий на 20 г., снаха Николина на 20 г., внук Анастас на 1 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, и участвувал в боевете в оперативната зона; X Прилепска дружина, 4-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1273.

№ 1274

Негре Ангелов Пейданов (70 г.)
род. в с. Осой, Реканско
жив. в Битоля
04.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО; през 1915–1918 г. служил като войник в 62 пехотен полк²⁸⁸.

Семейство: син Ангел, р. 1925 г., син Петко, р. 1928 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, и участвувал в боевете; I Дебърска дружина, 2-ра рота. През войната 1915–1918 г. служил съм като войник в 62-ри пехотен полк, 5-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1274.

²⁸⁷ *Сведение:* „Ползвал се с добро име между населението. Не е заемал никаква служба по време на сръбското управление.“

²⁸⁸ *Сведение:* „Държал се е отрицателно към сръбската власт и не е заемал никаква служба.“

№ 1275

Наум Стефанов Чакъров (67 г.)
род. в Струга
жив. в София
10.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО.

Семейство: сам той.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване. Пристигнал от Румъния, от гр. Търну Мъгурели през ноември 1912 г. Служил в VI Охридска дружина, 4-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1275.

№ 1276

Никола Андонов Стоянов Семерджиев (65 г.)
род. в с. Лелово, Кукушко
жив. в София
28.04.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО.

Семейство: съпруга Йорданка на 53 г., син Александър на 22 г., дъщеря Велечка на 19 г., син Костадин на 11 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор в XV Щипска дружина, 4-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1276.

№ 1277

Огнен Стойчев (86 г.)
род. в с. Доленци, Демирхисарско
жив. в с. Доленци, Демирхисарско
06.04.1943г.

Заслуги: участвал като четник с пушка в ръка в Илинденското въстание; участвал и в сражението при Герамидница, където е загинал Йордан Пиперката²⁸⁹.

Семейство: съпруга Петра на 75 г., син Наке на 32 г., снаха Софка на 32 г., внук Любомир на 6 г.

Животописна бележка: „На 19.07.1903 г. се зачислих в организираната чета на Сотир Ристев и с пушка в ръка съм взимал живо участие в сражението с турците на 20 юлий при обсадата на черкезкото Ново село и на 10 август на Герамидница, Церско.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1277.

№ 1278

Пандо Ташев Турунджов (63 г.)
род. в с. Екши су, Леринско
жив. в Битоля
12.03.1943 г.

Заслуги: бил четник през време на Илинденското въстание (1903 г.); участвал в борбите срещу гърците заедно с войводата Дзоле Гергев; затварян от сръбските власти²⁹⁰.

Семейство: съпруга Анастасия на 60 г., син Кирил на 30 г., син Александър на 21 г.

²⁸⁹ Сведение: „Ползвал се с добро име между населението. Служба не е заемал по време на сръбското управление.“

²⁹⁰ Сведение: „Държал се с отрицателно към сръбската власт и не е заемал никаква служба. Проявява се като добър българин и се ползва с добро име.“

Животописна бележка: „От 1898 г. бех покръстен от войводата Георги Ив. Марков и в с. Екши су дадох клетва за борба против потисниците на българския народ и се наредих като нелегален организатор да посрещам и изпращам нелегалните чети до 1904 г., когато се залови по-големият ми брат Александър Т. Турунджев, районен войвода. Съм вземал участие при избиването на шпионите, които го предадох в с. Айтос. С брат ми съм участвувал и във въстанието през 1903 г. По-сетне взех участие при страженията в с. Пападия с войводата Дзоле от с. Баница против гръцките чети. Така продължих борбата до 1912 г., когато турците беха не затворили в битолските казарми. След прогонването на турците под гръцкия режим работех до 1916 г., когато с нашите войски напуснах бащиния си край досега. До 1925 г. живеех във Варна, когато бех от там изпратен със специална мисия в гр. Битоля и там заловен от сръбите и затворен от 1925 до 1918 г.²⁹¹“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388K, оп. 4, а.е. 1278.

№ 1279

Петко Стойков Петков (72 г.)
род. в с. Старавина, Мариово
жив. в Битоля
31.03.1943 г.

Заслуги: четник при войводата Димко Могилчето, взел участие и действувал до края на Илинденското въстание; след въстанието е осъден и изпратен на заточение до Хуриета²⁹².

Семейство: съпруга Бойка на 56 г., дъщеря Мара на 18 г.

Животописна бележка: „Аз съм заклет от Димко Могилчето. Работих легален до въстанието. Във въстанието бех с Димко и Дедо Кольо. Есента после разтурването на четите нашата чета бехме в с. Болно, сардисани бехме от всичките страни от аскера. Сражението открихме неделя до Шорка²⁹³ на ручек се сражавахме, па се предадохме, дваца ни убиха.

²⁹¹ Вж. раздел Документи (№ 1 и № 2)

²⁹² *Сведение:* „През време на сръбското робство се е държал отрицателно към сръбската власт и не е заемал никаква служба. Сега се проявява като добър българин и се ползува с добро име.“

²⁹³ Така е в текста.

Когато се сторихме теслим не забраха и не откараха в затвор. След това не изпратиха сургун, заточени в Родосто до пролетта.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1279.

№ 1280

Петър Търпев Гещаков (85 г.)
род. в с. Гявато, Битолско
жив. в с. Гявато, Битолско
26.03.1943 г.

Заслуги: четник в Илинденското въстание, участвал във всички боеве с турците; тормозен от сръбското управление, била му е запалена къщата²⁹⁴.

Семейство: син Ламбо, р. 1885 г., съпруга Менка, р. 1875 г., внук Тодор, р. 1912 г., внук Климе, р. 1923 г., снаха Таса, р. 1920 г., снаха Славка, р. 1923 г., внучка Радка, р. 1934 г., внучка Драгиня, р. 1939 г., внук Благой, р. 1933 г.

Животописна бележка: „На 1901 г. намирах се в Цариград и работех в организацията, която събираше помощ в пари и хора и ги изпращаше в Македония срещу турците. Аз в тая организация бех като началник. Събранието си правехме в българската болница в Цариград, където се събирахме всека седмица. С мене беха още трима началници от Македония. Единият как се казваше презиме, както и местото, откъде беше, не си помна, а вторият беше некой си Васил от с. Баница, а третият беше Кърсте Халев от с. Езерани. Един ден той ни представи разписки на сумата от по 5, 4 и 3 наполеона да ги даваме на хората, от които ще събираме помощи за Македония и когато излегохме от болницата, веднага всичките бехме арестувани и закарани в затвора, където лежахме по 2 месеца и след като дадохме всички по 9 наполеона, бехме веднага освободени. Като се върнах в селото си, вдигна се въстанието. Бихме се с турците и като го запалиха с. Гявато, изгоре и моята къща с целата покъщнина. Ние продължихме сражение из горите с турците до самия край на въстанието. След въстанието върнах се при семейството и намерих жената си с децата голи и боси. След това продължих борбите си

²⁹⁴ *Сведение:* „През сръбското робство е бил българин с непоколебим дух, не е заемал никаква служба. Непоколебим българин. Слеп и неспособен за никаква работа.“

за Македония и България. През годините от 1911 до 1925 г. работех пак в четите и преследван бех от сърбите, и в началото на 1915 г. беше ми запалена къщата от сърбите, като не ми беше позволено нищо да изкарам отвътре, вследствие което ми умре съпругата и след това от големи мъки и аз ослепех.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1280.

№ 1281

Пейко Петров Филипов (72 г.)
род. в с. Радово, Демирхисарско
жив. в с. Ново село, Демирхисарско
15.04.1943 г.

Заслуги: участник в Илинденското въстание; четник на войводата Йордан Пиперката²⁹⁵.

Семейство: син Стойко на 32 г., син Димитрия на 30 г., внук Петър на 8 г., снаха Ленка на 33 г., снаха Флоринка на 30 г., внучка Илинка на 5 г., внук Веле на 1 г.

Животописна бележка: „На 19.07.1903 г. се зачислих в организираната чета на Йордан Пиперка и с пушка в ръка съм вземал живо участие в сраженията с турците – на 20 юлий при турското с. Кочища, на 10 август при Герамидница, Церско, където загина Йордан Пиперка, а през 1902 г. при с. Ракитница, когато биде обсаден Вельо Марков²⁹⁶ с четата си.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1281.

²⁹⁵ Сведение: „Като македонски българин не се ползвал с добро име по сръбско време с властта. С населението добро е държал и не е бил осъждан.“

²⁹⁶ Велко Марков (1870–1902), родом от с. Селце, Крушевско, е крушевски войвода на ВМОРО, член на БРСДП.

№ 1282

Пандо Павлов Георгиев (69 г.)

род. в с. Руля, Костурско

жив. в Битоля

07.03.1943 г.

Заслуги: четник по време на Илинденското въстание; четник на Коте²⁹⁷
войвода от Руля²⁹⁸.

Семейство: съпруга Търпа, р. 1881 г., дъщеря Даница, р. 1923 г., зет Иван,
р. 1914 г.

Животописна бележка: „Аз съм покърстен от Котета от Руля. До въстанието работих легален, що ми беше наредено от началниците. Във въстанието влезнах в четата с Коте от Руля – целото време, докато трая въстанието. Работяхме с присърдце, с голяма радост. Бихме се храбро на много места с враговете турци. Когато беше сардисан Чакаларов в Писодер от много войска, като научихме, че е сардисан, отидохме нашата чета на помощ, както и други чети, и зехме в гърб цел ден сражение. Бог му поможе, се спаси, или два четника изгуби. Във въстанието, че съм като четник, узнали турците, и дошли да ме търсят, като не ме намерили, убили баща ми и жената ми.“²⁹⁹“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1282.

№ 1283

Павле Стойчев Божинов (73 г.)

род. в с. Клепач, Прилепско

жив. в с. Клепач, Прилепско

16.03.1943 г.

Заслуги: през 1924 г. сръбските власти го арестували и осъдили на 1 г. затвор като добър българин и ятак на войводата Петре Пашата³⁰⁰.

²⁹⁷ Константин Христов Саровски-Коте (1863–1905), роден в с. Руля, Костурско, е български харамия и деец на ВМОРО, преминал на гръцка страна и оглавил андартска чета.

²⁹⁸ *Сведение:* „Държал се отрицателно към сръбската власт и не е заемал никаква служба. Проявява се като добър българин и се ползва с добро име.“

²⁹⁹ Вж. раздел Документи (№)

³⁰⁰ *Сведение:* „Ползва се с добро име и не е заемал никаква служба по време на сръбското управление.“

Семейство: син Веле на 45 г., снаха Бона на 50 г., син Боше на 42 г., снаха Дуна на 41 г., син Атанас на 37 г., снаха Спаса на 35 г., внук Христо Велев на 20 г., внучка Йордана Велева на 17 г., внучка Вица Бошева на 16 г., внучка Милица Бошева на 11 г., внучка Мара на 12 г., внучка Тодорка на 9 г., внучка Ангелина Бошева на 9 г., внук Георги на 7 г., внук Петко на 7 г., внучка Пенка на 2 г., внук Блаже Бошев на 1 г.

Животописна бележка: „През време на сърпското потисничество, в 1924 г., сърпската власт ме арестува и ме осъди на 1 г. затвор като добър българин и ятак на покойния Петре Пашата – български войвода, който през това време върлуваше по Прилепската околия.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1283.

№ 1284

Павле Божинов (70 г.)
род. в с. Брезово, Демирхисарско
жив. в с. Брезово, Демирхисарско
06.04.1943 г.

Заслуги: четник на войводата Сотир Ристев, участвал в Илинденското въстание, участвал в сражението, където е паднал Йордан Пиперката³⁰¹.

Семейство: съпруга Ленка на 65 г. и син Владимир на 28 г.

Животописна бележка: „На 05.07.1903 г. се зачислих в организираната чета на Сотир Ристев и с пушка в ръка съм взимал живо участие в сражението с турците при обсадата на черкезкото с. Ново село на 20 юлий и на Герамидница, Церско на 10 август“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1284.

³⁰¹ *Сведение:* „Ползвал се с добро име сред населението, служба не е заемал.“

№ 1285

Павле Ристев Толески (60 г.)
род. в с. Мренога, Демирхисарско
жив. в с. Мренога, Демирхисарско
18.04.1943 г.

Заслуги: участвал в Илинденското въстание през 1903 г. като четник при Йордан Пиперката; взел участие в много стражения с турците³⁰².

Семейство: съпруга Гайта на 58 г., син Вангел на 35 г., снаха Темяна на 34 г., внук Иван на 8 г., внучка Траянка на 10 г., внучка Цанка на 5 г., внучка Ружа на 2 г.

Животописна бележка: „Подписаният Павле Ристев Толески, роден и живущ в с. Мренога, околия Крушовска, на възраст от 60 г., на 05.07.1903 г. се зачислил в организираната чета на Йордан Пиперка и с пушка в ръка съм взимал живо участие в сраженията с турците на 20 юлий при обсадата на турското с. Прибилци, на 28 юлий при манастира Топлица, на 12 септември на Бигла, Церовска планина – там стана най-кръвавото сражение.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1285.

№ 1286

Петър Георчев Кръстев (75 г.)
род. в с. Вирово, Демирхисарско
жив. в с. Вирово, Демирхисарско
16.04.1943 г.

Заслуги: през 1903 г. участвувал в Илинденското въстание; бил четник при Йордан Пиперката³⁰³.

Семейство: син Богоя на 50 г., син Дончо на 40 г., син Никола на 35 г. и син Блаже на 30 г., всичките женени.

³⁰² Сведение: „Ползвал се с добро име. Държал се добро. Служба не е заемал по време на сръбското управление.“

³⁰³ Сведение: „Ползвал се с добро име. Държал се добро. Служба не е заемал по време на сръбското управление.“

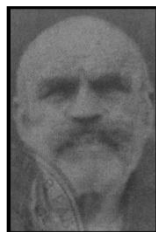
Животописна бележка: „На 19.07.1903 г. се зачислих в организираната чета на Йордан Пиперка и с пушка в ръка съм взимал живо участие в сражението с турците на 20 юлий при обсадата на турското с. Мургашево и на 05 август при Илинска църква, където загинаха 7 души четници.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1286.

№ 1287

Петър Илиев Зулумов (64 г.)
род. в с. Сърбци, Битолско
жив. в с. Сърбци, Битолско
27.03.1943 г.

Заслуги: като член на организацията през 1901–1903 г. участвувал в страженията в с. Рамна, Облаково; бил в четата на Йован Рогле Лисолаец до края на въстанието³⁰⁴.

Семейство: съпруга Донка на 67 г., син Траян, р. 1922 г.

Животописна бележка: „Работил съм като организатор през 1901–1903 г. Участвувал в сраженията при Слечче, Рамна, Облаковица и пр. заедно с Иван Лисолаец.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1287.

№ 1288

Павле Стоянов Йовков (65 г.)
род. в с. Смилево, Битолско
жив. в Битоля
26.02.1943 г.

³⁰⁴ *Сведение:* „С лошо име пред властта. Бил третиран от сърбите като българин. С населението е бил много добър.“

Заслуги: работил като легален до въстанието; пренасял чети, после бил четник на Димитър Тръпков³⁰⁵; взел участие в сражения³⁰⁶.

Семейство: съпруга Антина, р. 1872 г., дъщеря Цветанка, р. 1923 г.

Животописна бележка: „Аз съм заклет, че ще бъда верен от г. Иван учителя в селото ни в присъствието на г-н Арсов, войводата в черквата, с още други другари в 1902 г. Работил легален до въстанието, каквото ми беше наредено от началниците – пренасях чети, писма, мунициция. Когато наближи въстанието, от всички бехме събрани пред Илинден и вечерта не разпоредиха кой в коя чета ще бъде. Аз бех одреден в четата на Димитър Тръпков, учител от Смилево. На Илинден всичките се прибрахме в своите чети и земахме определеното ни място. Когато правеха доа войниците, по заповед от всичките места със залпове ги избихме. Вечерта изгорихме квартирата им и после водихме сражения на 14 август в Смилево, 13 септември в Боища. Седехме в четата до разтурването на четите.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1288.

№ 1289

Петър Найдов Ангелков (61 г.)
род. в с. Цапари, Битолско
жив. в с. Цапари, Битолско
25.02.1943 г.

Заслуги: като четник взел участие с войводата Ацко Трайков Цветанов от с. Базерник; сражавал се в Пелистер, където е паднал убит големият му брат Наум³⁰⁷.

Семейство: съпруга Доста на 61 г., син Славе на 22 г., син Александър на 21 г., дъщеря Верка на 19 г., дъщеря Миляна на 17 г., снаха Доста на 21 г.

Животописна бележка: „Работил съм за свободата на Македония. Преди востанието бех десетар, после бех во Катерино, во Гръчко. Купихме оръже от там и бехме около стотина души, и по канал от Катерино

³⁰⁵ Войводата Димитър Тръпков Кромидаров.

³⁰⁶ *Сведение:* „Държал се е отрицателно към сръбската власт и не е заемал никаква служба. Проявява се като добър българин.“

³⁰⁷ *Сведение:* „Не е заемал служба по време на сръбското управление.“

дойдохме до Воден и над Воден во с. Ошлимо. Там ни посрещна воденската чета, войводата Лазо и същата чета ни донесе до Сетинска планина, и там ни дочека леринската чета и Папанчев войвода, и дойдохме в с. Брод, Мариовско, и тамо се собрахме всички войводи и Сугарев, и многу други, и оттам ни зеде Иван Кавежията и ни донесе во Цапари, и во целото време бех сос оружје во рака ходихме навсекаде. И последно бех во стражението на Пелистер и с четата на Ацко Трайков Цветанов. Падна убит по-големият ми брат Науме Ангелков и аз бех ранен вов главата, и така се привърши востанието. Многу сум страдал.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388K, оп. 4, а.е. 1289.

№ 1290

Пандо Киров Пеев (62 г.)
род. в с. Желево, Костурско
жив. в Красно село, София
15.02.1943 г.

Заслуги: като четник през 1903 г. е взел участие в Илинденското въстание и заедно с войводата Коста Рулски³⁰⁸ се е сражавал с турската войска при с. Пъпли, Преспанско.

Семейство: съпруга Божана на 62 г.

Животописна бележка: „През 1903 г. съм взел пълно участие в Илинденското въстание. На 20 юлий вечерта завзехме с. Папли и го опожарихме. След въстанието, през 1904 г., избегах в Канада. А така също съм вземал участие в Канада, Америка, за организиране на братства. След Европейската война (1915–1918 г.) организирах политически организации там. През същото време съм вземал участие за организиране на църкви и училища. След завръщането ми от Америка през 1926 г. продължавам същата си дейност и тук като деен член на Илинденската организация. През време на Илинденското въстание началство ми беха Васил Бекяров и войводата Коста Рулски под командата на Васил Чекаларов. Аз бех техен въстаник и съм се сражавал с турците през време на Илинденското въстание с оръжие в ръка.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

³⁰⁸ Коте Христов.

388К, оп. 4, а.е. 1290.

№ 1291

Петър Грозданов Ристев (80 г.)
род. в с. Жван, Демирхисарско
жив. в с. Жван, Демирхисарско
18.04.1943 г.

Заслуги: четник на Ристе Бабински, сражавал се с пушка в ръка с турците; участник в Илинденското въстание³⁰⁹.

Семейство: син Христо на 27 г., син Велян на 24 г., син Цветан на 22 г., син Миле на 16 г., снаха Траянка на 30 г., снаха Спаса на 20 г., снаха Славянка на 20 г., внук Зорко на 9 г., внук Борис на 4 г., внук Богоя на 1 г., внучка Василка на 10 г.

Животописна бележка: „На 19.07.1903 г. се зачислих в организираната чета на Ристе Бабински и с пушка в ръка съм взимал живо участие в сражения с турците: на 20 юлий при обсадата на турското с. Прибилци и при Кула, Бабинско, на 12 август. През 1913 г. сърбският войвода Йован Долгач³¹⁰ ме смаза от бой и откара в крушовския затвор, където лежах 30 дена.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1291.

№ 1292

Петър Киров Нанчев (73 г.)
род. в с. Въмбел, Костурско
жив. в Варна
21.03.1943 г.

Заслуги: бил четник в селската на чета на Кръсто Караскаков³¹¹ и при Васил Чекаларов, взел участие в Илинденското въстание.

³⁰⁹ *Сведение:* „Ползвал се с добро име. Държал се добро. служба не е заемал.“

³¹⁰ Йован Цветков Долгач (1860–1915), вер. родом от с. Долгаец, Прилепско, е войвода на сръбската въоръжена пропаганда в Македония.

³¹¹ Вж. пенсия № 317.

Семейство: съпруга Виша, р. 1874 г.

Животописна бележка: „1. Вземал участие в четата на Васил Чекаларов, бил четник през 1903 г.; 2. Вземал участие в гр. Билища, сега в Албания, против турците през същата година; 3. Вземал участие против турците в с. Псодери, сега в Гърция в с.г.; 4. Вземал участие во боевете в с. Невеска, в Гърция, в с.г.; 5. Вземал участие против турците в местността Върбица при боевете с турците през 1903 г.; 6. Собствената ми къща в с. Въмбел, Костурско, е опожарена от турците с целата покъщнина през с.г., през което време брат ми Яни Киров падна убит от турците.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1292.

№ 1293

Петър Иванов Размов (71 г.)
род. в с. Пешани, Охридско
жив. в Охрид
18.02.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО през 1912–1913 г.³¹².

Семейство: съпруга Менка, р. 1886 г.

Животописна бележка: „Роден съм през месец юлий 1873 г. в с. Пешани, околия Охридска, а живущ в гр. Охрид. През време на Балканската война 1912–1913 г. по своя добра воля, без да съм записан в списъците за войник, дойдох от Румъния, където се намирах, пристигнах в България и се записах войник. Зачислен бех в IX Велешка дружина, 3-та рота, 3-ти взвод. Взел съм участие във всички походи и боеве на дружината по време на войната 1912–1913 г. – при Узункюпрю, Малгара, Кешан и на Мраморно море, с. Ганос, с. Шаркьой, Султантепе, Царево село и пред Камена река.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1293.

³¹² Сведение: „С много добро име. Много добре се държал и винаги е очаквал освобождението. Не е заемал никаква служба по време на сръбското управление.“

№ 1294

Пано Иванов Здравев (62 г.)
род. в с. Неманици, Светиниколско
жив. в с. Неманици, Светиниколско
25.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО през 1912–1913 г.

Семейство: семейството му се състои от 8 члена.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в VII Солунска дружина, 2-ра рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1294.

№ 1295

Петър Алексов Мирчев (70 г.)
род. в с. Сенокос, Прилепско.
жив. в Прилеп
08.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО от 05.10.1912 до 28.07.1913 г.³¹³.

Семейство: съпруга Доста, р. 1880 г., син Сотир, р. 1913 г., син Борислав, р. 1917 г., дъщеря Цена, р. 1920 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в IV Битолска дружина, 2-ра рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1295.

³¹³ *Сведение:* „Държал се е добре като българин.“

№ 1296

Петър Байчев Георгиев (70 г.)
род. в с. Облаково, Битолско
жив. в Битоля
04.03.1943 г.

Заслуги: през 1912–1913 г. бил доброволец в МОО³¹⁴.

Семейство: сам той.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в XII Лозенградска дружина, 3-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1296.

№ 1297

Пандил Георгиев Петров (61 г.)
род. в с. Нерези, Дебърско
жив. в с. Рибарци, Битолско
04.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО, служил от 05.10.1912 до 28.07.1913 г.³¹⁵

Семейство: съпруга Костадинка на 59 г., син Блаже на 17 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в I Дебърска дружина, 4-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1297.

³¹⁴ Сведение: „Държал се отрицателно към сръбската власт и не е заемал никаква служба. Проявява се като добър българин.“

³¹⁵ Сведение: „Избран е за кмет (председник общине) от 1920 до 1926 г., но е избран от селото, не от властта. С добро име се ползува сред населението.“

№ 1298

Петър Кръстев Илиев (61 г.)
род. в с. Базерник, Демирхисарско
жив. в с. Базерник, Демирхисарско
13.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО през Балканските войни³¹⁶.

Семейство: съпруга Меглена на 60 г., дъщеря Благуна на 18 г., син Мито на 16 г., син Александър на 12 г., син Димитър на 8 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в VI Охридска дружина, 1-ва рота, където служих до демобилизацията. През войната 1915–1918 г. служих като войник в XIV допълняща дружина в Дупница.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1298.

№ 1299

Павел Георгиев Велянов (65 г.)
род. в с. Долно Агларци, Битолско
жив. в с. Долно Агларци, Битолско
09.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО³¹⁷.

Семейство: съпруга Велика на 63 г., син Темелко, р. 1922 г., син Петруш, р. 1924 г., син Илия, р. 1926 г., син Тодор, р. 1928 г., син Благой, р. 1932 г. и снаха Таса, р. 1919 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в IV Битолска дружина, 2-ра рота. През войната 1915–1918 г. служих като войник в 60 пехотен полк, II дружина, 8-ма рота.“

³¹⁶ *Сведение:* „Държи се примерно. Ползува се с добро име между населението. Служба не е заемал.“

³¹⁷ *Сведение:* „Не е заемал никаква служба. Добре се е държал с населението и властта.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1299.

№ 1300

Петър Павлов Мишев (60 г.)
род. в с. Ранковце, Кумановско
жив. в Куманово
08.03.1943 г.

Заслуги: доброволец-редник в МОО, участвувал във всички походи и сражения.

Семейство: съпруга Стоя, р. 1896 г., дъщеря Павлина, р. 1926 г., дъщеря Лепосава, р. 1928 г.

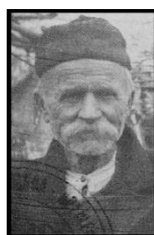
Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване. Бех на работа зидар и постъпих доброволно; II Скопска дружина, 3-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1300.

№ 1301

Ристе Петрев Пейкоски (75 г.)
род. в с. Сопотница, Демирхисарско
жив. в с. Сопотница, Демирхисарско
15.04.1943 г.

Заслуги: като четник от ВМРО е взел участие в борбите за свобода с оръжие в ръка³¹⁸.

Семейство: син Блаже на 40 г., снаха Грозда на 38 г., внук Максим на 14 г., внучка Траянка на 12 г., внучка Краса на 6 г.

³¹⁸ *Сведение:* „Ползвал се с добро име. Държал се е добро. Служба не заемал.“

Животописна бележка: „На 01.08.1903 г. се зачислих в организираната чета на Кузман Бабински и с пушка в ръка съм взимал живо участие в сражението с турците на 20 юлий при обсадата на черкезкото с. Ново село. През септемврий 1910 г., при разоръжителната акция на младотурците, за да предам пушката си, съм бит до смърт с дърво по стъпалата на двата ми крака, от което и днес не мога да пътувам свободно и стъпалата ми жежат. Пушка не предадох.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1301.

№ 1302

Русе Серафимов Куцолов (62 г.)
род. в Галичник, Реканско
жив. в с. Крушовица, Оряховско
27.04.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО през 1912–1913 г.

Семейство: съпруга Пена Русева на 50 г., син Цеко Русев на 22 г., син Серафим Русев на 20 г., син Спас Русев на 14 г. и дъщеря Митрана Русева на 10 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в I Дебърска дружина, 1-ва рота, 2-ри взвод.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1302.

№ 1303

Раде Корунов Бунташев (70 г.)
род. в с. Велгощи, Охридско
жив. в с. Велгощи, Охридско
04.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО през 1912–1913 г.

Семейство: снаха Воскра на 1911 г., внучка Лойза на 9 г., внучка Ружа на 7 г., внук Сандре на 5 г.

Животописна бележка: „От ранната си възраст се е отличил с буден дух. Същият поради това бе напуснал родно огнище и забегна в чужбина, а по време на Балканската война постъпи доброволец в редовете на Македоно-одринското опълчение през 1912–1913 г. и биде зачислен там в VI Охридска дружина, 1-ва рота, с която взема участие при всичките сражения, възлагани по оперативните заповеди на фронта, като за това е дошел от Америка.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1303.

№ 1304

Силян Божинов Иванов (63 г.)
род. в с. Бабино, Демирхисарско
жив. в Битоля
31.03.1943 г.

Заслуги: член на революционната организация; работил през подготовителния период на въстанието; бил четник в четата на Йордан Пиперката; взел участие в сражения по време на Илинденското въстание³¹⁹.

Семейство: син Христо на 26 г., син Цветко на 22 г. и снаха Коца на 30 г.

Животописна бележка: „Аз съм заклет от Йордан Пиперката през 1900 г. До пред въстанието работих легален, що ни се нареждаше от началниците. През въстанието два месеца отидох в четата с Йордан Пиперката до убийството му. Когато бехме в Цер, се сардиса нашата чета. Водехме сражения в местността Загора, убиха ни 3–4 другара и Йордана. Останалите, що се спасихме, не зема войводата Дечев целото време до края на въстанието. Направихме едно големо сражение в Боища, когато беше конгреса на 13 септемврий, изгубихме 14–15 другари. След 1912 г. от България дойдохме с Алексо Радовчето и с поп Христов Георги,

³¹⁹ Сведение: „През време на сръбското робство се е държал отрицателно към сръбската власт и не е заемал никаква служба.“

сражение направихме в Мориховско, Конопища. В Европейската война бех в 13-ти полк, 2-ра кр. рота. Осъден на затвор от 7 г., лежах само 16 месеци.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1304.

№ 1305

Стойче Христов Кокалев (78 г.)

род. в с. Смилево, Битолско

жив. в с. Сърбци, Битолско

30.04.1943 г.

Заслуги: работил в революционната организация за подготовката на въстанието, в което е вземал участие като четник с войводата Дамян Касапов, направили три-четири сражения; в четата той се водел старшият³²⁰.

Семейство: съпруга Христина на 66 г., син Илия на 32 г., снаха Траянка на 28 г., внук Тома, р. 1934 г. и Мила, р. 1936 г.

Животописна бележка: „Аз съм просветен, за да стъпа в организацията през 1900 г. и заклет от самия Даме Груев. Работих до въстанието като кмет в с. Смилево. Във въстанието бех четник старшия в четата на Дамян Касапов целото време до разтурването на четите. Водихме три-четири сражения. 1. На самия Илинден нападناхме войската, когато даваха доа за царя, нещо избихме, а останалите се спасиха в училището и се скриха; 2. Вторник на Илинден, когато дойде войска да ги спасяват; 3. На 14 август, когато го унишиха Смилево; 4. В с. Боища. На 15и август убиха ми жената с други още избити.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1305.

³²⁰ *Сведение:* „Не е заемал служба по време на сръбското управление.“

№ 1306

Серафим Велянов Проичев (63 г.)

род. в Битоля

жив. в Битоля

06.04.1943 г.

Заслуги: участвувал в Илинденското въстание; четник на войводата дедо Колю и сина му Георгия; влизал в сражения с турския аскер в селата Полог и Ивановци, където е бил ранен³²¹.

Семейство: съпруга Фания на 57 г., син Апостол на 22 г., син Стефан на 18 г.

Животописна бележка: „Аз съм заклет от Александър Евтимов в гр. Битоля пред въстанието в 1900 г. Във въстанието бех с Георгия, на дедо Коло син му. За целото време бех с него – дори до растуране на четите, и се стражавахме с турската войска в с. Полок и с. Ивени (Жвени), и там ме раниха в левото ухо, и виделото ми остана късо, и пред въстанието ми поведо Иван Кафеджията Прилепчанецо: „Сега ти, Серафиме, ще отидеш в с. Новаци, го познаваш Тале Далевски, и ще го дотераш при четата на Тодор Фурнаджията³²², да го убият!“. И така извърших тая работа и го убиха в синор Новачки.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1306.

№ 1307

Стойо Христов Старовски³²³ (73 г.)

род. в с. Орле, Мариово

жив. в Битоля

21.03.1943 г.

³²¹ *Сведение:* „През време на сръбското робство се е държал отрицателно към сръбската власт и не е заемал никаква служба.“

³²² Тодор Байрактаров Фурнаджиев е войвода на ВМОРО, роден в с. Лажец, Битолско, загинал през юли 1902 г.

³²³ Познат като Стойо Орленчето.

Заслуги: заклет член на революционната организация, работил като десетар и районен ръководител на Малко Морихово; преди въстанието става нелегален и войвода в Малко Морихово, участвал в сражения³²⁴.

Семейство: съпруга Мария на 62 г.

Животописна бележка: „Аз съм покръстен в организацията на ВМРО в 1897 г. Бех като легален десетник на група от 20 души в гр. Битоля, далновиден групар и събирах пари за ВМРО. Бех районен началник в селата на завоя на р. Черна. Преди въстанието два-три месеца станах нелегален с пушка в ръка. Във време на въстанието бех войвода районен в селата на завоя на р. Черна с 30–40 души и ръководих въстанието в района. Влезнах в четири сражения против турския аскер. Сраженията ги водехме в селата Ношпал, Клепач, Горно и Долно Чарлия, Добромирци, Паралово и в Мориовско – други села. Бех участник в целото въстание до края, когато по заповед на щаба, ги разпуснах четниците по домовете. След въстанието бех в околийското управление на ВМРО до 1905 г., районен ръководител на Морихово Малко.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1307.

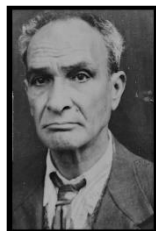
№ 1308

Сава Киров Славчев (60 г.)

род. в Котел

жив. в София

05.04.1943 г.

Заслуги: участвувал с оръжие в ръка в сражения с турската войска при гр. Мидия.

Семейство: неженен.

Животописна бележка: „Роден съм в гр. Котел в 1883 г. След пожара на града се преселихме в гр. Варна, където завърших 5 клас и практикувах цветарство и овощарство. В началото на юний 1903 г. заминах с четата на войводата Кръстю Българията, минахме границата и повлезахме в Странджа планина. След конгреса на Петрова нива ме определиха в

³²⁴ *Сведение:* „През време на сръбското робство се е държал отрицателно със сръбската власт и не е заемал никаква служба.“

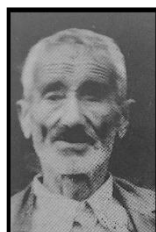
четата на войводата Коста Калканджиев. Участвувах в сражението при гр. Мидия, после при Труля като четник. Напуснах четничеството към средата на 1904 г. В сп. „Завет“, бр. 668–670 от 15–30 август 1938 г., стр. 23 и стр. 24, ме има в печата с две снимки четници, а също и в книгата на Ив. Орманджиев³²⁵ „Революционното движение в Лозенградския район, библиотека Тракия.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1308.

№ 1309

Стефан³²⁶ Димитров Мацанов (70 г.)
род. в с. Гявато, Битолско
жив. в с. Гявато, Битолско
05.03.1943 г.

Заслуги: въоръжен четник в четата на войводата Димитър Кърков през Илинденското въстание, взел участие в сражения³²⁷.

Семейство: син Йордан, р. 1915 г., снаха Костадинка, р. 1912 г., внук Борис, р. 1935 г., внук Кръсте, р. 1938 г.

Животописна бележка: „Преди 10 години от започването на Илинденското въстание, още от 1890 г., работех като работник в Македоно-одринската организация, като носехме от Битоля до селата, където се приготвяха четите, оръжие, муниципия и пренесвах самите чети от село до село, където ставаше нужда. През 1902 г. заминах в гр. Цариград и там работех за освободителното движение, и при края на 1902 г. върнах се в с. Гявато и започнах да работам с пушка в ръка в четата на войводата Димитър Кърков от с. Гявато, даже се оправях и с целата кореспонденция на войводата, която се отнасяше на въстанието. Отначало започна сражението с турците в с. Доленци, а след това в с. Гявато. На сам Илинден 1903 г. запалихме селото и ние с войводата Димитър Кърков и останалите четници се оттеглихме в с. Смилево, където продължихме сражението с турците, и след една дълга борба – 20-дневно сражение с турците, те запалиха с. Смилево. Преди това главен

³²⁵ Иван Орманджиев (1891–1963), роден в Лозенград, е български историк и общественик, изследвал борбите на тракийските българи.

³²⁶ В пенсионната документация се среща и като Стеван.

³²⁷ *Сведение:* „През сръбското робство се ползувал като българин. Не е заемал никаква служба.“

ръководител на сражението с турците в с. Смилево беха Даме Груев и Георги Сугарев. След като запалиха селото, четите се оттеглиха до с. Боище и Крушии и там чекахме край на въстанието. Преди Митров ден върнах се в селото, но семейството ми се намиреше в гр. Битоля, понеже с. Гявато не съществуваше, нямаше къщи. И след 1 г. върнах се със семейството и се преселих в с. Цапари, а след 3 г. дойдох в с. Гявато. През Балканската и Общоевропейската война не съм участвувал.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1309.

№ 1310

Симеон³²⁸ Спасев Волчев Йотов (77 г.)

род. в Битоля

жив. в Битоля

04.03.1943 г.

Заслуги: работил по подготовка на въстанието, след което е бил околийски ръководител; бил е в затвора, осъден на 15 г. и освободен след Хуриета; също и от сърбите бил затворен³²⁹.

Семейство: съпруга Стойна, р. 1868 г., син Христо, р. 1908 г., снаха Верка, р. 1918 г. внук Симеон, р. 1939 г., внучка Спасия, р. 1942 г.

Животописна бележка: „Е бил посветен в революционната организация от Даме Груев през 1898 г. Отначало взел участие като работник, после десетар и член в околийския революционен комитет. След въстанието изпълнявал същата длъжност – ръководител околийски. Попадал в затвор и осъден от турците на 15 г. Също и през сръбския режим е лежал в затвора 3 г. и изтезаван като българин и пр.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1310.

³²⁸ В пенсионната документация се среща и като Симеон.

³²⁹ *Сведение:* „През сръбското робство не е крил чувствата си на добър българин. Добър към населението. Той не е заемал никаква служба.“

№ 1311

Спиро Николов Филев (68 г.)
род. в с. Загоричани, Костурско
жив. в София
12.02.1943 г.

Заслуги: четник на Марко Лерински, полк. Янков и Христо Чернопеев, участвал в сражения през Илинденското въстание.

Семейство: млекар, съпруга Мария на 65 г.

Животописна бележка: „През 1895 г. бех посветен в Македоно-одринската революционна организация. Като легален съм бил организатор, куриер и доставчик на пушки. През 1901 г. бех четник с леринския войвода Марко. През 1902 г. с полковник Янков, а през Илинденското въстание с Христо Чернопеев. Стражения сме дали при Султантепе, в Костурско и в други места.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1311.

№ 1312

Ставре Спиров Велов (65 г.)
род. в с. Цапари, Битолско
жив. в с. Цапари, Битолско
08.03.1943 г.

Заслуги: взел участие в борбата за Македония през 1903 г.; бил четник в четата на Ацко Трайков Цветанов от с. Базерник³³⁰.

Семейство: съпруга Донка на 57 г., син Христо на 35 г., син Вангел на 32 г., син Иван на 21 г., син Димитър на 19 г., снаха Стефанка на 23 г., снаха Люба на 19 г., внук Живко на 2 г. и внук Методи, р. 1943 г.

Животописна бележка: „Во време на въстанието съм земал участие като нелегален четник с оръжие в ръце заедно с четата на Ацко Цветанов Трайков. Се бихме в Пелистер в голяма битка на 22 септември, в с. Гявата и в Смилево, и в други места по района.“

³³⁰ *Сведение:* „Не е заемал служба по време на сръбското управление.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1312.

№ 1313

Спиро поп Максимов (68 г.)
род. в с. Брезово, Демирхисарско
жив. в с. Брезово, Демирхисарско
05.04.1943 г.

Заслуги: четник на ВМРО, взел участие в борбите с оръжие в ръка; взел участие в сражението при Ново село³³¹.

Семейство: съпруга Ленка на 65 г., син Славко на 19 г.

Животописна бележка: „На 5 юний 1903 г. се зачислих в организираната чета на Сотир Ристев и с пушка в ръка съм взимал живо участие в сраженията с турците на 20 юлий при обсадата на черкезкото с. Ново село. В края на Илинденското въстание, за да предаде пушката си, турците са го били до смърт, а пушка не им предадох.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1313.

№ 1314

Стефан Андреев Поповски (62 г.)
род. в с. Царев двор, Ресенско
жив. във Варна
29.04.1943 г.

Заслуги: като четник от ВМРО е взел участие в борбите с оръжие в ръка; взел е участие в стражания против турците при Крушево и др.

Семейство: син Андрей, р. 1924 г., и син Купен, р. 1926 г.

³³¹ Сведение: „Ползувал се с добро име веред населението. Служба не е заемал по време на сръбското управление.“

Животописна бележка: „Посветен съм в революционното дело през 1902 г. До Илинденското въстание бех легален деец на организацията в селската чета с войвода Темо Стефанов от с. Царедвор. През време на въстанието заедно с четата на Спиро Олчев от с. Дърмени с оръжие взех участие в сраженията при гр. Крушово, при селата Ехла, Дупени, Долно Магарево, в Ресенско, при с. Бесвине, Преспанско, при гр. Ресен и Пелистер планина. През Балканската война 1912–1913 г. постъпих като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в VIII Костурска дружина, и взех участие във всички походи и боеве на дружината с противника. През Европейската война бех мобилизиран в 60-ти пехотен полк, II дружина, и съм взел участие във всички походи и боеве в операционната зона на фронта.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1314.

№ 1315

Силян Наумов Ристанов (64 г.)
род. в с. Мало Илино, Демирхисарско
жив. в с. Мало Илино, Демирхисарско
20.04.1943 г.

Заслуги: като четник от ВМРО е взел участие в борбите с оръжие в ръка³³².

Семейство: съпруга Менка на 50 г., син Йордан на 20 г., син Радован на 17 г.

Животописна бележка: „На 19.07.1903 г. се зачислих в организираната чета на Йордан Пиперката и с пушка в ръка съм вземал живо участие в сраженията с турците на 05 август при Илинска църква, на 08 август на Рудниче, Базерничко, на 18 август при Цеделига, Бабинско. През януари 1928 г. съм бит до смърт от сърбските жандари и хвърлен в Крушовския затвор за 3 месеци.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1315.

³³² Сведение: „Ползвал се е с добро име между населението, с което се е държал добро. Служба не е заемал.“

№ 1316

Софрония Гаврилов (79 г.)
род. в с. Брезово, Демирхисарско
жив. в с. Брезово, Демирхисарско
04.04.1943 г.

Заслуги: като четник от ВМРО е взел участие в борбите с оръжие в ръка; влизал е в сражения при Ново село през 1903 г.³³³

Семейство: съпруга Велика на 75 г., син Силян на 25 г., син Мито на 23 г., снаха Благуна на 24 г., снаха Стойна на 22 г., внук Дончо на 1 г., внук Велко на 1 г.

Животописна бележка: „На 05.07.1903 г. се зачислих в организираната чета на Сотир Ристев и с пушка в ръка съм взимал живо участие в сраженията с неприятеля; също и в с. Брезово, когато в с. Брезово биде обсаден Йордан Пиперката на 10.12.1902 г., при обсадата на черкезкото с. Ново село на 20.07.1903 г. и на Ябел на ден 21.08.1903 г.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1316.

№ 1317

Секула Найденов Карабаш (72 г.)
род. в с. Големо Илино, Демирхисарско
жив. в с. Големо Илино, Демирхисарско
07.04.1943 г.

Заслуги: като четник от ВМРО е взел участие в борбите с оръжие в ръка³³⁴.

Семейство: съпруга Гюргя на 71 г., дъщеря Стойна на 30 г., зет Теофил на 30 г., внучка Цвета на 7 г., внучка Никодимка на 1 г., внук Стоян на 4 г.

³³³ Сведение: „Ползвал се с добро име. Държал се добро. Служба не е заемал по време на сръбското управление.“

³³⁴ Сведение: „Ползвал се с добро име между населението, с което се е държал добро. Служба не е заемал.“

Животописна бележка: „На 19.07.1903 г. се зачислих в организираната чета на Йордан Пиперка и с пушка в ръка съм взимал живо участие в сраженията с турците – на 20 юлий при обсадата на арнаутското с. Прибилци, на 23 юлий на Гюргеица, Карбуничко, на 13 август на Кула, Бабинско, и през септември на Боишка планина.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1317.

№ 1318

Стоян Андонов Христов (62 г.)
род. в с. Брезово, Демирхисарско
жив. в с. Брезово, Демирхисарско
04.04.1943 г.

Заслуги: като четник от ВМРО е взел участие в борбите с оръжие в ръка³³⁵.

Семейство: съпруга Дукадинка на 60 г., син Александър на 22 г., син Миле на 18 г., дъщеря Велика на 15 г.

Животописна бележка: „На 19.07.1903 г. се зачислих в организираната чета на Сотир Ристев. С пушка в ръка съм взел живо участие в сражение с неприятеля при обсадата на черкезкото Ново село на 20.07.1903 г. и при обсадата на арнаутското с. Кочища през октомври 1912 г. През 1913 г. около Петровден бил арестуван от сръбската полиция в Битоля и много бит, и затворен 21 дена в затвора за туй, че е похвалил България. През 1932 г. за бегството на син му Йордан от Битоля през Албания в София е бил много малтретиран и бит.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1318.

³³⁵ *Сведение:* „Ползувал се с добро име между населението, а от страна на властта – подозрен като българин. Служба не е заемал.“

№ 1319

Стоян Йовев Христов (60 г.)
род. в с. Брезово, Демирхисарско
жив. в с. Брезово, Демирхисарско
04.04.1943 г.

Заслуги: като четник от ВМРО взел участие в борбите за свобода с оръжие в ръка³³⁶.

Семейство: съпруга Цвета на 65 г.

Животописна бележка: „На 05.06.1903 г. се зачислих в организираната чета на Гйорче Петров. С оръжие в ръка съм земал живо участие в сраженията с неприятеля при Рабетин кол, Кичевско, на 12.08.1903 г. при Пещерка, Брезовско, при погибията на Сотир Ристев. През 1913 г. съм бил бит до смърт от сръбския войвода злогласния Боге. Бил четник на Сотир Ристев и Димитър Матлиев. Войник в 59-ти пех. полк през 1915–1918 г.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1319.

№ 1320

Славе Златков Боцев (60 г.)
род. в с. Търново, Паланечко
жив. в Кюстендил
22.04.1943 г.

Заслуги: деец на ВМОРО, участвал в сражения.

Семейство: съпруга Стойна на 60 г., дъщеря Стаменка на 34 г., син Асен на 23 г.

Животописна бележка: „Подписаният Славе Златков Боцев, роден в с. Търново, Паланечко, сега живущ в гр. Кюстендил, декларирам, че през летото на 1904 г. в селото ни идва четата на войводата Петър Ангелов и при черквата дадохме клетва за верност на Македонската революционна организация. Назначиха ме за десетар в Ридарската махала. Като такъв

³³⁶ Сведение: „Ползувал се с добро име между населението, с което се е държал добро. Служба по време на сръбското управление не е заемал.“

бех до 1908 г., а същевременно работех и куриерска длъжност. През 1908 г., преди Хюриета, идва в селото ни войводата кратовски Щерю Влаха³³⁷. Той събра милиционери от с. Жедилово и с. Търново, между които бех и аз. Под негово ръководство заминахме за с. Киселица с цел да заловим сърбския войвода Петър Калиман с четниците му. В селото не намерихме Калимана – той заминал за с. Градец, където опожарил 10–12 къщи от селото. Ний пък запалихме неговата къща и тази на брат му Яким. При опожаряването на къщите се завърза сражение между нас и сръбите, което продължава през нощта до разсъмване. През 1911 и 1912 г. бех селски четник и куриер. През 1911 г. турците откриха в селото ни четата на районния войвода Йосиф Бижа. Завърза се сражение, в което взех участие и аз заедно с другите селски четници – Петко Велков Тодоров, Стаменко Илиев и др. Сражението продължава от мъркване до сутринта. Жертви от наша страна немахме, но ранени имаше, които турците не можаха да заловят. През 1913 г., след Съюзническата война, преследван от сръбите, избегах със семейството си в България, а след мен сръбите изгореха къщата ми с всички дворни пристройки.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1320.

№ 1321

Стерьо Ристев Петров (68 г.)
род. в с. Свинище, Битолско
жив. в с. Свинище, Битолско
26.02.1943 г.

Заслуги: през Илинденското въстание 1903 г. бил четник с пушка в ръка в четата на Иван Лисолаец от с. Лисолай, Битолско; взел живо участие в подготовката на въстанието и се е сражавал с турците при с. Змирово³³⁸.

Семейство: съпруга Митра на 65 г., син Петър на 31 г., снаха Вета на 28 г., внук Михаило на 6 г., внук Славко на 14 г., внук Никола на 8 г., внучка Душанка на 3 г.

³³⁷ Щерю Канаксов-Влаха (1879–1907), родом от с. Ливада, Влахомъглен, Ениджевардарско, от влашки произход, е войвода на ВМОРО; загива в края на 1907 г.

³³⁸ *Сведение:* „С населението добро. Служба не е заемал. Държал се е настрана от сръбската власт.“

Животописна бележка: „През Илинденското въстание в 1903 г. бех четник с пушка в рука в четата на Иван Лисолаеца от с. Лисово, Битолско. До деня на въстанието бех в същата чета, взех живо участие в подготовката на въстанието. През време на самото въстание се сражавах с турците при с. Змирнево, в района на с. Облаково, с. Смилево, в местността Гьоров гроб и на други места. След въстанието избегах в Румъния и от там – в Америка, където стоях 8 г., след което се завърнах в родното ми село, където живея до сега.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1321.

№ 1322

Стоян Димитров Янъков (73 г.)
род. в с. Крива, Ениджевардарско
жив. в София
15.02.1943 г.

Заслуги: посветен в Македоно-одринската революционна организация през 1902 г. от войводата Апостол Петков; бил е селски ръководител; лежал по затворите, осъждан два пъти.

Семейство: съпруга Елисавета на 78 г.

Животописна бележка: „Заявявам, че през 1902 г. съм посветен в М.О.Р.О. от войводата Апостол Петков. Дълги години съм бил селски ръководител и за тая ми дейност съм бил разтакаван по затворите и осъден на 101 г., и после още на 5 г. строг тъмничен затвор. През 1912 г. при откриване на четата на Ичко Димитров и Капитан Тодоров³³⁹ целото ни село биде опожарено и во време на сражението единствения ми син Димитър биде тежко ранен. След Балканската война по силата на конвенцията за „доброволно“ изселване бех заставен да напусна родното си место и да замина в пределите на царството.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1322.

³³⁹ Георги Тодоров, родом от Сливен, е български офицер и революционер, деец на ВМОРО.

№ 1323

Сотир Стоянов Биров (78 г.)
род. в с. Градево, Горнаджумайско
жив. в Горна Джумая
11.03.1943 г.

Заслуги: бил куриер в четата на Христо Чернопеев; преди 1902 г. се е сражавал с турците при с. Железница, Горнаджумайско; бил е арестуван от турците и осъден на 9 месеца затвор, които излежал в Серес.

Семейство: съпруга Невенка на 70 г.

Животописна бележка: „Бех като куриер на четата на Христо Чернопеев, но ходех повече време с него. През 1902 г., бидейки с казаната чета, се сражавах против турците в с. Железница, Горнаджумайско, и сражението трая два дни и една нощ. През 1898 г. с четата на Чернопеев се сражавах против турците в Добринище, Разложко. През 1901 г. по предателството на Васил Атанасов от с. Градево бех арестуван от турците, изтезаван твърде много, за да кажа къде са пушките на комитета, четите и пр. и бех осъден на 9 месеца затвор, които излежах в гр. Серес. И до края все бех в услуга на четите на организацията.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1323.

№ 1324

Спиро Лазаров Стоянов (68 г.)
род. в с. Рамна, Битолско
жив. в с. Рамна, Битолско
10.03.1943 г.

Заслуги: по време на въстанието взел участие като четник на Георги Сугарев и Иван от Лисолай; сражавал се до края на въстанието³⁴⁰.

Семейство: съпруга Донка на 53 г., син Траян на 32 г., снаха Василка на 31 г., дъщеря Надежда на 18 г., син Тодор на 15 г., внук Димитър на 13 г., внук Предраг на 11 г., внучка Радмила на 9 г. и дъщеря Зора на 13 г.

³⁴⁰ *Сведение:* „Бил е кмет-началник на Рамна . С населението се е държал добре.“

Животописна бележка: „Аз съм заклет от Русета³⁴¹ учителот във въстанието, войвода през 1902 г. До въстанието работих легален, а във въстанието бех четник в четата с Георги Сугарев, а от некъде с Йован от Лисолай. Водихме сражения, когато го опожаряваха Гявата, после Смилево и на други места. В четата седех до разтурването на четите. Пушките ни собра Сугарев и ни разпусна по дома.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1324.

№ 1325

Силян Велянов Кръстев (68 г.)
род. в с. Железнец, Демирхисарско
жив. в с. Железнец, Демирхисарско
04.04.1943 г.

Заслуги: през януари 1903 г. се е причислил към четата на Борис Сарафов; взел участие в Илинденското въстание; участвал в сражения³⁴².

Семейство: съпруга Яна на 68 г., син Стефан на 27 г., син Ацко на 20 г., син Иван на 18 г., снаха Везита на 28 г., снаха Трена на 25 г., снаха Софиянка на 19 г. и 6 внучета от 1 до 6 г.

Животописна бележка: „През януари 1903 г. дошъл в Македония с организираната чета на Борис Сарафов. С пушка в ръка е взимал участие в сраженията с неприятеля при Прибилци на ден 20.07.1903 г., при Гюргейца, Карбуничко, на същия ден, при Герамидница, Церско на 10 август, когато се уби Йордан Пиперка, и на Боишка планина на 11 септември.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

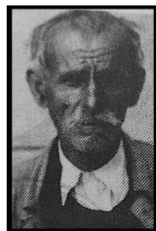
388К, оп. 4, а.е. 1325.

³⁴¹ Русе Поптодоров, роден в с. Велмей, Дебърца, е български учител, селски войвода на ВМОРО и православен монах.

³⁴² *Сведение:* „Ползувал се е с добро име между населението, с което се е държал добро. Служба не е заемал.“

№ 1326

Стерьо Магденов Пейковски (60 г.)
род. в с. Брезово, Демирхисарско
жив. в с. Брезово, Демирхисарско
05.04.1943 г.

Заслуги: участник в Илинденското въстание; четник на войводата Сотир Ристев; участвал в сражения³⁴³.

Семейство: съпруга Велика на 60 г., дъщеря Цвета на 20 г., дъщеря Босилка на 15 г.

Животописна бележка: „На 15.07.1903 г. се зачислих в организираната чета на Сотир Ристев и съм се движил с него като четник въоръжен с пушка около 1 месец, но през това време не сме имали случай да се сражаваме с турците. На 20.07.1903 г. покойният ми баща Магден зема участие в сражение при обсадата на черкезкото Ново село, а аз бех на друга служба. През юний 1913 г. бидох смазан от бой от злогласния сръбски войвода Боге, но пушка не му предадох.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1326.

№ 1327

Стойко Талев Богданов (75 г.)
род. в с. Слоещица, Демирхисарско
жив. в с. Слоещица, Демирхисарско
22.04.1943 г.

Заслуги: участвал в сражения по време на Илинденското въстание; четник на войводата Мавро от Тепавци³⁴⁴.

Семейство: съпруга Менка на 75 г., син Велян на 50 г., син Симеон на 40 г., снаха Грозда на 50 г., снаха Доста на 40 г., внук Нове на 23 г., внук Ацко на 8 г., внучка Парошка на 18 г., внучка Вангя на 13 г.

³⁴³ *Сведение:* „Държал се е добро с населението. Служба по време на сръбското управление не е заемал.“

³⁴⁴ *Сведение:* „Ползувал се с добро име. Държал се добро. Служба не е заемал.“

Животописна бележка: „На 19.07.1903 г. се зачислих в организираната чета на Мавро от Тепавци и с пушка в ръка съм взимал живо участие в сраженията с турците на 20 юлий при обсадата на турското с. Прибилци и на 05 август при Илинска църква.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1327.

№ 1328

Силян Павлов Ралески (65 г.)
род. в с. Доленци, Демирхисарско
жив. в с. Доленци, Демирхисарско
07.04.1943 г.

Заслуги: като четник от ВМРО е взел участие в борбите за свобода с оръжие в ръка³⁴⁵.

Семейство: син Христо на 27 г., син Стойче на 18 г., дъщеря Флоринка на 14 г.

Животописна бележка: „На 19.07.1903 г. се зачислих в организираната чета на Сотир Ристев и с пушка в ръка съм взимал живо участие в сраженията с турците на 20 юлий при обсадата на черкезкото с. Ново село и на Суво поле в края на август.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1328.

№ 1329

Стойчо Кузов Трапезанов (62 г.)
род. в с. Цапари, Битолско
жив. в с. Цапари, Битолско
08.03.1943 г.

Заслуги: като четник от ВМРО е взел участие в освободителните борби³⁴⁶.

³⁴⁵ *Сведение:* „Ползвал се е с добро име. Държал се добро с населението. Служба не е заемал.“

³⁴⁶ *Сведение:* „Не е заемал служба по време на сръбското управление.“

Семейство: сам той.

Животописна бележка: „Нелегален бил съм четник с четата на Димко Могилчето през 1903 г., а също с четата на Антон Холдкиот³⁴⁷ и с други войводи като с Георги Сугарето. Водихме борба с гърчка чета, които дойдоха да ни нападнат селото и опожарят. Лично аз бех на пост и одбих гърците, и убих един гърчки четник, и другите се изплашиха, и се вратия назад, и по такъв начин спасих селото Цапари да не пострада, а също спасих четата, която беше на квартира в с. Цапари.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1329.

№ 1330

Спиро Симеонов Коцев (67 г.)
род. в с. Цер, Демирхисарско
жив. в с. Цер, Демирхисарско
21.03.1943 г.

Заслуги: като четник от ВМРО е взел участие в борбите с оръжие в ръка³⁴⁸.

Семейство: сам той.

Животописна бележка: „Взел е живо участие в Илинденското въстание като организиран четник в четата на войводата Георче Петров от гр. Прилеп. Бил с него през 1902 г. и непрекъснато до свършетка на 1903 г. После разформируването той замина за София, а ние останахме тук в Македония. Сражавахме се в сражението при пл. Песук³⁴⁹, където бехме повикани на помощ от войводата Пешо паша, и от там в същата 1903 г. сражавахме се в с. Брезово с г. Димитрия Матлиев, родом от Охрид.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1330.

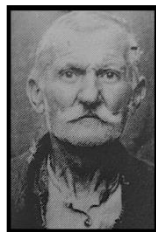
³⁴⁷ Вер. Антон Стериов (1882–1924), родом от с. Папрадище, Велешко, е битолски войвода на ВМОРО.

³⁴⁸ *Сведение:* „Ползува се с добро име. Не е заемал служба и е родолюбец.“

³⁴⁹ Така е в животописната бележка.

№ 1331

Спиро Иванов Настов (60 г.)
род. в с. Простране, Демирхисарско
жив. в с. Простране, Демирхисарско
03.03.1943 г.

Заслуги: участвал в Илинденското въстание с пушка в ръка³⁵⁰.

Семейство: съпруга Стефанка на 58 г., дъщеря Стойна на 32 г. и зет Тодор Димитров на 37 г.

Животописна бележка: „Вземал съм живо участие в Илинденското въстание в четата на Юрдан Пиперка и Димитър Матлиев в бойовете и сраженията в с. Сълп, с. Цер, Юргейца, между Бабино и Слоешица. След убийството на Йордан Пиперка войвода ни беше Никола Дечев. Последно сражение с турския аскер дадохме в с. Боища на Бигла планина. Като четник съм дошел от София и на 10.07.1903 г. се причислих към четата на Пиперката, наш районен войвода, и бех до 05.10.1903 г., кога се разтуриха четите.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1331.

№ 1332

Стефан Лазаров Груев (75 г.)
род. в с. Кривени, Ресенско
жив. в с. Кривени, Ресенско
11.03.1943 г.

Заслуги: участвал в Илинденското въстание с пушка в ръка; бил в четата на Славейко Арсов; доброволец в МОО³⁵¹.

Семейство: съпруга Мара на 70 г.

³⁵⁰ *Сведение:* „През сръбско време се е държал коректно, симпатизирал е на България, служба не е заемал.“

³⁵¹ *Сведение:* „Най-отлично. Не е заемал никаква служба. Малтретиран от сърбите. Голем българин.“

Животописна бележка: „Участвувал съм в Илинденското въстание с пушка в ръце през целото въстание във всичките стражения с войводата Славейко Арсов. След това съм работил за българската народност. Бил съм доброволец през 1912 г. во българската армия, IX Велешка дружина, и през сръбско време съм бил преследван като българин. Участвувал съм в Македоно-одринското опълчение.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1332.

№ 1333

Стоян Гаврилов Димитров (66 г.)
род. в с. Сливово, Дебърца
жив. в Охрид
18.02.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО³⁵².

Семейство: син Славе, р. 1922 г.

Животописна бележка: „От ранната си възраст се е отличавал със своя буден дух. По време на Балканската война се е намирал в гр. Плевен. Без да е дирен от властта за войник, по своя воля, без да е записан в редовете на армията, той постъпва доброволец и бива зачислен в VI Охридска дружина. С тая дружина до края на войната се е бил заедно със същата дружина, като е вземал участие там, където е било възлагана на дружината задача, съгласно оперативните заповеди. След войната се прибира в родното си място. Държал се е много добре. VI Охридска дружина, 3-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1333.

№ 1334

Стоян Христов (65 г.)
род. в с. Койково, Кратовско

³⁵² *Сведение:* „Не е заемал никаква служба по време на сръбското управление.“

жив. в с. Койково, Кратовско
24.04.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО през войните 1912–1913 г.

Семейство: сам той.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, във II Лозенградска дружина, честен и благонадежден българин.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1334.

№ 1335

Спиро Настев Йовев (62 г.)
род. в с. Брезово, Демирхисарско
жив. в София
02.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО през 1912–1913 г.

Семейство: съпруга Стоянка на 53 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в VI Охридска дружина, 4-та рота, 3-ти взвод.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1335.

№ 1336

Симеон Наумов Кепчев (67 г.)
род. в Ресен
жив. в София
24.02.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО, участвал в оперативната зона на фронта.

Семейство: съпруга Стоянка на 60 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в VI Охридска дружина, 3-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1336.

№ 1337

Стефан Димев Кусев (68 г.)

род. в Прилеп

жив. в София

06.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО, взел участие във всички походи и боеве с полка и ротата си срещу неприятеля.

Семейство: сам той; бояджия³⁵³.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, за да си изпълня дълга към отечеството си; XIII Кукушка дружина, 1-ва рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1337.

№ 1338

Стойче Мицев³⁵⁴ Тошев (63 г.)

род. в с. Чумово, Прилепско

жив. в Прилеп

10.03.1943 г.

³⁵³ Племенник на архим. Методи Кусев.

³⁵⁴ В пенсионната документация се среща и като Минев.

Заслуги: доброволец в МОО³⁵⁵.

Семейство: съпруга Бисера, р. 1883 г., син Димитър, р. 1915 г., син Благой, р. 1918 г., син Георги, р. 1921 г., син Йордан, р. 1926, син Петър, р. 1929 г., снаха Петра, р. 1919 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в IV Битолска дружина, 4-та рота. Пребегал през 1910 г. като терорист в майката родина.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1338.

№ 1339

Стефан Величков Стефанов (60 г.)
род. в с. Конопница, Паланечко
жив. в с. Гулянци, Никополско
20.04.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО, взел участие в боевете срещу неприятеля в оперативната зона на фронта.

Семейство: съпруга Станка на 37 г., дъщеря Тотка на 16 г., тъща Мария на 77 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в IX Велешка дружина, 3-та рота, 3-ти взвод, и вземах участие в боевете при Маказа, Мерхамлъ, Шаркьой, Султантепе, Каменичка река, Калиманско поле и др.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1339.

³⁵⁵ *Сведение:* „Добре се е държал.“

№ 1340

Софрони Ангелов Наумов (68 г.)

род. в с. Козица, Кичевско

жив. в Битоля

26.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО, участвал в оперативната зона на фронта³⁵⁶.

Семейство: син Богдан на 44 г., снаха Голубица на 31 г., внук Миловой на 9 г., внук Драган на 2 г., внук Александър на 8 г. и внучка Милица на 11 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в IV Битолска дружина, 3-та рота, до демобилизацията м. август 1913 г. През войната 1915–1918 г. служих като войник в интенданската рота в гр. Скопие.”

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1340.

№ 1341

Спиро Чакрев (66 г.)

род. в с. Долно Оризари, Битолско

жив. в Битоля

15.03.1943 г.

Заслуги: участвал в Илинденското въстание; доброволец в МОО, участвал оперативната зона на фронта³⁵⁷.

Семейство: съпруга Велика на 62 г., син Александър на 25 г., син Тодор на 22 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и

³⁵⁶ Сведение: „Държал се отрицателно към сръбската власт и не е заемал никаква служба. Проявява се като добър българин.“

³⁵⁷ Сведение: „Държал се е отрицателно към сръбската власт и не е заемал никаква служба. Проявява се като добър българин.“

повикване, в XI Серска дружина, 2-ра рота. През Илинденското въстание 1903 г. бех четник с войводата поручик Георги Сугарев и съм взел участие в две сражения с турците.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1341.

№ 1342

Серафим Христов Здравков (83 г.)

род. в Брод³⁵⁸, Порече

жив. в Брод, Порече

15.04.1943 г.

Заслуги: доброволец-редник, участвал в МОО през 1912–1913 г.; взел участие в боевете³⁵⁹.

Семейство: съпруга Благуна на 79 г., зет Ванчо на 47 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в IV Битолска дружина, 2-ра рота. През 1903 г. участвуval във въстанието като четник на Гьорче Петров срещу турците.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

Починал на 18.12.1943 г.

388К, оп. 4, а.е. 1342.

№ 1343

Сотир Георгиев Печинков (62 г.)

род. в Горна Джумая

жив. в Горна Джумая

12.04.1943 г.

³⁵⁸ Дн. Македонски брод.

³⁵⁹ *Сведение:* „Ползувал се с името на добър българин и се е отнасял добре с българското население.“

Заслуги: доброволец в МОО, взел участие във всички походи и боеве срещу неприятелите.

Семейство: съпруга Спасуна на 47 г, син Методи на 25 г., син Кънчо на 20 г., дъщеря Надежда на 10 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в XV Щипска дружина, и участвах във всички походи и бойове срещу турските и сръбски власти.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1343.

№ 1344

Тома Иванов Формомаров (70 г.)
род. в с. Пътеле, Леринско
жив. във Варна
18.03.1943 г.

Заслуги: член на Илинденската организация и организатор-ръководител в родното си село; бивш четник на леринския войвода Тане Стойчев; лежал в битолския затвор от 12.12.1904 г. до 01.01.1905 г., след което е амнистиран.

Семейство: съпруга Тинка.

Животописна бележка: липсва.

388К, оп. 4, а.е. 1344.

№ 1345

Тодор Попов Томов (66 г.)
род. в Малко Търново
жив. в Варна
16.02.1943 г.

Заслуги: участвал в Преображенското въстание от 06.08.1903 г. с четата на войводата Петър Ангелов.

Семейство: син Желязко, р. 1907 г.

Животописна бележка: „През 1898–1899 г. бях покръстен за член на революционната организация в родния ми град Малко Търново. Оттогава до бурната 1903 г. вършихме агитации, покръстване на нови членове, снабдяване на посещаващите ни тогава организатори с хранителни продукти, цигари и др., снабдяване на местната революционна организация с оръжие от свободните предели на България. На два пъти бях изпращан в България, за да пренеса пушки и патрони. При аферата на Димитър Дяков забегнах в България, където останах до потушаването на аферата. След това се завърнах отново в родния си град, като дадох 5 турски лири рушвет на турската полиция. През 1903 г. поробителите ни станаха много придирчиви. Те чувстваха, че се готви нещо против тях. Тогава напуснах манифактурджийския си дюкян и се причислих към четите, които по това време започнаха да нарастват числено. Станах вече официално нелегален. След конгреса на Петрова нива бях причислен към четата на войводата Петър Ангелов, която имаше за операционен район селата Мажура, Пиргоплово, Инеада и турското село Курколиба. Участвах с оръжие в ръка при нападението срещу турския аскер в с. Мажура, където унищожихме и изгорихме всичкия аскер. Това беше два дни преди датата определена за въстание. В деня на въстанието – 06.08.1903 г., нападнахме с. Инеада. Избихме и разпръснахме аскера, а складовете на пристанището изгорихме. Същият ден нападнахме и турското село Курколиба. След едно сражение с турския аскер, което продължи един-два часа, подпалихме селото и го изгорихме. Останалият жив турски аскер напусна полесражението и побягна. Четата ни действуваше понякога самостоятелно, а понякога в сътрудничество с четата на войводата Цено Куртев. Движих се с четата близо 4 месеца и бях секретар на същата. Турската войска в Малко Търново, понеже знаеше, че съм четник, нападнала манифактурния ми магазин в Малко Търново и ограбила всичката ми стока. Когато се разтуриха четите, заедно с останалите четници преминах в България. Тук намерих семейството си – жена и дете. Без всякакви средства и дрехи заминах със семейството си във Варна, където се установих на местожителство. Първоначално бяхме издържани от роднини, разни благотворителни дружества като Червен кръст и др. Като гражданин на гр. Варна в свободното ми отечество служих във войската и участвах в двете войни – 1912–1913 г. и 1915–1918 г. След последната война бях уволнен в запаса на армията в чин фелдфебел. Двадесет години вече съм член на Дружеството на запасните подофицери в гр. Варна, като съм вземал дейно участие в работите му. Бил съм 4 г. член на управителния му съвет, а след това в строителния комитет – по постройката на Дом паметник на запасните подофицери, Варна. Бил съм също така деен член и на Тракийската организация в гр. Варна, като съм участвувал честно и в

управата на организацията. Изобщо и в цивилния си живот във всички случаи и винаги съм бил на фронта на държавата с девиз: „Преди всичко България.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1345.

№ 1346

Тодор Янев Желязков (67 г.)
род. в с. Стоилово, Малкотърновско
жив. в с. Стоилово, Малкотърновско
27.02.1943 г.

Заслуги: с оръжие в ръка е взел живо участие в четата на Дико Джебелов войвода; участвал в сражения.

Семейство: съпруга Милка на 61 г., син Стефан на 27 г., син Желязко на 22 г., дъщеря Дойка на 24 г., дъщеря Тана на 19 г.

Животописна бележка: „Удостоверявам, че по народност съм българин, български поданик, че съм с първоначално образование, че по занаят съм земеделец, че съм женен с 2 деца, че бях член на организираната чета на воеводата Дико Георгиев Джебелов и като такъв с оръжие в ръка съм взел живо участие в станалото на 06.08.1903 г. в с. Стоилово сражение между четата и турската войска за освобождаването на този край от турците поробители и че не съм се проявил в противобългарски и противодържавнически идеи.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1346.

№ 1347

Траян Стойков Симеонов (65 г.)
род. в с. Павлешенци, Светиниколско
жив. в Свети Никола
01.03.1943 г.

Заслуги: неуморен деец на ВМРО; въстаник, осъждан от турските власти, борил се като кумановски войвода против сръбските власти.

Семейство: съпруга Гайта на 63 г.

Животописна бележка: „Траян е по произход българин, роден от честни български родители – баща Стойко и майка Камена, които са взимали участие във всичките български революционерни организации за освобождението на Македония от поробителите на турската държава. Те са били много тормозени от разните турски яничари и т.н. За осветата на турците син Траян още от млади години, още като дете, се отличил в селото, като явно работил пред народа за подържане българския национален дух. И вдъхваше в народа надежда, като им казваше, че Македония е българска и ще дойде ден, когато ще огрее българската свобода, но той само с това не е останал, но бил е в началото член в легалната българска организация ВМРО и всички български комитски чети. Той ги е дочаквал и изпращал, докъдето им е задачата, и от 1903 г. до 1904 г. бил е селски ръководител в своята 23-годишна възраст. В 1904 г. през месец март в самото му родно село отвори се големо стражение с турския аскер измежду българския войвода Стойче Бобев³⁶⁰, скопския войвода, който беше с 35 души в селото. В стражението над самото село, в местността Врѣх, паднаха убити 45 турски аскери и 2 заптиета, и 4 чауша, 11 четника и един от селото – Милан Стоянов. В горното стражение лично Траян като селски ръководител взема най-големо участие в самото стражение, но жив не се предаде на турската потеря. Но след три дена, като се завърна вкъщи по нареждането на войводата, турската власт го залови и бе осъден на 101 г. строг тъмничен затвор, като беше в затвора до 1908 г. месец август, т.е. до порухата. В затвора турски издържа в гр. Деярбекир (остров) и др. места. Веднага Траян като български националист продължаваше своята задача, като в родното си село събра за втори път своите другари и целия кумановски район, като ги обикаляше и даваше насърчения, че Македония е българска и ще е българска. През това време една турска комитска чета, която некога тормозила българското население, убиваше невинни българи, а над женския свет – като млади булки и девойки, вършеха безчестия. Това Траян не можа да го понесе със своите си другари. От тези турски чети всичко до един избиха, които беа около шест души и един войвода на име Муйо в местността Дълга Орница, в землището на с. Павлешенци. И тогава Траян изпълни един голем дълг спремо своите братя българи. В същата година също така една голема арнаутска чета правеше много золуми над българите, но Траян със своите храбри другари и на нея сложи край в местността Пустовлевци, в землището на с. Долно Гюянци, като

³⁶⁰ Войводата Боби Стойчев.

изби всички до един. Техният войвода беше Реджеп Чауш от с. Нарче,³⁶¹ околия Кумановска. Това беше 1911 г. От 1911 г., понеже Траян беше открит пред турската власт, той до Балканската война, 1912 г., беше с комитетската българска чета по гората. Много пъти с кумановския войвода Кръсто Лазарев – и при отстъплението на турците от кумановската битка Траян в много места с турския аскер влизаше в стражения и с тях той със своите верни другари изби много, без да даде той жертва. По установяване на сръбската административна власт, като сиромаш, той в родното село в общинското управление влезе като прислужник само и само да се прехранва, обаче, при обявяване на войната между сърби и българи през 1913 г., сръбската власт не щя да го пощади Траяна, понеже тя имаше в своите ръце сведение, че Траян е български революционер и за своята българска родина мечтае. Те заловиха го и на бърза ръка донесоха му смъртна присъда да бъде погубен чрез обесване, но той от прозореца на общинското управление избега в гората, но неговият най-верен другар Ицо Стоилков от същото село бе обесен. Траян, като разбра, че неговият другар бе обесен, той мина границата. При бегството на Траян сърбите взеха семейството му, което се състоеше от жена му, брат му, ведно с внуците му, които възлизаха на 15 души, и ги изпратиха в гр. Куманово като залог за Траян, като бежа задържани 40 души, но благодарение на края на войната сърбите не можаха да изпълнят своите пъклени намерения и да погубят близките на заслужилия българин. Траян преко Злетовска река избега в своето родно отечество Царство България, където за отмъщение на сърбите, веднага встъпи в българската революционна организация ВМРО, като се причисли при неумрелия войвода Тодор Александров. Беше на почивка до обявяването на Европейската война и там той встъпи в българската армия като действующ войник в телефонистка част, 66-ти полк. Той като такъв във всичките походи срещу враговете вземаше участие до примирието 1918 г., когато от там той беше уволнен и си дойде при своето си семейство в родното си село, което беше под сръбската държава. Не се мина дълго време и Траян бе наново подгонен от сърбите, но той, знаейки своите дела, бе готов да избега в България, но бе заловен от сърбите и сложен в затвора в гр. Куманово, където той, въпреки мъченията, не призна своите дела, нито показва некой от своите другари. Той биде освободен, но не задълго, защото сръбската власт искаше наново да го хвърли в затвора и имаше намерение да го погубят. Но като разбра от своите близки, че сърбите ще го гонят и убият, той взе своята пушка малихера с четири бомби и патрондаш, и пистолет, и придружи се към българския войвода Кръсте Лазаров, кумановски войвода. Те заедно с него повече от 4 месеца обикаляха много селища в Кумановско и Скопско. С него той в с. Крушица, Светиниколска околия, влезъл в стражение със сръбските джандари-войници, от които убиха 10 сръбски джандари и 15 войници, и

³⁶¹ Не е ясно за кое село става въпрос.

един офицер с неговия кон. А от четата българска не бе убит нито един. Това беше на Св. Духовден 1923 г. След горното стражение, по нареждането на войводата лично, Траян замина за гр. Кюстендил. С 15 души свои другари той начело като войвода пак замина през границата в сръбската държава да изпълнява отредената задача в Македония. В с. Винци, Кумановско, със своите другари те беха обколени от сърбите и след едно малко стражение без жертва заминаха през Черен Врх в посока на Готен, и завърна се в гр. Кюстендил. Траян остана в родното си отечество Царство България до освобождението 1941 г. Траян е един, който е много заслужил в българската революционна организация ВМРО, не само като храбър, но и като добър истински боец, понеже той срещу всеки постъпва само като истински българин и на всекиго е давал добри съвети и големи български надежди.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1347.

№ 1348

Траян³⁶² Димитров Камбуrow (63 г.)
род. в с. Ериклер, Лозенградско
жив. в с. Момина Църква, Бургаско
17.03.1943 г.

Заслуги: член на Илинденската организация и участник във въстанието през 1903 г., заловен и осъден от османските власти.

Семейство: съпруга Вида на 63 г., син Димитър на 34 г., син Стоян на 27 г., снаха Марфа на 30 г., внук Стоян Димитров на 3 г., внук Тране Димитров на 1 г.

Животописна бележка: „Роден съм в с. Ериклере, Лозенградско, през 1880 г., а понастоящем живея в с. Момина Църква, Средецка околия. Посветен бях в революционното дело и заклет от поп Петър в с. Ериклер, след което станах член на организацията. През време на въстанието в 1903 г. по вършитба време бях заподозрян от турците и арестуван. Осъден бях от турския военен съд на 15 г. строг тъмничен затвор и излежавах наказанието си в одринския затвор. Излежах 8 месеца и през 1904 г. последва амнистия, поради което бях освободен. Тормозът обаче върху мен бе много голям. През време на Балканската война се преселих в

³⁶² В пенсионната документация се среща и като Тране.

Момина Църква, гдето живея и понастоящем. Горното ще се засвидетелства от свидетелите Коста Тенишев³⁶³, Христо Тенишев³⁶⁴ и Георги Михалчев³⁶⁵, последните от които бяха с мен в затвора, сега жители на гр. Бургас.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1348.

№ 1349

Тодор Ангелов Крайчев (80 г.)
род. в с. Ораовец, Велешко
жив. в с. Ораовец, Велешко
07.04.1943 г.

Заслуги: взел дейно участие в М.О.Р.О. и като борец за освобождението на Македония бил осъден на 15 г. затвор.

Семейство: съпруга Руса на 60 г., син Златий на 18 г.

Животописна бележка: „През турското робство бех заклет да работя против тех под Македонско-одринската революционна организация. Целта ми беше да изпълнявам длъжност войвода в с. Ореховец и като борец за обединението на Македония бех осъден на 15 г. тъмничен затвор.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1349.

№ 1350

Тасе Петров Димчев (65 г.)
род. в с. Гарван, Радовишко
жив. в с. Танатарци, Щипско
30.03.1943 г.

³⁶³ Вж. Пенсия № 1153.

³⁶⁴ Вж. Пенсия № 914.

³⁶⁵ Вж. Пенсия № 107.

Заслуги: бил четник; участвувал в сражения и при бомбардирането на моста във Валандово.

Семейство: съпруга Неда на 68 г., син Коце на 30 г., син Ладе на 24 г., син Добре на 20 г.

Животописна бележка: „1. Деятел в Македонската организация от 1910 до 1918 г.; 2. Участвувал в страженијата с четата на Лазар Кљонков от гр. Щип, Ефрем Криводолски и с Василев, радовишкия даскал, и със Славейков от гр. Щип; 3. Участвувал в бомбардировката на моста във Валандово; 4. Участвувал в сраженијата у Длабока река с четата на Ефрем Криводолски, кдето е и убит Ефрем.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски совет.

388К, оп. 4, а.е. 1350.

№ 1351

Трайко Стоянов Малинов (63 г.)
род. в с. Долани, Щипско
жив. в Щип
08.03.1943 г.

Заслуги: бил куриер на войводите Славчо Ковачев, Михаил Развигоров, Тодор Александров, за което е бил осъден на 101 г. строг тъмничен затвор, от които излежал 2 г. до ослободението на Македонија през Балканската война.

Семейство: съпруга Божана на 56 г., син Стоян на 28 г, дъщеря Благородна на 18 г., дъщеря Сийка на 28 г., внук Лазар на 6 г., внук Христо на 2 г.

Животописна бележка: „Бил съм легален и съм помагал на войводите Славчо Ковачев, Геле войвода³⁶⁶, Мише Развигоров, Даме Мартинов, Стоян Мишев и Тодор Александров. През 1910 г. бил съм осъден на 101 г. на тъмничен затвор. От това съм излежал 2 г. и съм ослободен от Балканската война.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски совет.

³⁶⁶ Ангел Малински (1869–1902) е войвода на ВМОК и ВМОРО, родом от с. Малино, Светиниколско.

388К, оп. 4, а.е. 1351.

№ 1352

Трайчо Тасев Янов (62 г.)
род. в Прилеп
жив. в София
12.04.1943 г.

Заслуги: взел живо участие в освободителните борби като легален член на ВМРО; осъждан на 3 г. строг тъмничен затвор.

Семейство: съпруга Мария на 55 г., син Димитър на 28 г.

Животописна бележка: „Затварян съм бил 11 пъти в затворите на Прилеп, Битоля, Крушево и Морихово, начиная от 1894 до 1912 г. През 1903 г. бех осъден на 3 г. строг тъмничен затвор по политически причини в гр. Битоля от съдилищата, а чрез мъченичество извадиха ми 8 нокти от краката. През 1904 г. бех амнистиран, издействано от българското правителство (Начевата амнистия). През 1895 г. до 1898 г. бех учител в с. Витолица, Мориховско, за пропаганда. Като бакалин и ханджия в с. Витолица бех ограбен от турците през 1903 г. и също през 1918 г. – ограбен от сърбите.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1352.

№ 1353

Тодор Кръстев Гуганов (74 г.)
род. в с. Бозец, Ениджевардарско
жив. в с. Равда, Поморийско
23.03.1943 г.

Заслуги: бил четник при Апостол войвода в Ениджевардарско, заточен в Родосто за година и половина.

Семейство: син Мицо на 30 г., син Васил на 30 г., дъщеря Неда, снаха София Василева на 30 г., внучка Катерина Василева на 12 г., внук Тодор

Василев на 7 г., внучка Пенка Василева на 3 г., внучка Надежда Василева на 1 г.

Животописна бележка: „Бех легален работник на организацията. През въстанието постъпих в четата на Апостол в Ениджевардарско. Земел съм участие в четири стражения. Бил съм на заточение 1 г. и половина в остров Родосто.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1353.

№ 1354

Ташко Костов Христов (62 г.)
род. в с. Екши Су, Леринско
жив. във Варна
18.03.1943 г.

Заслуги: организирай чета в Екши Су под войводството на Марко Шишков³⁶⁷ през 1902 г.; през 1903 г. бил четник на Никола Левтеров; взел е участие във всички военни действия за освобождението на Македония; действувал срещу гръцките чети; награден е с два кръста „За храброст“ и произведен фелдфебел.

Семейство: съпруга Димка, р. 1889 г., дъщеря Мара, р. 1922 г., дъщеря Блажка, р. 1925 г.

*Животописна бележка*³⁶⁸: „През 1912 г. се записах в отряда на Никола Левтеров като помощник. Взех участие в походите Варна, София, Дупница, границата. Минахме границата и организирахме населението в случай на война между България и Турция да се изсекат всички телефонни и телеграфни стълбове и да се хвърлят във въздуха всички мостове, за да се попречи на турските съобщения и движения. При обявяването на войната нападнахме в тил турския аскер при Кулата и Лешковата чука, като с това попречихме на турската войска да отиде в помощ на гр. Горна Джумая. Настъпихме за Ченгел Кале, където се бихме с турската кавалерия и пехота през целия ден, и бех награден с войнишки кръст „За храброст“ IV степен. Настъпихме в Струмишко и взех участие в сражението при с. Червено поле с турския аскер и башибозук.

³⁶⁷ Пандил Шишков. Вж. пенсия № 405

³⁶⁸ Пенсионното дело съдържа две животописни бележки.

Обезоръжихме турското население в селата Сушица, Ново село, Борицево, Свидовица и стигнахме до Струмица и от там за гр. Дойран, където останахме два месеца. По нареждане на главната квартира заминахме за Серес, Нигрита и Орфанския залив като контра отред на гръцките чети, които се бежа явили в Серско, Лагадинско, Негритско, Драмско и Кавалско и водихме сражение в с. Аспровалта и Чай аза през целия ден. Участвувах и в сражението при гара Ангиста, която гърците искаха да превземат. Сражавахме се и при с. Баница, моста и Пърнар Даг и бех награден с кръст „За храброст“. Взех участие в походите срещу сърбите Демир Хисар, Петрич, Струмица, Радовиш, Щип, Кочани и оттам бех зачислен в Македоно-одринското опълчение в Х Прилепска дружина, 4-та рота, и взех участие в боевете при Рамна бука, Султантепе, Дулица и пл. Китка. В опълчението бех произведен в чин подофицер. През Общоевропейската война взех участие пак с отряда на капитан Левтеров на западния фронт в Албания. Имах чин фелдфебел, бех награден с германски орден.³⁶⁹

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1354.

№ 1355

Тодор Христов Кашмаков (63 г.)

род. в Скопие

жив. в Скопие

18.02.1943 г.

Заслуги: бил е четник-терорист, осъден на 101 г. затвор, по-късно амнистиран.

Семейство: съпруга Анастасия, р. 1899 г., дъщеря Радмила, р. 1930 г.

Животописна бележка: „Заявявам, че през време на освободителните борби в Македония съм бил като четник-терорист, убиец на българомразеца Стоян Джолев. Като такъв съм осъден от турското правителство на 101 г. Лежал съм затвор в Куршумли хан (Скопие), а през 1904 г. амнистиран. За време на Балканската война бех доброволец в 5-ти пех. дунавски полк и отличован с три кръста „За Храброст“. През Европейската война български войник в същия полк.“

³⁶⁹ Вж. раздел Документи (№ 16)

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1355.

№ 1356

Тале Димов Найденов (72 г.)
род. в с. Логоварди, Битолско
жив. в София
05.04.1943 г.

Заслуги: вземал е живо участие в освободителните борби, бил в четата на войводата Георги Сугарев и в тая на Иван Кафеджиев и се е сражавал с турците.

Семейство: съпруга Менка на 64 г., син Кирил на 18 г., дъщеря Цветанка на 22 г.

Животописна бележка: липсва.

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1356.

№ 1357

Тодор Георгов Джелебов (65 г.)
род. в Малко Търново
жив. в Малко Търново
23.02.1943 г.

Заслуги: като четник при брат си войводата Дико Джелебов е участвувал с оръжие в ръка във въстанието за освобождаване на Странджанския край през 1903 г.

Семейство: съпруга Мария на 62 г., дъщеря Еленка на 34 г., дъщеря Иринка на 32 г.

Животописна бележка: „През 1900 г. бях посветен в революционната организация, тайната Македоно-одринска такава, от брат ми Дико Г.

Джелебов – активен член на същата и впоследствие воевода на чета. До месец април 1902 г. бях легален член на същата, след което, подгонен от турските власти и като заподозрян, избегах и станах нелегален, като се присъединих към четата на брат си Дико Г. Джелебов с район с. Стоилово, с. Клавe, с. Визица, с. Заберново и колибите в малкотърновското землище. През време на въстанието 1903 г. взех живо участие с оръжие и участвах във всички дадени сражения от четата ни срещу турската редовна войска в с. Стоилово, Визица и Калово, след което бях принуден с останалите другари от четата да минем в България и там приседен до 1908 г., докато се даде амнистията (Хуриета), понеже по-рано бях дирен от турските власти като революционер (комита). Заявявам също, че не съм се увличал и проявявал, и не съм носител на противодържавни идеи, нито противник на днешния държавен строй.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1357.

№ 1358

Трифон Стойков Гизов (63 г.)
род. в с. Зелениче³⁷⁰, Леринско
жив. в София
02.03.1943 г.

Заслуги: организиран четник на ВМОРО; бил куриер на организацията; участник в Илинденското въстание; осъден от турските власти.

Семейство: съпруга Неда на 58 г., дъщеря Елена на 21 г.

Животописна бележка: „Роден съм на 03.10.1879 г. в с. Зелениче, Леринско. Там завърших първоначалното образование. Като 16 г. през 1895 г. заминах на гурбет в гр. Костенджа, Румъния, а 1901 г. се завърнах обратно в родното село. През 1902 и 1903 г. по нареждане на воеводата Турунджов обучавах младежите в стрелба и строй. През 1902 г. бех заловен от турците и осъден, и затворен в течение на 6 месеци в леринския и битолския затвор. Като четник в четата на войводите Алексо Турунджов и Никола Мокренски взех участие в Илинденското въстание и се сражавах в сраженията при Върбица, Невеска и Клисура до края на въстанието. През 1904 г. бех нападнат заедно с други другари от гръцка

³⁷⁰ Дн. Склитро в Гърция.

чета на прочутата кървава зеленичка сватба³⁷¹. След това гонен от турците избегах в Румъния. Завърнах се отново в родното място при оповестяване на Хуриета.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1358.

№ 1359

Тодор Иванов Тодоров Керемидчиев (60 г.)

род. в с. Тая кадън, Цариградско

жив. в с. Белослав, Варненско

03.04.1943 г.

Заслуги: взел участие с оръжие в ръка в освободителните борби; осъждан поради защитата на българската народност.

Семейство: съпруга Райна, р. 1896 г., дъщеря Желязка, р. 1923 г., дъщеря Иванка, р. 1932 г.

Животописна бележка: „Роден съм през 1883 г. в с. Таякадън, Чаталджанска околия, Източна Тракия. По указание на свещениците от Българската екзархия в Цариград бяхме организирали групи от наши българи в селото ни, които имаха за задача да тормозят нощно време турските башибозуци и турската войска през 1912 г. В изпълнение на тази задача ние нападнахме нощно време башибозуците, както и турските войници по границата, като извършихме много убийства на такива лица, а денем си гледахме мирната полска работа. През лятото на 1912 г., след тези наши акции, бяхме издадени на турската власт от един грък и един българин от селото ни, вследствие на което аз бях арестуван ведно с 53 души българи от селото ни. Закараха ни под военна стража в с. Кючукчекмедже, Цариградско, където бяхме подложени на големи физически изтезания. На мен рязаха живи части от дясната ръка, след като ме биха най-жестоко, за да издадем съучастниците си и да признаем деянията си. Както аз, така и другите, не признахме нищо. Оттам ни заведоха в Цариград. Свещениците от Екзархията научиха за нашето довеждане и направиха постъпки пред руския консул за освобождаването ни, обаче турците, като узнаха това, ни натовариха на параход и ни отведоха в гр. Синап, където бяхме осъдени по на 8 г. строг тъмничен затвор. По застъпничеството на руския консул в гр. Синап ние бяхме

³⁷¹ Клане на тринайсет души българи, извършено от гръцки анданти на 13.11.1904 г.

амнистирани през 1914 г., месец април. Когато се завърнахме в Цариград, явихме се в Екзархията, където ни посъветваха да не отиваме в селото си, защото пак ще бъдем арестувани, а да чакаме да пристигне и останалото население (българско), което се дигало вече. Наистина след няколко дни пристигнаха съселяните и семействата ни, и всички заедно се качихме на един български параход и дойдохме в България, където останахме и до сега. Вследствие големите физически мъчения над мен аз останах сакат с дясната си ръка. Горното ще удостоверяят свидетелите Ламбари Христова от селото ни, жителка на гр. Варна, Трендафил Добрев и Георги Трендафилов – също от селото ни, жители на с. Белослав, Варненско.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1359.

№ 1360

Ташко Костадинов Майнов (64 г.)
род. в с. Вълкояново, Воденско³⁷²
жив. в София
10.03.1943 г.

Заслуги: четник на войводите Караташо³⁷³, Лука Иванов и Димитър Занешев³⁷⁴; доброволец в МОО през 1912–1913 г.

Семейство: сам той.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в XIV Воденска, 3-та рота, 2-ри взвод. Бил съм четник при войвода Караташо (1902 г.), при Лука Иванов войвода (1903 г.). До 1906 г. с Д. Занешев войвода.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1360.

³⁷² Дн. Лики в Гърция.

³⁷³ Атанас Караташов-Кара Ташо (1850–1906), родом от с. Острово, Воденско, е воденски войвода на ВМОРО.

³⁷⁴ Димитър Занешев (1876–1962) е български просветен деец и ръководител на Воденския революционен комитет на ВМОРО, роден във Воден.

№ 1361

Тосе³⁷⁵ Стоянов Трайков (60 г.)
род. в с. Винци, Кумановско
жив. в с. Винци, Кумановско
13.03.1943 г.

Заслуги: доброволец през 1912–1913 г., взел участие в оперативната зона на фронта.

Семейство: син Борис на 14 г, син Милутин на 8 г., дъщеря Андрика на 22 г., дъщеря Палагия на 16 г., дъщеря Миланка на 13 г., дъщеря Славка на 10 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, от 21 октомври 1912 г. и съм служил до 10 август 1913 г.; II Скопска дружина, 3-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1361.

№ 1362

Темелко Иванов Блажев (74 г.)
род. в с. Юдово, Кичевско
жив. в София
12.03.1943 г.

Заслуги: четник, доброволец в МОО през 1912–1913 г.

Семейство: трета съпруга Крайна на 59 г., доведена дъщеря Марийка на 34 г., тъща Анна на 98 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване. Участвувал в Илинденското въстание като подвойвода преносител на оръжие. В четата на войводите Наке, Арсо³⁷⁶ и Давидов,

³⁷⁵ Среща се и като Тасе в документацията.

³⁷⁶ Арсо Йовев Силянов-Локвички (1870–1923) е дългогодишен войвода на ВМОРО и ВМРО, родом от с. Локвица, Порече.

участвувал в сраженията при гр. Кичево, с. Гюргевица, с. Извор, с. Туря;
I Битолска дружина 1-ва рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1362.

№ 1363

Трайко Илиев Марков (62 г.)
род. в с. Лескоец, Охридско
жив. в София
12.04.1943 г.

Заслуги: през 1912–1913 г. бил доброволец в МОО.

Семейство: съпруга Панка на 46 г., дъщеря Севрия на 17 г., син Николай на 13 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване в VI Охридска дружина, 3-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1363.

№ 1364

Томо Мицов Пецанов (62 г.)
род. в с. Крондирци³⁷⁷, Кукушко
жив. в с. Попица, Белослатинско
06.04.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО през 1912–1913 г.

Семейство: дъщеря Варвара на 18 г., Димитър на 12 г.

³⁷⁷ Дн. Калиндрия в Гърция.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в III Солунска дружина, 3-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1364.

№ 1365

Тодор Аврамов Кочев (64 г.)

род. в с. Лешок, Тетовско

жив. в Русе

28.04.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО през 1912–1913 г.

Семейство: съпруга Екатерина на 57 г., син Петър на 19 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в IV Битолска дружина, 3-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1365.

№ 1366

Тотю Иванов Тотев (63 г.)

род. в с. Дикилিতаш³⁷⁸, Разградско

жив. в Русе

28.04.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО през 1912–1913 г.

Семейство: съпруга Гинка на 54 г., син Илия на 22 г.

³⁷⁸ Дн. с. Побит Камък, Разградско.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в VII Кумановска дружина, 3-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1366.

№ 1367

Тодор Атанасов Николов (65 г.)

род. в Крушево

жив. в Русе

31.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО през 1912–1913 г.

Семейство: съпруга Мария на 52 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в IX Велешка дружина, 3-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1367.

№ 1368

Трайко Йорданов Чашкаров (66 г.)

род. във Велес

жив. в София

26.02.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО.

Семейство: съпруга Гена на 64 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и

повикване, в IV Битолска дружина, 3-та рота. Като редник участвувал отначало докрай.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1368.

№ 1369

Тасе Божков Миленков (72 г.)
род. в с. Павлешенци, Светиниколско
жив. в София
14.04.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО, деец на ВМОРО.

Семейство: съпруга Божана на 70 г., син Тодор на 26 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, във II Скопска дружина, 3-та рота, пор. № 97. Заявявам, че съм посветен в редовете на Македонската революционна организация през 1898 г. и действах легално, като се грижех за организиране на селото и за снабдяване с пушки, които купувахме от арнаутите. През 1900 г. откриха се в селото пушки и аз бех арестуван и осъден на 15 г. затвор, и прекарах 3 г. и 5 месеци в затвора, и амнистиран. През 1906 г. със селската чета явих се на помощ на войводата Боби Стойчев, който се сражаваше с турска войска в Гюрешки манастир. Там бех ранен в десния крак. След сражението избегах в България по канален ред и се лекувах.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1369.

№ 1370

Търпе Лазаров Пасков (74 г.)
род. в Дебър
жив. в София
26.02.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО през 1912–1913 г.

Семейство: съпруга Иванка на 62 г., издържа се от синовете си.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в I Дебърска дружина, 4-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1370.

№ 1371

Тодор Анастасов Аврамов (70 г.)
род. в с. Лазарополе, Реканско
жив. в Скопие
24.02.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО.

Семейство: съпруга Фима на 62 г., син Георги на 15 г.

Животописна бележка: „Роден съм в 1872 г. в с. Лазарополе, Галичка околия, от благонадежни родители българи, от български произход и живел съм под турското иго. Като дете на 11 г. отидох в свободна България, в гр. Стара Загора, за изкарване на прехраната и там отидох на училище до 2 клас в мъжката гимназия „Иван Вазов“, и после почнах да упражнявам занаят дърводелец. В 1912 г., като се обяви войната с Турция, постъпих доброволец в I Дебърска дружина, 1-ва рота, 1-ви взвод, и участвувал съм във всичките походи при Маркю Мориофте³⁷⁹, Булаир и Султантепе до края на войната. Втората война прекарах в допълнителния македонски полк като ротен писар в 8-ма рота. След свършването на войната завърнах се в родното място в с. Лазарополе и като служещ в българската армия бех подозрен от сръбските власти и не ми позволяваха да замина в България до дохожданието на България в Македония. Това е моят живот.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1371.

³⁷⁹ Така е в животописната бележка.

Тома Зафиров Машаров (62 г.)

род. в Скопие

жив. в Скопие

23.03.1943 г.

Заслуги: борил се против идването на сръбския владика Фирмилиан; бил доброволец в МОО³⁸⁰.

Семейство: съпруга Горица, р. 1896 г., син Кирил, р. 1924 г., дъщеря Цветанка, р. 1930 г.

Животописна бележка: „Роден от баща Зафир К. Машаров – от най-старото българско семейство в гр. Скопие. Взимал живо участие при борбите с Патриаршията, като е подарил собствения си имот за първоначалното училище. Издействувал е ферман за изграждане на собственото си място на днешната черква „Св. цар Константин и Елена“. И така зародена борческа кръв и в мен още от младини буен, завършил втори педагогически курс в града ни. След като съм водил много побоища с турските ученици и спасяван съм с глоби и плащане обезщетения за извършените деяния за отмъщение на турските бейове, като например запалване на много плевни и купи със слама и сено в същите ученически години, а именно при провеждане на сръбската пропаганда в лицето на Фирмилиан за сръбски владика в Скопие. Взимал съм участие в почти всички побоища, които вършехме като ученици, а именно – чупенето на прозорците отдалеч. То не бе достатъчно от мен и след като се посветих на ВМРО като махленски легален десетник за събиране на членски внос (порес) и поддръжка и въоръжение на четите. И по заповед на ВМРО за извършеното убийство на сръбския свещеник пропагандатор в махалата ни (поп Кочина) бех арестуван като убиец и след 6 месеца освободен с голем откуп злато. След това през 1904–1905 г, прибран в пределите на България, в ст. София, бех заварен през 1912–1913 г. от мобилизацията. Доброволно, без да подлежа на мобилизиране, постъпих като доброволец в Македоно-одринското опълчение (II Скопска дружина, нестроева рота) и взех участие във всички походи и боеве. Получих чин подофицер и съм награден със сребърен медал на военна лента. Изкарах до края с добро поведение. При демобилизацията настаних се пак в ст. София. При обявяването на Световната война служих в XI Македонска дивизия, 63-ти пехотен полк, 1-ва къртечна рота, 1-ви взвод. Зех участие във всички походи и боеве до края на войната с добро поведение. Също при демобилизацията настаних се в София на работа с твърда вера, че ще доде денат на зората и ще бъдем присъединени към майка България. И така

³⁸⁰ Вж. раздел Документи (№ 30)

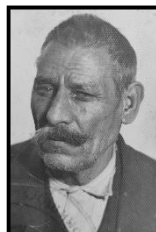
приключвам животописните бележки в живота ми. Като се чувствам щастлив, че доживех след 40 г. емигрантство, изгнанически живот да се върна в родната ми бащина къща. Радостен съм, гдето видех осъществен бленат на баща ми и моят – да бъде присъединен народа ни, и да живея старческите ми години към целокупна България. Амин.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1372.

№ 1373

Тодор Вълканов Ерменлиев (65 г.)
род. в с. Дерекьой, Лозенградско
жив. в Пазарджик
27.02.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО.

Семейство: съпруга Екатерина на 60 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в Х Прилепска дружина, 3-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1373.

№ 1374

Тончо Михайлов Филипов (64 г.)
род. в с. Янево, Косово
жив. в София
15.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО.

Семейство: съпруга Люца на 60 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, и е взел участие във всички походи и боевете с ротата си срещу неприятеля, в оперативната зона на фронта; II Скопска дружина, 1-ва рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1374.

№ 1375

Тома Петков Наденжиев (63 г.)
род. в с. Лелово, Кукушко
жив. в София
18.04.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО, взел участие във всички походи и боеве срещу неприятелите.

Семейство: съпруга Кина на 55 г., син Койчо на 15 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в XV Щипска дружина, 2-ра рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1375.

№ 1376

Трайко Стойков Петков (60 г.)
род. в с. Търновец, Кратовско
жив. в с. Търновец, Кратовско
18.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО през 1912–1913 г.

Семейство: незаконни син Илия, незаконен син Йордан, снаха Петра, снаха Васка, незаконна внучка Стойка, незаконна внучка Станойка.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в III Солунска дружина, 1-ва рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1376.

№ 1377

Трендо Костадинов Терзиев (62 г.)
род. в с. Рич, Струмичко
жив. в с. Рич, Струмичко
20.04.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО.

Семейство: съпруга Ванга, р. 1881 г., дъщеря Илинка, р. 1922 г., дъщеря Вена, р. 1925 г., внук Георги, р. 1928 г., внук Славко, р. 1932 г., внук Васил, р. 1935 г.

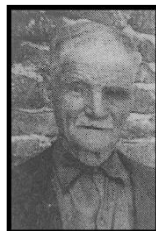
Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в III Солунска дружина, 4-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1377.

№ 1378

Туше Митров Айтов (75 г.)
род. в с. Хърсово, Кукушко
жив. в Струмица
30.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО.

Семейство: съпруга Мария, р. 1898 г., син Александър, р. 1936 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в III Солунска дружина, 1-ва рота. Награден с орден „За храброст“ IV степен и с два възпоменателни медала от войните.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1378.

№ 1379

Трайко Иванов Мъркулев (63 г.)
род. в с. Велгощи, Охридско
жив. в с. Велгощи, Охридско
18.02.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО³⁸¹.

Семейство: син Никола, р. 1901 г., снаха Бистра, р. 1903 г.

Животописна бележка: „По време на Балканската война 1912–1913 се е намирал в Румъния. При обявяването на войната напуска Румъния и идва в България, където по своя воля, без да е записан в редовете на войската и да се дири за войник, записва се доброволец в МОО, като бива зачислен в 3т-а бригада, към щаба. Взел е участие във войната и в борбите на бригадата до края на войната съгласно оперативните задачи, възложени на същата. След войната е останал да живее тук, като се е отличавал с доброто си поведение.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1379.

³⁸¹ *Сведение:* „Бил общински прислужник 1 г. С населението се е държал добре.“

Тодос Иванов Нинков (62 г.)

род. в Охрид

жив. в Охрид

31.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО; доброволец в 59-ти пехотен полк на 11 Македонска дивизия³⁸².

Семейство: съпруга Ксантипия, р. 1890 г., син Иван, р. 1921 г., дъщеря Афродита, р. 1923 г., дъщеря Ефросина, р. 1924 г.

Животописна бележка: „През 1897–1898 г., като ученик в 5 клас на Битолската гимназия, приех първото кръщение в революционно ученическият кръжок. По това време борбите с чуждите пропаганди беха в пълния разгар, вследствие на които учителският персонал беше се разделил на два лагера „за“ и „против“ борбата. Резултатът от тия борби бе повдигнатият ученически бунт, който завърши със затварянето на гимназията, изключването на 7 преподаватели и на 18 ученика, между които бех и аз – от всички гимназии в Отоманската империя.

Идущата 1898–1899 г. постъпих в Русенската гимназия. Същата година в България се образуваха македоно-одрински стрелчески дружества, в които взех живо участие. Девет месеци след привършване на учебната година върнах се в родния си град Охрид, където началството ми повери ръководството на две групи – една терористическа и една легална. Същевременно беха ми възложили обучението и манипулацията с пушки на моите групи, десетниците на останалите групи в града и селските учители от околията, които дохождаха в неделя и празнични дни.

През 1902 г. арестуваха началството ми, което от затвора ме уведоми да бегам от Охрид, където ми видят очите. Ходих в Германия, където разпръснатата колония организирах за събиране помощи, които се изпращаха в комитета за покупки на оръжие. През 1906 г. ходих за кратко време в Америка, където в гр. Стилтон, пак в колонията, организирах и образувах дружество „Тома Давидов“, а във Филадельфия турих основите за образуване дружество „Методи Патчев“.

През 1912 г. от Германия се явих в София като доброволец и бех причислен в VI Охридска дружина на Македоно-одринското опълчение. През Европейската война, пак от Германия, явих се в София като доброволец и бех причислен в 59-ти пех. полк на XI Македонска дивизия. След катастрофалния край на войната върнах се в Охрид да ликвидирам с имота си. Сърбите обаче след ликвидацията не ме пуснаха да се изселя,

³⁸² *Сведение:* „С добро име, не е заемал служба.“

а 22 г. прекарах в това робство без работа, под надзора на властта и постоянните запитвания от къде се препитавам, коя организация или държава ме издържа, и обиски, които ми правеха. Това ме накара да емигрирам в Албания, където 8 г. прекарах, пак работейки, колкото можех било с перо, или иначе за оная идея, за която бех се заклел. И сега даже още не съм се отказал да работя за изграждането на Велика България, като взех участие като кметски наместник в Беломорието и по причина на болест напуснах. Всичко това мога да докажа с живите свидетели от много високопоставени хора.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1380.

№ 1381

Тоде Коцев Петров (60 г.)
род. в с. Ранченци, Светиниколско
жив. в с. Ранченци, Светиниколско
18.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО през 1912–1913 г.

Семейство: 10 члена на семейството.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в III Солунска дружина, 1-ва рота. Вземал участие в Малгара, Шаркьой, Ираклица, Емирица, Каменичка река, Ретки буки, Кешан и др.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1381.

№ 1382

Трайко Дамев Симоновски (71 г.)
род. в Дебър
жив. в с. Ораовец, Велешко
06.04.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО през 1912–1913 г.

Семейство: съпруга Злата на 65 г., син Борис на 31 г., снаха Ратка на 26 г., внучка Любка на 7 г., внук Трайче на 5 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, и взех участие във всички боеве, като и през целия ми живот целта и идеалът ми е бил свободата и съединението на България; I Дебърска дружина, 3-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1382.

№ 1383

Траян³⁸³ Петрушев (67 г.)
род. във Велес
жив. във Велес
02.02.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО, взел участие във всички походи и боеве срещу неприятеля в оперативната зона на фронта.

Семейство: съпруга Тимка, р. 1886 г., син Тодор, р. 1906 г., снаха Нада, р. 1917 г., внучка Мария, р. 1941 г., син Александър, р. 1910 г., снаха Василка, р. 1917 г., внучка Тимка Ал., р. 1942 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в X Прилепска дружина, 2-ра рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1383.

³⁸³ В документацията се среща и като Трайко.

№ 1384

Тодор Саздов Йосифов (62 г.)
род. в с. Горни Стубол, Кратовско
жив. в с. Горни Стубол, Кратовско
16.03.1943 г.

Заслуги: четник на ВМОРО, осъден на 20 г. затвор; доброволец в МОО.

Семейство: син на Саздо Йосифов Дамянов и Софка Стойчова Гогова, съпруга Драгана на 41 г., син Любен на 24 г., снаха Стойка на 23 г., дъщеря Лиляна на 10 г.

Животописна бележка: „Като легален деец в организацията за освобождение от турците започнах да работя още от 1903 г., обаче като станах подозрителен пред тогавашната власт, бех принуден да напусна родното си място и да стана нелегален работник в горепомената организация. Се причислих в редовете на четниците, с които обхождах тези места, а именно с войводата Атанас Бабата през 1903 и 1904 г., а 1905, 1906, 1908 г. с местния войвода Йордан Спасов. През 1909 и 1910 г. – с Тодор Александров, а 1911 и 1912 г. – с войводата Дончо Ангелов. С последния проведох като четник и в 1913, 1914 и 1915 г. до обявяването на войната между България и тогавашна Сърбия. Като войник в редовете на българската армия прибавих 1915–1916, 1917 и 1918 г. в 5-ти македонски полк. През 1919 г. бех заловен от сръбската власт като съмнително за тях лице, затворен и осъден на 20 г. тъмничен затвор, повече прекаран в Лепа глава, Хърватска, откъдето 1927 г. избегах в България³⁸⁴.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1384.

№ 1385

Фоти Николов Кирчев (70 г.)
род. в с. Зелениче, Леринско
жив. в София
13.02.1943 г.

³⁸⁴ Бил доброволец в XIII Кукушка дружина, 1-ва рота на МОО.

Заслуги: взел активно участие в освободителните борби на Македония; бил четник на войводите Георги Папанчев и Алексо Турунджов, участвувал в сражения³⁸⁵.

Семейство: съпруга Кръстина на 62 г.

Животописна бележка: „Роден съм на 15 март 1870 г. в с. Зелениче, Леринско. Още от младини постъпих като доброволец в четнишкото движение и съм взел живо участие в освободителните борби на Македония преди и по време на Илинденската епопея. До 1903 г. бех легален деец, а при обявяването на въстанието станах нелегален и като четник взех живо участие в няколко сражения с войводата Алексо Турунджов от с. Върбене, Екшису, Леринско, докато в последното сражение с турски и гръцки чети при местността Кайчин мост при с. Негован бех тежко ранен в левия крак и до днес останах с 80% неработоспособност. Неспособен да се движа, турците ме хванаха в плен. В Битоля бех осъден на 101 г. затвор и заточен в Диарбекир, Мала Азия, където пролежах 1 г. и през 1904 г. бех амнистиран съгласно дадената обща амнистия. До днес съм инвалид и неспособен за физическа работа. Кракът левия ми е къс с 11 см.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1385.

№ 1386

Филип Тодоров Филипов (70 г.)
род. в с. Булгаркьой, Кешанско
жив. в с. Сомовит, Никополско
20.04.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО.

Семейство: съпруга Тонка на 58 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в XI Серска дружина, 1-ва рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

³⁸⁵ Вж. раздел Документи (№ 32, 33 и 34)

№ 1387

Христо Янев Балванлиев (65 г.)

род. в Щип

жив. в Щип

22.02.1943 г.

Заслуги: бил районен куриер и четник в революционното движение; след завладяването от сърбите е станал главен куриер и четник в четата на Тодор Александров; влизал в сражения.

Семейство: съпруга Ката на 59 г.

Животописна бележка: „Христо Янев Балванлиев от Щип, по народност българин и от български произход, който е като районен куриер в революционното движение от 1903 до 1906 г. и като четник от 1906 до 1909 г. в четата на Иван Бърлов. В турските затвори е издръжал 3 г. затвор. През войните 1912 и 1918 г., като болен, не е участвувал във войната. При второто завладяване от сърбите на отечеството ни той, макар стар, взима дейно участие в организирането на българския народ в Македония и в Щипския революционен район, става главен куриер и след откриването на организацията от страна на сръбските власти той напуска дома си и с оръжие в ръка стъпва в четите на Тодор Александров, които се бориха против Ньойската неправда. Горната животописна бележка я даваме, за да му послужи при отпускане народна пенсия като на заслужен българин от Македония. Свидетели: Димчо Стефанов, Хаджи Григор хаджи Кимов и Димитър Гайдарджиев.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

№ 1388

Христо Атанасов Сиркаров (74 г.)

род. в Кукуш

жив. в Бургас

12.03.1943 г.

Заслуги: взел активно участие в подготовката на въстанието; след бомбардирането на банка Отоман е арестуван и осъден, лежал в Беязикуле (Бялата кула).

Семейство: съпруга Вера, р. 1894 г., син Атанас, р. 1919 г. и дъщеря Надежда, р. 1923 г.

Животописна бележка: „Той е стар член на Илинденската организация. Взел е активно участие в подготовката на въстанието. След бомбардирането на банка Отоман в Солун биде арестуван. Осъждан, лежал е в Беязкуле 8 месеца и след това освободили го. Като дошли гърците 1912 г., арестували го и го осъдили на 2 г. и лежа само 14 месеци и го освободиха, след което се прибра в България.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1388.

№ 1389

Христо Стоев Канин (70 г.)
род. в с. Скребатно, Неврокопско
жив. в с. Скребатно, Неврокопско
22.02.1943 г.

Заслуги: четник при войводата Стоян Мълчанков.

Семейство: съпруга Елена, р. 1869 г.

Животописна бележка: „През 1903 г. бех четник в четата на Стоян Мълчанков. Стражавах се в местностите Арамибунар (пл. Пирин), Айгидик и Разложко поле при превеждане на бежанците от Обидим и Кремен.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1389.

№ 1390

Христо Конев Филипов (61 г.)

род. в Прилеп

жив. в Прилеп

05.03.1943 г.

Заслуги: като четник от ВМРО е взел участие в борбите за свобода³⁸⁶.

Семейство: съпруга Пандора, р. 1888 г., син Кирил, р. 1908 г., син Васил, р. 1919 г., син Димитър, р. 1921 г., син Георги, р. 1924 г.

Животописна бележка: „През 1900 г. влезох в организацията и вземах клетва, че ще работя за освобождение на отечеството ми. През 1903 г. извърших атентат над един шпионин – Никола Сливянов, и на 3 февруари 1903 г. се запишах в четата на покойния Петър Ацев и когато Петър Ацев замина за конгреса в Смилево, го придружих като четник. Вземал съм участие във въстанието Илинден, в бомбардировката на Витолицката казарма и в сражението около с. Дуне. След Хуриета бех заловен в обезоръжителната акция, бех бит и измъчван, но запазих си духа до обединението на българския народ.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1390.

№ 1391

Христо Петров Стоянов (65 г.)

род. в с. Гявата, Битолско

жив. в Битоля

08.03.1943 г.

Заслуги: като четник от ВМРО взел участие в борбите за освобождение; влизал три пъти в сражения.³⁸⁷

Семейство: съпруга Елена, р. 1870 г., син Траян, р. 1905 г., снаха Александра, р. 1905 г., внук Тома, р. 1929 г., внучка Драгица, р. 1932 г. и внук Марко, р. 1934 г.

³⁸⁶ *Сведение:* „Държал се е честно и здраво, български. Ползува се с добро име.“

³⁸⁷ *Сведение:* „Се ползува с добро име. Държал се като достоен българин.“

Животописна бележка: „Е бил покръстен в революционната организация през 1902 г. от реонния войвода Г. Сугарев. На самия ден е дошел от Цариград, па влезнал в четата като въстаник със селския войвода Митре Кърков. Взел участие в няколко стражения при опожаряването на с. Гявата и др. от турците. Действувал до края на въстанието. Къщата му бе опожарена, както и целото село от турските войски и башибозук.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1391.

№ 1392

Христо Стефанов Макараджиев (63 г.)

род. в Балчик

жив. във Варна

01.03.1943 г.

Заслуги: четник на ген. Цончев и Протогеров, участвал в сражения; през 1906 г. взел участие в четата на Михаил Дайев.

Семейство: съпруга Захаринка на 59 г., брат Лазар на 55 г., сестра Станка Кирова на 59 г., брат Вълчо на 71 г., брат Киро на 46 г., сестра Петра Иванова на 73 г.

Животописна бележка: „Заявявам, че аз взех участие през 1902 г. на самия Петковден в четата на ген. Цончев под началството на ген. Протогеров и пор. Байтов. Влезохме две денонощия в сражение в местността на върха Чатая, където се нарани ген. Цончев и впоследствие отстъпихме към българската граница, и се предадохме с оръжията си. В Рила през 1906 г. вземах участие в четата на войводите Михаил Даиев от гр. Балчик, в сражението през август – срещу турския аскер, където се поболех и стоях в с. Гюреджик, Драмско, и бях изпратен с куриер в България. Участвувах и в с. Горневци, Драмско.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

Починал на 14.08.1944 г.

388К, оп. 4, а.е. 1392.

№ 1393

Христо Тодоров Аломинов (64 г.)

род. в с. Годлево, Разложко

жив. в с. Годлево, Разложко

02.04.1943 г.

Заслуги: бил редовен член на организацията; бил четник в четата на Симон Попконстантинов, участвал в сражения.

Семейство: съпруга Вета, р. 1883 г., син Михаил, р. 1910 г., дъщеря Стойна, р. 1920 г., снаха Катерина, р. 1914 г., внучка Елена, р. 1936 г., внук Асен, р. 1939 г., внучка Маруша, р. 1941 г.

Животописна бележка: „През време на Илинденското въстание (респективно за Разложко околия от 14.09.1903 г. до 23.09.1903 г.) бех четник, милиционер в годлевската местна чета под началството на Симона поп Константинов. Четата обслужваше през горното време куриерската служба на бежанците за Рилския манастир, а на 22.09.1903 г. вземах участие с пушка в битката, която стана на Годлевската планина с турската войска.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1393.

№ 1394

Христо Георгиев хаджи Сулков (74 г.)

род. в Кукуш

жив. в София

18.02.1943 г.

Заслуги: взел участие като легален борец във ВМОРО от 1893 до 1902 г.; през 1903 г. като терорист в Солун бил арестуван и малтретиран от турските власти, и осъден на 15 г. строг тъмничен затвор.

Семейство: съпруга Божия на 64 г., син Петър на 22 г., син Борис на 23 г., син Георги на 34 г.

Животописна бележка: „Христо Георгиев хаджи Сулков, жител на гр. София, е роден в гр. Кукуш през 1868 г. от родители българи – баща

Георге хаджи Сулков и майка София Георгиева. Същият е бил зачислен в редовете на ВМОРО като легален деец и борец от 1893 г. до 1902 г. От тая година до 1903 г. в град Солун помагал на съзаклятниците по бомбардирането на Отоманската банка, арестуван и малтретиран от турските власти и осъден на 15-годишен строг тъмничен затвор. Бил доверено лице на Иван Гарванов, освободен от политическата амнистия 1904 г. и след тая година легален борец на ВМОРО до 1913 г. до идването на българските войски.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1394.

№ 1395

Христо Иванов Божов (74 г.)
род. в с. Скребатно, Неврокопско
жив. в с. Скребатно, Неврокопско
22.03.1943 г.

Заслуги: като член на ВМРО взел участие в изсичането на телеграфа от с. Баничан до с. Обидим, Неврокопско; пренасял оръжие от Стара България и страждал се с четата на войводата Стоян Мълчанков.

Семейство: син Илия Божов, р. 1900 г.

Животописна бележка: „Взел съм участие като член на ВМРО по пренасяне оръжие от пределите на Стара България, откъдето бех заподозрен и през 1903 г. жестоко бит. Като нелегален взех участие по изсичане на телеграфа от Баничан до землището на с. Обидим, Неврокопска околия. Участвувал в боя при Харамбунар, Разложкото поле и Айгидик в четата на Стоян Мълчанков“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1395.

№ 1396

Христо Тодоров Дъволетлиев (64 г.)
род. в с. Чокманово, Смолянско

жив. в с. Чокманово, Смолянско
04.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО.

Семейство: съпруга Йордана на 58 г., син Тодор на 28 г., син Борис на 24 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, и взех участие във всички боеве водени от IX Велешка дружина, 4-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1396.

№ 1397

Христо Митов Гигов (60 г.)
род. в Щип
жив. в София
30.03.1943 г.

Заслуги: бил е доброволец в МОО през 1912–1913 г., взел участие във всички походи и боеве на дружината.

Семейство: съпруга Станка на 45 г., син Петко на 18 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в III Солунска дружина, 4-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1397.

№ 1398

Христо Петров Джайков (64 г.)
род. в с. Новачани, Велешко
жив. в Велес
29.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО.

Семейство: съпруга Мария, р. 1879 г., син Трайко, р. 1930 г., шурей Наде
С. Мочков, р. 1911 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, и имам уволнителен билет от IV Битола дружина, 1-ва рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1398

№ 1399

Христо Стоев Челебиев (66 г.)
род. в с. Морарци, Кукушко
жив. в Струмица
13.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО през 1912–1913 г.

Семейство: съпруга Тина, р. 1875 г., син Борис, р. 1919 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в XV Щипска дружина, 3-та рота. През 1915 г. награден с орден „За храброст“ III степен при Криволак и два възпоменителни медала от войните.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1399.

№ 1400

Христо Митев Христов (62 г.)
род. в с. Дедино, Радовишко
жив. в с. Дамян, Радовишко
13.03.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО от 3 март 1913 г. до 28 юлий 1913 г. и вземал участие във всички боеве и походи с полка.

Семейство: съпруга Вангя на 68 г., дъщеря Еленка на 21 г., син Методий на 19 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в XIV Воденска дружина, 3-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1400.

№ 1401

Христо Илиев Дориев (82 г.)
род. в с. Моноспитово, Струмичко
жив. в с. Моноспитово, Струмичко
29.03.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО, взел участие във всички походи и боеве.

Семейство: внук Костадин на 13 г. и внучка Йорданка на 16 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в XIV Воденска дружина, 3-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1401.

№ 1402

Христо Николов Спасов Щутов (61 г.)

род. в с. Селци, Дебърско

жив. в Фердинанд

28.04.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО и е взел участие във всички походи и боеве на дружината.

Семейство: сам той, хлебопекар.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в VII Кумановска дружина, 3-та рота. Ранен в ръката в боевете при Кочани, Султантепе, награден е като редник от 3-та рота на дружината ни с медал за военна заслуга.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1402.

№ 1403

Христо Пецов Трайков (65 г.)

род. в с. Гаваянци³⁸⁸, Кукушко

жив. в София

01.04.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО през 1912–1913 г., взел участие във всички походи и боеве на дружината.

Семейство: съпруга Петра на 56 г., дъщеря Траянка на 23 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в XIII Кукушка дружина, 2-ра рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1403.

³⁸⁸ Дн. Валтуди в Гърция.

№ 1404

Христо Иванов Стойчев (62 г.)
род. в с. Междурек, Кукушко
жив. в София
28.02.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО през 1912–1913 г., взел участие във всички походи и боеве на дружината.

Семейство: съпруга Кераца на 58 г., дъщеря Стефанка на 23 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в III Солунска дружина, 2-ра рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1404.

№ 1405

Христо Атанасов Милев (61 г.)
род. в с. Долно Луково, Ивайловградско
жив. в с. Долно Луково, Ивайловградско
10.03.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО през 1912–1913 г.

Семейство: съпруга Злата, р. 1885 г., син Костадин, р. 1921 г.

Животописна бележка: „През 1910 г. бях мобилизиран като турски войник и зачислен в турския полк в гр. Одрин. При мобилизирането ми беше казано, че ще служим само 3 месеца, обаче тази мобилизация продължи повече от 13 месеца. Понеже като българин бях третиран по-лошо между другите войници, един ден се уговорихме всички българи да избягаме в България. През 1912 г. (не помня кой месец) избягах в България, като се явих при българската войска в гр. Пловдив. Оттук бях пратен в гр. София, гдето по мое желание се зачислих в Македоно-одринското опълчение. От София, след формирането ни в полк, бяхме изпратени в Симеоновград, гдето бяхме въоръжени и изпратени срещу турците в Кърджалийско. Оттам аз бях зачислен в X Прилепска дружина,

3-та рота, и през Маказа настъпихме към Беломорието, където вземах живо участие срещу турците за свободата на отечеството ни. В Мерхамли, Ференско, пленихме турския Явер паша и продължихме при десанта на Шаркьой. След това бях откомандиран с дружината в Султантепе, където се бихме и стражавахме срещу сърбите до примирието.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1405.

№ 1406

Христо Божинов Проданов (60 г.)
род. в Гумендже
жив. в с. Габаре, Белослатинско
25.03.1943 г.

Заслуги: четник на Апостол войвода, бил доброволец в МОО.

Семейство: съпруга Ана на 51 г.

Животописна бележка: През месец април 1905 г. избегах като нелегален с пушка в ръка в четата на Апостол войвода (Ениджевардарското слънце). До Хуриета през 1908 г. участвах с четата на Апостол войвода – Ениджевардарско слънце, във всички сражения, акции и походи, предприемани от четата ни в Гьола и вън от него, и в Балкана. Голема част от борбата ни бе водена срещу гръцките андарты и турския аскер. Съвременник съм на четнишката дейност на американския журналист Алберт Сониксен³⁸⁹ и при идването при четата ни на пратеника на султан Абдул Хамид Камел бей – сестрин син на султана, за да се запознае с идеологията на нашия войвода Апостол. След Хуриета в 1-ва партизанска рота, през 1912–1913 г. в XV Щипска дружина, 2-ра рота.”

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1406.

³⁸⁹ Алберт Сониксен (1878–1931), роден в Сан Франциско, е американски журналист и деец на ВМОРО, защитник на правата на българите в Македония и Одринско.

№ 1407

Христо Николов Петров (63 г.)
род. в с. Велестово, Охридско
жив. в с. Велестово, Охридско
24.02.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО, участвувал във всички походи и боеве на полка и ротата³⁹⁰.

Семейство: съпруга Менка на 63 г., дъщеря Люба на 26 г., зет Христо на 34 г., внук Андрея на 8 г., внук Кирил на 2 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпил в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в IV бригада, в огнестрелния парк, като за целта се е върнал от Румъния. През Първата световна война се е числил като войник в 60-ти полк, II дружина, и взима участие във всички походи.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1407.

№ 1408

Христо Пецев Делев (65 г.)
род. в с. Лелово, Кукушко
жив. в София
28.02.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО през 1912–1913, взел участие във всички походи и боеве.

Семейство: съпруга Велика на 59 г., дъщеря Марийка на 24 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в XV Щипска дружина, 2-ра рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

³⁹⁰ „Не е имал контакт със сръбската поробителска власт.“

388К, оп. 4, а.е. 1408.

№ 1409

Христо Иванов Стойков (63 г.)
род. в с. Баня, Разложко
жив. в София
04.03.1943 г.

Заслуги: четник на мичман Саев, доброволец в МОО.

Семейство: съпруга Елисавета на 50 г., дъщеря Цветанка на 19 г.

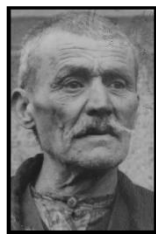
Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в интендантската рота. През 1903 г. бех с четата на мичман Тодор Саев. Тогава бех ранен в сражението при местността Чавките. През въстанието, Илинденското, бех в четата на капитан Йордан Стоянов, взех участие във всички сражения, които води четата.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1409.

№ 1410

Цветко Бошков Трайков (73 г.)
род. в с. Кривогащани, Прилепско
жив. в София
23.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО.

Семейство: съпруга Кирка на 58 г., син на Божко Трайков и Ангелина Иванова.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, и съм взел участие във всичките войни, като част от 2-ра

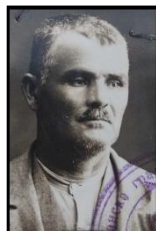
бригада, II Скопска дружина, 2-ра рота³⁹¹, 2-ри взвод. Работник, куриер на ВМОРО от 1899 до 1902 г. През целата 1903 г. бил четник в разните райони на скопския окръг.³⁹²“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1410.

№ 1411

Щерю Тръпков Христов (64 г.)
род. в с. Малкоец, Кичевско
жив. в Шумен
16.04.1943 г.

Заслуги: през 1903 г. бил четник на Сотир Атанасов и взел участие в сражения; през Световната война служил в 1-ва софийска дивизия.

Семейство: съпруга Калина, р. 1889 г.

Животописна бележка: „Роден съм в с. Малковец, Кичевско, от родители българи. Още като младеж емигрирах поради турските зулуми и се залових в свободна България с черна каменарска работа, от която и до днес едва изкарвам прехраната. През 1903 г. влезох в четата на Сотир Атанасов с Тане Мурджев и участвах през време на Илинденското въстание в сражението на тази чета в Паланечко, гдето бехме разбити от турския аскер. През Световната война служих в 1-ви софийски полк, II дружина, 6-та рота, до края на войната.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1411.

№ 1412

Цанко Нушев Златев (62 г.)
род. в с. Неманици, Светиниколско
жив. в с. Неманици, Светиниколско
19.04.1943 г.

³⁹¹ В документацията се среща и като част от 1-ва рота на II Скопска дружина.

³⁹² Вж. раздел Документи (№ 35)

Заслуги: доброволец в МОО през 1912–1913, взел участие във всички походи и боеве на оперативната зона на фронта.

Семейство: съпруга Султана на 63 г., син Фердинанд на 29 г., снаха Петра на 28 г., внук Санде на 3 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в XV Щипска дружина, 3-та рота. От 1910 г. до 1912 г. революционен деец срещу турците и след 1913 г. също революционен деец срещу поробителите сърби, измъчван до 1941 г.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1412.

№ 1413

Юрдан Николов Бицин (60 г.)

род. в Разлог

жив. в Разлог

08.04.1943 г.

Заслуги: през 1903 г. се е присъединил като четник към четата на Владимир Каназирев и кап. Стоянов в Пирин планина, а след това е бил арестуван от турските власти; закаран в солунския затвор и осъден.

Семейство: съпруга Янка на 58 г., син Георги на 21 г.

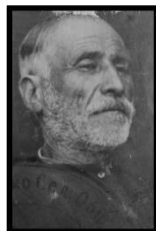
Животописна бележка: „Удостоверявам, че съм бил член на В.М.Р. организация и съм вземал живо участие в революционните борби за освобождаване от турско робство. През 1903 г. заминах за Пирин планина с г-н Владимир Каназирев и капитан Стоянов, обаче не отидохме във вътрешността, а останахме за поддръжка в Разложко по нареждане на районния ръководител Димитър Л. Тодев (Миньо). На 28 септември бях арестуван от турската власт в гр. Разлог, где то лежах 4 месеци и след това ни закараха в солунския затвор Еди кула и бяхме осъдени на по 8 г. строг тъмничен затвор, обаче през пролетта на 1904 г., по силата на дадената тогава политическа амнистия от турското правителство, бях освободен. След освобождаването от затвора не преставах да работя за добиване свободата чак до 1912 г.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1413.

№ 1414

Юрдан Русев Петков (64 г.)
род. в с. Салманово, Шуменско
жив. в с. Салманово, Шуменско
30.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО от 05.10.1912 г. до 28.07.1913 г.

Семейство: съпруга Кируша на 60 г., син Димитър на 22 г., снаха Донка на 22 г., внучка Кируша на 3 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване. Бях освободен от служба като син на недъгав баща, обаче като не ме повикаха във войската, аз пожелах и отидох в МОО (IV Битолска дружина, 3-та рота) и също съм получил кръст „За храброст“, а през Общоевропейската война бях в ...³⁹³“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп.4, а.е. 1414.

№ 1415

Юрдан Иванов Господинов (73 г.)
род. в с. Слатина, Ловешко
жив. в Горна Оряховица
22.04.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО през 1912–1913, взел участие във всички походи и боеве.

Семейство: съпруга Кина на 42 г., дъщеря Бонка на 9 г.

³⁹³ Не се чете.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в XI Серска дружина, 3-та рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1415.

№ 1416

Яне Тодоров Шопов (63 г.)
род. в с. Парил, Неврокопско
жив. в с. Парил, Неврокопско
07.04.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО, взел участие в боевете.

Семейство: съпруга Маринка на 63 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в XV Щипска дружина, 1-ва рота. Взех участие в боевете при Султантепе, Говедарник и вр. Повиен.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1416.

№ 1417

Янко Димитров Янчев (61 г.)
род. в с. Велика, Малкотърновско
жив. в Несебър
27.03.1943 г.

Заслуги: деец на ВМОРО; четник на войводата Стоян Петров; доброволец в МОО, участвал във всички походи и боеве срещу турците.

Семейство: съпруга Юрдана на 44 г., дъщеря Елена на 22 г., дъщеря Величка на 5 г.

Животописна бележка: „Бил съм предан работник на организацията. Компрометирах се пред турците, подгониха ме и станах нелегален четник в четата на Стоян Петров. Земах участие във въстанието и водихме едно сражение с турците. Бях доброволец в МОО, в XII дружина, 3-та бригада, 3-та рота. Земах участие при десанта на Шаркьой, земах участие при пленяването на Явер паша при с. Мерхамли. Бих се със сърбите при Султантепе и Повиен в Македония.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1417.

№ 1418

Яким Йонов Тайшиев (67 г.)
род. в с. Скребатно, Охридско
жив. в с. Скребатно, Охридско
04.03.1943 г.

Заслуги: доброволец в МОО през 1912–1913³⁹⁴.

Семейство: син Живко, р. 1914 г., съпруга Ленка, р. 1874 г., снаха Босилка, р. 1915 г., внук Кръсте на 8 г., внучка Воскра на 3 г.

Животописна бележка: „Яким Йонов Тайшиев от с. Скребатно. Постъпих през 1912–1913 г. в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в IV бригада, в огнестрелния парк, като за това е дошел от Румъния. Свидетели: Коле Ангелов Янкулов от Велестово, Косте Георгиев Илиев и Никола Котев Лупев от Скребатно. Чист български произход.“

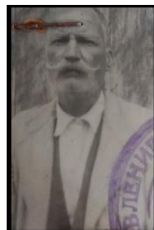
Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1418.

³⁹⁴ Сведения: „Не е имал контакт с поробителската сръбска власт.“

№ 1419

Яни Петков Черелов (65 г.)
род. в с. Алмаджик³⁹⁵, Лозенградско
жив. в Бургас
10.03.1943 г.

Заслуги: като четник от ВМРО се е сражавал с турците в местността Кукурдан, Лозенградско, и при селата Дерекьой, Саздара, Сърмашик и др. под войводството на Лазар Маджаров.

Семейство: съпруга Костадина, р. 1892 г.

Животописна бележка: „Той е член на Илинденската организация. През въстанието 1903 г. е взел колективно участие и бил зачислен в четата на войводата Лазар Маджаров. Сражавал се в м. Кукурдан, Лозенградско, при с. Дерекьой, с. Саздъна, с. Сърмашък и др. Той е почтен и благороден гражданин, не се числи към никоя противодържавна организация.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1419.

№ 1420

Яни Георгиев Янев (75 г.)
род. в с. Здралци³⁹⁶, Костурско
жив. в Бургас
09.03.1943 г.

Заслуги: бил въстаник през 1903 г. с пушка в ръка; зачислен бил в четата на войводата Васил Чекаларов, както и в четата на полк. Янков.

Семейство: съпруга Василка, р. 1881 г., дъщеря Марийка, р. 1921 г.

Животописна бележка: „Той е бил и е илинденец – честен и благонадежден. Не се числи в никаква противодържавна организация. Записан е бил през въстанието за четник и зачислен в четата на Васил Чакаларов. Се сражавали с турския аскер при с. Черешница, при с.

³⁹⁵ Дн. Елмаджик в Турция.

³⁹⁶ Дн. Амбелокипи в Гърция.

Невеска, при гр. Клисура, с. Прекопана. С полк. Янков е водил сражение при с. Горно Броди и др.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1420.

№ 1421

Анастасия Маркова Христова (65 г.)
род. в с. Брезово, Демирхисарско
жив. в с. Брезово, Демирхисарско
05.04.1943 г.

Заслуги: вдовица на войводата Марко Христов³⁹⁷; през 1902 г. е станал член на организираната чета на Велю Марков; войвода на чета през Илинденското въстание; участвал в отбраната на гр. Крушево³⁹⁸.

Семейство: вдовица, живее с внук си Сандро Мирчев.

Животописна бележка: „Моят покоен мъж Марко Христов през 1902 г. стана четник в организираната чета на войводата Велко Марков от Крушово. С оръжие в ръка е взимал живо участие в сражение с неприятеля. През май същата година били обсадени в с. Ракитница. През време на Илинденското въстание е бил войвода и с четата си се е сражавал при отбраната на гр. Крушово и пр.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1421.

№ 1422

Благородна Саздо Попиванова (59 г.)
род. във Велес
жив. в Кочани
09.03.1943 г.

³⁹⁷ На снимката.

³⁹⁸ *Сведение:* „Ползвал се с добро име между населението. Държал се добро. Служба по време на сръбското управление не е заемал.“

Заслуги: вдовица на Саздо Попиванов от Кочани, бил четник от ВМРО и като войник в 63-ти пехотен полк е взел участие в сраженията; два пъти осъждан.

Семейство: син Благой, р. 1923 г.

Животописна бележка: „Мъж ми Саздо поп Иванов е взимал активно участие в революционните борби и е бил активен член на ВМРО до самата му смърт през 1928 г. Като член на Вътрешната македонска революционна организация е бил осъждан на два пъти. Един път – на 7 г., за гдето е наел кон за пренасяне един четник от четата на Куртев и за изчезването на самия кон, и втори път на доживотен затвор през обезоръжителната акция в 1911 г. През 1912 г. постъпва в четата на Симеон Георгиев, а 1913 г. взима участие в походите до Кишан и Малгара, Шаркьой, след което постъпва в опълчението. През 1915 г. избегва, подгонен от сърбите, наново в старите предели на Царството и при обявяване на войната постъпва войник в 5-ти македонски полк, където служи до края на войната. След 1919 г., а особено от 1921 г., става куриер между Тодор Александров и Степан Радич³⁹⁹, като носеше кореспонденцията, която аз ушивах в самото си, и ме завеждаше в Белград под претекст да ме цери. Същият е бил 8 г. екзархийски учител. Работил в Екзархията от 01.09.1905 г. до 1906 г. От 1907 г. до 1912 г. бил учител в с. Гърдовци, с. Оризари, с. Соколарци и с. Пантелей.⁴⁰⁰“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1422.

№ 1423

Божана Мицева Тасева Неданова (80 г.)

род. в с. Кривени, Ресенско

жив. в с. Кривени, Ресенско

16.03.1943 г.

Заслуги: вдовица на Мице Неданов, взел живо участие в Илинденското въстание с войводата Славейко Арсов, като участвал във всички сражения⁴⁰¹.

³⁹⁹ Стиепан Радич (1871–1928) е хърватски политик, основател на Хърватската селска партия. През 1928 г. е застрелян в народната скупщина в Белград от сръбския радикален политик Пуниша Радич.

⁴⁰⁰ Свидетели са Коце Попзахариев, Тодор Наков и Йордан Димитров от Кочани.

⁴⁰¹ *Сведение:* „Добро, служба не е заемал.“

Семейство: дъщеря Царева на 30 г., внучка Борянка на 15 г., внук Кирил на 13 г.

Животописна бележка: „Моя съпруг, покойният Мице Тасев Неданов, е взел участие в Илинденското въстание с пушка в ръка с войводата Славейко Арсов. Същият е участвувал във всичките сражения и е бил арестуван през турско време, и до своята смърт е бил такъв и се е борил за България.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1423.

№ 1424

Ветка Колева Савкова Стоянова (58 г.)

род. в с. Мождивняк, Паланечко

жив. в с. Мождивняк, Паланечко

15.02.1943 г.

Заслуги: вдовица на Коле Савков Стоянов, редовен четник от 1914 г. до 1918 г. в четата на войводата Петко Стефанов; участвувал в борбите за освобождение на Македония от сръбското робство; през март 1915 г. е участвувал в сражения със сръбите в с. Градец, Кривопаланска околия, и пр.

Семейство: вдовица на Коле Савков Стоянов, дъщеря Стойка на 30 г., зет Санде на 30 г., внук Стоймен на 9 г., внук Гроздан на 3 г.

Животописна бележка: „За починалия Коле Савков Стоянов, бивш жител на с. Мождивняк, Кривопаланска околия.

Коле Савков Стоянов, бивш жител на с. Мождивняк, Кривопаланска околия, съпруг на Ветка Колева от с. Мождивняк, е бил редовен четник от 1914 г. до 1918 г. в четата на войводата Петко Стефанов, кривопаланска чета, и като такъв участвувал е в борбите за освобождението на Македония от сръбското робство. През март месец 1915 г. в едно сражение със сръбите в с. Градец, Кривопаланска околия, той бива тежко ранен и пренет на лечение в Кюстендилската държавна болница, където престоя 3 месеци, и след оздравяването му той се придружи към българската войска и участвува във всички боеве до свършване на войната. Бащата на починалия Коле Савков е бил родолюбив българин, революционер, и като такъв, убит от турците при

отстъплението им през 1912 г. в с. Ранковци, Кривопаланска околия. След свършване на Европейската война сръбската власт залавя Колета, арестува го, съди го и осъжда за противосръбска дейност на 20 г. през 1920 г., от които отлежава 12 г. в скопския тъмничен затвор. По отпускането му от затвора неговото здраве попусна и вследствие на претърпението тормоз както в затвора, така и вън от него, той почина през 1934 г. Свидетелствуваме още, че починалият Коле Савков, така и съпругата му Ветка, не са се проявявали противобългарски или противодържавни чувства или дейност.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1424.

№ 1425

Велика Спиро Стефанова (75 г.)
род. в с. Брезово, Демирхисарско
жив. в с. Брезово, Демирхисарско
06.04.1943 г.

Заслуги: вдовица на Спиро Стефанов, който през въстанието е взел живо участие с четата на Сотир Ристев срещу турците при обсадата на черкезкото Ново село и Герамидница, Церско; след въстанието е бит от турците, за да предаде пушката си⁴⁰².

Семейство: дъщеря Наталия (епилептик, неомъжена) на 30 г.

Животописна бележка: „На 19.07.1903 г. покойният ми мъж Спиро се зачислил в организираната чета на Сотир Ристев и с пушка в ръка е взимал живо участие в сражението с турците на 20 юлий при обсадата на черкезкото с. Ново село и на 10 август на Герамидницата, Церско. До смърт е бил бит от турците подир въстанието, за да предаде пушката си.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1425.

⁴⁰² *Сведение:* „Ползвал се е до смъртта си с добро име. Служба не е заемал. Държал се добро.“

№ 1426

Донка Христова Траянова Тошакова (64 г.)

род. в с. Цапари, Битолско

жив. в с. Цапари, Битолско

08.03.1943 г.

Заслуги: вдовица на Христо Тошаков, който с оръжие в ръка е участвувал в сраженията с войводата Ацко Цветанов Трайков в Пелистер, където е бил и убит⁴⁰³.

Семейство: син Вангел, р. 1902 г., снаха Траянка, р. 1904 г., внук Борис, р. 1924 г., внучка Данка, р. 1930 г., внучка Йорданка, р. 1932 г., внук Методи, р. 1934 г.

Животописна бележка: „Съпругът ми Христо Траянов Тошаков е участвувал в организацията за освобождението на нацията ни и като такъв е взел участие с оръжие в ръцете в стражението на Пелистер с войвода Ацко Цветанов Трайков и в същото стражение е паднал убит.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1426.

№ 1427

Донка Петрова Мицова Китанова (60 г.)

род. в Кукуш

жив. в София

26.03.1943 г.

Заслуги: съпругът ѝ взел участие в бомбардирането на Отоман банка в Солун, поради което е осъден от турските власти; излежал присъдата си в затвора Едикуле, Солун⁴⁰⁴.

Семейство: син, който я издържа.

Животописна бележка: „Бивш жител на гр. Солун; в уверение на това, че покойният ѝ съпруг Петър Мицов Китанов действително е бил зачислен в редовете на ВМОРО като легален борец от 1900 г. и е продължавал

⁴⁰³ Сведение: „Не е заемал служба.“

⁴⁰⁴ Вж. раздел Документи (№ 3)

легалната си борба, като е изпълнявал всички нареждания на революционната организация. Бил е най-довереното лице на съзаклятниците за бомбардирането на отоманската банка в гр. Солун, а именно Орцето и Павел Шатев. С връзка с тая му революционна реалност през 1903 г. е бил заловен от турските власти, малтретиран и чрез солунското съдилище е бил осъден на 15 г. строг тъмничен затвор. Задържан в солунския затвор Едикуле за излежаването на наложеното му наказание. През политическата амнистия е бил освободен и след туй се е легализирал наново и е помагал на ВМОРО по легален ред до 1912 г., до идването на българските войски.”

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1427.

№ 1428

Деспина Георгиева Богданова (71 г.)
род. в с. Урумбеглия, Бунархисарско
жив. в Царево
29.03.1943 г.

Заслуги: Георги Богданов с оръжие в ръка взел участие при разрушаването на телеграфната линия между Бунархисар и Виза през 1903 г.

Семейство: сама тя, вдовица.

Животописна бележка: „Мъжът ми Георги Богданов Стойчев, родом от с. Урумбегли, е взимал живо участие в Македоно-одринското въстание през 1903 г. Под заповед на войводата Стоян Петров той и още двама другари четници, а именно Стамат Райков Войников и Георги Калоянов Петков, са били изпратени в полето между Бунархисар и гр. Виза за разсичане на телеграфните стълбове. Сражава се и в с. Инджекой с турския гарнизон.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1428.

№ 1429

Евгения Илиева поп Захариева (51 г.)
род. в с. Гопеш, Битолско
жив. във Варна
30.03.1943 г.

Заслуги: съпругът ѝ Илия Попзахариев от Смилево като четник от ВМРО е взел участие в стражения с турците в околностите на Битоля, в с. Смилево и др.

Семейство: Илия Попзахариев – починал на 13.09.1933 г., син Методий, р. 1910 г., дъщеря Мара, р. 1920 г., син Георги, р. 1926 г.

Животописна бележка: „Покойният ми съпруг Илия Попзахариев през 1903 г. в Илинденското въстание постъпи като четник с оръжие в ръце в четата на селския войвода Веле Кръстев Донеv и с покойния си баща поп Захариев и с районния си войвода вземаха участие в страженията в с. Смилево, Битолско, което беше заобиколено от всички страни от турския аскер. По заповед на централния комитет с. Смилево се опразни и населението избега. Останахме ние с четата и почнахме стражението против турския аскер. Падна убит войводата Веле Динев Кръстев. Ние останалите живи отстъпихме селото. Навлезоха аскерот и башибозукот, запалиха и опожариха целото село – нито една къща не остана здрава. Съпругот ми взема участие в страженията против турците в с. Цапари. В с. Цапари паднаха много убити четници и селяни. Свидетели са Григор Фиданов, Иван К. Божков, Блажо Спиров.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1429.

№ 1430

Екатерина Димитрова Ан. Стоилова (58 г.)
род. в с. Горно Броди, Серско
жив. в София
29.03.1943 г.

Заслуги: съпругът ѝ Димитър Стоилов през 1902 г., 1903 г., 1904 г. и 1905 г. е бил член-делегат и агент на комитета на македоно-одринското

опълчение; осъден бил на 5 г. затвор, които излежал в солунския затвор; през 1910–1912 г. се преселва в България; удостоверение от ВМОК.

Семейство: липсва.

Животописна бележка: липсва.

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1430.

№ 1431

Златана Тодор Чапоски (66 г.)
род. в с. Простране, Демирхисарско
жив. в с. Брезово, Демирхисарско
05.04.1943 г.

Заслуги: съпругът ѝ Тодор Чапоски е бил участник в освободителните борби и е един от заслужилите дейци; участва в Илинденското въстание в четата на Сотир Ристев; сражавал се е храбро с турската войска и в помощ на войводата Йордан Пиперката⁴⁰⁵.

Семейство: син Мито на 42 г., снаха Ивана на 42 г., внук Цветан на 7 г., внук Душан на 2 г., внучка Горица на 11 г.

Животописна бележка: „На 10.12.1902 г., когато Йордан Пиперка биде обсаден от турците в с. Брезово, моят покоен мъж Тодор Чапоски, въоръжен с пушка, се придружи на Йордановата организирана чета и юнашки зема живо участие в кървавото сражение от вечерта до зори. На 20.07.1903 г. той зема живо участие в сражението с турците при обсадата на черкезкото с. Ново село и на 10 август при Герамидницата, Церско, където загина войводата Йордан Пиперката и пр.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1431.

⁴⁰⁵ Сведение: „Ползвал се е с добро име, докато е бил жив. Държал се е добро. Служба не е заемал.“

№ 1432

Злата Димитрова Стаматова (65 г.)
род. в с. Урумбеглия, Бунархисарско
жив. в Царево
22.03.1943 г.

Заслуги: мъжът ѝ с оръжие в ръка е взел участие при нападението на турския гарнизон в с. Инджекьой на 06.08.1903 г.

Семейство: вдовица.

Животописна бележка: „Мъж ми Димитър Стаматов, сега покойник, е взел активно участие в революционните борби като легален член в Македоно-одринската организация до 1903 г. До м. август и след тази дата бил като нелегален четник в четата на Стоян Петров и Димитър Ташев в бунархисарския революционен район. С пушка в ръка взел участие на 6 август при нападението на турския гарнизон в с. Инжекьой. Движил се е с четите до разоръжаването, последното до м. септември.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1432.

№ 1433

Занка Темелкова Танева (80 г.)
род. в с. Ораовец, Велешко
жив. в с. Ораовец, Велешко
05.04.1943 г.

Заслуги: съпругът ѝ като деен член на Македоно-одринската организация бил осъден на затвор от чуждите власти.

Семейство: вдовица на Темелко Танев.

Животописна бележка: „Моят съпруг Темелко Андов Танев през турското и сръбското робство е бил затворен и осъден на дългогодишен затвор. През турското робство в борбите за освобождението на Македония и съединението с майка България е бил заклет като деен член на Македонската-одринска революционна организация. Дългогодишен селски ръководител. Участник в много борби против турците.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1433.

№ 1434

Зорка Блажева Пилатова (47 г.)

род. в Щип

жив. в Щип

01.03.1943 г.

Заслуги: съпругът ѝ Благой Пилатов бивал касиер на ВМРО и поради това осъден от сърбите на 20 г. тъмничен затвор. Измъчван и умрел в затвора през 1925 г.

Семейство: дъщеря Милка на 19 г.

Животописна бележка: „Благой Сандев Пилатов, родом от гр. Щип, по народност българин, от български произход, като член и основател на Македонската организация в гр. Щип заемал е длъжността касиер на местната организация в гр. Щип. Същата организация биде открита и на края на 1922 г., м. септември, бе арестуван от сръбските власти и осъден на 20 г. строг тъмничен затвор с тежки вериги. Същият в затвора е бил най-свирепо мъчен и биен, и от големите мъки през 1925 г. умира, оставяйки младото си семейство да се мъчи, за да си изкарва прехраната. Настоящата живописна бележка е даваме на Зорка Благоева Пилатова, вдовица от гр. Щип, за да ѝ послужи при поискване народна пенсия като заслужена жена с нейния починал съпруг Благой С. Пилатов, борил се за освобождението и обединението на Македония към майката България. Свидетели: Спиро А. Музелов, Трайчо Хаджипецов, Димко Хаджикимов.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1434.

№ 1435

Злата Ангелова Стаменкова (63 г.)

род. в с. Полаки, Кочанско

жив. в Кочани

15.03.1943 г.

Заслуги: съпругът ѝ Ангел Стаменков е бил четник от ВМРО и е взимал участие в борбите, заловен от сърбите, измъчван и осъден от същите на 12 г. строг тъмничен затвор; лежал в затвора 3 г. и там умрел през 1930 г.

Семейство: син Серафим, р. 1911 г.

Животописна бележка: „Подписаната Злата Ангелова Стаменкова, родом от с. Полаки, Кочанско, на възраст 63 г., живуща в гр. Кочани, ул. Калиманска №9, съм жена на починалия Ангел Стаменков Цветков, бивш участник в освободителните борби в Македония, за което е бил осъден от бившите югославски съдилища на 12 г. тъмничен затвор. В затвора е прекарал от октомври 1927 г. до 14 април 1930 г., където е умрел.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1435.

№ 1436

Ирина Вълчева Георгиева Хаджиева (59 г.)
род. в с. Калайдждире⁴⁰⁶, Гюмюрджинско
жив. в Гюмюрджина
12.04.1943 г.

Заслуги: мъжът ѝ бил прогонен от турските власти през 1903 г. от Тракия, който след Преображенското въстание, четник на войводите Таню Николов и Христо Арнаудов⁴⁰⁷, действал с оръжие в ръка от 1904 г. до 1908 г.⁴⁰⁸

Семейство: вдовица на Вълчо Георгиев Хаджиев, син Георги на 26 г., син Вълчо на 22 г., дъщеря Надежда на 30 г.

Животописна бележка: „Подписаната Ирина Вълчева Георгиева, родом от с. Калайдждире, Гюмюрджинска околия, жителка на ул. Гюмюрджина, ул. Лозенград № 1, заявявам, че съпругът ми Вълчо Георгиев Хаджиев, родом от същото, сега покойник, е бил прогонен от

⁴⁰⁶ Дн. Каситера в Гърция.

⁴⁰⁷ Христо Арнаудов (1876–1908) е деец на ВМОК и гюмюрджински войвода на ВМОРО, родом от Свиленград.

⁴⁰⁸ Пенсионното дело съдържа удостоверения, подписани от войводата Таню Николов.

Тракия от турските власти през 1903 г. по време Преображенското въстание. Избягал в пределите на България като политически деятел и веднага се е причислил доброволно към четите на войводите Таню Николов и Христо Арнаудов, и с оръжие в ръка е действувал от 1904 г. до 1908 г. за освобождаването на Тракия, като участвувал във всички сражения срещу поробителите.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1436.

№ 1437

Илинка Иванова Николова (61 г.)
род. в с. Никодин, Прилепско
жив. в Прилеп
07.03.1943 г.

Заслуги: съпругът ѝ като милиционер през 1901 г. взел участие в стражения с турските и сръбски чети, а през 1913 г. бил заклан от сърбите.

Семейство: девер Петър, р. 1865 г., етърва Звезда, р. 1863 г.

Животописна бележка: „Мъжът ми Иван Мирчев Николов⁴⁰⁹ закълна се в организацията през 1901 г. пред Методи Патчев. До 1913 г. беше районски началник и селски войвода. Взима участие в много сражения със сърбоманските чети и турския аскер като милиционер. В това време всичко сърбоманско трепереше от него. Нашата къща беше светилище за българщината. Четирима братя беха, от които мъжът ми Иван Мирчев Николов бе заклан от сърбите на 1913 г. в Прилеп в това сърбското училище. На 6 декември 1913 г. вторият брат на мъжа ми, Георги, който падна убит от сърбски куршум в с. Никодин, а третият му брат – Спирко, бе осъден от турските злодейци и лежа 6 г. тъмничен затвор, а след идването на сърбите същият бе осъден на 20 г. затвор и след издържаното наказание умира. Нашата къща начело с покойния ми мъж Иван е била къща, от която е изгревало слънцето на българщината и неговите лъчи са топили сърцата и пълнили с надежда душите на тогава поробените ни братя българи. Историята на моя мъж е дълга и изпълнена с кървави борби с нашите поробители, но за всичко най-добре говори фактът, който се одигра на 06.12.1913 г., когато той плати със своята глава и бе заклан за величието и освобождението на милата ни родина.“

⁴⁰⁹ Вж. раздел Документи (№ 36)

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1437.

№ 1438

Йорданка Стоименова Илиева (62 г.)
род. в с. Търново, Паланечко
жив. в с. Гюешево, Кюстендилско
28.04.1943 г.

Заслуги: съпругът ѝ като четник на ВМРО е взимал участие в сражения с турците при Звачев връх, при с. Градец, със сърбите; Съден от турците и лежал 1 г. в затвора.

Семейство: съпруг Стоимен Илиев Маринков, поч. на 27.04.1942 г., дъщеря Станка, р. 1910 г., син Владимир, р. 1924 г.

Животописна бележка: „Подписаната Йорданка Стоименова Илиева, живуща в с. Гюешево, Кюстендилска околия, а родена в с. Търново, Паланечко, декларирам, че покойният ми съпруг Стоимен Илиев Маринков, роден в с. Търново, е положил клетва в селото ни в черквата пред войводата Петър Ангелов. Обслужвал освободителното дело до 1908 г. През същата година районният войвода го назначава селски ръководител и като такъв го завари Хюрието. През 1910 г., при обезоръжаването, турците, знаейки, че е бил селски ръководител, биха го и изтезаваха го да предаде пушките. Затвориха го и осъдиха на 1 г. затвор, който излежа в затвора в Крива Паланка и Куманово. През 1911 г. влезе в четата на Йосиф Бижа, която през същата година води сражение при „Зрънчев връх“, което траяло от пладне до мъркване. Имало е ранени, които четата е взела със себе си. През 1914 г. влезе в четата на Петко Стефанов Тлъмински. Четата през същата година води сражение със сърбите в с. Градец, Кривопаланско, което траяло от сутринта до вечерта с дадени убити и ранени. Четата биде разбита. През 1915 г. навлезоха нашите войски в Македония. Съпругът ми беше водач на войниците. През войната, като не го поканиха за войник, той остана в селото. През 1918 г., като дойдоха сърбите, той избега в България. През 1922 г. влезе в четата на Стоян Върбата⁴¹⁰ в Кривопаланечко. През същата година семейството ни беше често тормозено от сърбите и ние заминахме в България, в с. Гюешево. Съпругът ми продължи нелегалната си работа до 1925 г., а след

⁴¹⁰ Стоян Върбенков-Върбата е паланечки войвода на ВМРО, родом от с. Псача, Паланечко.

това – като куриер от Гюешево за вътрешността на Кривопаланечката околия, и на 1942 г. почина в с. Гюешево.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1438.

№ 1439

Иванка Каменова Андреева (54 г.)
род. в с. Уланци, Велешко
жив. в София
01.03.1943 г.

Заслуги: съпругът ѝ Камен Андреев е бил организиран четник на ВМРО и с войводата Петър Пашата е преминал р. Вардар през август 1925 г., където е паднал убит от сръбската войска и завлечен от реката.

Семейство: син Йордан на 18 г., син Георги на 27 г., дъщеря Марийка на 20 г.

Животописна бележка: „Съпруга съм на Камен Андреев Атанасов от с. Хуланци, околия Щипска, Македония, който още в своята ранна възраст е започнал да участва с оръжие в ръка срещу поробителите. През 1912 г. преминава в България и постъпва доброволец в армията. Участва в двете войни. Награждаван е с ордени за храброст и за граждански заслуги. През 1922 г., 1923 г., 1924 г. и 1925 г. е взел участие като член от организирани чети с оръжие в ръка срещу поробители в пределите на Македония. През м. август 1925 г. пада убит от вражески куршум във водите на р. Вардар на възраст от 46 г. В знак на признателност през 1926 г. столичната община, със съдействието на съмахленците, решиха улицата, на която живея, да носи неговото име.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1439.

№ 1440

Йонка Богоева Грозданова (65 г.)

род. в с. Клепач, Прилепско

жив. в с. Клепач, Прилепско

24.04.1943 г.

Заслуги: Богдан Митрев Грозданов; мъжът на молителката е бил осъден от сърбите на 1 г. затвор през 1924 г. като ятак на войводата Петре Пашата и наказанието изтърпел напълно⁴¹¹.

Семейство: съпругът ѝ Богдан, поч. 1927 г., зет Дойчин на 34 г., дъщеря Илинка на 26 г., внучка Магделина на 6 г., внучка Загорка на 3 г.

Животописна бележка: „През 1924 г. мъжът ми Богдан Митрев Грозданов бе арестуван и осъден на 1 г. затвор от сръбските власти като съучастник и сподвижник на българския войвода Петре Пашата, сега покойник. Същият е участвувал и в Европейската война като редовен български войник. Взимал участие в боевете на Червената стена и другите фронтове.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1440.

№ 1441

Калина Стоянова Йотова (80 г.)

род. в с. Долно Оризари, Битолско

жив. в с. Долно Оризари, Битолско

10.04.1943 г.

Заслуги: съпругът ѝ Стоян Йотов е бил един силен деец за подготовката на въстанието; като четник е вземал участие в много сражения; в сражението при Беловодица е убит.

Семейство: син Илия на 50 г., снаха Кита на 49 г., внук Борис на 16 г., внук Милан на 15 г., внучка Велика на 14 г.

⁴¹¹ *Сведения:* „Ползувал се е с добро име. С властта и с населението се е държал в добри отношения. Не е заемал служба.“

Животописна бележка: „Починалият ми съпруг Стоян Йотов от с. Долно Оризари е взел участие в Илинденското въстание. Като четник в четата на войводата Петруш Железаря с пушка в ръка е взел участие във всичките сражения, които са били водени. Същият е загинал при сражението с турския аскер на место Беловодици, Мориховско.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1441.

№ 1442

Коста Марков Смилев (78 г.)
род. в с. Добрушево, Битолско
жив. в Битоля
06.04.1943 г.

Заслуги: баща на починалия Кръстю Костов Марков, убил ренегата, сърбин – Михаил Хаджи Попе, по нареждане на комитета; след това арестуван и съден; лежал 5 месеци затвор⁴¹².

Семейство: син на 48 г., снаха Мария на 42 г., внук Петър на 22 г., внучка Зорка на 17 г. и внучка Драгица на 11 г.

Животописна бележка: „Аз съм баща истинен на сина ми, починалия Кръсте Костов Марков, който работеше в комитета в Битоля като терор. Той уби Михаил Хаджи Попе по нареждане на комитета. Подгонен от властта, от полицията, напусна Битоля и отиде в София, Пловдив. Повторно му било наредено от организацията да убие некой политически противник. След убийството бил арестуван 5 месеца, па освободен.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1442.

№ 1443

Кита Петрова Настова (70 г.)
род. в Битоля

⁴¹² *Сведение:* „През време на сръбското робство се е държал отрицателно към властта и не е заемал никаква служба.“

жив. в Битоля
06.04.1943 г.

Заслуги: съпругът ѝ е бил куриер на организацията, пренасял оръжие; предаден на турците, арестуван и осъден на 15 г. затвор, изпратен в Диарбекир в затвор; освободен през време на Хуриета, след което е починал⁴¹³.

Семейство: сама тя.

Животописна бележка: „Подписаната съм законна съпруга на починалия ми съпруг Петър Настов Недов, родом от гр. Битоля, който е работил в революционната организация за подготовката на въстанието като куриер на разнасяне писма и материали, каквото му било наредено. Издаден от некого, хванат от властта, арестуван, осъден на 15 г. затвор и изпратен на заточение в Диарбекир. Когато беше Уриетът, ги освободиха всичките. Аз имах една дъщеря, която умре, живея при керка.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1443.

№ 1444

Калина Стоянова Проданова (75 г.)
род. в с. Велика, Малкотърновско
жив. в с. Лозенец, Царевско
05.04.1943 г.

Заслуги: съпругът ѝ бил подвойвода и войвода на смъртна дружина през 1903 г., нападнали аскера в царското градче Инджекьой, Визенска околия; сражавали се и го разбили.

Семейство: сама тя.

Животописна бележка: „Заявявам, че съпругът ми Стоян Проданов, родом от с. Велика, Турция, Малкотърновско, действително е бил член на Македоно-одринската революционна организация от началото на 1900 г.

⁴¹³ *Сведение:* „През време на сръбското робство държал се отрицателно към сръбската власт и не е заемал никаква служба.“

Беше повикан заедно с Васил Попов⁴¹⁴ от селото ни от Лазар Маджаров, покойник, в с. Корудере, Бунархисарска околия, който същият ги запозна с целите на организацията и ги закле с кама и револвер. Щом се завърна във Велика, образуваха местно дружество под председателството на свещеника Иван Проданов Казаков⁴¹⁵. През 1901 г. Георги Кондолов дойде в селото ни и посвети в делото повече от 30 души. След убийството на Анегности Дяков, покойник от Малко Търново, Михаил Герджиков дойде в селото ни и след известен престой заминал за Бунархисарския район. Почнаха да се въоръжават през 1902 г. Образуваха смъртна дружина от 20 души, на която той беше подвойвода. След конгреса на Петрова нива в селото ни дойде четата на Стоян Петров (покойник) за Бунархисарския район, защото и Велика бе към същия район. Тогава той беше избран за войвода на смъртната дружина. На 5 срещу 6 август 1903 г., на Преображенското въстание, нападнаха аскера в царското градче Инжекьой, Визенска околия, като им дадоха едно ожесточено сражение и ги разбиха. След окупацията наново от турската войска с четата заминахме за България. През м. март 1904 г. бяха амнистирани и се завърнаха в с. Велика.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1444.

№ 1445

Керана Георгева Кадъ-Велкова (64 г.)

род. в Бунархисар

жив. в Ахтопол

02.04.1943 г.

Заслуги: мъжът ѝ вземал най-активно участие за освобождението от Турция; осъден от турската власт на строг тъмничен затвор, заточен в Акскалеси (Арабия), където лежал точно 5 г.

Семейство: самата тя.

Животописна бележка: „Съпругът ми Георги Кади-Вълков е вземал най-активно участие в борбите за освобождението ни от турското потисничество, вследствие което през 1889 г., 4 г. преди повдигване на

⁴¹⁴ Васил Попов (1882–1934) е деец на ВМОРО, участник на конгреса на Петрова нива и в Илинденско-Преображенското въстание, родом от с. Велика, Малкотърновско.

⁴¹⁵ Иван Казаков (1861–1948) е български свещеник и деец на ВМОРО, роден в Бунархисар.

въстанието, биде вземан от турската власт и осъден на 5 г. строг тъмничен затвор, и изпратен на заточение в Аке Калеси в Арабия, гдето същият лежа точно 5 г. затвор. “

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1445.

№ 1446

Кърстана Ангеле Найдова (70 г.)
род. в с. Велмевци, Демирхисарско
жив. в с. Големо Илино, Крушевско
09.04.1943 г.

Заслуги: Ангеле Найдов бил четник от ВМРО, взел участие в борбите за свобода с оръжие в ръка⁴¹⁶.

Семейство: само тя.

Животописна бележка: „На 19.07.1903 г. моят покоен мъж се зачислил в организираната чета на Павле Трайков и с пушка в ръка е взимал живо участие в сраженията с турците на 20 юлий при обсадата на арнаутското с. Прибилци, на 23 юлий при Гюргеица, Карбуничко, и на 5 август при Илинска църква.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1446.

№ 1447

Каравилка Лазар Гюрова (60 г.)
род. в с. Брежани, Охридско
жив. в с. Големо Илино, Демирхисарско
08.04.1943 г.

⁴¹⁶ *Сведение:* „Ползувал се е с добро име до смъртта си и се е държал добро с населението. Служба не е заемал.“

Заслуги: Лазар Гюров е бил четник от ВМРО и е взел участие в борбите с оръжие в ръка⁴¹⁷.

Семейство: син Йоан на 28 г., син Митре на 24 г., снаха Мара на 28 г., внук Владимир на 8 г., и внук Борис на 4 г.

Животописна бележка: „Моят покоен мъж Лазар на 12.07.1903 г. се зачисли в организираната чета на Йордан Пиперка и с пушка в ръка е взимал живо участие в сраженията с турците на 20 юлий при обсадата на арнаутското с. Прибилци, на 23 юлий при Гюргеица, Карбуничко, на 5 август на Илинска църква, на 10 август при Герамидница, Церско, при Боишка планина, края на август.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1447.

№ 1448

Ката Найдова Илкова (72 г.)
род. в с. Цапари, Битолско
жив. в с. Цапари, Битолско
26.02.1943 г.

Заслуги: вдовица на Найдо Илков, който, като четник от ВМРО, е взел участие в сражения и е убит на Пелистер планина⁴¹⁸.

Семейство: син Петър на 45 г., снаха Ленка на 42 г., син Тома на 22 г.

Животописна бележка: „Съпругът ми Найдо Гошев Илков е участвувал в организацията за освобождението на нацията ни и като такъв е взел участие с оръжие в ръце в сражението на Пелистер, и в същото стражение падна убит.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1448.

⁴¹⁷ *Сведение:* „До смъртта се е ползвал с добро име. Служба не е заемал. Жена му Каравилка – вдовица, не е премъжена, на 60 г., също се ползва с добро име, служба не е заемала.“

⁴¹⁸ *Сведение:* „Не е заемал никаква служба.“

№ 1449

Кръстана Ставрева Капинкова (70 г.)

род. в с. Цапари, Битолско

жив. в с. Цапари, Битолско

18.04.1943 г.

Заслуги: вдовица на Ставре Капинков – четник от ВМРО, взел участие в борбите с оръжие в ръка; влизал в сражения в Боишкия балкан⁴¹⁹.

Семейство: син Христо, р. 1902 г., снаха Стефанка, р. 1903 г., внук Лиляна, р. 1928 г., внук Александър, р. 1930 г.

Животописна бележка: „Заявявам, че моят съпруг Ставре Настев Капинков беше четник през време на въстанието 1903 г. Беше четник с пушка в ръка с господина Сугарев войвода и се биха в Боишкия балкан и другаде.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1449.

№ 1450

Ленка Иван Петрова Танчева (71 г.)

род. в с. Цапари, Битолско

жив. в с. Цапари, Битолско

30.04.1943 г.

Заслуги: вдовица на Иван Танчев, четник в четата на Ацко Трайков, сражавал се на Пелистер планина в 1903 г.⁴²⁰.

Семейство: син Методий на 33 г., снаха Надежда на 26 г.

Животописна бележка: „Моят съпруг Иван Петров Танчев от с. Цапари беше четник в четата на войводата Ацко Трайков Цветанов от с. Базерник и се стражаваха заедно на Пелистер планина през 1903 г. Бил четник.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

⁴¹⁹ Сведение: „Не е заемал служба.“

⁴²⁰ Сведение: „Не е заемал служба.“

388К, оп. 4, а.е. 1450.

№ 1451

Ленка Наумова Гошева Йовчева (63 г.)
род. в с. Рамна, Битолско
жив. в с. Рамна, Битолско
14.03.1943 г.

Заслуги: съпругът ѝ Наум Гошев бил добър въстаник и четник във въстанието до разтурването му; бил е с войводата Георги Сугарев, районния войвода; участвал в сражения на няколко места⁴²¹.

Семейство: син Михаил, р. 1915 г., син Ставре, р. 1921 г., снаха Надежда, р. 1916 г., внук Кирил, р. 1940 г., внучка Мария, р. 1943 г.

Животописна бележка: „Мъж ми Наум Гошев Йовчев, сега покойник, е взел дейно участие в Илинденското въстание. Бил е в четата на Георги Сугарев и се е бил с турците в с. Рамна, с. Облаково, с. Гявата и с. Смилево.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1451.

№ 1452

Мара Иванова Стоянова (41 г.)
род. в София
жив. в София
09.03.1943 г.

Заслуги: вдовица на Иван Стоянов от с. Цер, Демирхисарско, който бил четник в четата на Боби Стойчев, после в чета в Демирхисар през 1908 г., където станал секретар до Хуриета; през 1910 г. по покана на Тодор Александров се отзовал в Кочанско, гдето участва в сражение при с. Баня, Кочанско; взел е участие в четата на дедо Алексо Стефанов.

Семейство: сама.

⁴²¹ *Сведение:* „Не е бил на служба, с добро име.“

Животописна бележка: „Подписаната Мара Иванова Стоянова, родом от гр. София, на възраст 42 г., живуща в София на ул. Мъглен 4. Законна съпруга на бившия софийски жител Иван Стоянов, декларирам, че съпругът ми Иван Стоянов е взел участие в революционните борби за свободата на Македония, както следва: Още от ранна възраст е постъпил в четата на Боби Стойчев през 1905 г. По негово желание се прехвърля в четата Демирхисар през 1908 г., където става секретар до Хуриета. През 1910 г. по покана на Тодор Александров се отзовава в Кочанско, гдето дейността му е ознаменувана в едно големо и славно сражение при с. Баня, Кочанско. През 1912 г. наново заминава с демирхисарската чета. Взел е участие при Валандово. Взел е участие и с четата на дедо Алексо Стефанов. През 1923 г. наново заминава по организационна дейност в Битолско и Охридско.”

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1452.

№ 1453

Мария Ламбрева Чолакова (65 г.)

род. в София

жив. в Княжево, София

13.02.1943 г.

Заслуги: син ѝ Асен през 1924 г. заминал като четник с четата на прилепския войвода Петър Пашата да се бори с оръжие в ръка за свободата на Македония; на 02.07.1924 г. той пада убит в Беласица над с. Смолари.

Семейство: вдовица; всичките ѝ деца са женени в отделни семейства; майка на убития четник Асен Ламбрев Чолаков.

Животописна бележка: „Родена съм в гр. София от родители българи. Омъжих се за Ламбри Чолаков, от брака с който имах четири деца. Когато най-големото ми дете Асен беше на 13 г., аз останах вдовица, сама, без ничия материална и морална помощ в живота и без никакви доходи. Работих сама, за да отгледам четирите си невръстни деца. Когато синът ми Асен отрасна, постъпи на служба машинист в БДЖ. Така той стана материална подкрепа за по-малките си сестри и мен. През 1924 г. обаче той замина като четник в четата на прилепския войвода Петър Пашата да се бори с оръжие в ръка за свободата на Македония. На 02.07.1924 г. той

пада убит на Беласица, над с. Смоларе, Струмишко, при една битка на четата със сърби. В неговото лице аз загубих най-големия си син, на чиято материална и морална подкрепа разчитах на старини.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1453.

№ 1454

Мария Миялова Гоцева (75 г.)

род. в с. Облаково, Битолско

жив. в с. Сърбци, Битолско

28.03.1943 г.

Заслуги: вдовица на Михаил Гоцев, който бил въстаник в четата на Йован Роглев, сражавал се с турците при с. Облаково, при с. Смилево и при с. Слепче.

Семейство: вдовица на Михаил Гоцев Митрев, живее при дъщеря си.

Животописна бележка: През време на Илинденското въстание беше в четата на Иван Роглев и с оръжие в ръка взе участие в боевете срещу турците при с. Облаково. В сражението при с. Гявато, Битолско, взе също така живо участие. Взе участие и в боевете при с. Смилево и при с. Слепче. За верността на горното се подписваме.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1454.

№ 1455

Мария Тодорова Попова (60 г.)

род. в с. Граматиково, Малкотърновско

жив. в с. Граматиково, Малкотърновско

17.03.1943 г.

Заслуги: вдовица на Тодор поп Христов, четник, който с оръжие в ръка е взел участие в сражения срещу турците през 1903 г.

Семейство: съпругът Тодор Попхристов, р. 1867, умрял на 30.12.1933 г.

Животописна бележка: „Подписаните свидетели: Димо Иванов майстор Николов, Слав Димов Стоянов и Коста Христов Костов от с. Граматиково даваме настоящата животописна бележка на покойния Тодор Христов Попов, бивш жител на с. Граматиково, че той е роден през 1866 г. в с. Граматиково, че по народност бе българин, че бе български поданик, че бе грамотен, че по занятие бе земеделец и беше женен с 3 деца, че беше член на организираната чета през 1903 г. на воеводата Пеню Шифаров и като такъв с оръжие в ръка взима живо участие в станалото на 6 август 1903 г. сражение в с. Граматиково, Малкотърновско, срещу турската войска за освобождаването на този край от турците поробители и че не беше проявявал в противобългарски и противодържавни чувства.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1455.

№ 1456

Мария Димитрова Лъомчева (95 г.)
род. в Гумендже
жив. в София
15.02.1943 г.

Заслуги: вдовица на Димитър Лъомчев, който през 1913 г. бил отвлечен от къщи от гръцките власти и пратен на заточение на о. Трикери, където и починал.

Семейство: живее при сина си Христо Лъомчев.

Животописна бележка: „Бях неприятно изненадана през 1913 г., когато мъжът ми Димитър Хр. Лъомчев бе отвлечен от къщи от гръцките власти заедно с други граждани. Впоследствие бе откаран на заточение в о-ов Трикери, където и остави костите си “

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1456.

№ 1457

Менка Христова Стоянова (80 г.)

род. в с. Кърклино, Битолско

жив. в с. Кърклино, Битолско

07.04.1943 г.

Заслуги: вдовица на Христо Стоянов Илиев, който като куриер бива убит от турците 1903 г.

Семейство: вдовица, девер Босилко Стоянов Илиев на 70 г., етърва Петкана на 78 г., внук Михаило Босилков на 42 г., внук Андон на 39 г., внук Петър на 38 г., снаха Петра Михайлова на 50 г., снаха Сирма Андонова на 41 г., снаха Велика Петрова на 40 г, внук Траян Михайлов на 14 г., внучка Милица Михайлова на 16 г., внук Надежда Петрова на 10 г., внучка Паца Петрова на 7 г.

Животописна бележка: „Починалият ми съпруг Христо Стоянов Илиев от с. Кърклино е взел участие в Илинденското въстание като десетник по продоволствието на сражаващите се чети с оръжие, храни облекло и пр. В същото време вършил служба като куриер по пренасяне на оръжие и писма. Същият е бил убит от турците на Петковден 1903 г. за проявената му дейност във въстанието.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1457.

№ 1458

Магдалина Кирова Илиева (55 г.)

род. в Кукуш

жив. в София

10.03.1943 г.

Заслуги: вдовица на Кирил Митрев Илиев, четник на войводата Станиш Наков, участвувал в сражения.

Семейство: липсва.

Животописна бележка: „Кратка животописна бележка за покойния Кирил Митрев Илиев, родом от Кукуш, роден от българи родители. Действително е взел живо участие в ВМОРО и е станал нелегален борец

през 1904 г., като се е присъединил към четата на войводата Станиш Наков и през същата година се е сражавал с турския аскер над с. Горни Порой, Беласица планина, за освобождението от чуждото потисничество. През 1905 г. се е командировал при четата на Христо Чернопеев, където са водили големо стражение в планината Огражден, Малешевско, и е продължавал нелегалната борба до 1908 г. През Хуриета се е завърнал в гр. Кукуш и е станал легален борец до 1912–1913 г. до идването на българските войски.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1458.

№ 1459

Манда Стоянова Янакева (60 г.)
род. в с. Резово, Малкотърновско
жив. в с. с. Резово, Малкотърновско
07.04.1943 г.

Заслуги: вдовица на Стоян Янакев – четник, който с оръжие в ръка се е сражавал срещу турския аскер.

Семейство: вдовица.

Животописна бележка: „Покойният ми съпруг Стоян Янакев Илиев от с. Резово, като революционер в Македоно-одринската организация, е бил посветен в делото от войводата Димитър Тодоров Халачев през 1903 г. След това е бил зачислен в смъртната дружина на Кръсто Българията и Ценю Куртев и е взел участие в сраженията срещу турския аскер при с. Корфу колиба и Енеада. Горното удостоверяват негови бойни другари: Яни Ст. Младенов, Васил Ст. Авджиев и Георги Ст. Чакалов от с. Резово със собствените си подписи. “

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1459.

№ 1460

Мара Стеванова Нечакова (70 г.)

род. в с. Цапари, Битолско

жив. в с. Цапари, Битолско

09.03.1943 г.

Заслуги: вдовица на Стеван Нечаков, участник в Илинденското въстание, паднал убит в стражението на Пелистер⁴²².

Семейство: син Тодор на 45 г., снаха Пара на 45 г., внук Кирил на 19 г., внук Александър на 16 г., внучка Цвета на 13 г., внучка Елена на 10 г., внучка Йордана на 5 г.

Животописна бележка: „Съпругът ми Стеван Кузев Нечаков е участвувал като четник при войводата Ацко Цветанов Трайков с оръжие в ръка и като такъв е бил в стражението в Пелистър, където тамо паднал, убит за свободата на Македония. Също паднаха убити двамата ми братя – Васил и Лазар Йончеви Иванови, в стражението в Пелистер.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1460.

№ 1461

Мария Лазарова Илкова (65 г.)

род. в с. Цапари, Битолско

жив. в с. Цапари, Битолско

26.02.1943 г.

Заслуги: вдовица на Лазар Гошев Илков, който като четник е участвувал в сражения, бил е заточен в Диарбекир и убит от гърците като българин⁴²³.

Семейство: зет Насте В. Настев на 39 г., дъщеря Люба на 39 г., внучка Даница на 17 г., внук Иван на 12 г., внук Владимир на 10 г., внучка Радка на 6 г.

Животописна бележка: „Съпругът ми Лазар Гошев Илков от с. Цапари беше четник и участвуваше с оръжие в ръце на Гюргевденското

⁴²² Сведение: „Не е заемал никаква служба.“

⁴²³ Сведение: „Не е заемал никаква служба по време на сръбското управление.“

стражение и на други места. Същият беше заточен в Диарбекир. Падна убит от гръчката чета в Катерино.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1461.

№ 1462

Мария Ангелева Калинова Митров (70 г.)

род. в с. Цапари, Битолско

жив. в с. Цапари, Битолско

22.03.1943 г.

Заслуги: вдовица на Ангеле Митров, който като участник в Илинденското въстание е паднал убит в сражение на Пелистер⁴²⁴.

Семейство: син Христо, р. 1903 г., внучка Миляна, р. 1929 г., син Кирил, р. 1931 г.

Животописна бележка: „Съпругът ми Ангеле Калинов Митрев Майсторот е участвувал в Илинденското востание в страженията с войводата Ацко Цветанов Трайков и като такъв е бил в стражението на планина Пелистер, където тамо паднал убит.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1462.

№ 1463

Мара Георгиева Ружева (62 г.)

род. в Малко Търново

жив. в Малко Търново

10.04.1943 г.

Заслуги: вдовица на Георги Ружев, взел участие с оръжие в ръка в сраженията срещу турците по време на въстанието през 1903 г.

⁴²⁴ *Сведение:* „Не е заемал служба.“

Семейство: син Стефан на 40 г., дъщеря Прада на 32 г., дъщеря Денка на 30 г.

Животописна бележка: „Даваме настоящата животописна бележка на покойния Георги Стоянов Ружев, бивш жител на Малко Търново, роден през 1866 г. в Малко Търново, че по народност беше българин, че беше български поданик, че беше грамотен по образование, че по занятие беше земеделец, че беше женен с 3 деца, че беше член в организираната чета на воеводата Димитър Тодоров Халачев през 1903 г. и като такъв с оръжие в ръка взима живо участие в станалото сражение на 6 август 1903 г. в гр. Царево (Василико), Малкотърновско, срещу турската войска за освобождаването на този край от турците поробители, и че не беше се проявявал с противобългарски и противодържавни идеи.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1463.

№ 1464

Николина Тодор Швърга (65 г.)
род. в с. Брезово, Демирхисарско
жив. в с. Брезово, Демирхисарско
06.04.1943 г.

Заслуги: вдовица на Тодор Швърга, участник в Илинденското въстание, четник на войводата Сотир Ристев, участвувал в сражения⁴²⁵.

Семейство: син Пандо на 30 г., снаха Ванка на 30 г., дъщеря Василка на 16 г.

Животописна бележка: „На 10.07.1903 г. моят покоен мъж Тодор се зачисли в организираната чета на Сотир Ристев и с пушка в ръка е взимал живо участие в сраженията с турците – на 20 юлий при обсадата на черкезкото с. Ново село и на 10 август при Герамидница, Церско.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1464.

⁴²⁵ Сведение: „До смъртта си се е ползвал с добро име между населението, с което се е държал добро. Служба не е заемал.“

№ 1465

Олга Ставри Спирова (62 г.)

род. в Русе

жив. в София

12.02.1943 г.

Заслуги: вдовица на Ставри Спиров от Битоля – четник на ВМОРО, взел участие в освободителните борби за Македония; същият се е сражавал заедно с четата на Георги Сугарев при с. Смилево и пр.

Семейство: син Александър на 19 г.

Животописна бележка: „Законният ми съпруг е взел участие в освободителните борби за Македония, както следва: 1. През 1902 г., 1903 г., 1904 г., 1905 г., 1906 г. и 1907 г. е участвал като терорист и войвода в освободителните борби в Битолско и Воденско в Македония; 2. Взел е участие в двете войни; 3. Взел е участие през време на въстанието в Смилево като четник в четата на Георги Сугарев; също в сражение със същата чета в с. Облаково и в с. Слепче през 1903 г.; 4. През 1904 г. е съден и затворен политически поради революционните борби.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1465.

№ 1466

Петра Христова Делова (82 г.)

род. в с. Пласничево, Ениджевардарско

жив. в с. Чимово⁴²⁶, Поморийско

09.04.1943 г.

Заслуги: вдовица на Христо Делов, четник в четата на Апостол войвода, паднал в сражение с турците през 1907 г.

Семейство: син Димитър на 46 г., снаха Димитра на 36 г., внучка Катерина на 14 г., внучка Пенка на 13 г., внучка Тодора на 9 г., внучка Здравка на 6 г., внучка Стефанка на 5 г.

⁴²⁶ Дн. гр. Ахелой.

Животописна бележка: „Съм наследница на покойния ми мъж Христо Делов, който като въстаник, четник в четата на Апостол, падна убит от турците през есента на 1907 г., при големите боеве, които се водеха между турските войски и комитите.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1466.

№ 1467

Пеша Иванова Зенгова (64 г.)
род. в с. Цапари, Битолско
жив. в с. Цапари, Битолско
10.03.1943 г.

Заслуги: вдовица на Иван Зенгов, участвал през 1903 г. в Пелистер планина с четата на Лука Трайков Цветанов⁴²⁷, стражавал се с турската войска и убит на 22.09.1903 г.⁴²⁸.

Семейство: син Спиро на 42 г., снаха Парашкева на 40 г., внучка Люба на 18 г., внучка Радка на 13 г., внук Георги на 8 г., внучка Миляна на 5 г.

Животописна бележка: „Съпругът ми Иван Петров Зенгов участвувал в сраженията с оръжия в ръце и като такъв падна убит в сражението на Гергьовден с турската кавалерия.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1467.

№ 1468

Параскева Костова Бояджиева-Лапе (72 г.)
род. в Крушево
жив. в Крушево
22.04.1943 г.

⁴²⁷ Вер. Ацко (Ангел) Трайков Цветанов-Коларчето.

⁴²⁸ Сведение: „Не е заемал служба.“

Заслуги: вдовица на Коста Бояджиев Лапе – въстаник в отряда на войводата Андрей Башев, участвувал в превземането на хюкюмата и пощ. станция в Крушово, убит на местността Слива като четник с оръжие в ръка.

Семейство: вдовица на Коста Талев Бояджиев Лапев, син Наум на 39 г., снаха Мена на 32 г. и трима синове, които живеят отделно.

Животописна бележка: „Декларирам, че мъж ми Коста Бояджиев Лапев от гр. Крушово, роден през 1870 г., беше въстаник в Илинденското въстание в отряда на войводата Андрей Башев⁴²⁹. Учествува при превземането на хюкюмата, беледието и телеграфопощенската станция в гр. Крушово. Беше четник в четата на Тодор Христов⁴³⁰. Падна убит през Илинденското въстание на местността Слива, а в къщата ни се помещаваше арсеналът на въстаниците, където се приготвяха патроните, пречистваха гилзите и т.н. и затуй същата бе срутена от турската артилерия, а мъж ми падна убит с оръжие в ръката като въстаник и четник.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1468.

№ 1469

Ружа Йорданова Силянова (64 г.)
род. в с. Козица, Кичевско
жив. в с. Крушица, Кичевско
28.02.1943 г.

Заслуги: вдовица на легендарния революционер и войвода Йордан Пиперката; като деец на ВМРО е взел участие в борбите с оръжие в ръка, убит при с. Сълп, Кичевско, от турци⁴³¹.

Семейство: сама тя, вдовица на войводата Йордан Силянов Ангелов Пиперката.

⁴²⁹ Вер. Андрей Димов Докурчев (1878–1907) е войвода на ВМОРО, участвал в Илинденското въстание и защитата на Крушевската република.

⁴³⁰ Тодор Христов Офицерчето (1883–1903) е войвода на ВМОРО, участник в Илинденското въстание, родом от София.

⁴³¹ *Сведение:* „Ружа е била малтретирана от чуждите власти. Ружа се ползва с добро име. Временно живуща в Крушица, Бродско.“

Животописна бележка: „Съм съпруга на Йордан Силянов Ангелов Пиперката, бивш районен войвода на Демирхисарския революционен район, подвойвода в 1895 г. и войвода от 1897 до м. август 1903 г., когато начело на своята чета падна убит в бой с турската войска при с. Сълп, Кичевско. Не съм встъпвала във втори брак.“⁴³²

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1469.

№ 1470

Риза Божинова Янкова (80 г.)
род. в с. Довезенци, Кумановско
жив. в с. Мургащ, Кумановско
02.05.1943 г.

Заслуги: вдовица на Божин Янков – четник от ВМРО, взел е участие в борбите за свобода с оръжие в ръка, убит при с. Пезово през 1905 г. в стражение с турци.

Семейство: син Милан на 47 г., внук Никола на 20 г., внучка Елица на 17 г., внук Санде на 13 г., внук Чедомир на 8 г.

Животописна бележка: „Съпругът ѝ Божин Янков бе нелегален четник в четата на войводата Костадин Нунков и в това си качество през 1905 г. в едно стражение с турците при с. Пезово, Кумановско, падна убит заедно с войводата. Същата до сега не е преженвана.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1470.

№ 1471

Радка Александрова Шекеринова⁴³³ (39 г.)
род. в Щип
жив. в Щип
30.04.1943 г.

⁴³² Вж. раздел Документи (№ 14 и № 15)

⁴³³ Прабаба на македонския политик Радмила Шекеринска.

Заслуги: вдовица на Александър Шекеринов⁴³⁴ – деец на ВМОРО, от видно българско семейство, убит от сръбските власти⁴³⁵.

Семейство: син Димитър на 20 г., син Борис на 17 г., син Иван на 15 г.

Животописна бележка: „Че починалият, убитият ми съпруг – Александър поп Христов Шекеринов, като добър българин, на 09.05.1928 г. измежду с. Стануловци и с. Кърневци, Светиниколско, като секретар-бирник в тролската селска община, Светиниколско, на най-зверски начин – с нож-щик, прободен на 80 места от страна на сръбските тиранически власти. Моят починал, убит, съпруг е познат от прочутото българско семейство в гр. Щип – на стария екзархийски свещеник Христо Шекеринов, който е починал през 1942 г., и като такъв е бил дълги години преследван от сръбските власти, докато най-сетне бива убиен.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1471.

№ 1472

Ристана Коле Н. Лозанова (60 г.)
род. в с. Брежани, Охридско
жив. в с. Бабино, Демирхисарско
23.04.1943 г.

Заслуги: вдовица на Коле Лозанов, който като четник от ВМРО е взел участие в борбите с оръжие в ръка⁴³⁶.

Семейство: син Ноне на 18 г., дъщеря Любица на 20 г.

Животописна бележка: „Моят покоен мъж Коле на 10.07.1903 г. е бил зачислен в организираната чета на Йордан Пиперка и с пушка в ръка е взимал живо участие в стражения с турците – на 20 юлий при обсадата на турското с. Прибилци, на 8 август при Крастиче, Базерничко, и на 12 септември при Нинеа-Орница, Церовско – в най-кървавото сражение, в което е показал своята смелост.“

⁴³⁴ На снимката по-горе.

⁴³⁵ Вж. раздел Документи (№ 12 и № 13)

⁴³⁶ *Сведение:* „Ползувал се е с добро име до смъртта си, държал се добро, служба не е заемал, жена му се ползва с добро име.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1472.

№ 1473

Софка Наумова Дуртанова (70 г.)
род. в с. Цапари, Битолско
жив. в с. Цапари, Битолско
12.04.1943 г.

Заслуги: вдовица на Наум Дуртанов, който като четник от ВМРО е взел участие в борбите с оръжие в ръка, убит при стражение с турските войски⁴³⁷.

Семейство: син Трайче, р. 1902 г., снаха Сребра.

Животописна бележка: „Моят съпруг Наум Георги Дуртанов от с. Цапари беше четник с четата на Насе Пандов Гечев от с. Цапари и се биеха с турския аскер и с гърцките чети, и падна убит от гърцките андарты в Катерино, Солунски вилает (тогава както се назоваваше), и се биеха с турците навсекаде.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1473.

№ 1474

Спасена Дончева Христова (55 г.)
род. в с. Лаки, Кочанско
жив. в с. Лаки, Кочанско
10.03.1943 г.

Заслуги: покойният ѝ мъж е взел живо участие в освободителните борби и е влизал в сражения със сърбите; за проявената от него дейност бива

⁴³⁷ *Сведение:* „Не е заемал никаква служба.“

назначен за царевоселски околийски войвода, като впоследствие бива убит при сражението⁴³⁸.

Семейство: син Борис на 17 г., син Радой на 20 г.

Животописна бележка: „Давам следната животописна бележка за покойния ми съпруг Дончо Христов Цонев, роден в с. Драгобраща, ок. Кочанска. В 1912 г. е войник в турската армия и участва в боевете при Одрин, откъдето дезертира, а през Европейската война е войник в българската армия и взима участия до края ѝ. В 1920 г. е организиран работник на ВМРО при войводата Ефрем Чучков. Сърбите го подуват и той става нелегален, и влиза в четата на Еф. Чучков, а пойдено в четата на Ефтим Полски – кочански войвода, с когото участва в няколко сражения, и е взимал участие в наказването на родоотстъпниците. За проявявана революционна дейност бива назначен за царевоселски околийски войвода и дава няколко тежки сражения със сърбите и при с. Тработивище е тежко ранен в челюстта и левото рамо. През 1933 г. Дончо води петорката с Митко Паликрушев и на 19 април биват предадени от един родоотстъпник, и в стражение с многобройна сръбска войска целата група падат убити. Така завърши своя земен път. Отдал се бе изцело в борба с поробителите, той, царевоселският войвода Дончо Христов.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1474.

№ 1475

Стойна Ставрева Китанова (52 г.)
род. в с. Велгощи, Охридско
жив. в с. Велгощи, Охридско
16.02.1943 г.

Заслуги: мъжът ѝ Ставре Хр. Китанов още от ранна възраст се отличавал със своя буден национален дух; като революционер с още 10 души в с. Велгощи и двама учители от гр. Охрид паднали убити от сръбските власти през септември 1913 г. в м. Видоблища, Охридска околия⁴³⁹.

⁴³⁸ Вж. раздел Документи (№ 23)

⁴³⁹ *Сведения:* „С поробителската сръбска власт не е имал контакт или друга връзка. С населението се е държал добре. Не е заемал никаква служба.“

Семейство: син Стоян, р. 1913 г., снаха Донка, р. 1919 г., внучка Елена, р. 1938 г. и внучка Цанка, р. 1942 г.

Животописна бележка: „Ставре Христов Китанов от с. Велгощи, Охридско, бил революционер. Взел участие с оръжие в ръка за освобождение Македония от робството през 1900 г. до 1913 г. Лицето Ставре Христов Китанов е родом от с. Велгощи и бивш жител на с. Велгощи, общ Велгощка, Охридска околия. Още от ранна възраст се отличава с своя буден национален дух. Същият, Ставре Христов Китанов, като революционер с още 10 десет души от с. Велгощи и двама учители от гр. Охрид паднаха убити от сърбските власти в м. септември през 1913 г. в м. Видобища, Охридска околия. Горното засвидетелстваме като съвременници: Андон Иванов Шапкарев (50 г. от Велгощи), Христо Илиев Лапайков (68 г. от Велгощи) и Андон Велянов Шибаков (67 г. от Велгощи), а сега живущ във Охрид.⁴⁴⁰“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388K, оп. 4, а.е. 1475.

№ 1476

София Лазарова Трапезанова (75 г.)
род. в с. Цапари, Битолско
жив. в с. Цапари, Битолско
28.04.1943 г.

Заслуги: вдовица на Лазар Трапезанов, който е бил четник в четата на войводата Ацко Трайков Цветанов и през 1903 г. с оръжие в ръка е влизал в сражение при Пелистерската борба⁴⁴¹.

Семейство: син Траян на 41 г., снаха Зоя на 39 г., внук Живко на 11 г., внук Кирил на 9 г., внук Методи на 7 г., внук Лазар на 4 г.

Животописна бележка: „Моят съпруг Лазар Котев Трапозанов, родом от с. Цапари, беше четник с оръжие в ръце. Той беше четник в четата на Ацко Трайков Цветанов от село Базерник; се сражаваха с турския аскер на Пелистер планина и дадоха доста жертви.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

⁴⁴⁰ Вж. раздел Документи (№ 6)

⁴⁴¹ Сведение: „Съпругът е убит при сражението в с. Слепче.“

388К, оп. 4, а.е. 1476.

№ 1477

Спасия Григорова Мърсева (53 г.)
род. в Прилеп
жив. в Павлово, София
07.04.1943 г.

Заслуги: вдовица на Григор Мърсев, който като четник от ВМРО е взел участие в сражения с турците при с. Кокре и Крушевица, Мариовско, с четата на Шакир войвода; раняван е при с. Никодим, докато бил в четата на войводата Пешо паша.

Семейство: има две деца женени, не живеят с нея.

Животописна бележка: „Съпруга на покойния Григор Никола Мърсев, син на Никола Мърсев, другар на убития Стоян Лазов⁴⁴², с който извършиха убийството на сърбоманина Тоде поп Антов и няколко турци в Прилеп в началото на 1899 г., другар и на Юрдан Гавазов. Съпругът ми Григор е бил четник на Шакир войвода в 1905 г. и е взел участие в сраженията с турския аскер в с. Кокре и Крушевица, Мариховско, и след това с Гога Ацев, и в четата на Мирче Найденов. Бил раняван в сражения с турци и сърби, и два пати при с. Никодим, и след това четник с Пешо паша в Порече. Свидетели: Кръсто Гермов Шакир, Недан Дамянов⁴⁴³ и Атанас Христов.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1477.

№ 1478

Симяна Ташко Аврамова (65 г.)
род. в с. Мало Илино, Демирхисарско
жив. в с. Големо Илино, Демирхисарско
09.04.1943 г.

⁴⁴² Стоян Лазов (1871–1899) е деец на ВМОРО, терорист на организацията, родом от Прилеп.

⁴⁴³ Вж. пенсия № 747.

Заслуги: вдовица на Ташко Аврамов, който през януари 1903 г. се зачислил в четата на войводата Йордан Пиперка и взел живо участие в сражения с турците; подир въстанието той е заминал неизвестно къде и до днес не се е явил⁴⁴⁴.

Семейство: син Мито на 40 г., внук Владимир на 20 г., внук Благой на 13 г., снаха Мара на 20 г., внучка Цветанка на 1 г.

Животописна бележка: „През януари 1903 г. моят мъж Ташко грабна пушката на убития в селото ни четник Мито от четата на Йордан Пиперка и влезна с аскера в стълкновение, и се причисли при Йордана. На 20 юлий взимал е живо участие в стражението при обсадата на арнаутското с. Прибилци, на 23 юлий при Гюргеица, Карбуничко, на 05 август при Илинска църква, на 10 август при Герамидница, Церско. Подир въстанието замина негде и никак до днес не ми се е явил. Имам син Мито, 40-годишен, преженена не съм.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1478.

№ 1479

Сара Димитрова Лазарова (62 г.)
род. в с. Зеленград (Самари), Кратовско
жив. в Кюстендил
17.03.1943 г.

Заслуги: вдовица на Димитър Лазаров, взел живо участие в освободителните борби като четник и е влизал в сражения, водени за освобождението на Македония от турско робство; като четник е бил при войводата Даскала⁴⁴⁵, Борис Сарафов, Христо Чернопеев и др.

Семейство: мъжът ѝ Димитър Лазаров Цонев, починал на 14.04.1942 г.

Животописна бележка: „Декларирам, че покойният ми съпруг Димитър Лазаров Цонев, роден в с. Владимирово, Малешевско, на 08.04.1875 г. е започнал своята революционна дейност за освобождението на Македония

⁴⁴⁴ Сведение: „Ползувал се с добро име през турското време. От 1905 г. заминал негде и до днес не се знае нищо за него.“

⁴⁴⁵ Не е ясно дали става въпрос за прилепчанеца Тодор Станков или за Никола Георгиев от Радовиш.

от турското робство още от 1900 г. като четник на войводата Даскала, радовишки войвода. Той е взел участие във всички сражения, които четата е водила. През 1903 г. е взел участие в сражението, станало в м. Касаплия при с. Владимирово, Малешевско, като четник в четата на войводата Борис Сарафов. На ден Великден 1903 г. е взел участие в сражението, което четата на войводата Христо Чернопеев е водила в Готен планина. Бил е районен куриер в четата на Атанас Нивичански в Струмишко и Малешевско. Цели 7 г. е бродил като четник в Македония с пушка в ръка. Преустановил е своята нелегална, революционна дейност след разцеплението в редовете на борбата, което време го е заварило през 1906 г., докато бил в четата на Христо Котруля, вземайки участие във всички сражения, които четата е водила до смъртта на същия войвода.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1479.

№ 1480

Сава Кръстан Поптодоров⁴⁴⁶ (3 г.)

род. в София

жив. в Битоля

12.04.1943 г.

Заслуги: неговият баща Кръстан Поптодоров⁴⁴⁷ е бил действующ четник в революционната организация при войводите Васил Чекаларов, Иван Попов и Христо Силянов в Костурско; участвувал в много сражения с турците; от 1922 г. до 1929 г. същият е вземал участие в борба против сръбската власт като четник и войвода⁴⁴⁸.

Семейство: родителите са починали, живее с чичо си Константин Поптодоров Кръстанов от София.

Животописна бележка: „Синът Сава Кръстан поп Тодоров на възраст 3 г. и половина е син на Кръстан поп Тодоров, сега покойник, който е бил действующ в революционната организация с пушка в ръка като четник през 1912 г. с войводите Чекаларов, Попов и Силянов, които са

⁴⁴⁶ Заявлението за пенсия е подадено от настойника на Сава Поптодоров, неговия чичо Константин Поптодоров Кръстанов, който е и на фотографията вдясно.

⁴⁴⁷ Кръстан Поптодоров (1894–1943) е деец на ВМОРО и ВМРО, един от лидерите на ВМРО (протогеровисти), родом от София.

⁴⁴⁸ *Сведение:* „През време на сръбското робство се е държал отрицателно към сръбската власт и не е заемал никаква служба.“

действували в Костурско, през цялото време до края на войната. Влизал в много стражения с турския аскер. След Европейската война от 1922 до 1929 г. включително е взимал живо участие през цялата борба със сръбската власт с пушка в ръка като четник и войвода.⁴⁴⁹

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1480.

№ 1481

Шина Георгиева Калфова (57 г.)

род. в Чепеларе

жив. в Чепеларе

04.03.1943 г.

Заслуги: вдовица на Георги Калфов, който членува в революционната Македоно-одринска организация в с. Левочево, Смолянско, от 1900 г. до своята смърт през 1907 г.; като неин член е взел участие в революционните борби за освобождението на Смолянско и Западна Тракия от турската власт; в 1907 г. като член на организацията при войводата Тодор Хвойнев⁴⁵⁰ пада убит.

Семейство: син Костадин Калфов, р. 1907 г.

Животописна бележка: „Заявявам, че съпругът ми Георги Анастасов Калфов, родом от с. Левочево, Смолянско, и бивш жител на с. Чепеларе, Асеновградско, е членувал в революционната Македоно-одринска организация в с. Левочево, Смолянско, от 1900 г. до своята смърт в 1907 г. и като неин член е взел участие в революционните борби за освобождението на Смолянско и Западна Тракия от турската власт. От 1900 г. до 1903 г. той заедно с Тодор Хвойнев и други дейци от с. Левочево прекарва през границата от България почти всичкото оръжие за дейците на организацията в селата Райково и Левочево, Смолянско. Четата на няколко пъти действувала в Турция с организационни задачи – разузнаване и повдигане духа на българското население. На 6 август 1907 г. той, като член на организираната чета на същия Тодор Хвойнев, падна убит с оръжие в ръка в сражения с турски войски при с. Габрово, Ксантийско.“

⁴⁴⁹ Вж. раздел Документи (№ 19,20 и 21)

⁴⁵⁰ Тодор Хвойнев (1872–1957) е войвода на ВМОРО и ВТРО, родом от с. Левочево, Смолянско.

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1481.

№ 1482

Ташка Георгиева Коджабашева (49 г.)
род. в с. Долно Броди, Серско
жив. в с. Копривлен, Неврокопско
02.03.1943 г.

Заслуги: съпругът Георги Коджабашев от Долно Броди е участвал в Илинденското въстание през 1903 г., а през Балканската война 1913 г в партизански отряд.

Семейство: син Димитър (душевно болен), р. 1912 г., дъщеря Катерина Борисова Янева, р. 1916 г., син Иван Г. Коджабашев, р. 1897 г., син от първата съпруга, която е починала, дъщеря Кипра Коджабашева, жителка на Долно Броди от първата съпруга, дъщеря Мария Г. Коджабашева (по мъж Тойчева) жителка на Долно Броди.

Животописна бележка: „Заявявам, че съпругът ми Георги Коджабашев от с. Долно Броди през 1903 г. беше нелегален четник в четата на войводата Михал Скендеров. Спреха турската поща при Серес и при м. Костакли се сражаваха с турската войска. През 1914 г. в четата на Андон Качарков⁴⁵¹ замина за Серска околия и при м. Св. Илия, Каракьойско, беха открити и се сражаваха с гръцката войска. През 1918 г. почина от болест, след като се завърна от партизанския отряд в с. Копривлен.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1482.

№ 1483

Хриса Иванова Досева (67 г.)
род. в с. Загоричани, Костурско
жив. в Русе
04.03.1943 г.

⁴⁵¹ Вж. пенсия № 37.

Заслуги: вдовица на Иван Досев Христов, който през 1903 г. е постъпил във ВМРО и участва в Илинденското въстание в четата на Васил Чекаларов и Иван Попов; спасил е знамето на четата; убит при сражение с гръцките чети в Загоричани 1905 г.

Семейство: Иван Досев Христов убит през 1905 г. в Македония, син Иван Иванов Досев на 38 г., женен.

Животописна бележка: „Законна наследница на покойния си мъж Иван Досев Христов. Посветен е във Вътрешната македонска организация в с. Загоричане, Леринско⁴⁵², в 1903 г. и е взел живо участие в Илинденското въстание като четник в четите на войводите Чакаларов и Иван Попов. Спасил е знамето на четата, което е попаднало в турски ръце. През 1905 г., когато гръцки чети влизат в с. Загоричани, нападат селото при сражението му с четата и пада убит от гърците.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1483.

№ 1484

Хрусина Янкова Стоянова (61 г.)
род. в с. Велика, Малкотърновско
жив. в с. Велика, Малкотърновско
02.04.1943 г.

Заслуги: вдовица на Янко Стоянов, който през 1901 г. бил член на Македоно-одринската революционна организация; постъпил в четата на Георги Кондолов и присъединен в четата на Стоян Петров.

Семейство: сама тя.

Животописна бележка: „Заявявам, че покойният ми съпруг Янко Стоянов Пачев още през 1901 г. беше член в Македоно-одринската революционна организация и постъпи в смъртната чета на войводата Георги Кондилов. За деня на въстанието през 1903 г. отидоха в с. Паспалово и там присъединени с четата на войводата Стоян Петров отидоха и нападнаха турския аскер в с. Инджекьой. В горното стражение взима живо участие и покойният ми съпруг Янко Стоянов.“

⁴⁵² Селото се намира в Костурско, а не в Леринско.

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1484.

№ 1485

Тодора Русинова Петкова (62 г.)
род. в с. Стоилово, Малкотърновско
жив. в с. Стоилово, Маркотърновско
23.02.1943 г.

Заслуги: редовна членка на Илинденската организация; покойният ѝ съпруг Русин Петков Желязков е взимал участие във време на въстанието през 1903 г.; действувал е в четата на Дико Г. Джебев в сраженията при с. Стоилово на 06.08.1903 г.

Семейство: син Георги 37 г., дъщеря Кера на 45 г., дъщеря Злата на 35 г., дъщеря Ирина на 33 г., дъщеря Керана на 29 г.

Животописна бележка: „Подписаните свидетели: Георги Костадинов Дукоолу, Никола Калоянов Костов и Коста Христов Костов от с. Стоилово даваме настоящата животописна бележка на покойния Русин Петков Желязков, бивш жител на с. Стоилово, че той е роден през 1872 г. в с. Стоилово, че сега е починал, че по народност бе българин, че бе български поданик, че по занятие беше земледелец, че беше женен с 5 деца, че беше член на организираната чета през 1903 г. на воеводата Дико Георгиев Джебев и че като такъв с оръжие в ръка е взел живо участие в станалото на 6 август 1903 г. сражение в с. Стоилово, Малкотърновско, срещу турската войска за освобождаването на този край от турците поробители и че не беше се проявявал с противобългарски и противодържавни чувства.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1485.

№ 1486

Атанас Иванов Андонов (73 г.)
род. в с. Долни Порои, Валовишко

жив. в Горна Джумая
12.03.1943 г.

Заслуги: преписката е изгоряла на 10.01.1944 г. при бомбардировката над Бяла Слатина.

Семейство: съпруга Анза на 72 г., син Иван на 37 г., дъщеря Вангелия на 32 г., син Мирчо на 27 г.

Животописна бележка: липсва.

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

Починал на 20.01.1944 г.

388К, оп. 4, а.е. 1486.

№ 1487

Атанас Ангелов Гулев (67 г.)
род. в с. Чучулигово, Петричко
жив. в с. Найденов Геро, Пловдивско
17.05.1943 г.

Заслуги: четник на войводата Таско Врански, назначен за разузнавач от комитета в гр. Серес; при обявяване на Илинденското въстание отива в Солун при българския консул, за да го запита кога да бъде вдигнато въстанието в Серес; вземал е участие в освободителните борби за освобождението на Македония.

Семейство: съпруга Костадина на 65 г., син Радой на 26 г., снаха Костадина на 27 г., внук Трайко на 4 г., внук Никола на 10 дни.

Животописна бележка: „През 1903 г. при бомбардиране на турската банка в гр. Солун аз бях назначен за разузнавач от комитета ни в гр. Серес. При обявяване въстанието през 1903 г. – т.нар. Илинденско въстание, аз ходих в гр. Солун при българския консул, за да го запитам кога да бъде въздигнато въстанието в Серес и в това време стана бомбардировката на банката в Солун от войводата ни Гоце Делчев. Консултът ни ми предаде вестници, писма и отрова и ме изпрати с поръчение, ако бъда хванат по пътя от турската власт, да се отровя, но жив да не се предавам или, ако не бъда хванат, бързо да отида в с. Баница, където ще бъде обявено

въстанието, което бе вече въздигнато, и аз събрах милиция за даване помощ на другарите ми четници. След тридневна помощ бидохме разбити и разпръснати и се укрехме по балканите, където непрестанно организирахме въстания. И в с. Лигин⁴⁵³ аз с още 10 души водихме сражения с турската власт, където четирима от другарите ми бидоха убити. През 1912 г. вземах участие в Негритското въстание и с участието на 14-ти и 22-ри пехотни полкове, в чиято помощ бехме. През 1913 г., при Съюзническата война, аз бех караул в гр. Серес, и когато стана разбиването на фронта, серският околийски управител ни повика и съобщи да потърсим семействата си и да бегаме в България, поради което отидохме да търсим семействата си, но ни можихме да ги намерим и сами избегахме в България. През 1906 г. убих кмета на с. Елшен – грък, и гръцкия свещеник в това село.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1487.

№ 1488

Атанас Димитров Терзиев (неизв.)
род. (неизв.)
жив. в с. Присад, Бургаско
29.04.1943 г.

Заслуги: преписката е изгоряла на 10.01.1944 г. при бомбардировката над Бяла Слатина.

Семейство: липсва.

Животописна бележка: липсва.

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1488.

№ 1489

Апостол Христов Данчов (67 г.)
род. в с. Градево, Горноджумайско

⁴⁵³ Вер. името на селото е неточно или сбъркано

жив. в с. Градево, Горноджумайско
07.04.1943 г.

Заслуги: бил е четник в четите на кап. Стоянов и Тане Николов и се е сражавал с оръжие в ръка срещу турската войска в м. Качевски хандак през 1902 г., а по-късно през 1912 г. също се сражавал като четник с войводите Дедо Дончо и Тане Николов при с. Градешница срещу турския аскер.

Семейство: съпруга Митра на 58 г., син Мариян на 41 г., син Вельо на 29 г., дъщеря Севда на 19 г.

Животописна бележка: „Подписаните Вельо Михайлов Гълъбов, Димитър Христов Данчов и Стоил Стоименов Гълъбов – всички от с. Градево, Горноджумайска околия, засвидетелствуваме че Апостол Христов Данчов от с. Градево през 1902 г. е взел участие в освободителните борби с четата на кап. Стоянов и Тане Николов в сраженията с турския аскер в Качевския андак. През 1912 г. взема участие в борите срещу турския аскер в с. Градешница, Светиврачко, като четник в четата на Дедо Дончо и Тане Николов.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388K, оп. 4, а.е. 1489

№ 1490

Андрея Дамянов Шамбев (78 г.)
род. в с. Смилево, Битолско
жив. в Битоля
01.03.1943 г.

Заслуги: бил е четник в четата на войводата Димитър Тръпков Смилевски и водил сражения⁴⁵⁴.

Семейство: дъщеря Благородна на 31 г.

Животописна бележка: „Преди Илинденското въстание бех легален член на Илинденската организация и като такъв клетва зимах преди 7 г.

⁴⁵⁴ *Сведение:* „През време на сръбското робство се е държал отрицателно към сръбската власт и не е заемал никаква служба. Понастоящем се проявява като добър българин и взема дейно участие в своята родолюбива организация.“

Всичките нареждания, които ми бежа кажани от организацията, ги изпълнявах със съзнание и патриотизъм. Приемах чети вкъщи и пренасях пушки и други бойни припаси. Преди един ден от въстанието получих заповед от щаба на организацията веднага да замина на определеното ми място, т.е. в с. Смилево, където се явих в четата на войводата Димко Търпков Кромидаров, пред когото дадох повторна клетва в присъствие и на Дамян Груев и Борис Сарафов. След полагане на клетвата веднага заминахме на определените постове и през цялото време изпълнявахме възложените ни заповеди. В стражение с турците влехогме в местността Стари Смилевски гробища. Останах като член на организацията и след въстанието. “

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1490.

№ 1491

Атанас Паскалев Манганарев (66 г.)
род. в с. Клепушна⁴⁵⁵, Зъхненско
жив. в с. Хорвища, Зиляховско
09.03.1943 г.

Заслуги: взел участие с оръжие в ръка като четник на войводите Тодор Паница и Стефан Чавдаров.

Семейство: съпруга Мица, син Иван, дъщеря Стоянка, син Коста, син Тома, дъщеря Василка и син Димитър.

Животописна бележка: „Като нелегален четник взех участие при залавянето на италианци в с. Гюреджик, Драмско, където беше убит другарят ми четник Иван Капитанов от с. Карлуково, Драмско. Тъй също взех участие и в стражението в с. Плевня, Драмско, при откриване на четата, където бежа убити другарите ми четници Никсетов, Стефанов и Андрея Кирчев, а така също взех участие като четник в с. Егридере Драмско, при залавянето и убиването на българския неприятел Прикшат Камбоков от с. Егридере, Драмско.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1491.

⁴⁵⁵ Дн. Агряни в Гърция.

Анастасия Николова Главинчева⁴⁵⁶ (69 г.)

род. в Охрид

жив. в Охрид

02.04.1943 г.

Заслуги: осъдена от сръбския съд на 3 г. затвор за патриотична дейност⁴⁵⁷.

Семейство: съпруг Никола, р. 1854 г.

Животописна бележка: „През 1915 г., по времето когато България воюваше със Сърбия за освобождението на Македония, в града ни се образува от сръбски чиновници и местни сърбоманки един комитет за събиране от гражданството на помощи за ранените сръбски офицери и войници, които помощи се събираха в материали и пари. Комисията, когато дойде при мен да иска помощ, беше обиколила вече известна част на града и хората под страх на репресалии от страна на сръбската власт даваха им по нещо. Комисията, след като обиколи и събра по нещо от една част от съседите ми, влезна и в дома ми. Един член от комисията обяснява ми целта на посещението си, а именно, че събират помощи за ранените сръбски офицери и войници, които бранели с живота си от бугарашите „нашу отачбину Македония“, както се изразиха те. На това техно искане аз им отговорих, че на тех няма да дам абсолютно нищо, защото те не са никакви освободители на Македония, а поробители и техното идване в Македония стана причина да ни избегат децата от къщите ни. Онова, което имам ще дам, когато дойдат българските войски – на българските офицери и войници, които се бият за свободата на Македония, в която войска участвуват и моите синове. Комисията, като чу горния отговор, разгневи се и почна да ме заплашва и със закани си излезна от дома ми. Обаче моят отговор бе чул от всички съседни жени, които беха по прозорците си. Моят отказ ги окуражи да преследват примера ми. Първа последва дадения от мен пример съседката ми Аглаия Пейчинова, която също така им отказа да им даде каквото и да било, защото това, което има, ще го пази за българските офицери и войници. Тази акция на отказ се поде от целата махала, а от нея се разнесе и в града, и почнаха масово да им отказват да им дават каквито и да било помощи. След тия масови откази комисията разбра, че акцията вече им е провалена и преустанови по-нататъшното събиране на помощи. Комисията, разярена от масово вече проявените противосръбски чувства от страна на охридските гражданки, отива при околийския управител и съобщава

⁴⁵⁶ Майка на българския комунист, партизанин, офицер (полковник) и деец на ВМРО (протогеровисти) Лев Главинчев – комендант на народната милиция след 9 септември 1944 г.

⁴⁵⁷ *Сведение:* „С много добро име, много добре се държала и не е заемала никаква служба.“

причината за провалянето на акцията им и за проявените противосърбски чувства от страна на охридските граждани. Вследствие на този доклад на комисията аз и съседката ми Аглаия Пейчинова бяхме арестувани и възбудиха углавно преследване, в резултат на което образуваха и процес, който завърши с осъждането ни на 3-годишен затвор. Сърбските власти, за да отекчат наказанието ми, защото ме взеха като инициаторка на тази акция, не се задоволиха с наложеното ми от съда наказание, а ме поставиха да изтърпя наказанието в конюшната между конете на сърбските жандарми, което беше под затворническото помещение, вместо в затвора. Така след няколко месечно прекарване сред вонята на сърбските жандармерийски коне българските освободителни войски туряха край на робството над Македония и на моето затворничество с влизането им в стария престолен град – Охрид.⁴⁵⁸

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1492.

№ 1493

Атанас Милошов Попов (66 г.)
род. в с. Слоещица, Демирхисарско
жив. в с. Слоещица, Демирхисарско
22.04.1943 г.

Заслуги: бил е с организационната чета на Мавро от Тепавци и с пушка в ръка е участвувал в Илинденското въстание⁴⁵⁹.

Семейство: съпруга Доста на 65 г., син Йордан на 20 г., син Кръсте на 18 г.

Животописна бележка: „На 15 юний 1903 г. се зачислих в организираната селска чета на Мавро от Тепавци и с пушка в ръка съм взимал живо участие в сраженията с турците на 20 юлий при обсадата на турското с. Прибилци, на 08 август при Крастиче, Базерничко, на 05 август при Илинска църква, на 13 август при Илиница, Лесковско.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1493.

⁴⁵⁸ Вж. раздел Документи (№ 22)

⁴⁵⁹ *Сведение:* „Ползувал се с добро име. Държал се добро. Служба не е заемал.“

№ 1494

Андрей Георгиев Бакия (69 г.)
род. в с. Брезово, Демирхисарско
жив. в с. Брезово, Демирхисарско
04.04.1943 г.

Заслуги: участник в Илинденското въстание; бил зачислен в четата на Сотир Ристев и участвал в стражения⁴⁶⁰.

Семейство: съпруга Кита на 55 г., син Драган на 25 г., син Иван на 18 г., дъщеря Петра на 16 г., снаха Флора на 25 г., внучка Ружа на 3 г., внук Трайко на 1 г.

Животописна бележка: „На 15 юлий 1903 г. се зачислих в организираната чета на Сотир Ристев от с. Брезово. С пушка в ръка земал съм живо участие в сражение с неприятеля при Ябол на ден 19 юлий, при обсадата на черкезкото с. Ново село на 20 юлий, на 10 август при Герамидница, че съм бил бит от турците през декември 1902 г.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1494.

№ 1495

Атанас Илиев Стоянов (65 г.)
род. в с. Челопеци, Кичевско
жив. в с. Челопеци, Кичевско
13.04.1943 г.

Заслуги: през 1902 г., 1903 г. и през Илинденското въстание е бил четник при войводите Ванчо М. Сърбаков и Пешо паша; сражавал се е със сръбски чети при Слатина⁴⁶¹.

Семейство: съпруга Даница на 60 г., дъщеря Стоянка на 19 г. и син Стоян на 16 г.

*Животописна бележка*⁴⁶²: „През 1903 г. вземах участие в Илинденското въстание за освобождението на Македония от турската робия. Под

⁴⁶⁰ Сведение: „Ползвуваше се с добро име. Държал се добро с населението. Служба не е заемал.“

⁴⁶¹ Сведение: „Ползвувал се е с добро име. Не е заемал никаква служба.“

⁴⁶² Оригиналът на животописната бележка е приложен в раздел Документи под № 15.

войводството на Ванчо Сърбаков от с. Вранещица водихме кърваво сражение в местността Подуач край с. Речани. Тук дадохме около 30–40 души наши жертви. По-късно завързахме наново сражение в планината към с. Патевец с турските войски и в неравната борба дадохме още много жертви, а аз бех ранен на две места в десния крак. Оттук четата ни се разформирова. През 1906 г. вземах живо участие в македонската чета на войводата Пешо паша против сръбските чети. През 1917–1918 г. служих като войник в българската армия в XII допълняеща дружина, 2-ра рота, 3-ти взвод, и взех активно участие във войната за освобождението на Македония.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1495.

№ 1496

Андре Стефанов (73 г.)

род. в с. Сопотница, Демирхисарско

жив. в с. Сопотница, Демирхисарско

15.04.1943 г.

Заслуги: На 19.07.1903 г. е бил зачислен в четата на Сотир Ристев и участвал с пушка в ръка в сражения по време на Илинденското въстание; през 1910 г. е биен, за да предаде пушката си, и до днес не може да стои на краката си⁴⁶³.

Семейство: съпруга Меглена на 70 г., син Стоян на 26 г., син Миле на 22 г., снаха Гюргя на 24 г., снаха Илинка на 20 г., внук Тома на 2 г.

Животописна бележка: „На 19.07.1903 г. се зачислих в организираната чета на Сотир Ристев и с пушка в ръка съм взимал живо участие в сраженията с турците при обсадата на черкезкото Ново село на 20.07.1903 г. През септември 1910 г. при разоръжителната акция на младотурците, за да предам пушката си, съм бил бит до смърт с дърво по стъпалата на двата крака и от това и днес не мога да пътувам свободно, нито мога да стоя на крака повече от 15–20 минути. Пушка не предадох.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1496.

⁴⁶³ *Сведение:* „Ползвал се с добро име. Държал се добро. Служба не е заемал.“

№ 1497

Апостол Василев Четалов (71 г.)

род. в с. Гявато, Битолско

жив. в с. Гявато, Битолско

06.03.1943 г.

Заслуги: работил в революционната организация; вземал участие с оръжие като четник срещу турците; бил в четата на Митрето Попов⁴⁶⁴ през 1900 и 1903 г.⁴⁶⁵

Семейство: съпруга Звезда, р. 1867 г., дъщеря Парушка, р. 1905 г., зет Апостол Т. Громаров, р. 1906 г., внук Менка, р. 1925 г., внучка Цвета, р. 1930 г., внучка Дана, р. 1934 г., внучка Достана, р. 1937 г., внук Наум, р. 1942 г.

Животописна бележка: „Преди въстанието работех в Македоно-одринския комитет в гр. Битоля, откъде получавахме упътствия как да работим, къде и как да принасяме оръжие. От 1900 г. участвувам с пушката в ръка във всички сражения против турците. Участвах и в самото сражение с турците и запалването на с. Гявато. Преди това водехме сражение с турците в с. Доленци. След това продължихме сражението в с. Смилево, където бяха главните ръководители Георги Сугарев и Гоце Делчев. След запалването на с. Смилево оттеглихме се в с. Боище и след сражението с турците оттеглихме се в планините, където останахме до края на въстанието. Всичко това става от 1900 г. до 1903 г. През Световната война не съм участвувал, понеже бех в Америка.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1497.

№ 1498

Андон Трайков Терзиев (70 г.)

род. в с. Пестоларе, Кукушко

жив. в София

18.02.1943 г.

⁴⁶⁴ Вер. Димитър Грозданов (1867–1908), родом от с. Цапари, Битолско – български духовник и войвода на ВМОРО.

⁴⁶⁵ *Сведение:* „Добър и непоколебим българин. Не е заемал никаква служба.“

Заслуги: като организиран четник от ВМРО е взел участие в сражения с турците при Арджанското езеро и при Гандач планина; участвувал в четата на войводата Кръстьо Асенов.

Семейство: съпруга Вера 53 г., син Кирил на 17 г., дъщеря Цветанка на 17 г.

Животописна бележка: „Андон Трайков Терзиев, жител на гр. София, е роден в с. Пустулар, околия Кукушка, през 1873 г. от родители българи – баща Трайко Терзиев и майка Магда Трайкова. Същият е бил зачислен в редовете на В.М.О.Р.Организация като легален деец от 1901 г. и е продължавал легалната си борба до 1903 г., през която година е станал нелегален деец с пушка в ръка и се е зачислил с четата на войводата Кръсто Асенов – кукушки районен войвода, до 1904 г. Взел съм участие и в няколко сражения за освобождението от турското потисничество. В политическата амнистия се е върнал в родния край и е бил легален борец до 1908 г. След тая година избегал в България, гр. София, и в 1912 г. е бил доброволец в македоно-одринското опълчение и вземал участие във всичките походи против неприятеля до 1913 г. До края на демобилизацията същият се е страждал с турския аскер при Арджанското езеро и Гандач планина.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1498

№ 1499

Ангел Донев Георгиев (60 г.)
род. в с. Зърновци, Кочанско
жив. в с. Зърновци, Кочанско
15.04.1943 г.

Заслуги: бил доброволец в МОО през 1912–1913 г.

Семейство: женен с 4 деца, едно женено другаде, съпруга Коцана на 51 г., син Иван на 17 г., дъщеря Елена на 20 г., дъщеря Цвета на 14 г.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, в XI Серска дружина, 1-ва рота.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1499.

№ 1500

Ангел Стоянов Димитров (60 г.)
род. в с. Одрено, Кратовско
жив. в с. Одрено, Кратовско
06.04.1943 г.

Заслуги: редник в МОО през 1912–1913 г.; взел е участие във всички походи и боеве с полка и ротата си срещу неприятеля.

Семейство: съпруга Стойна, син Стоян, син Славко, снаха Стоянка, дъщеря Васка, внук Борис.

Животописна бележка: „През 1912–1913 г. постъпих в Македоно-одринското опълчение като доброволец, без да подлежа на набор и повикване, и съм се борил до свършека на войната в 47-ми партизански отряд.“

Пенсията е одобрена и отпусната от Министерски съвет.

388К, оп. 4, а.е. 1500

ДОКУМЕНТИ

№ 1

БИТОЛСКА ГРАДСКА ОБЩИНА
Датум: 19. IV. 1943 г.

ЖИВОТОПИСНА БЕЛЕЖКА

Подписаният ПАНДО ТАЗЕВЪ ТУРУНДЖЕВЪ
ропотъ отъ село Бяково Леринско на възраст 63 години
живущъ въ гр. Битоля ул. Даскал-Камче № 32

Отъ 1898 година покръстенъ отъ войводата Георги Ив. Марковъ въ с. Бяково
Евмису дадохъ клетва за борба противъ потисниците на Българския
народъ и се наредихъ като нелегаленъ организаторъ да посредамъ и
исправамъ нелегалнитъ чети до 1904 год. когато се залови по големия
ми братъ Александъръ Т. Турунджевъ районенъ войвода, сямъ вземалъ
участие при излизането на японитъ който го предадоха въ с. Айтосъ,
отъ брати сямъ участвува въ въстанието 1903 год. По сетне взехъ
участие при страшенията въ с. Панадия отъ войводата Дзозе отъ село
Баница противъ гръцкитъ чети, така продължихъ борбата до 1912 год.
когато Турците бежа не затворили въ Битолските казарми. Следъ прогон-
ването на Турцитъ подъ гръцкия режимъ работехъ до 1916 год. когато
сѣ нашите войски напустнахъ баниция си край до сега. До 1925 год.
живехъ въ Варна когато бежъ отъ тамъ испратенъ съ специална мисия
въ гр. Битоля и тамъ заловенъ отъ сръбитъ затворенъ отъ 1925-1928 год.

12/III 1943 год.

Подпись *П. Т. Турунджевъ*

Потвърждаваме горното

Свидетели:

1. *М. Т. Ралински*
2. *И. Ив. Кидинел*
3. *Сми. К. Иотофъ*

Животописна бележка на революционера Пандо Т. Турунджев,
брат на легендарния лерински войвода Александър Турунджев;
пенсия № 1278

ИЛИНДЕНСКА ОРГАНИЗАЦИЯ
 № 171
 2 Април 1943 год.
 гр. Битоля

УДОСТОВЕРЕНИЕ

Ръководното тѣло на Илинденската организация дава насто-
 ящето на Пандо Ташев Турунджев с. Екши-су
 за това, че е правилникът въ 2-вото нр., Илинден
че е работил въ Революционна организация за подго-
товката на въстанието, а въ въстанието е
имал участие заедно съ братя Александър
Турунджев до края на въстанието 1926
год. политически затвор с вътрешен затвор 2 1/2.

за да му послужи за получаване народна пенсия, по Закона за
 отпускане народни пенсии на особено заслужилите въ освободи-
 телните борби дейци, съгласно чл. 1, точка

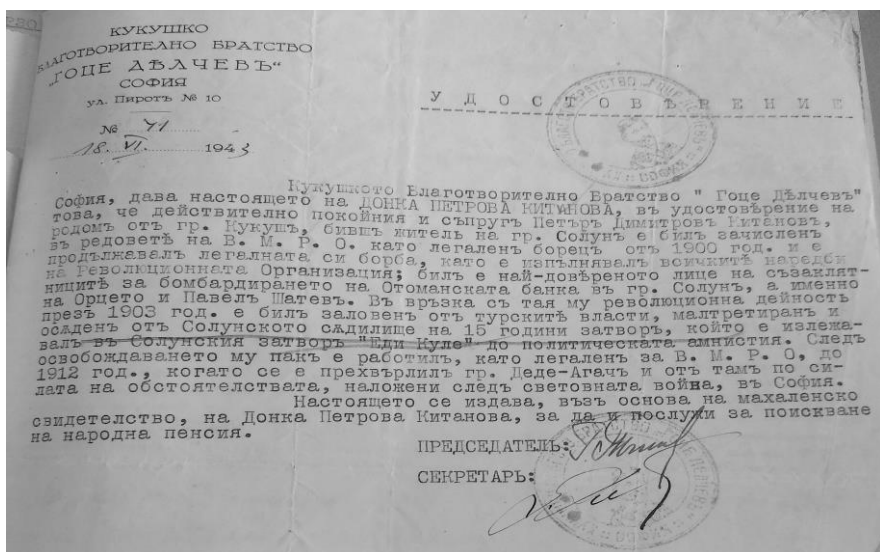
ИЛИНДЕНСКА ОРГАНИЗАЦИЯ

Председател: _____ Секретар: _____

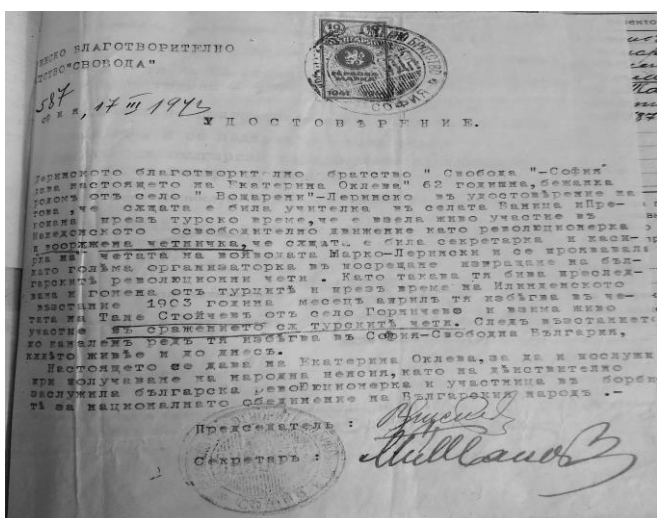
Удостоверение от Илинденската организация, издадено на Пандо Ташев
 Турунджев от Екши су, Леринско; пенсия № 1278

№ 3

Удостоверение от Кукушкото благотворително братство „Гоце Делчев“ в София, издадено на Донка Китанова, вдовица на дееца на ВМОРО Петър Димитров Китанов; пенсия № 1427

№ 4

Удостоверение от Леринското благотворително братство „Свобода“, издадено на революционерката и участника в Илинденското въстание Екатерина Оклева от с. Воцарани; пенсия № 1090

Вх. № **192** 1 вло. **УИ**
8 Мартъ 1943 104

485

ПОРЕД. № 284 Т. 1/2

ДО ГОСПОДИНА
ОБЛАСТНИЙ ДИРЕКТОРЪ
гр. БИТОЛЯ

М о л б а

Отъ Климентъ Григоровъ Садилонъ,
жители на гр.Охридъ,
ул.Александъръ Македонски № 7

Господинъ Директоре,

През 1906 год. бѣхъ арестуванъ отъ турцитѣ и осѣденъ на една година строго тѣмниченъ затворъ заедно съ пок.ми баба задѣто пѣхмѣ български патриотични и бунтовнишки пѣсни, съ които разгорѣхъ бунтовнишкия духъ въредѣ младежта и вследствие на това баба ми заболѣ и умре.

Презъ сръбския режимъ съ пѣснитѣ си само сѣмъ разнасялъ българския духъ на всѣмѣ и сѣмъ допринасялъ за запазването на българския духъ изъ Македония, заради което сѣмъ билъ тормозенъ и глобяванъ отъ сърбитѣ.

Прилагамъ:

1/Удостоверение № 1175 отъ 5.III.1943 г. издадено отъ Охридска-
та община

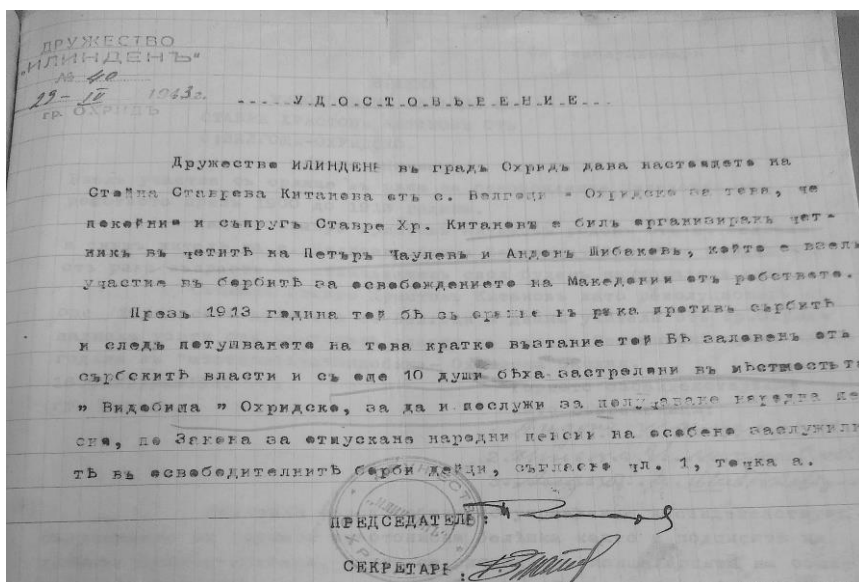
2/Удостоверение № 1177 отъ 5.III.1943 год. издадено отъ Охридска
та община и

3/Животописна бележка завършена от Охридската община с № 1178
от 5.III.1943 год.

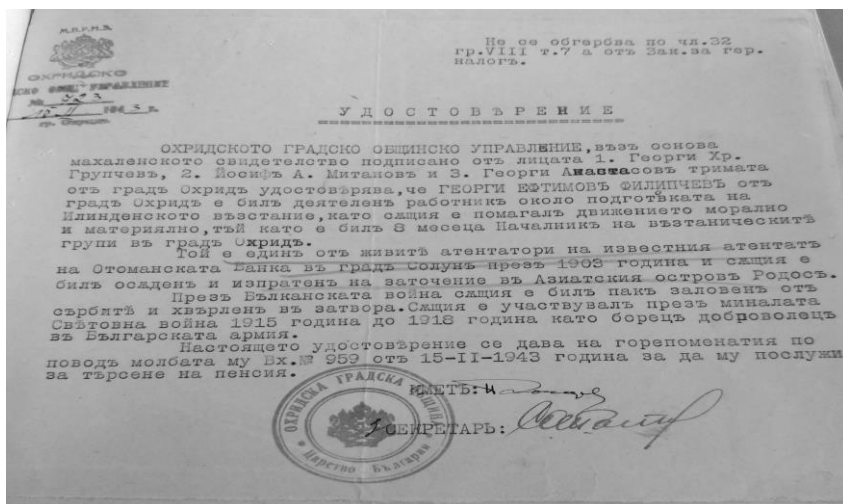
гр. О х р и д ъ,
5.III.1943 год.

Съ почить: *Уч. Гл. Садилов*

Молба за българска народна пенсия от изтъкнатия охридски музикант
Климе Григоров Садило; пенсия № 1170

Удостоверение от Дружество „Илинден“ в гр. Охрид за дейността на революционера Ставре Хр. Китанов, четник на ВМОРО, участник в Охридско-Дебърското въстание през 1913 г.; пенсия № 1475

Удостоверение от Охридското градско общинско управление, издадено на Георги Ефтимов Филипчев; пенсия № 1039

Подписания ГЕОРГИ ЕФТИМОВЪ ФИЛИПЧЕВЪ, жителъ на гр. Охридъ давамъ следното мое животоописание:

Роденъ съмъ на 20. IV. 1879 въ гр. Охридъ. Свършилъ съмъ VI гимназиаленъ класъ на българската гимназия въ гр. Солунъ. Отъ ранни години съмъ билъ деятеленъ работникъ за защита на българското национално и просвѣтно дѣло въ тогава поробена Македония.

Най-деятеленъ работникъ бѣхъ около подготовката на ИЛИН-ДЕНСКОТО ВЪЗСТАНИЕ, когато бѣхъ осемъ месеци началникъ на възтаническитѣ групи въ гр. Охридъ подъ прѣкото началство на Околийскитѣ ржководители на Илинденското въстание г. г. Иванъ Нелчиновъ, Андонъ Кецкаровъ и Левъ Огненовъ.

Тѣмъ тогава рѣше и известния атентатъ на Отоманската банка въ гр. Солунъ презъ 1903 год. и като участникъ въ сщия бѣхъ заловенъ, затворенъ-хвърленъ въ затвора и мжченъ въ прочутитѣ съ свойтѣ грозотни кули-затвори "БЕАСЪ КУЛЕ" и "ЙЕДИ КУЛЕ" въ гр. Солунъ, сжденъ, осжденъ и изпратенъ въ окози на 12-годишно заточение въ Азиатския островъ Родосъ.

Освободенъ отъ заточението връщамъ се и пакъ се впрѣгвамъ на работа за свободата на Македония, но презъ Балканската война бѣхъ заловенъ отъ Сърбитѣ и пакъ хвърленъ въ затвора. Презъ 1915 год. прѣбегахъ въ старитѣ предѣли на България и въ миналата Свѣтвна война 1915-1918 год. явихъ се като борецъ-доброволецъ въ Българската армия.

И сега когато лчезарното слънце на свободата огрѣ поробенитѣ до вчера краища на Майката Родина, не жала вече за нищо, защото видѣхъ осществяващъ се идеала ми-ЕДИННА, ОВЕДИНЕНА БЪЛГАРИЯ!

Животописецъ на Георги Ефтимовъ Филипчевъ отъ градъ Охридъ е действителенъ, като свидетели съ подписитѣ си отговаряме:

СВИДЕТЕЛИ:

1. *Иванъ Нелчиновъ*
2. *Л. Огненовъ*
3. *Андонъ Радичевъ*

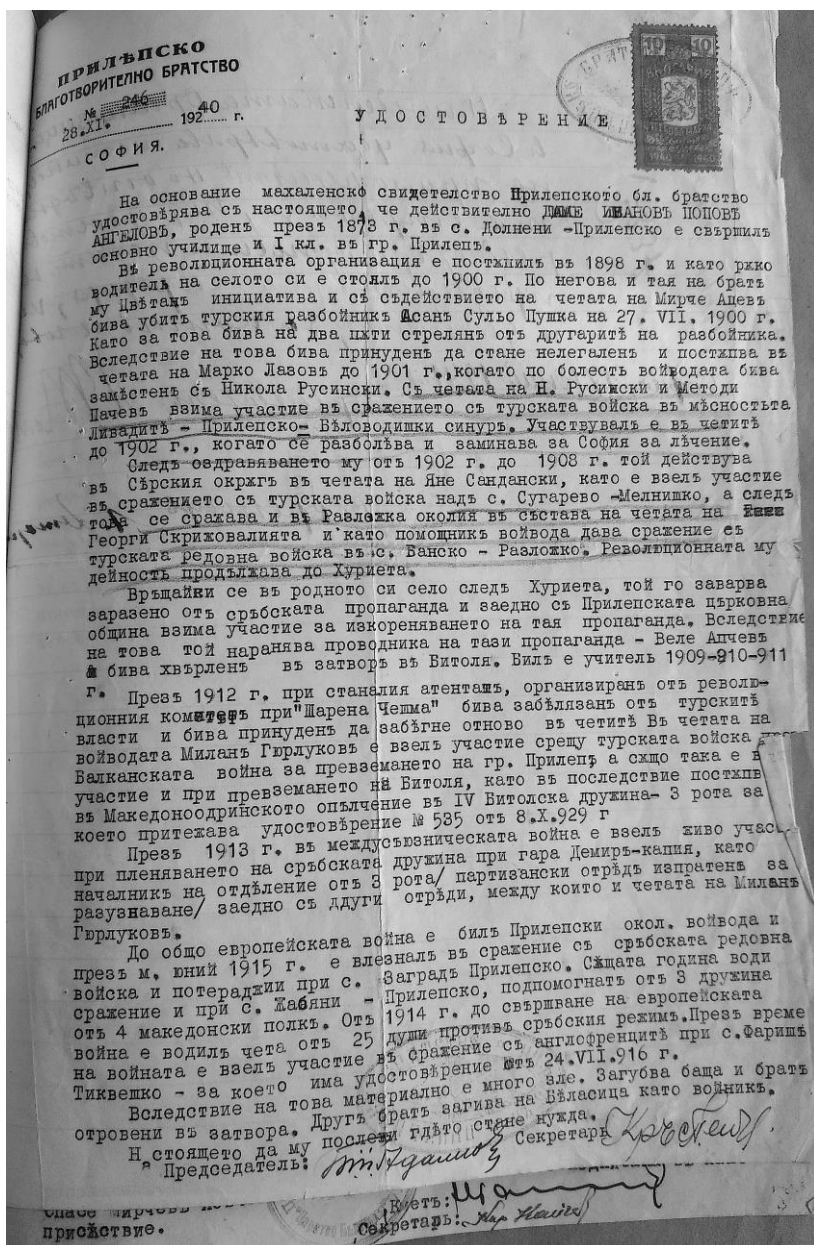
Охридското градско общинско управление удостоверява, че подписитѣ сж сложени въ наше присъствие отъ лично познатитѣ Андонъ Кецкаровъ, Леонъ Огняновъ и Андонъ Радичевъ жители на градъ Охридъ.

КМЕТЪ: *Иванъ Нелчиновъ*

СЕКРЕТАРЪ: *Андонъ Радичевъ*

48 / 13-II-943
Охридъ.

Животописна бележка на Георги Ефтимов Филипче;
пенсия № 1039

Удостоверение, издадено на войводата Даме Иванов Попов Ангелов от Прилепското благотворително братство в София; пенсия № 1061

до господина
ОБЛАСТНИ ДИРЕКТОР
гр. СКОПИЕ

Скопие 15-III-1943
Вх № 3826

МОЛБА
от Георги Петров Матев
от гр. с. Кратово Кратовска
община-Кратовска околия

ГОСПОДИН ДИРЕКТОРЕ,

Посветил съм живота си на Македонското освободително
движение и съм работил за обединението на цялкупния Български
народ.

Декларирам, че не получавам никаква пенсия и че месечния
доход ми не възлиза повече от 2500 две хиляди и пестотин лева.

Притежавам всички условия по закона за отпускане народни
пенсий на особено заслужилите въ освободителните борби дейци.

Моля, най-учтиво молятайството Ви, пред Комитета за отпускане
народни пенсий да ми се отпусне народна пенсия.

Приложение: изискуемите се документи по чл. 7 от сѝия Закон.
гр. с. Кратово 6-март 1943 година

Съ почтѝ: Георги П. Матев

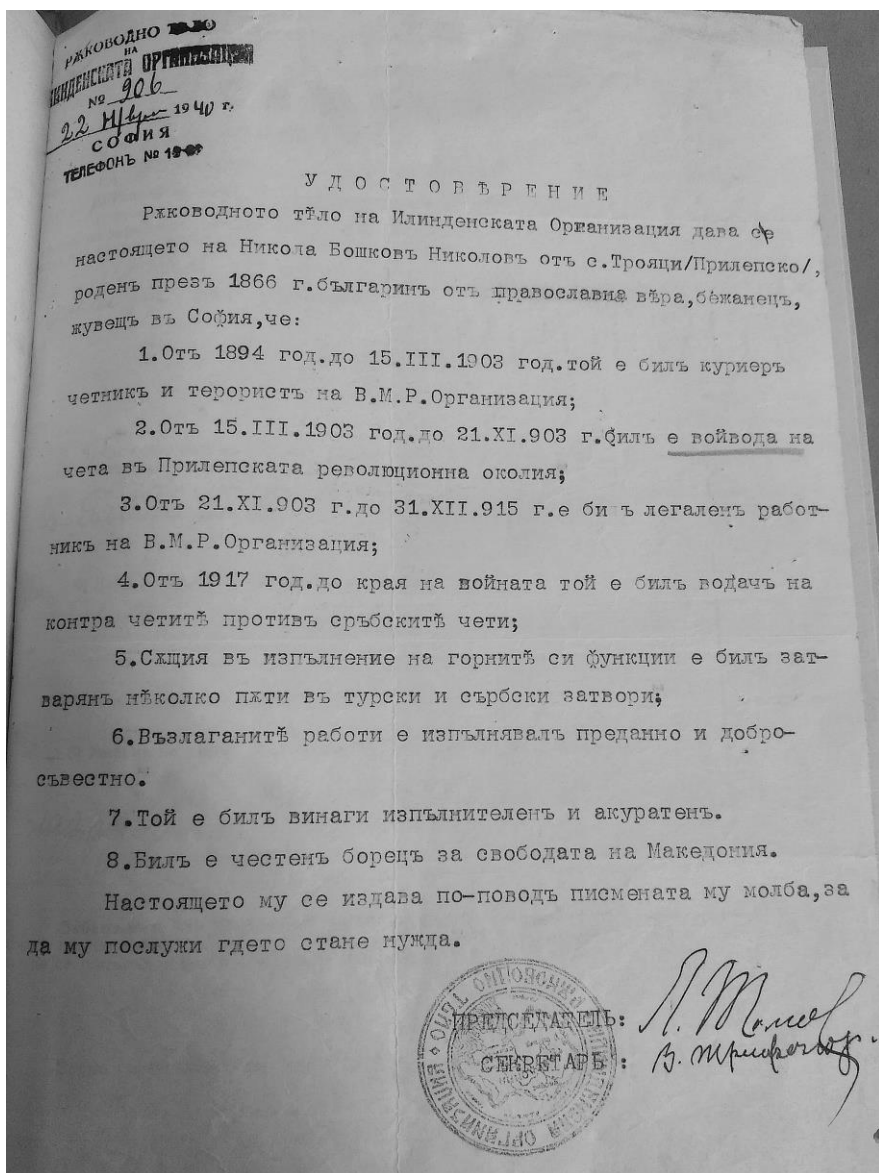
Министерство на Вътрешните
Работи и Народното Здраве
Централно управление
г. Директора на разположение
СОСИЯ

Съ мнение да се отпусне на молителя народна пенсия.
Приложение: 2 документа.

3288
№..... Скопие..... III. 1943 година

ОБЛАСТЕН ДИРЕКТОР

Молба за народна пенсия от Георги Петров Шатов от гр. Кратово;
пенсия № 1055

Ръководното тело на Илинденската организация за революционната дейност на Никола Бошков Николов Троячанец; пенсия № 1263

ПОРЕД. № 49 Т. Р 2

Скопие, 30.IV.1943 г.

Получено от: 30.IV.1943 г.

Вх. № 42

До Господина
ОБЛАСТНИЙ ДИРЕКТОРЪ
г.р.Скопие

Заявление

от РАДКА АЛЕКСАНДРОВА ШЕКЕРИНОВА, вдовица от гр.Шипъ

Господин Директор,

Моя поч.убитъ съпругъ Александър попъ Хр.Шекериновъ,
бившъ отъ гр.Шипъ като добъръ Българинъ и дъецъ за освобождението
и Обединението на Македония къмъ майката България на 9.IV.1928 год.
измежду село"Станушовци и Кърневицъ" като Секретаръ-бирникъ въ Трле-
ската селска община-Св.Николско е убитъ отъ Сръбскитъ власти на на-
звѣрски начинъ като е изободенъ съ ножъ на 80 мѣста"

Отъ тогава като вдовица съ три малки мъжки деца съмъ се
мъчина и ако съмъ била подозарена отъ сръбскитъ власти да израствна
и възпита децата си въ Български духъ.-Моля нареждането Ви, Господин
Директоръ, да ми се съгласно закона за Народнитъ пенсий отпусне и
на менъ Народна пенсия.

Декларирамъ, че не получавамъ друга пенсия или месеченъ
доходъ надъ 2500 лева, не принадлежа къмъ организации противни на
държавния строй и че съмъ отъ прочутото Българско семейство Шеке-
риново въ гр.Шипъ.

Приложение документи.
гр.Шипъ, 30.IV.1943 год.

Съ почитъ: *Радка А. Шекеринова*

Настоящото представямъ на Господина Областния Директоръ
гр.Скопие, съ донесение, че отъ събранитъ сведения на почтени гражда-
ни и на Националния Клубъ на молителката Радка Ал.Шекеринова, вдо-
вица отъ гр.Шипъ следва да се отпусне Народна пенсия.

Приложение документи.
№ 2631, гр.Шипъ, 30.IV.1943 год.

К И Е Т Ъ :
Секретаръ : *[Signature]*

ОБЛАСТНО ГРАДСКО СЪВѢЩАНИЕ

Заявление от Радка Шекеринова, вдовица на революционера Александър
поп Христов Шекеринов; пенсия № 1471

докоха пенсия
Шип

44 Р 3
шипска

ДИРЕКЦИЯ НА ПЕНСИИТЕ
ОТДЕЛЕНИЕ ЗА ПЕНСИИТЕ

ПОЛУЧЕНО НА 26/1 1943.
ВХ. № 2366.

ДО ГЛАВНАТА ДИРЕКЦИЯ НА ДЪРЖАВНИТЕ ДЪЛГОВЕ
ОТДЕЛЕНИЕ ЗА ПЕНСИИТЕ
СОФИЯ

ЗАЯВЛЕНИЕ
ОТ
РАДКА АЛЕКСАНДРОВА ШЕКЕРИНОВА, вдовица от гр. Шип.

ГОСПОДИН ДИРЕКТОРЕ,

Презь ербския режимъ моя поч. съпругъ АЛЕКСАНДЪРЪ ПОПЪ ХРИСТОВЪ ШЕКЕРИНОВЪ, бившъ отъ гр. Шипъ като дъецъ и активенъ членъ за Освобождението и Обединението на Македония къмъ майка България е убитъ въ изпълнение длъжността отъ ербските власти, като СЕКРЕТАРЪ-БИРНИКЪ въ Трелската селска община-Св. Николско на 9. V. 1928 г. измежду село Стамуловци и Кърневици-Св. Николско на най-звѣрки начинъ, съ НОЖЪ-ШИКЪ прободенъ на 80 мѣста, а менъ съ три малолѣтни деца оставамъ да се мъча за издръжка на децата.

Господинъ Директоре, моля нареждането Ви, да ми се отпусне една скромна пенсия, за да и я като съпруга на български дъецъ, който е положилъ живото въ изпълнение длъжността получа следващата пенсия и издръжа себе и децата си.

Приложение: два документа, ако нужно още за доказъ допълнително ще ги представя.

Гр. Шипъ, 22. I. 1943 год.

Съ почитъ: Радка А. Шекерина

Заявление до Дирекция на пенсиите от Радка Александрова Шекеринова; пенсия № 1471

М.Р.Р.Н.С.

ВИТОЛСКА ОБЛ. ТЪ
ПЕЧКО СЕЛ. ОБЩ. УПРАВЛЕНИЕ

№ 307
4-11-1943
Челопещко-Бродска околия

Удостоверява се отъ обгербване
и таксуване.

УДОСТОВЕРЕНИЕ

Челопещкото селско общинско управление, Бродска околия, Витолска област, удостоверява, че Гужа Йорданова Силянкова родомъ отъ с.Ковица, Кичевска околия-сега подъ италианска територия, по настоящемъ жителка на с.Крушица, Челопещка община, на възраст 64 години е благонадежна гражданка отъ Български произходъ и не се е проявявала въ противобългарски и противодържавни идеи.

Семейното и положение се състои само отъ нея.

материалното и състояние се състои отъ мало работна земя Чамраца се въ с.Ковица-Кичевска околия, а въ местожителството и -с.Крушица - Чѣма Ницо.

Какъви доходи няма.

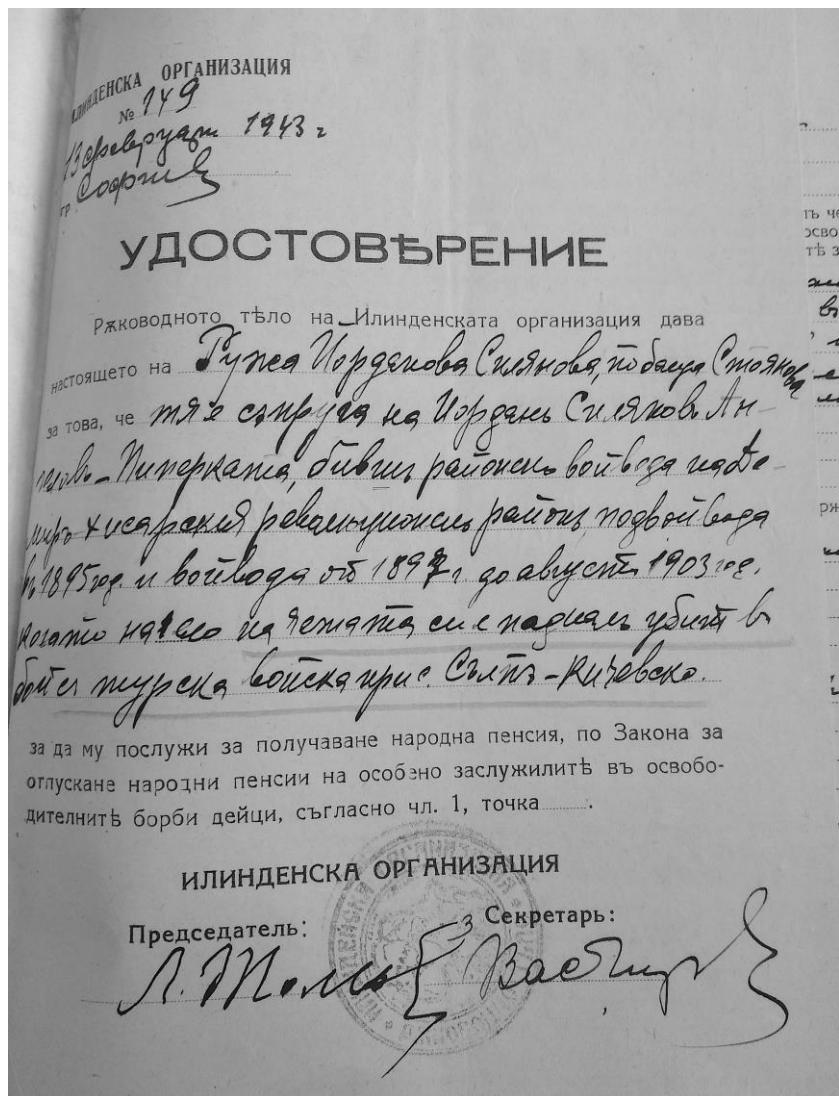
Свѣщата Гужа съпруга на бир.Йорданъ Силянковъ Ангеловъ-пиперката, не е встъпила въ втори законенъ бракъ.

Гастоящето и се дара въвъ основа махленско свидетелство, молба вх.№-ръ 418 отъ 4.11.1943 год., за да го представя предъ областния Директоръ съгласно чл.7 отъ Закона за отпускане Народна пенсия на особено заслужили въ освободителните борби бойци

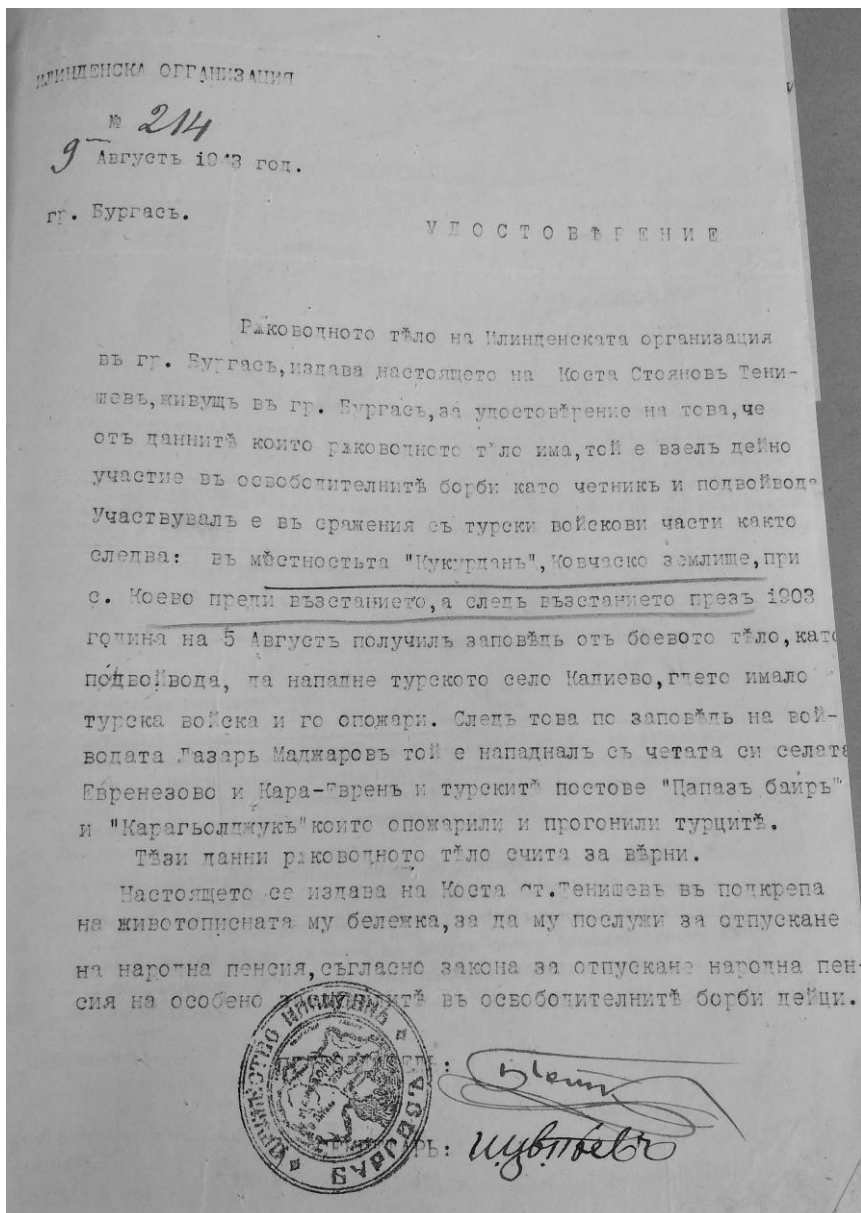
КАЛ Т Д : *Игор. Минаков*
ОБЩ. ДИРЕКТОРЪ : *Игор. Минаков*

ЗА ПОСЛЕДНО КОДЕКСНО СЪВЪЩАНИЕ

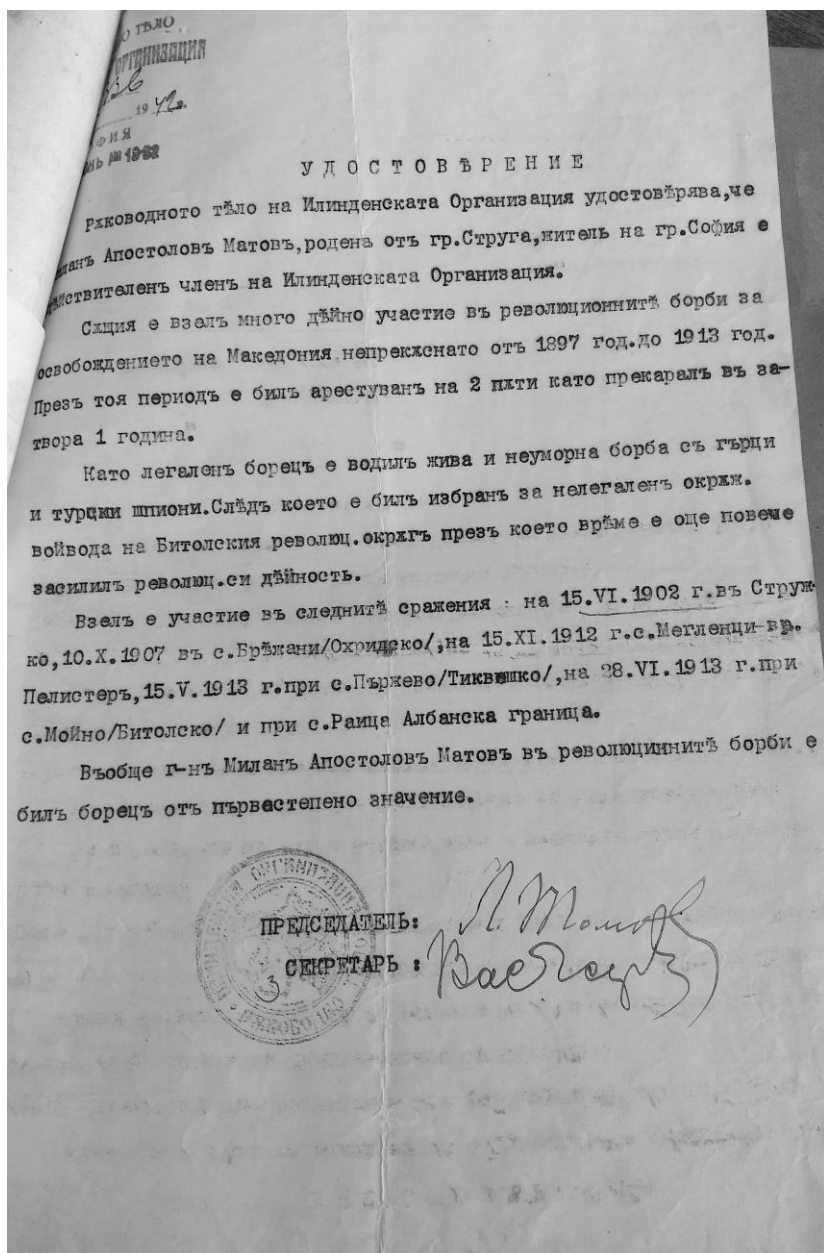
Удостоверение, издадено от селското общинско управление на с. Челопещи, Бродско на Ружа Стоянова Силянкова, вдовица на прочутия войвода Йордан Пиперката; пенсия № 1469

Удостоверение от Илинденската организация за дейността на войводата
Йордан Силиянов Пиперката, подписано от революционерите Лазар
Томов от Годлево и Васил Трифонов от Екши су; пенсия № 1469

Удостоверение за революционната дейност на революционера Коста
Стоянов Тенишев от Лозенград; пенсия № 1153

Удостоверение за революционната дейност на ръководителя на
 Битолския революционен окръг Милан Матов; пенсия № 1215

Македоно-Одринско Опълчение.
Врхиско Свидетелство.
 №

Издадено на опълченеца Кръстан Поптодоров, роден от гр. Согом, окопник
 Согомската III бригада III Македоно-Одринска
 дружина 3^я рота II взвод. Присъствал
 на 9^и - 11 - 1913 год. (Справка заповедь по
 дружината № 3854). Взел участие
 в походните и боевите при „Сражението“

Ранен е 17^и юни 1913. в Звонич краи
 Награден е с

В опълчението получил чинове: —
 Пръв взъел в селската си:
 бил в опълченеца —
 „ на 17 юни 73 дни —
 в боевете —

Оценителството назовава — гр.
 Поведението му изобщо било добро.
 Уволнен на 11 Август 1913 год.
 (Справка заповедь по дружината
 № 4354)

Согом 2^и Септември 1913 год.

Командир на III Македоно-Одринска
 дружина Майор: [подпис]

и г. Анонимно [подпис]

Свидетелство от Македоно-одринското опълчение, издадено на Кръстан Поптодоров; член на ЦК на ВМРО (протогеровисти); пенсия № 1480

K M

45.11.33
45.11.33

До Господин
Директора на Дирекцията
Долное
Почтамто Кривопаланско
Варна

Заделяем от
Константин Т. Тодоров
наставник на Сава Кр. поп
Тодоров - пенсия - митинг
у. Свищев

Господин Директоре,

За миналите краи едновременно Сава
Кр. поп Тодоров е издадена пенсията
книжка № 1653/94347 за получаване
народна пенсия по закон подпомогане
гдинит за свободата на македоние
како в забележка е посочен адрес
на г. Долное - митинг, поради
което приима е бил изпратен
доказателствена книжка на
мои адрес.

Трябва, от известна време съм
преминал на работ в Свищевската
митинг, то може вярно да се изпрати
на следния ми адрес: митинг
у. Свищев.

23.11.1943. Св. поща: Аноним
Свищев.

Заявление от Константин поп Тодоров, настояник на Сава Кръстанов
поп Тодоров; пенсия №1480

През 1915 година, по времето когато България воеваше със Сърбия за освобождението на Македония, въ града ни се образуваша от сърбски чиновници и местни сърбоманки един комитет за събиране от гражданството помощи за ранените сърбски офицери и войници, които помощи се събираха въ материяли и пари.

Комисията когато дойде при мен да иска помощ бѣше обиколила вече известна част на града и хората под страх на репресали от страна на сърбската власт даваха имъ по нѣщо. Комисията следъ като обиколи и събра по нѣщо отъ една част отъ съседитъ ми влизана и въ домътъ ми. Единъ членъ отъ комисията обяснава ми целта на посещението си, а именно, че събиратъ помощи за ранените сърбски офицери и войници, които бранели съ живота си - нашу отащину Македония - както се изразиха тѣ отъ бугарскитѣ.

На това тѣхно искане азъ имъ отговорихъ, че на тѣхъ нѣма да дамъ абсолютно нищо, защото тѣ не сѫ никакви освободители на Македония, а поробители и тѣхното идване въ Македония стана причина да ни избѣгатъ децата отъ кашитѣ ни. Онова което имамъ ще дамъ когато дойдатъ българскитѣ войски на българскитѣ офицери и войници, които се биятъ за свободата на Македония, въ която войска участвува и моитѣ синове. Комисията като чу горния отговоръ разгневи се и почна да ме заплашва и съ закани си излезна отъ домътъ ми. Обаче моя отговоръ бѣ чутъ отъ всички съседни жени. които бѣха по прозорцитѣ си. Моята отказъ ги окуражи да последватъ примера ми.

Първа последва дадения отъ менъ примеръ, съседката ми Аглаия Пейчинова, която сѫщото така имъ отказа да имъ даде каквото и да било, защото това което има ще ъо пази за българскитѣ офицери и войници. Тази акция на отказъ се поде отъ цѣлата махала, а отъ нея се разнесе и въ града и почнаха масово да имъ отказватъ да имъ даватъ каквито и да било помощи. Следъ тия масови откази комисията разбра, че акцията вече имъ е провалена и преустанови понататъшното събиране на помощи.

Комисията разярена отъ масовото вече проявенитѣ противосърбски чувства отъ страна на охридскитѣ граждани, отива при околийския управителъ и съобщава причината за провалянето на акцията имъ и за проявенитѣ противосърбски чувства отъ страна на охридскитѣ граждани. Вследствие на тоя докладъ на комисията азъ и съседката ми Аглаия Пейчинова бѣхме арестувани и възбудиха главно преследване, въ резултатъ на което образуваха и пропесъ, който завърши съ осаждането ни на 3 - три годишенъ затворъ.

Сърбскитѣ власти за да отекчатъ наказанието ми, защото ме взѣха като инициаторка на тая акция, не се задоволиха съ наложението ми отъ сѣда наказание, а ме поставиха да изтѣрпя наказанието въ конюшната между конетѣ на сърбскитѣ мандарми, което бѣше подъ затворническото помещение, вмѣсто въ затвора.

Тама следъ нѣколко мѣсечно прекарване всрѣдъ вонята на сърбскитѣ жандармерийски коне, българскитѣ освободителни войски туриха край на робството надъ Македония и на моето затворничество съ влизането имъ въ стария престолень градъ - Охридъ.

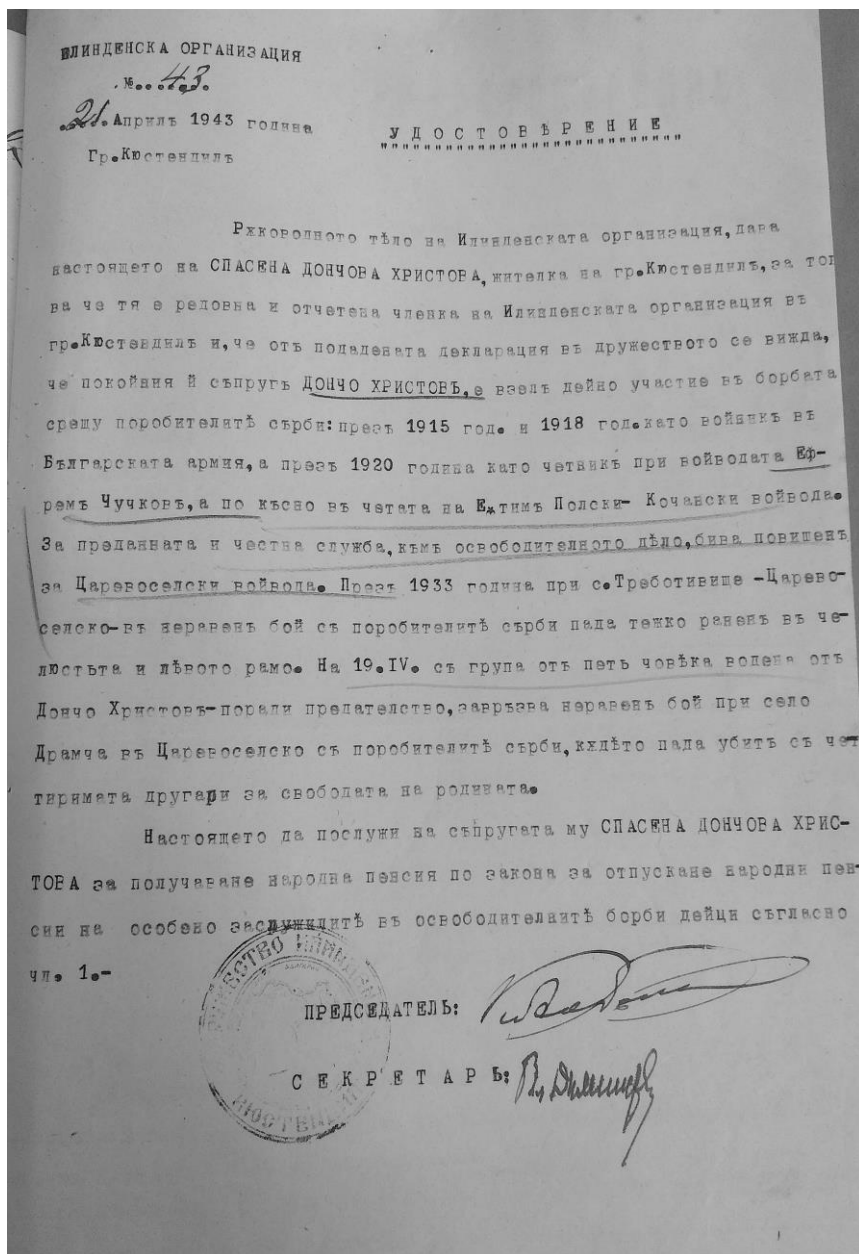
Инициаторка:

Анастасия Н. Главинчева,
както и сѣбра майка и полична
и майба я подписва имъ азъ:
Иванъ Д. Танушевъ

Свидетели:

11

Марица Иванъ Танушевъ
млад. Главинчева

Удостоверение за революционната дейност на войводата на ВМРО
Дончо Христов от с. Драгобраща, Кочанско; пенсия № 1474

Тодор Александров и ЦК на ВМРО награждават Георги Бебчев за заслуги към организацията и революционното дело; пенсия № 1050

Организация
Р. окръгъ
Околия.

Удостоверение.
ПЖТЕНЪ ЛИСТЪ

Даде
Разрешава се на настолицето на
Г. Г. Георги Бебечев, родом
из с. Фротовицар-къ отъ Неврокопско
да замин ~~за~~ за граница по каналитъ на В. М.
О. Р. Организация.

1912 год.
абъва въ удостоверение че до днесъ тѣ
членъ въ повореката ми Окол. петта, код-
лоси у себѣ: 1) оръжие: то влиза въ състава на
ж: В. М. О. Р. Организация и
жнн др.: Даде се настолицето, за да му посочитъ
Задължаватъ се сишки чл. на Организацията вътрѣ и съчувственицитъ
да ~~указватъ~~ указватъ ней голѣмо съдѣйствио.

Забъл. Прнзг. вртме на удѣствува
то въ четата ми е ималъ прилвр. поттдене
и подобающа посмущолив.

Окол. вайвода: Илия Ст. Тетимовъ
Секретарь: Илия Ст. Тетимовъ

Удостоверение, издадено на Георги Бебечев от околийския войвода на
ВМОРО Илия Ст. Тетимов през 1912 г.; пенсия № 1050

ЖИВОТОПИСНА БЕЛЕЖКА

Подписаният Илия Попадийски
 родомъ отъ село Георгиев
 живущъ въ село Кивчица ул. на възраст 82 години

1895. година, започнаха организацията за освобождението отъ турския гросенъ яремъ. Отъ тая година всесето поздравиха организиранихъ герои който шеха да хвърлятъ горчива кърста отъ злочинскитъ раце, те за-
 нечаха тайно да потнемагатъ приготвенитъ чети-да и дотекнахъ съ ве-
 селата душа и да имъ подготвятъ разни необходими храни и други потребни
 четинки спрени. Сазнавши не турцитъ, че работимъ на потнемагането за
 освобождението отъ тяхъ, започнаха да ме гонятъ и тормозятъ съ разни негод-
 и законороденитъ си деца и да си замина въ четитъ който се намираха въ
 обичайнитъ крайща, подъ заповѣдта на комитско-войвода Георги Явановъ
 Марковъ, родомъ отъ градъ Казарлъ Хотелъ въ Старитъ Предѣли и се придържахъ
 съ неговитъ потчинени комити отъ около тридесетъ души.

Излизането съ комитскитъ чети бѣше ми отъ 1900. година и веселю
 ги Явановъ Марковъ, въ село Патене, Леринска околия, кадето бѣше пелитъ
 организирене-поуничиаване на четата ни. Ликолени бѣхме отъ Турцитъ и тамъ
 оставихме доста жертви, като най-големата ни жертва нашия Геройски войвода

Останалихъ като шури птици по горитъ, за кратко време добихме
 новъ и нова идея и яка снага-войвода Георги Поп. Янчевъ отъ градъ Сливенъ
 който весело започна на освобождението отъ нечовѣската рака.

На значайната година 1903. - Шинденско Устание, взедохъ нова
 чинностъ-войвода и командвахъ на 200 души комити. На комитско-войводски чинъ
 бѣхъ все до 1912. година. Презъ целия комитския ми животъ, препатенъ
 съмъ отъ неиздржливи и горчиви маки, отъ което съмъ около четири-петъ
 лати раненъ. Слава на Господа Бога на 1915. година дочакахме веселия денъ
 в се освободиме отъ Турцитъ и бѣхъ назначенъ за кметъ на Старавинската об-
 щина, Битолска околия, и кметувахъ все до 1918. година.

По отстъпването на нашитъ войски, пребегна въ Старитъ Предѣли-
 тр. Ломъ, кадето до преди неколко години тамъ живеахъ. И т.н.т.
 18. III 1943 год.

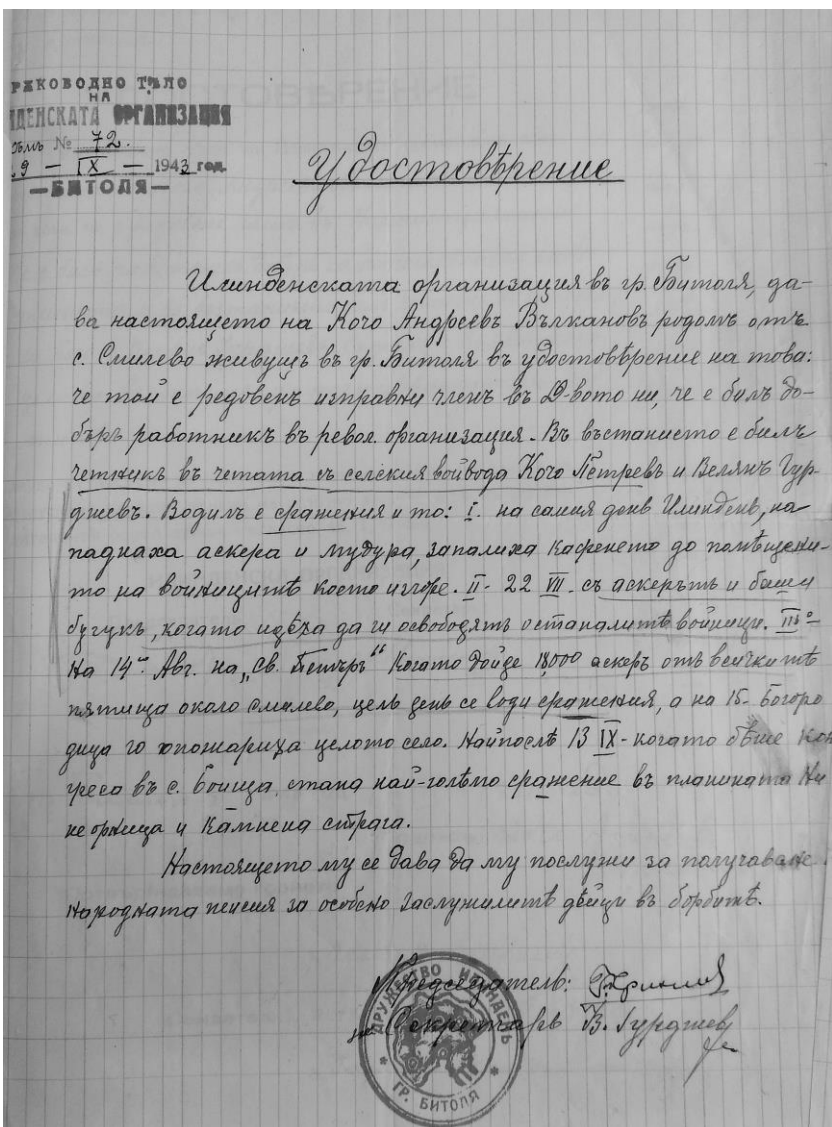
Подписъ Илия Попадийски

Потвърждаваме горното

Свидетели:

1. Илия Н. Малева
2. Илия Малева
3. Георги Петровъ

Животописна бележка на леринския войвода Илия Попадийски;
 пенсия № 1104

Удостоверение от Илинденската организация в Битоля, издадено на Кочо Андреев Вълканов от Смилево; пенсия № 1152

Сведение

1) *Мирчо Талев Дамчев*
 2) Роден на 15.XI.1879 год. 3) Народнолюбивост. Българин
 4) Какво участие вземал в освободителните борби на Македония, дали е бил четник, на затвор от сжидицата на чуждата власт, за политически деяния целящи освобождението на българския народ, като се пише и какви му са особените заслуги.

5) Клетва през 1896 год. от воеводите организатори Мирче Ацев, Голе Паша и др. с своята дейност можал да организира неорганизираните селяни от селата изъ. Прилепско. През Илинденското въстание взел живо участие в караванния бой срещу Турците в гр. Крушево като с своите другари четници и зачислен в отряда на Блаже Биринец. След въстанието, предаден заловен и измъчван най-ужасно и осъден на 15 год. тъмничен затвор лежал в гр. София и през хурмита освободен, по-точно потърсен за бебея в Америка и след това дохождал оттам в 1922 год. да доведе в България дружина нападена с населението, заемал ли някаква служба? *Не, а*.

6) Като българин, борец революционер и опълченец, също през 1923 год. бил в пътна услуга на четата от Петър Пашата и Борис Неданов като давал поддръжка и на населението повдигал им духа но бил предаден на Сърбската власт бить без милостно осъден 5 год. затвор лежал в гр. Битоля и Пожаревац свободен през 1924 год. по силата на амнистия.

7) Как се държи и с какво име ползва сега:

8) Областско държане между обществото и е редовен член в Прилепското Македоно-Оприно опълченско дружество и в опълченско дружество Прилеп, удостоверение от № 60 от 6-VI-943 година, че действително е бил боец.

9) Има ли избегли членове от семейството му?

10) Имал ли убийство революционер в четата на Блаже Биринец, чичовци и братовчеди забележка: *Мнение на кмета трябва да му се отпусне народна пенсия.*

11) Пополчанското селско общинско управление удостоверява, че от личната ми проповърка че действително горното е вярно и мое мнение действително Мирче Талев Дамчев е вземал живо участие в освободителните борби за свободата на Македония като борец революционер и опълченец трябва да му се отпусне народна пенсия за големата заслуга към родна родина за величието на България.

Забележка: При попълването на сведенията да се влезе в връзка и вземе мнението на местните организации: „Илинденска“, „Македоно-Оприно“ и други родолюбиви организации. Сведенията да се попълни веднага при получаването се върне в Областната дирекция.

Кмет: *З. М. М.*

Ведно с настоящето да ми се изпратят и следните документи:

1) _____

2) _____

На областната дирекция секретаря

Забележка: Прилагам необходимите оригинални удостоверения и удостоверение за изпратеното да ми се повърне удостоверение за изпратеното удостоверение.

4998 - 82.10.9430.

Сведение от Прилепското общинско управление за революционната дейност на Мирчо Талев Дамчев от с. Загорани, Прилепско; пенсия № 1222

Животописна бележка

Подписаната Мария Иванова Пепелюгова
 родомъ отъ г. Прилеп на възраст 68 години,
 живуща въ г. Прилеп ул. Мирна Братова № 49
 през 1901 г. още била млада братица
 Панде Милчинов не посветила в организацио-
 ния бунт. първоначално писателка, по-късно и дря-
 велна за неимамини и впоследствие и следваща
 бунт и френски неимамини. След убийството на брати
 през 1903 г. в същото сражение била ранена и войвождата
 му Христо Овчар, който не е изживял до превръщане.
 през 1928 г. впоследствие оментирала на дълга
 лозина, загинал дружина на брати Христо Милчин
 била хвърлена в мавританско кесило била и изгуба-
 вана, била осъдена на три години веднага след като
 на бобината, която не е могла била на 11 години
 впоследствие на не сина на неговия бич и впоследствие
 войвождата сина ¹⁰⁰ го не работил способно. 15 години била
 сина дълга трудна.

24 февруари 1943 год.

Подписъ: Мария Ив. Пепелюгова

Потвърждаваме горното

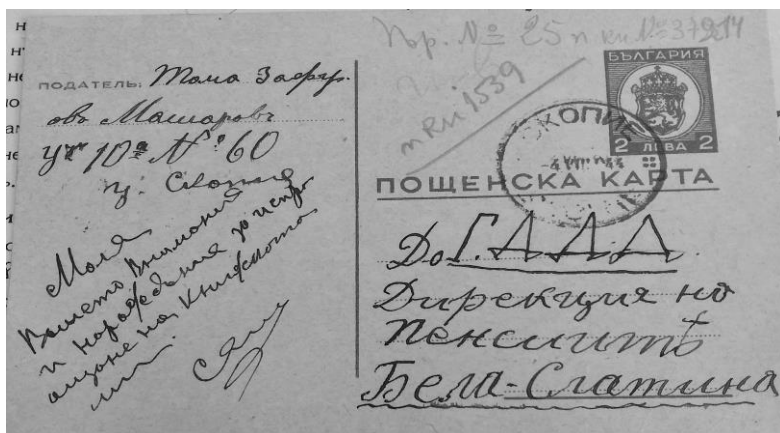
Свидетели: 1. Дане Хр. Кока
 2. Д. И. Попов
 3. Д. И. Попов

Прилепското градско общинско управление удостоверява,

Животописна бележка на Мария Милчина-Пепелюгова;
 пенсия №1198

4-III-1944
 у. Словен
 Господина Директоре

На 25-V-С.Г. Получиха воието
 Постановление за едно съписание
 от Института на Труд, състав
 или съобщават, за да ми потвърдят
 инвалидността ми пенсия от 25-III-
 и казват че писане, датирано 1943г.
 със пенсионаторът който додволен
 с корабна пенсия годишно 1800 ле
 и като исках да им върна Инв. ми
 пенсия. Книжка за пенсия от стария
 това свое време. Ето това все
 3 месеца аз очаквах новостта ми
 пенсия. Книжка обаче и до сега не съм я
 получил, а също върмено от 1-1
 месец със без средства и 1944г.
 със пенсия и не способно за кинемато
 графия. За това ка се моля да
 Корабите за да ми се изплати
 колкото може по скоро за да мога
 да се издържа на кредитория ми
 с пенсия 1944г.

Жалба до Главна дирекция на пенсията в Бяла Слатина, изпратена от
 скопянеца Тома Зафиров Машаров на 04.08.1944 г.;
 пенсия № 1372

ЖИВОТОПИСНА БЕЛЕНКА

ПОДПИСАНИЯТЪ Пандо Павлов Георгиев
 РОДОМЪ ОТЪ с. Руля Котленска на възраст 68 години,
 ЖИВУЩЪ ВЪ ср. Битовъ ул. Дамиян Труевъ № 88

Азъ съмъ по-младшето отъ Коте отъ Руля
 до възманието на работническия лагеръ, що ми беше наре-
 дено отъ началниците. Въ възманието влезохъ въ че-
 тата въ Коте отъ Руля, излязохъ въ чета
 трахъ възманието. Работвахъ въ приспирче въ го-
 лѣта на радостъ. Бяхъ се зрабъ на много мѣста
 въ враговете турци. Когато бѣше сарджисъ
 капалеу въ Битовъ отъ много войска, които
 коздухъ не сарджисъ отидохъ на нощта
 то на нощта както и други чети, и бѣхъ въ
 чета де въ сражението. Бѣхъ ми по-младше отъ мене, а ми бѣхъ
 нематка изуби. Въ възманието азъ когото чети
 азъ ми турците и дошли да ме убиваха, като мене на
 мерени, убиваха бѣхъ ми и много мѣста

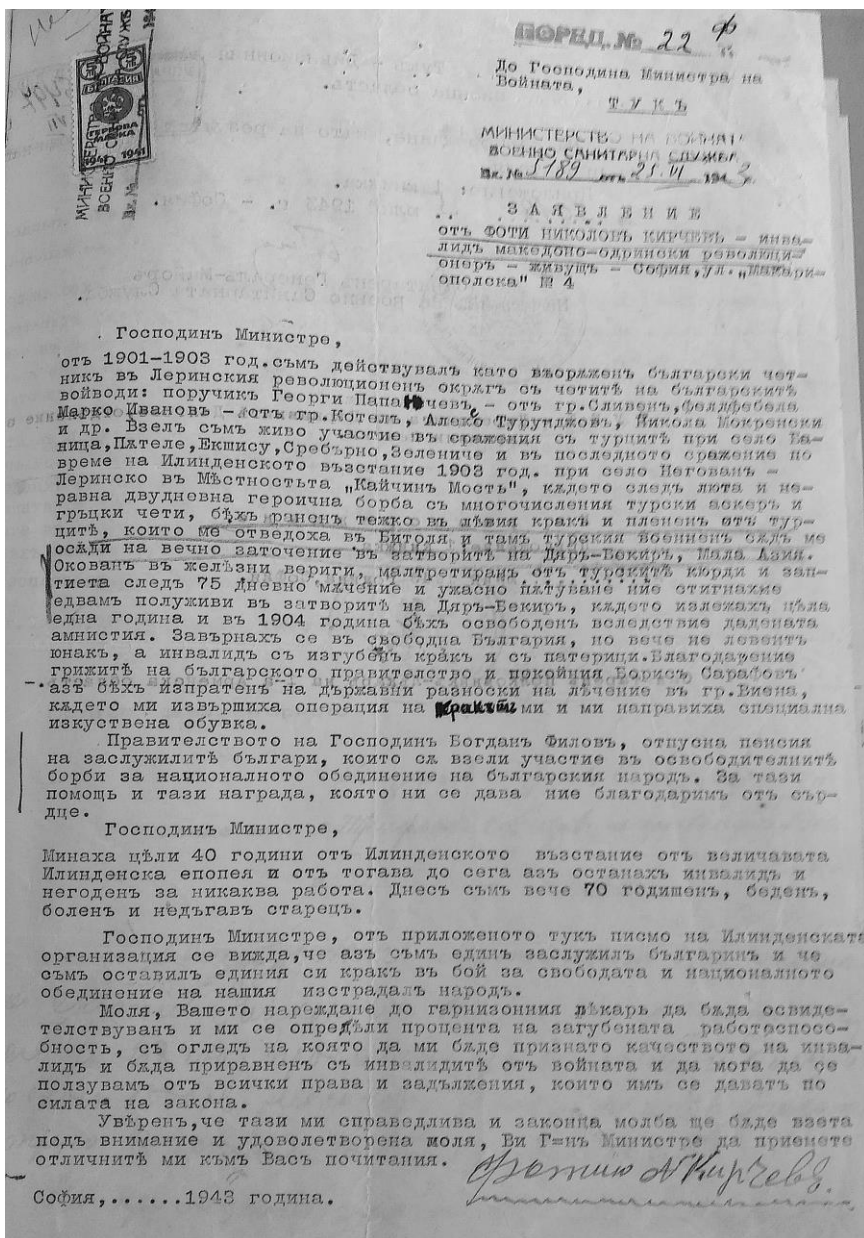
Битовъ 7-III 1943 год.

Подпись: Пандо Павлов Георгиев

Потвърждаваме горното

1. Стоян Петковъ Марковъ
 2. Тиро Алевъ Алевъ
 3. Милинъ Куревъ Алевъ

Животописна бележка на „Илинденца“ Пандо Павлов Георгиев,
 четник на Коте Христов от с. Руля; пенсия № 1282

Заявление от Фоти Николов Кирчев, инвалид, македоно-одрински революционер, изпратено до българския министър на войната; пенсия № 1385

*За Народно Представителство
и Податъци на град -*

До Господинъ

ОБЛАСТНИЙ ДИРЕКТОРЪ

тука.-

З А Я В Л Е Н И Е

Отъ ФОТИ НИКОЛОВЪ КИРЧЕВЪ - 70 годишенъ-
инвалидъ отъ Илинденското въстание съ искусствень
кракъ съ 80 % изгубена работоспособностъ.-
Живуць ул.-" Македонска " № 4- София-

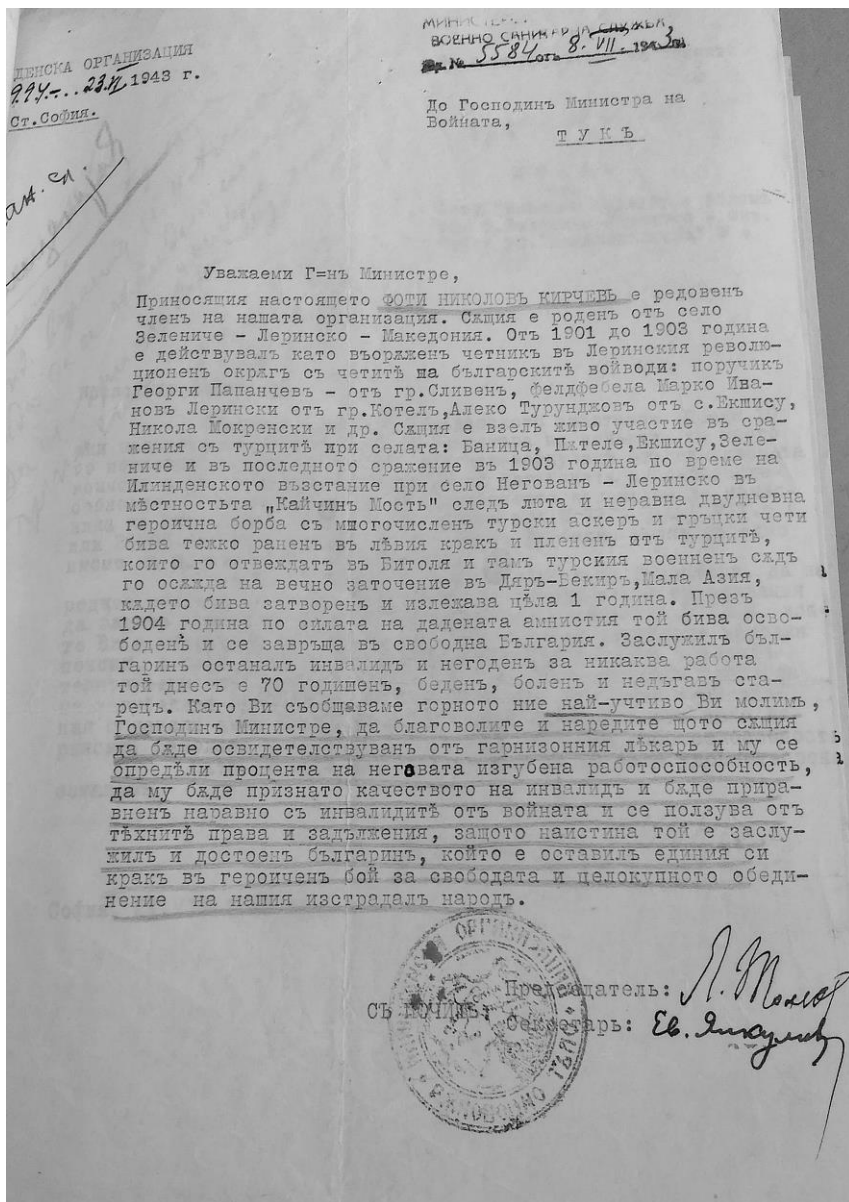
Господинъ Директоре,

Инвалидъ съмъ отъ Илинденското въстание съ
80 % изгубена работоспособностъ , съ искусствень кракъ. Участвувахъ
съмъ въ много сражения съ турски и гръцки чети и въ последното
сражение видно отъ приложенитъ документи а именно на Кайчица-
шестъ село Негованъ -Леринско бѣхъ раненъ въ кракѣтъ, плененъ и
отведенъ въ Битоля бѣхъ осъденъ отъ турския воененъ съдъ на 101 год-
дина доживотенъ затворъ въ Даръ-Бекиръ - Мала Азия. ,къдѣто лѣжахъ
до 1904 година ,когато поради дадената амнистия бѣхъ освободенъ и
се завърнахъ въ България.- Като Ви съобщавамъ горното и като
имате предъ видъ че азъ съмъ крайно беденъ човѣкъ и въ напреднала
възраст, моля Вашето ходатайство г-нъ Директоре, предъ почитаемия
Министерски съветъ да бѣда признанъ, като военно инвалидъ и ми се
даде правото да се ползвамъ отъ всички права и привилеги дадени
на военно инвалидитъ въ България. Мисля, че молбата ми е основател-
на и че тя ще бѣде удовлетворена за, което като Ви благодаря предъ-
варително оставамъ съ най-отлична къмъ Васъ почитъ :

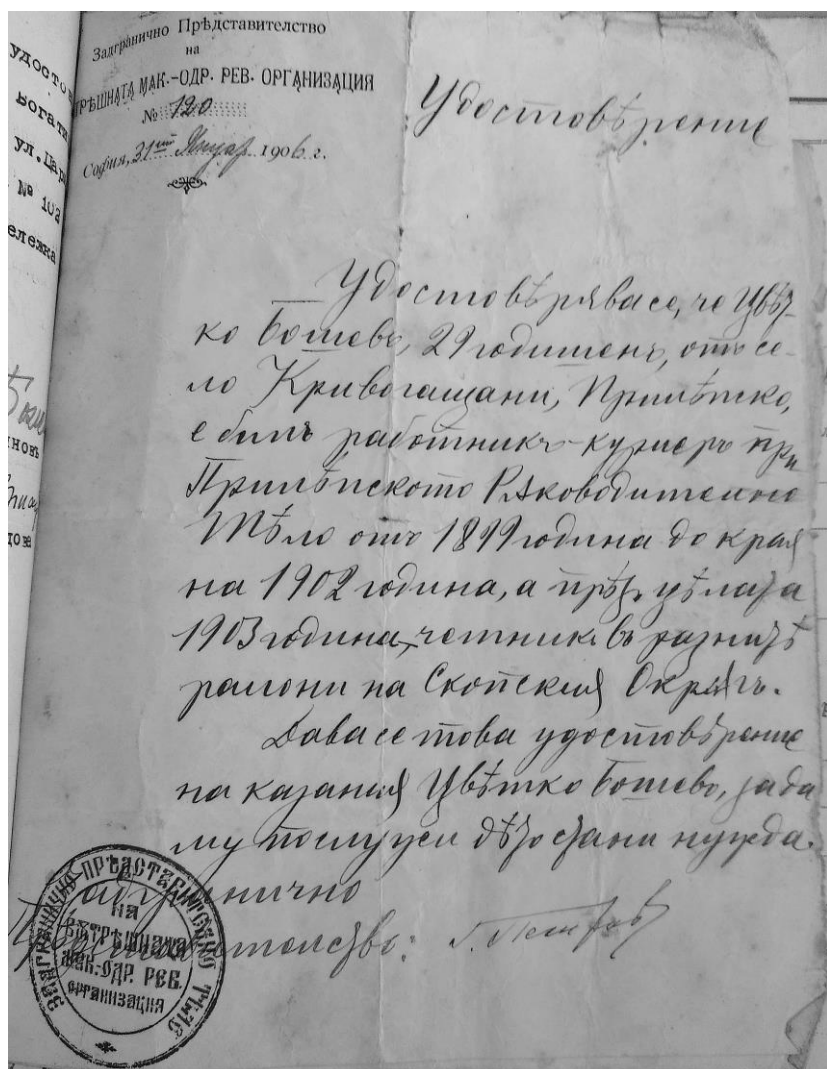
София- 18 II. 1943-

Фоти Кирчевъ

Заявление от Фоти Николов Кирчев, 70-годишен инвалид от
Илинденското въстание с изкуствен крак и 80% изгубена
работоспособност; пенсия № 1385

Писмо до българския министър на войната, изпратено от Фоти Кирчев на 23.06.1943 г.; пенсия № 1385

Удостоверение, издадено от Задграничното представителство на ВМОРО, подписано от Гьорче Петров и предоставено на Цветко Бошев Трайков от с. Кривогащани, Прилепско; пенсия № 1410

Гробът на районния началник на ВМОРО Иван Мирчев Николов и на неговия брат Георги в Прилеп, убити от сръбските окупационни власти; пенсия № 1437

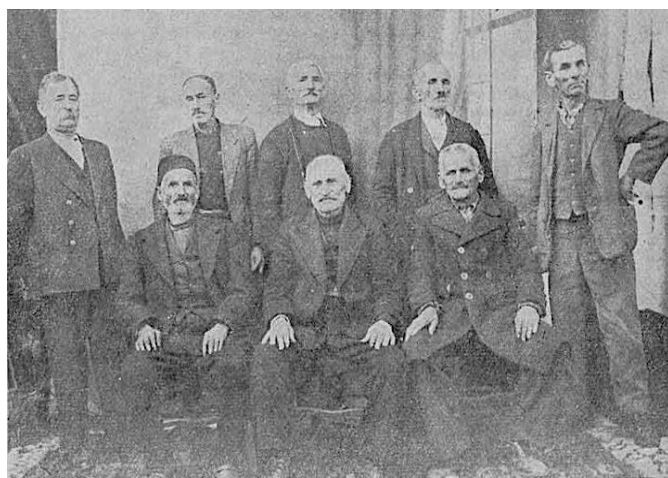
Улица „Камен Андреев“ в София, преименувана в памет на революционера от неговите съседи; пенсия № 1439

№ 38

Група революционери, диарбекирски заточеници, от книгата
„Страданията на 323 македонски заточеници в Диарбекир“
на Георги Талев Ачков; пенсия № 1035

№ 39

Илинденци в Охрид, снимани на 30 ноември 1941 г., отпред:
Евтим Апочев (пенсия № 1094), Андон Шибakov (пенсия № 2650) и
Янко Добринов (пенсия № 2191), отзад: Глигор Як. Гьoков, Ламбе
Арнаудов (пенсия № 1186), Христо Лапайков (пенсия № 2196),
Димитър Бржанец (пенсия № 1062) и Ташко Арсов (пенсия № 1945)

ИМЕНЕН ПОКАЗАЛЕЦ

А

Абазов, Славчо – 186
Абдул Хамид Камел бей – 291
Авджиев, Васил Ст. – 326
Аврамов, Ташко – 339
Аджаларски, Васил Ст. – 119
Акелов, Груйо – 73
Акиф ефенди – 73
Александров, Тодор – 38, 53, 58, 156, 253, 256, 278, 280, 301, 321, 322
Алексов, Спас – 95
Алита Норче – 69
Алтъпармаков, Никола – 72
Алябакот, Иван Н. – 30,
Алябакот, Павел Н. – 73
Ангелков, Наум – 214, 215
Ангелов, Дончо – 58, 186, 278
Ангелов, Петър – 91, 234, 249, 250, 312
Андонов, Тале – 68
Андреев, Камен – 313
Андреев, Никола Ст. – 173
Антата, Андреа – 115
Антов, Стоил – 186
Антонов, Константин (Вълчо) – 80, 81
Анчев, Веле – 62
Апостолов, Иван (Копаран чауш) – 51
Асенов, Кръстю – 37, 354
Арnaudов, Ламбе – 148
Арnaudов, Христо – 310, 311
Арсов, Славейко – 69, 70, 73, 83, 84, 114, 135, 192, 199, 214, 242, 243, 301, 302
Атанасов, Васил – 237
Атанасов, Лазар – 147

Атанасов, Сотир – 294
Ацев, Гога – 338
Ацев, Мирче – 27, 62, 171
Ацев, Петър – 27, 194, 198, 282

Б

Бабата, Атанас Д. – 278
Байтов (поручик) – 283
Бакалоски, Ташко – 72
Балтов, Илия – 96
Башев, Андрей – 332
Бекаров, Васил – 215
Белев, Кръсте – 128
Бендев, Наум Г. – 193
Берберчето, Лазо – 72, 190
Бижа, Йосиф – 235, 312
Боге (сръбски четник) – 28, 93, 234, 239
Бойчев, Ичко – 110
Божков, Иван К. – 306
Боцев, Славе – 234
Буйнов, Александър – 120
Булиман ага – 198
Българията, Кръстю – 30, 53, 226, 326
Бърльо, Иван (Йован) – 289

В

Ванков (капитан) – 70
Васил (грък) – 69
Васил от Баница, Леринско – 208
Василев, Никола – 256
Велков, Лазар (Дивлянец) – 119
Велянов, Величко – 119

Влаха, Митре (Панджаров) – 88, 147

Войников, Стамат Р. – 305

Врабец, Михаил Хр. – 195

Върба, Никола – 148, 149

Върбата, Стоян – 312

Г

Гавазов, Йордан – 62, 338

Гайдарджиев, Димитър – 280

Гарванов, Иван – 285

Георгиев, Дамян – 173

Георгиев, Паунко – 63

Георгиева, София – 285

Герджиков, Михаил – 317

Гермов, Кръсто (Шакир) – 64, 338

Гечев, Насе – 193, 335

Гешов, Иван Ст. – 50

Глигор (учител) – 158

Гологанов, Теодосий – 50

Гонев, Дончо – 47

Гоце Кея – 156

Гоцев, Михаил – 323

Гошев, Наум – 321

Грозданов, Богдан М. – 314

Грозданов, Димитър – 353

Груев, Дамян – 36, 37, 70, 76, 77, 117, 122, 126, 135, 136, 156, 159, 160, 165, 190, 198, 224, 228, 348

Груйоски, Кочо Петров – 125, 126

Грънчаров, Янаки Ж. – 89

Гули, Питу – 196

Гурджев, Велян – 126

Гълъбов, Вельо – 347

Гълъбов, Стоил – 347

Гьошев, Александър (Леко Церовски) – 76

Гюрлуков, Милан – 27, 62, 119

Гюров, Лазар – 319

Гърчев, Алекси – 186

Д

Давидов, Тома – 264, 275

Даев, Михаил – 283

Далевски, Тале – 225

Дамянов, Недан – 338

Данчов, Димитър Хр. – 347

Даскалов, Атанас (Гаската Серски) – 345

Делов, Христо – 330, 331

Делчев, Гоце – 36, 37, 57, 62, 198, 345, 353

Делипетров, Яно – 188

Дельов, Иван – 126

Дервиш ефенди – 73

Десподов, Иван Заф. – 58

Дечев, Димитър – 114, 122, 135, 136, 160, 196, 223

Дечев, Никола – 117, 187, 194, 242

Джелебов, Дико Г. – 86, 251, 260, 261, 344

Джеров, Лука – 54, 56, 57

Джолев, Стоян – 259

Джорлев, Александър Г. (Леко Банички) – 132

Димитров, Ичко (Гюпчето) – 65, 236

Димитров, Христо (Кутруля) – 121, 340

Димов, Иван (Пашата) – 73, 116

Динев, Веле Кр. – 306

Добрев, Трендафил – 263

Долгач, Йован – 216

Донски, Стоян – 67, 68, 122, 124, 135, 136, 160, 189, 197

Досев, Иван – 343

Дукоолу, Георги К. – 344

Дуртанов, Наум – 335

Дяков, Анегности – 317

Дяков, Димитър – 250

Е

Евтимов, Александър п. – 78,
165, 166, 225
Енвер паша – 201

И

Иванов, Йордан Ц. – 173
Иванов, Лука – 263
Иванова, Танка – 133
Илиев, Кирил М. – 325
Илиев, Косте – 298
Илиев, Стаменко – 235
Илиев, Трайко – 190
Илиев, Христо Ст. – 325
Илков, Лазар Г. – 327
Илков, Найдо Г. – 319
Изет ефенди – 156

Й

Йовев, Арсо (Локвички) – 264
Йончев, Васил – 327
Йончев, Лазар – 327
Йотов, Стоян – 314, 315
Йотов (Гьотов), Трайко – 37,
38

Ж

Жебчев, Петре – 110, 113, 158
Железаров, Петре (Железара)
– 72, 116, 127, 128, 151, 162, 315
Желязков, Русин – 344

З

Занешев, Димитър – 263
Зенгов, Иван – 331
Златков, Дончо – 87, 347
Златков, Тодор – 72, 117, 128,
159, 162, 195

К

Кади-Вълков, Георги – 317
Казаков, Иван Пр. – 317
Казански, Вангел – 38
Калиман, Петър – 235
Калиман, Яким – 235
Калканджиев, Константин –
227
Калфов, Георги – 341
Калчев, Пандо – 131
Камбоков, Прикшат – 348
Камилски, Стоян – 89
Каназирев, Владимир – 295
Канаксов, Щерю (Влаха) – 235
Капинков, Ставре Н. – 320
Капитанов, Иван – 348
Караисаков, Кръсто – 147,
216
Караташов, Атанас (Кара
Ташо) – 263
Карев, Никола – 154
Касапов, Дамян Н. – 224
Кафеджията, Йован (Иван) –
75, 165, 215, 225, 260
Качарков, Андон – 342
Кецкаров, Антон – 45
Килета Османа – 198
Кирков, Константин – 133
Киров, Яни – 217
Кирчев, Андрея – 348
Китанов, Александър – 37, 156
Китанов, Иван Г. – 111, 112,
188
Китанов, Петър – 304
Китанов, Ставри Хр. – 336,
337
Китанчев, Трайко – 50
Китин, Марко Т. – 188
Клинчарски, Симеон Г. – 53,
301
Кльонков, Лазар – 256
Кляшев, Пандо – 43, 88, 147

Ковачев, Владислав (Славчо) – 256
Ковачевич, Михайло – 120
Коджабашев, Георги – 342
Кокарев, Никола – 68, 69
Кокинов, Михо – 65
Коларов, Аце (Ангел) Тр. Цв. – 78, 112, 136, 179, 188, 191, 197, 214, 215, 229, 304, 320, 327, 328, 331, 337
Кондолов, Георги – 86, 93, 317, 343
Константинов, Панчо – 30, 53
Коруновски, Васил – 116
Костов, Коста Хр. – 324, 344
Костов, Никола – 344
Костов, Павле – 65
Костов, Петър (Пашата) – 138, 139, 210, 211, 313, 314, 322
Котев, Георгия – 225
Котев, Никола (дедо Кольо Добровенски) – 72, 73, 116, 151, 207, 225
Кочев, Нацо М. (Банички) – 189
Кошевалиев, Трайко – 120
Кралев, Трайко (Крало) – 73, 116
Кромидаров, Димитър Тр. – 214, 347
Кръстанов, Георги – 60
Кръстев, Блаже (Биринчето) – 155, 171
Кръстев, Спасе – 130
Кръстев, Ставре Д. – 108
Кръстев, Павле Тр. – 64, 158
Куртев, Цено – 250, 301, 326
Куслев, Христо – 43, 109
Къосето, Андон Янев – 42, 47
Кърков, Димитър С. – 227, 283
Кюляф, Тале (поп) – 176, 177

Л

Лазаров, Димитър – 339, 340
Лазаров, Коста – 116
Лазаров, Кръсто – 253
Лазич, Жика – 155
Лазов, Стоян – 62, 338
Ламбрев, Асен – 322
Лапайков, Христо Ил. – 337
Лапе, Коста Б. – 332
Леонков, Никола Хр. – 173
Лерински, Марко – 86, 94, 116, 132, 207, 229
Лефтеров, Никола – 87, 121, 147, 258, 259
Лигушев, Петър – 72
Лозанов, Илия Т. – 96
Лозанов, Коле – 334
Лозанчев, Анастас – 70, 159
Лупев, Никола – 298
Льомчев, Димитър – 324
Льондев, Кръсто – 112, 197
Лютата, Кочо Г. – 50
Ляпчев, Андрей – 50

М

Мавров, Карамфил – 239, 240, 350
Мазнейков, Коста – 81
Маджаров, Лазар – 52, 202, 299, 317
Македончето, Серафим – 86
Маликов, Кръсте – 132
Малински, Ангел – 256
Манасиев, Аргир – 28, 37, 57, 156
Маринков, Стоимен Ил. – 312
Марков, Велко – 209, 300
Марков, Кръстю К. – 315
Маркулев (полковник) – 70
Мartiнов, Даме – 119, 256
Масалков, Петър – 116

Матлиев, Димитър Ис. – 29,
 196, 234, 241, 242
Матов, Милан – 67
Миладинов, Ефрем
(Криводолски) – 256
Милев, Тале М. – 122, 135, 136,
 160
Милков, Кръсте (Дамянски) –
 141
Милче Улавьо – 51
Милчинов, Боян – 155
Милчинов, Григор – 155
Мисков, Дамян – 64, 65, 161
Мито (четник) – 339
Митрев, Никола (Елшански)
 – 63, 87
Митров, Ангеле – 328
Михайлов, Сава – 37
Михалчев, Георги – 255
Мицев, Йордан – 176
Мицев, Коста Цв. – 116
Мицков, Арсо – 107, 108
Мишев, Стоян – 256
Мишков, Секула Ап. – 96
Миякова, Доста – 173
Миялче Бакалино – 72
Младенов, Яни Ст. – 326
Мойсов, Неделко – 116
Мокренски, Никола Андреев
(Алай Бей) – 261
Музелов, Спиро – 309
Мукев, Михаил – 112
Мурджев, Атанас – 294
Муструка, Кочо – 50
Мълчанков, Стоян – 54, 281,
 285
Мърсев, Григор – 338
Мърсев, Никола – 338

Н

Найденов, Мирче
(Свакярчето) – 64, 338
Найдов, Ангеле – 318

Наков, Митро (Патарозлията)
 – 156
Наков, Станиш – 156, 325, 326
Наумов, Гюрчин (Плякот) –
 134
Неданов, Мицо – 301, 302
Недов, Петър Н. – 316
Нелчинов, Иван – 45
Нечаков, Стеван – 327
Нивичански, Атанас – 340
Николов, Георги М. – 311
Николов, Димо – 324
Николов, Евтим Ст. – 46
Николов, Иван М. – 311
Николов, Спирко М. – 311
Николов, Стефан – 96
Николов, Таню – 64, 310, 311,
 347
Николова, Неда – 173
Никсетов (четник) – 348
Нисторов, Гоце – 37
Нунков, Коста – 333
Нушева, Ката – 120

О

Огнянов, Лев – 45
Оклев, Христо – 27, 155
Орджанов, Иванчо
(Карасулията) – 156, 188, 189
Орманджиев, Иван – 227
Опилски, Мите – 58

П

Пайтонджиев, Иван Н. – 58,
Паликрушев, Димитър – 336
Паница, Тодор – 348
Папанчев, Георги – 66, 95, 215,
 279
Парапанов, Йосиф – 46
Парапанов, Спас – 119
Пардев, Силян – 134
Патчев, Методи – 64, 275, 311

Пачемов, Иван – 121
 Пейковски, Магден – 239
 Пейчинова, Аглаия – 349, 350
 Петков, Георги К. – 305
 Петров, Атанас – 146
 Петров, Гьорче – 234, 241, 248
 Петров, Наум (Буфчето) – 85, 86
 Петров, Никола (Русински) – 63, 87, 165, 166
 Петров, Стоян – 89, 90, 297, 298, 305, 308, 317, 343
 Пешков, Георги – 165
 Пешков, Никола – 27, 198
 Пиладиев, В. – 120
 Пилатов, Благой – 309
 Пиперката, Йордан – 29, 31, 93, 94, 111, 114, 123, 124, 125, 127, 130, 134, 137, 157, 163, 187, 196, 206, 209, 211, 212, 213, 223, 231, 232, 233, 238, 242, 307, 319, 332, 333, 334, 339
 Полошев, Димитър – 110
 Полски, Евтим Т. – 336
 Поп Гьорче – 72
 Поп Нако – 156
 Поп Петър – 254
 Попантов, Тодор – 338
 Попдимитров, Кузман (Бабински) – 117, 216, 222
 Поппахариев, Илия – 306
 Попиванов, Саздо – 301
 Попйорданов, Йордан (Орце) – 133, 305
 Попконстантинов, Симеон – 284
 Попнеделков, Иван – 133
 Попов, Васил – 317
 Попов, Даме (Попиванов) – 32
 Попов, Иван – 147, 340, 343
 Попов, Яни – 52
 Поптодоров, Константин – 340
 Поптодоров, Кръстан – 340
 Попхристов, Георги – 75, 223

Попхристов, Тодор – 323, 324
 Поройлията, Алексо – 42
 Проданов, Стоян – 316
 Протогеров, Александър – 96, 283
 Пуров, Наум К. – 147
 Пушка, Асан Сульо – 62

Р

Радев, Александър – 50
 Радев, Петър (Пашата) – 27, 155, 172, 241, 338, 351, 352
 Радич, Стйепан – 301
 Развигоров, Мише – 256
 Райчанов, Димитър – 69
 Рамненски, Русе – 149
 Реджеп чауш – 253
 Ризов, Димитър – 50
 Ристев, Гоше (Георги Чауш) – 44
 Ристев, Сотир – 29, 106, 107, 128, 129, 132, 154, 157, 164, 166, 187, 206, 211, 230, 232, 233, 234, 239, 240, 303, 307, 329, 351, 352
 Ристо (Романов) от Бърник – 158
 Рогле, Йован Ил. (Лисолаец) – 74, 91, 92, 116, 124, 149, 162, 189, 213, 235, 236, 237, 238, 323
 Ружев, Георги – 328, 329
 Русе (учител в с. Велмей) – 113, 238

С

Садилов, Григор – 138
 Сазданов, Гаврил К. – 192
 Сазданов, Саздан К. – 192
 Сазданов, Христо В. – 192
 Сазданова, Софка К. – 192
 Саев, Тодор – 293
 Сандански, Яне – 49, 50, 62

Сарафов, Борис – 49, 50, 70, 76, 77, 122, 124, 135, 136, 159, 160, 238, 339, 340, 348
Сарванов, Димко (Могилчето) – 73, 158, 207, 241
Сивев, Атанас – 121
Силянов, Христо – 147, 340
Симеонов, Стойко – 252
Синчов, Никола – 147
Сирлещов, Теофил – 51
Скаев, Яне – 72
Скендеров, Михаил – 342
Скрижевски, Георги – 62
Славейков (Щип) – 256
Сливянов, Никола – 282
Смилев, Нестор – 187
Сониксен, Албърт – 291
Спасов, Йордан – 278
Спасова, Иванка – 119
Спиров, Блажо – 306
Спиров, Ставри – 330
Стаматов, Димитър – 308
Стаменков, Ангел – 310
Стериов, Антон – 241
Стефанов (четник) – 348
Стефанов, Алексо (Радовалията) – 57, 118, 131, 223, 321, 322
Стефанов, Димчо – 280
Стефанов, Петко (Тлъмински) – 35, 302, 312
Стефанов, Спиро – 303
Стоилков, Ицо – 253
Стоилов, Димитър – 307
Стойков, Димитър – 122, 135, 136, 160
Стойков, Михаил П. – 120
Стойков, Христо (капетан Ристе Жвански) – 127
Стойнинчев, Петър Хр. –
Стойчев, Боби – 57, 119, 149, 150, 252, 268, 321, 322
Стойчев, Георги Б. – 305

Стойчев, Дзоле – 49, 66, 206, 207
Стойчев, Методи – 152, 194
Стойчев, Тане (Горничевски) – 49, 66, 84, 249
Стоян от Бърник – 158
Стоянов, Иван – 321, 322
Стоянов, Коле С. – 302, 303
Стоянов, Милан – 252
Стоянов, Слав Д. – 324
Стоянов, Юрдан – 293, 295, 347
Стоянов, Янко – 343
Стоянова, Злата – 89
Сугарев, Георги – 70, 73, 74, 75, 78, 112, 116, 118, 122, 124, 128, 136, 139, 155, 159, 160, 161, 191, 192, 197, 228, 237, 238, 241, 248, 260, 283, 320, 330, 353
Суходолчето, Пецо – 73
Сърбаков, Ванчо – 202, 351, 352

Т

Тайшиев, Яким – 298
Такис, Панайотис – 147
Танев, Темелко – 308
Танчев, Иван – 320
Татарчев, Асен – 68
Ташев, Димитър – 308
Тенишев, Коста – 52, 255
Тенишев, Христо – 255
Терзиев, Апостол Петков – 65, 74, 236, 257, 258, 291, 330, 331
Терзиев, Трайко – 354
Тетимов, Илия – 54
Тимчев, Атанас Ив. – 46
Тодев, Борис – 51
Тодев, Мингьо (Димитър) – 51, 295
Тодор (свещеник в с. Велмей) – 113
Тодоров, Георги – 236

Тодоров, Петко В. – 235
Тотев, Григор Ив. – 85, 156
Тошаков, Христо – 304
Тошев, Пере – 198
Трайков, Кръсте (Ресенски) –
114, 115, 137
Трайков, Павле – 318
Трайков, Стоян (Толе Паша)
– 27, 171
Трайкова, Магда – 354
Тръпчев, Стойо – 110
Турунджев, Александър – 207,
261, 279
Търпев, Христо (поп Христо)
– 63, 87
Тюфекчиев, Наум – 50

У

Узунов, Христо – 148
Уилсън, Уудроу – 126
Устичков, Никола – 176

Ф

Фиданов, Григор – 306
Филипов, Стоян – 42, 43
Фирмилиан Скопски – 270
Фурнаджиев, Тодор – 225

Х

Хаджиев, Вълчо Г. – 310
Хаджикимов, Григор – 280
Хаджидимов, Димко – 309
Хаджикостов, Костадин – 58
Хаджипецов, Трайчо – 309
Хаджипопе, Михаил – 315
Хаджисулков, Георги – 285
Хаджов, Г. – 154
Халачев, Димитър Т. – 326,
329
Халев, Кръсте – 208
Хвойнев, Тодор – 341

Христов, Атанас – 338
Христов, Блаже (Илинчето) –
124
Христов, Дончо – 336
Христов, Йордан Ст. – 233
Христов, Кирил П. – 126
Христов, Коте – 210, 215
Христов, Марко – 300
Христов, Наум Кр. – 96
Христов, Нешо – 177
Христов, Стойо (Орленчето) –
67, 72, 128, 165, 166
Христов, Тодор (Офицерчето)
– 332
Христов, Трайче – 156

Ц

Цветков, Велко
(Скочивирчето) – 73, 158
Цветков, Парашкев – 197
Цончев, Иван – 283

Ч

Чавдаров, Стефан – 348
Чакалов, Георги Ст. – 326
Чаков, Михаил – 149, 150
Чанаков, Тодор – 57
Чанаков, Христо – 57
Чапоски, Тодор – 307
Чаушов, Иван Цв. – 117
Чекаларов, Васил – 43, 88, 132,
147, 210, 215, 216, 217, 299, 340,
343
Чернопеев, Христо – 37, 38, 43,
47, 53, 81, 156, 229, 237, 326,
339, 340
Чехларов (подпоручик) – 147
Чолаков, Ламбри – 322
Чоновски, Георги Д. – 110
Чучков, Ефрем – 336

Ш

Шалапанов, Цветко – 76, 132
Шапкарев, Андон Ив. – 337
Шатов, Георги П. – 58
Шатов, Павел – 133, 305
Швърга, Тодор – 329
Шекеринов, Александър – 334
Шекеринов, Христо – 324
Шеро, Спасе Анг. – 110
Шибakov, Андон В. – 337
Шиваров, Пеню – 71, 92, 123, 150, 161, 324
Шивачев, Георги – 62, 65
Шинкер (поручик) – 147
Шишков, Пандил (Марко) – 258

Я

Явер паша – 21, 55, 80, 291, 298
Яковчев, Михаил – 173
Яковчев, Трифон – 173
Янакев, Стоян – 326
Янакиев, Нумо (Желински) – 88
Янев, Янаки – 54, 264
Янев, Пане – 176
Янков, Анастас – 87, 229, 299, 300
Янков, Божин – 333
Янков, Диме – 67
Янкулов, Коле – 298
Янова, София – 188
Янулов, Цветан Д. – 110

ГЕОГРАФСКИ ПОКАЗАЛЕЦ

А

Айватово, Солунско – 120
Айгидик (Рила пл.) – 281, 285
Айтос, Леринско – 207
Аке кале (Акра) – 317, 318
Албания – 167, 217, 233, 259, 276
Александрия, Добричко –
Алепо, Сирия – 194
Алинци, Прилепско – 27
Алмаджик, Лозенградско – 298
Америка (САЩ) – 21, 56, 103, 118, 126, 151, 153, 159, 171, 177, 215, 223, 236, 275, 353
Ангиста – 259
Апоскеп, Костурско – 88
Арабия – 50
Арами бунар (Пирин пл.) – 281, 285
Арджанско езеро,
Ениджевардарско – 36, 37, 156, 354
Арилево, Крушевско – 154
Арматуш, Битолско – 158
Асаново, Леринско – 76, 132
Аспровалта – 259
Ахелой – 330
Ахматово, Одринско – 52,
Ахтопол – 317
Атина – 147

Б

Бабаески – 39
Бабино, Демирхисарско – 117, 223, 231, 233, 242, 334

Базерник, Битолско – 78, 136, 137, 179, 197, 199, 214, 220, 229, 231, 320, 334, 337, 350
Балчик – 283
Баничан, Неврокопско – 285
Баница, Леринско – 66, 132, 207, 208
Баница, Серско – 259, 345
Банско – 51
Баня, Кочанско – 321, 322
Баня, Разложко – 293
Бараково, Горноджумайско – 38
Барбеш пл. – 76
Баровица, Ениджевардарско – 65
Бач, Битолско – 76
Беласица пл. – 43, 64, 322, 323, 326
Белград – 155, 301
Беловодица, Прилепско – 27, 128, 132, 159, 198, 314, 315
Белослав, Варненско – 262, 263
Берово – 121
Беровци, Прилепско – 179
Бесвина, Преспанско – 231
Безз Куле, Солун (затвор) – 45, 85, 189, 281
Бигла пл. – 28, 43, 117, 122, 136, 137, 187, 212, 242
Биглища, Албания – 147, 217
Биралци, Кайлярско – 49
Битоля (Битолско) – 24, 33, 43, 49, 59, 60, 62, 66, 67, 72, 74, 77, 85, 107, 113, 115, 127, 130, 138, 139, 147, 148, 151, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 165, 171, 189, 194, 197, 201, 206, 207, 210, 213, 219,

223, 225, 226, 227, 228, 233, 247,
257, 279, 282, 306, 315, 316, 322,
330, 347, 353

Близнак, Бургаско
(Караеврен) – 126

Бозец, Ениджевардарско – 257

Боище, Битолско – 112, 114,
118, 122, 135, 136, 159, 160, 187,
192, 214, 223, 224, 228, 233, 238,
242, 319, 320, 353

Болно, Ресенско – 83, 135, 191,
192, 207

Бориево, Струмичко – 259

Борован, Врачанско – 49, 50,
51

Брегалница р. – 47

Брежани, Дебърца – 167, 318

Брезово, Демирхисарско – 28,
29, 95, 107, 108, 148, 154, 157,
164, 187, 196, 211, 230, 232, 233,
234, 239, 241, 244, 300, 303, 307,
326, 329, 334, 351

Брод, Битолско – 215

Брод, Порече – 196, 248

Брощица, Дебърско – 185

Бръшлян, Малкотърновско –
299

Будимирци, Мариново – 72,
116, 151, 159, 195

Булаир – 56, 269

Булгаркьой, Кешанско – 141,
279

Бунар Хисар – 305, 317

Бутим, Неврокопско – 143

Бургас – 40, 86, 126, 255, 280,
299

Буф, Леринско – 85, 86

Бърник, Мариново – 116, 158

Бяла вода, Малкотърновско –
102

Бяла Слатина – 345, 346

В

Валандово – 256, 322

Варна – 88, 146, 207, 216, 226,
230, 249, 250, 258, 263, 283, 306

Велгощи, Охридско – 63, 81,
87, 222, 274, 336, 337

Велес (Велешко) – 104, 194,
267, 278, 287, 300

Велестово, Охридско – 60, 146,
292, 298

Велика, Лозенградско – 88,
297, 316, 317

Велика, Малкотърновско –
343

Велмевци, Демирхисарско –
196, 318

Велмей, Дебърца – 113

Видин – 79, 97, 140, 145, 153

Виза, Лозенградско – 305

Визица, Малкотърновско – 88,
90, 261

Виница, Македония – 143

Винци, Кумановско – 254, 264

Вирово, Демирхисарско – 95,
123, 163, 164, 212

Витолище, Прилепско – 27,
257

Вишени, Костурско – 43

Владимирово, Малешевско –
121, 339, 340

Владово, Воденско – 98

Воден – 159, 215, 330

Вошарани, Леринско – 84

Вранешница, Кичевско – 23,
190, 352

Вранча, Прилепско – 104

Връбник, Костурско – 19, 147

Вълкоянево, Воденско – 263

Въмбел, Костурско – 146, 147,
216

Върбица пл., Костурско – 217,
261

Върбяни, Прилепско – 179

Г

Габаре, Белослатинско – 291
Габрово, Ксантийско – 341
Гаваянци, Кукушко – 289
Галичани, Прилепско – 27
Галичник, Реканско – 79, 222
Галово, Оряховско – 83
Гандач пл., Ениджевардарско – 37, 65, 354
Гарван, Радовишко – 47, 255
Гевгелия – 37, 65
Гермидница (местн.), Церско – 125, 127, 129, 132, 157, 166, 187, 206, 209, 211, 238, 303, 307, 319, 329, 339, 351
Германия – 275
Говедарник (врѣх) – 22, 26, 39, 175, 297
Годлево, Разложко – 284
Голак пл. – 121
Големо Илино,
Демирхисарско – 28, 93, 129, 157, 172, 173, 177, 232, 318, 338
Гопеш, Битолско – 306
Горенци, Драмско – 283
Горна Джумая
(Горноджумайско) – 38, 42, 59, 96, 109, 110, 237, 248, 258
Горна Оряховица – 296
Горни Вадин, Оряховско – 59
Горни Порой, Валовишко – 109, 326
Горни Стубол, Кратовско – 278
Горна Чарлия, Битолско – 73, 226
Горно Броди, Серско – 300, 306
Горно Дивяци, Крушевско – 30, 60
Горно Койнаре, Кумановско – 183

Горно Круше, Ресенско – 82, 136, 137, 228
Горно Лисиче, Скопско – 118
Горно Оризари, Битолско – 128
Готен пл. – 47, 53, 77, 121, 254, 340
Градево, Горноджумайско – 51, 237, 346, 347
Градец, Паланечко – 235, 302, 312
Градешница,
Горноджумайско – 347
Градище, Кумановско – 39, 180
Граматиново,
Малкотърновско – 71, 92, 123, 150, 161, 323, 324
Грамоша, Костурско – 88
Грънчари, Ресенско – 69
Гулянци, Плевенско – 39, 141, 246
Гумендже – 74, 75, 109, 110, 291, 324
Гърдовци, Кочанско – 301
Гърция – 147
Гюешево, Кюстендилско – 312, 313
Гюмюрджина – 21, 55, 310
Гюргеица (местност),
Демирхисарско – 31, 233, 238, 242, 265, 318, 319, 339
Гюреджик, Драмско – 283, 348
Гявато, Битолско – 44, 75, 76, 77, 92, 112, 118, 124, 160, 162, 189, 193, 194, 208, 227, 228, 229, 238, 282, 283, 321, 323, 353

Д

Дамян, Радовишко – 288
Дебър – 54, 268, 276
Дедеагач – 21, 22, 23, 24, 81, 103, 143, 173, 175, 201

Дедино, Радовишко – 288
 Дейловце, Кумановско – 34
 Демир Хисар (Валовища) и
 Демирхисарско – 39, 143, 259
 Демир Хисар (Мургашево) и
 Демирхисарско, Битолско –
 28, 57, 78, 122, 123, 124, 136,
 160, 163, 213, 321, 333
 Дерекьой, Лозенградско – 202,
 271, 298
 Диарбекир – 42, 163, 194, 196,
 197, 252, 279, 316, 327, 328
 Димотика – 81
 Добрево, Кратовско – 58
 Добринище, Разложко – 105,
 237
 Добровени, Битолско – 72
 Добромири, Битолско – 226
 Добрушево, Битолско – 315
 Довезенци, Кумановско – 333
 Дойран – 64, 259
 Долани, Щипско – 256
 Доленци, Демирхисарско – 77,
 106, 118, 128, 129, 131, 166, 193,
 206, 227, 240, 353
 Долна Баня – 51
 Долна Чарлия, Битолско – 73,
 226
 Долнени, Прилепско – 62
 Долни Порой, Валовишко –
 42, 43, 344
 Долно Агларци, Битолско –
 220
 Долно Броди, Серско – 342
 Долно Гюганци,
 Светиниколско – 252
 Долно Дивяци, Крушевско –
 108
 Долно Луково,
 Ивайловградско – 80, 290
 Долно Оризари, Битолско –
 127, 128, 247, 314
 Долно Сърбци, Битолско – 33,
 176, 201

Драгобраща, Кочанско – 336
 Драготин, Валовишко – 46
 Драма (Драмско) – 259
 Дреновени, Костурско – 84
 Дулица, Царевоселско – 55,
 259
 Дунье, Мариовско – 72, 159,
 195, 282
 Дупени, Преспанско – 231
 Дупница – 220, 258
 Дърмени, Ресенско – 231

Е

Евла, Преспанско – 70, 231
 Евренли, Лозенградско – 30
 Египет – 50
 Егридере, Драмско – 348
 Еди Куле, Солун (затвор) – 38,
 41, 42, 43, 45, 46, 48, 96, 156,
 295, 304
 Езерани, Ресенско – 208
 Екши су (Горно Върбени),
 Леринско – 163, 164, 206, 207,
 258, 279
 Елшан, Серско – 346
 Емирица, Кратовско – 55, 276
 Ериклери, Лозенградско – 254

З

Заберново, Малкотърновско –
 261
 Забърчани, Прилепско – 76
 Загорани, Прилепско – 27, 171
 Загоричани, Костурско – 229,
 342, 343
 Зашле, Демирхисарско – 108
 Здралци, Костурско – 299
 Зеленград, Кратовско – 339
 Зелениче, Леринско – 261, 262,
 278, 279
 Златари, Ресенско – 44, 67

Змирово, Битолско – 124,
235, 236
Зърновци, Кочанско – 53, 354

Ж

Жван, Битолско – 216
Жедилово, Паланечко – 235
Желево, Костурско – 147, 215
Железнец, Демирхисарско –
238
Железница, Горноджумайско
– 237
Железно Речани, Гостиварско
– 153
Живойно, Битолско – 94, 132
Журче, Демирхисарско – 108

И

Ивайловград – 80, 81
Ивени, Мариово – 225
Избища, Ресенско – 63, 65
Извор, Кичевско – 265
Измир, Турция – 194
Инджекьой, Бунархисарско –
89, 90, 92, 305, 308, 316, 317,
343
Инеада, Лозенградско – 91,
250, 326
Ипсала, Одринско – 143
Искендерун, Турция – 194

К

Кавала – 259
Кадин мост (местн.) – 21
Кадино село, Прилепско – 118
Казаново, Кукушко – 36, 38
Калайджидере,
Гюмюрджинско – 310
Кален, Мариово – 72
Календра, Серско – 172
Калиманци, Виничко – 246

Калиново, Кукушко – 46
Калово, Малкотърновско –
261
Каменица, Царевоселско – 100
Каменичка река – 22, 218, 246,
276
Канада – 215
Капещица, Корчанско – 147
Карадаг пл. – 37, 38
Карадере, Лозенградско – 86
Каракьой, Неврокопско – 342
Карбуница, Кичевско – 196
Карлуково, Драмско – 348
Картал тепе – 21, 22
Катерини – 214, 328, 335
Качаник – 70
Кешан – 21, 38, 39, 143, 184,
217, 276, 301
Киселица, Паланечко – 235
Китен, Бургаско – 90
Китка (връх Осогово) – 53, 259
Кичево – 54, 154, 155, 196, 265
Кладник, Кичевско – 190
Клепач, Прилепско – 138, 158,
210, 226, 314
Клепушна, Зъхненско – 348
Клисура, Костурско – 44, 261,
300
Кнежино, Кичевско – 140
Ковчас, Лозенградско – 126,
202
Коджамарлийско езеро – 37
Козица, Кичевско – 247
Кожух пл. – 37
Койково, Кратовско – 243, 244
Конопище, Тиквешко – 73,
224
Конопница, Паланечко – 246
Конско, Охридско – 63, 87
Копривлен, Неврокопско –
342
Корнишор, Ениджевардарско
– 37

Корфу колиба, Лозенградско – 326
Корча – 70
Косинец, Костурско – 101
Костенджа (Констанца), Румъния – 261
Костур (Костурско) – 147, 229, 340, 341
Котел – 226
Кочани (Кочанско) – 21, 30, 31, 43, 53, 143, 259, 289, 300, 301, 309, 321
Кочище, Демирхисарско – 24, 116, 125, 134, 209, 233
Крайова, Румъния – 196
Кратово (Кратовско) – 58, 142, 186
Кремен, Неврокопско – 281
Кресна (Кресненско) – 51
Крива, Ениджевардарско – 236
Крива Паланка – 186, 294, 312
Кривени, Ресенско – 82, 192, 242, 301
Кривогащани, Прилепско – 293
Криволак, Тиквешко – 287
Крондирци, Кукушко – 265
Круша пл. – 37
Крушевец, Бургаско – 52,
Крушево – 28, 30, 93, 94, 102, 134, 169, 171, 194, 195, 196, 230, 231, 257, 267, 300, 331, 332
Крушево, Валовишко – 119
Крушица, Светиниколско – 253
Крушовица, Оряховско – 222
Кукурдан, Лозенградско – 126, 299
Кукуречани, Битолско – 116, 162, 189
Кукуш – 36, 37, 38, 41, 79, 103, 133, 156, 189, 280, 284, 304, 325, 326

Кулата, Мелнишко – 258
Куманово – 34, 149, 150, 184, 221, 253, 312
Курбиново, Ресенско – 69
Курт-колиба, Лозенградско – 91, 250
Курудере, Лозенградско – 317
Куршумли хан, Скопие – 259
Кюстендил – 52, 234, 254, 302, 339
Кючукчекмедже, Цариградско – 262
Кърджали – 80, 290
Кърклино, Битолско – 325
Кърневци, Щипско – 334

Л

Лагадина – 259
Лазарополе, Реканско – 20, 53, 57, 178, 269
Лариса, Гърция – 88
Латово, Порече – 108, 170, 178, 202
Лева река, Ресенско – 82, 115, 122, 136, 160
Левочево, Смолянско – 341
Левски, Варненско – 105
Лелово, Кукушко – 205, 272, 292
Лепоглава, Хърватска – 58, 278
Лера, Битолско – 113, 149, 162
Лески, Кочанско – 53
Лесково, Демирхисарско – 136, 160, 350
Лескоец, Охридско – 265
Лескоец, Ресенско – 70
Лешок, Тетовско – 266
Лисолай, Битолско – 91, 92, 116, 124, 189, 235, 236, 237, 238
Логоварди, Битолско – 260
Лозенград – 39, 126
Лозенец, Царевско – 316

Лом – 95, 112
Лубница, Гевгелийско – 65
Любинци, Паланечко – 40
Люлебургас – 184
Люти дол, Врачанско – 173

М

Маврейново,
Ениджевардарско – 65
Магарево, Битолско – 231
Маглавит, Лозенградско – 90
Маджура, Лозенградско – 91,
250
Маказа – 80, 141, 246, 290
Мала Азия – 130, 194, 197
Малгара – 143, 217, 276, 301
Малешевско (обл.) – 53, 121,
326, 340
Мало Илино, Демирхисарско
– 111, 137, 168, 187, 231, 338
Мало Църско, Дермисарско
– 113
Малко Търново – 86, 89, 92,
93, 249, 250, 260, 317, 328, 329
Малкоец, Кичевско – 294
Маловци, Кукушко – 185
Мандалево, Ениджевардарско
– 75
Мариово (Мориховско) – 67,
72, 158, 224, 226, 257
Марица р. – 80, 81
Марчино, Кратовско – 200
Мачуково, Гевгелийско – 55
Мегленци, Битолско – 162, 167
Междурек, Кукушко – 290
Мездра – 172, 173
Мелник (Мелнишко) – 48, 62
Мерхамли, Дедеагачко – 21,
22, 23, 55, 80, 141, 201, 246, 290,
298
Мечкуевци, Щипско – 144
Мидия – 227
Могила, Битолско – 158, 197

Мождивняк, Паланечко – 302
Мойно, Битолско – 167
Мокрешево, Лозенградско –
92, 93
Молдова – 134
Момина клисура – 51
Момина църква, Бургаско –
254, 255
Момчиловци, Смолянско – 26,
40
Моноспитово, Струмичко –
288
Монтана – 289
Морарци, Кукушко – 287
Мренога, Демирхисарско –
212
Мургащ, Кумановско – 333
Мурзик, Фезан – 96
Мустафа паша (Свиленград) –
98
Мутулово, Кукушко – 156,
188, 189
Мушково, Кратовско – 58

Н

Найден Герово, Пловдивско –
345
Невеска, Леринско – 43, 217,
261
Неврокоп (Гоце Делчев) – 42,
43, 180
Неманици, Светиниколско –
19, 218, 294
Нерези, Дебърско – 20, 219
Несебър – 297
Нигрита, Солунско – 259, 346
Нидже пл. – 67
Никодин, Прилепско – 194,
311
Нова Махала, Серско – 48,
Новачани, Велешко – 287
Новаци, Битолско – 195, 225

Ново паничарево, Бургаско – 86

Ново село, Демирхисарско – 29, 106, 107, 117, 127, 128, 129, 132, 154, 157, 164, 166, 206, 209, 211, 222, 230, 232, 239, 240, 303, 307, 329, 351, 352

Ново село, Струмичко – 259

Ношпал, Битолско – 226

О

Обедник, Демирхисарско – 78

Обидим, Неврокопско – 281, 285

Облаково, Битолско – 74, 91, 92, 113, 124, 189, 213, 219, 236, 321, 323, 330

Одрено, Кратовско – 355

Одрин (Одринско) – 80, 290, 336

Огражден – 326

Огняново (Фотовища),

Неврокопско – 54

Ораовец или Ореховец, Велешко – 255, 276, 308

Орел, Светиниколско – 143

Оризари, Кочанско – 301

Орле, Мариовско – 67, 225

Орман, Костурско – 88

Осой, Реканско – 97, 152, 204

Ошляни, Воденско – 215

Охрид (Охридско) – 21, 22, 44, 45, 47, 55, 56, 63, 70, 87, 96, 137, 138, 147, 148, 152, 153, 167, 173, 182, 217, 241, 243, 275, 322, 336, 337, 349, 350

П

Павлешенци, Светиниколско – 251, 252, 268

Пазарджик – 271

Палестина – 50

Пантелей, Кочанско – 301

Парадли или Румена бука (връх) – 39

Паралово, Битолско – 116, 151, 159, 195, 226

Парил, Неврокопско – 297

Паспалово, Лозенградско – 86, 93, 343

Патеец, Кичевско – 352

Патетино, Светиниколско – 140

Пезово, Кумановско – 333

Пелистер пл. – 136, 188, 193, 197, 214, 215, 229, 304, 319, 320, 327, 328, 331, 337

Петалино, Мариово – 72

Петгас, Ениджевардарско – 65

Петралица, Паланечко – 183

Петрино, Ресенско – 70

Петрич (Петричко) – 259

Петрова нива – 226, 250

Петрово, Ениджевардарско – 65

Пехчево – 42

Пешани, Охридско – 217

Пиргопуло, Лозенградско – 90, 250

Пирин пл. – 51, 295

Пирин, Светиврачко – 201

Пирок, Лозенградско – 202

Писодер, Леринско – 44, 210, 217

Пласничево,

Ениджевардарско – 330

Плачковица пл. – 47

Плевен – 243

Плевня, Драмско – 348

Пловдив – 55, 80, 315

Побит камък, Разградско – 266

Повиен (връх) – 26, 297, 298

Поградец, Албания – 147

Подвис, Кичевско – 107, 108

Подмол, Прилепско – 99

Подмочани, Ресенско – 69
 Поешево, Битолско – 181
 Пожаревац, Сърбия – 172
 Покървеник, Ресенско – 192
 Полаки, Кочанско – 309, 310, 335
 Полог, Мариовско – 115, 225
 Полчище, Прилепско – 182
 Пониква (местн.), Кочанско – 39, 181
 Попадия, Велешко – 148
 Попадия, Леринско – 94, 207
 Попица, Врачанско – 265
 Породин, Битолско – 178
 Постоларе, Кукушко – 353, 354
 Прекопана, Костурско – 300
 Пресека, Кочанско – 52, 53
 Преспа (Преспанско) – 75, 231
 Претор, Ресенско – 69
 Прибилци, Демирхисарско – 29, 94, 111, 130, 137, 212, 216, 233, 238, 240, 318, 319, 334, 339, 350
 Приковци, Кратовско – 100
 Прилеп (Прилепско) – 31, 32, 41, 61, 62, 63, 101, 103, 104, 155, 167, 211, 218, 241, 245, 257, 282, 311, 338
 Присад, Бургаско – 346
 Присад, Прилепско – 59
 Прослав, Пловдивско – 19
 Простране, Демирхисарско (Копачка) – 242, 307
 Псача, Паланечко – 35, 141
 Пъпли, Леринско – 215
 Пърнардаг (Кушница пл.) – 259
 Пътеле, Леринско – 94, 249

Р

Рабетинкол (област),
 Кичевско – 234

Равда – 257
 Равна, Кукушко – 43
 Радкова скала (местн.),
 Кочанско – 22, 23, 175
 Радобор, Битолско – 67
 Радовиш – 49, 50, 53, 81, 143, 259
 Радово, Демирхисарско – 125, 209
 Радомир, Ениджевардарско – 75
 Разлог (Разложко) – 23, 32, 281, 284, 295
 Райково, Смолянско – 341
 Райчица, Дебърско – 142, 142
 Райца, Преспанско – 69, 167
 Ракитница, Крушевско – 194, 209, 300
 Рамна, Битолско – 113, 149, 213, 237, 321
 Рамна, Ениджевардарско – 65
 Ранковце, Кумановско – 181, 221, 303
 Ранченци, Светиниколско – 276
 Рашани, Битолско – 128
 Редки буки (местн.), Осогово – 22, 23, 175, 276
 Резово – 91
 Ресен – 68, 69, 70, 71, 114, 138, 147, 203, 231, 244
 Речани, Кичевско – 115, 352
 Рибарци, Битолско – 219
 Рила пл. – 283, 284
 Рич, Струмичко – 273
 Робово, Малешевско – 121
 Родос, Гърция – 45, 130
 Родосто (Текирдаг) – 143, 145, 208, 257, 258
 Руля, Леринско – 210
 Румъния – 35, 60, 131, 134, 146, 174, 196, 205, 236, 262, 274, 292
 Русе – 266, 267, 275, 330, 342

Русия – 50

С

Сазара, Лозенградско – 86, 298

Салманово, Шуменско – 296

Свети Николе – 22, 175, 251

Свидовица, Струмичко – 259

Свинище, Битолско – 235

Свищов – 36

Своге – 169

Секирани, Битолско – 34, 78

Селце, Крушевско – 134, 145

Селци, Дебърско – 289

Серес (Сяр; Серско) – 38, 62,
237, 259, 342, 345, 346

Сестримо, Пазарджишко – 25

Сетина, Леринско – 215

Сехово, Гевгелийско – 99

Симеоновград – 80, 290

Синоп кале, Турция – 262

Сирия – 50

Скопие – 34, 39, 56, 59, 64, 70,
71, 179, 253, 259, 269, 270

Скребатно, Неврокопско – 25,
281, 285

Сланско, Порече – 134, 168,
174

Слатина, Ловешко – 296

Слатина, Порече – 351

Слепче, Битолско – 28, 92, 113,
118, 124, 149, 213, 323, 330

Сливен – 77, 95

Сливово, Дебърца – 243

Слоещица, Демирхисарско –
157, 164, 239, 242, 350

Смилево, Битолско – 64, 65,
70, 77, 92, 110, 112, 113, 116,
118, 124, 126, 149, 158, 160, 162,
189, 190, 194, 213, 214, 224, 227,
228, 229, 238, 282, 306, 321, 323,
330, 347, 348, 353

Смоларе, Струмичко – 322,
323

Сович, Битолско – 75

Соколарци, Кочанско – 301

Солун – 36, 37, 38, 41, 42, 43,
45, 46, 85, 96, 156, 188, 189, 194,
281, 284, 304, 305, 345

Сомовит, Никополско – 279

Сопотница, Демирхисарско –
29, 117, 127, 164, 221, 352

Сопотско, Ресенско – 203

София – 20, 21, 22, 32, 41, 46,
50, 53, 61, 65, 67, 74, 79, 80, 84,
85, 96, 98, 99, 101, 102, 103, 104,
105, 119, 133, 142, 145, 149, 152,
156, 167, 181, 182, 183, 184, 185,
188, 198, 201, 205, 215, 226, 229,
233, 236, 241, 242, 244, 245, 247,
257, 258, 260, 261, 263, 264, 265,
267, 268, 270, 271, 272, 275, 278,
284, 286, 289, 290, 292, 293, 304,
306, 315, 321, 322, 324, 325, 330,
338, 353, 354

Софлу – 56, 81

Сръбци, Битолско – 33, 67,
113, 148, 149, 170, 176, 213, 224,
323

Стануловци, Светиниколско –
334

Стара Загора – 80, 97, 98, 269

Старавина, Мариово – 95, 207

Старошево, Валовишко – 43

Стение, Ресенско – 70

Стилтон, САЩ – 275

Стоилово, Малкотърновско –
251, 261, 344

Странджа пл. – 226

Страцин, Кратовско – 100

Стрежево, Битолско – 199

Струга – 85, 138, 167, 205

Стругово, Битолско – 179

Струмица (Струмичко) – 143,
259, 273, 287, 340

Суверик, Турция – 194

Султан тепе (врѣх) – 19, 21, 22,
23, 26, 30, 43, 53, 55, 80, 141,

175, 181, 183, 201, 218, 229, 246,
259, 269, 289, 291, 297, 298

Сушица, Струмичко – 259

Сълп, Демирхисарско – 31,
114, 242, 332

Сърбия – 35, 56, 278, 349

Т

Танатарци, Щипско – 255

Таякадън, Цариградско – 262

Тепавци, Битолско – 239, 240,
350

Тетово – 56, 184

Тешово, Неврокопско – 26,

Топлик, Щипско – 97

Топлица, Прилепско – 64

Тореси Балкан – 55

Трикери, Гърция – 121, 324

Трояци, Прилепско – 198

Тръстеник, Тиквешко – 57

Търновец, Кратовско – 272

Търново, Паланечко – 234,
235, 312

У

Узункюпру – 217

Уланци, Велешко – 313

Урумбеглий, Лозенградско –
305, 308

Ф

Фере – 56, 143, 173

Филадельфия, САЩ – 275

Х

Хасково – 21

Хорвища, Зиляховско – 348

Хърсово, Кукушко – 142, 273

Ц

Цапари, Битолско – 78, 111,
112, 136, 188, 191, 192, 196, 197,
214, 215, 228, 240, 241, 304, 306,
319, 320, 327, 328, 331, 335, 337

Царевдвор, Ресенско – 230,
231

Царево – 305, 308, 329

Царево село – 22, 218

Цариград – 50, 69, 161, 164,
194, 208, 227, 262, 263, 283

Цер, Демирхисарско – 125,
128, 134, 195, 196, 223, 241, 242,
321

Церово, Демирхисарско – 95,
117, 122, 136, 160, 334

Церово, Леринско – 76

Церовски рид – 94, 212

Цикнихор, Лозенградско – 90

Цървище, Валовишко – 120

Църнобуки, Битолско – 110

Ч

Частина, Сърбия – 76

Чаязи, Орфански залив – 259

Чеган, Воденско – 56, 57

Челопеци, Кичевско – 351

Чепеларе – 341

Червена стена (връх) – 314

Червено поле, Струмичко –
258

Черешница, Костурско – 43,
88, 299

Черна р. – 226

Чикаго, САЩ – 126

Чоглаик, Лозенградско – 52,

Чокманово, Смолянско – 285

Чумово, Прилепско – 245

Чучулигово, Петричко – 345

Ш

Шаркьой – 21, 22, 23, 39, 80,
141, 175, 181, 183, 201, 218, 246,
276, 290, 301

Шестеово, Костурско – 146

Шияково, Никополско – 143

Шугово, Валовишко – 42

Шумен – 294

Щ

Щип – 21, 120, 143, 175, 176,
256, 259, 280, 286, 309, 333, 334

Ю

Юдово, Кичевско – 264

Я

Яна, Лозенградско – 202

Янево, Косово – 271

Янковец, Ресенско – 24, 151,
192, 198

Ясна поляна, Бургаско – 91

* Съставителят на сборника не одобрява българския държавен режим, управлявал по време на Втората световна война, и го смята за един от главните виновници (заедно с последвалия отечественофронтовски и комунистически режим) за краха на българщината във Вардарска Македония и в по-малка степен в Егейска Македония.